

INTERNATIONAL
CONGRESS OF
PALLIATIVE CARE IN
NURSING

İNÖNÜ
ÜNİVERSİTESİ

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ

Palyatif Bakım
Hemşireleri Derneği

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
TURGUT ÖZAL TIP MERKEZİ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
MALATYA EĞİTİM VE
ARAŞTIRMA HASTANESİ

2. ULUSLARARASI

Hemşirelikte Palyatif Bakım Kongresi

**BİLDİRİ
KİTABI**

9-12 Ekim 2024

İnönü Üniversitesi Turgut Özal Kongre & Kültür Merkezi

Malatya

İÇİNDEKİLER

DAVET YAZISI	10
KURULLAR	11
BİLİMSEL PROGRAM.....	14
SÖZEL BİLDİRİ LİSTESİ.....	17
SÖZEL BİLDİRİLER	24
USE OF HERBAL PRODUCTS IN THE TREATMENT OF INFUSION-RELATED PHLEBITIS IN PALLIATIVE CARE PATIENTS.....	25
PALYATİF BAKIM HASTALARINDA GELİŞEN İNFÜZYON İLİŞKİLİ FLEBİT TEDAVİSİNDE BİTKİSEL ÜRÜNLERİN KULLANIMI.....	28
THE IMPORTANCE OF ANTIVENOM APPLICATION IN SNAKE BITES; CASE REPORT	34
YILAN ISIRIKLARINDA ANTİVENOM UYGULAMASININ ÖNEMİ;OLGU SUNUMU.....	36
RELATIONSHIP BETWEEN CONSTIPATION AND QUALITY OF LIFE IN PALLIATIVE CANCER PATIENTS	39
PALYATİF KANSER HASTALARINDA KONSTİPASYON VE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	40
DIFFICULTIES AND EXPERIENCES OF RELATIVES OF PATIENTS REQUIRING PALLIATIVE CARE IN EARTHQUAKE ZONE	42
DEPREM BÖLGESİNDE PALYATİF BAKIM GEREKSİNİMİ OLAN HASTALARIN YAKINLARININ YAŞADIĞI GÜÇLÜKLER VE DENEYİMLER.....	43
CHIARI MALFORMATION AND PALLIATIVE CARE: A CASE REPORT.....	44
CHIARI MALFORMASYONU VE PALYATİF BAKIM: BİR OLGU SUNUMU	45
RELATIONSHIP BETWEEN OCCUPATIONAL FATIGUE AND BURNOUT OF SURGICAL NURSES AND THE QUALITY OF PALLIATIVE CARE	46
CERRAHİ HEMŞİRELERİN MESLEKİ YORGUNLUK TÜKENMİŞLİKLERİ İLE PALYATİF BAKIM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	48
GASTRIC LOCALIZED ECTOPIC PANCREATIC TISSUE	49
MİDE YERLEŞİMLİ EKTOPIK PANKREAS DOKUSU	50
OCCUPATIONAL THERAPY IN PALLIATIVE CARE	51
PALYATİF BAKIMDA UĞRAŞ TERAPİSİ.....	52
HYPERTENSION SELF-EFFICACY LEVELS AND RELATED FACTORS OF HYPERTENSIVE PATIENTS RECEIVING INPATIENT TREATMENT IN A TERTIARY CARE HOSPITAL.....	53

ÜÇÜNCÜ BASAMAK BİR HASTANEDE YATARAK TEDAVİ ALAN HİPERTANSİF HASTALARIN HİPERTANSİYON ÖZ ETKİLİLİK DÜZEYLERİ VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİ.....	54
PALLİATİVE CARE İN BREAST CANCER	56
MEME KANSERİNDE PALYATİF BAKIM.....	57
EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PAIN AND COMFORT LEVELS OF LUMBAR DISC HERNIATION SURGERY PATIENTS	59
LOMBER DİSK HERNİ AMELİYATI OLAN HASTALARIN AĞRI VE KONFOR DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	60
THE RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH PROFESSIONALS' ARTİFİCİAL INTELLİGENCE LİTERACY AND THEIR ATTİTUDES TOWARDS ARTİFİCİAL INTELLİGENCE.....	61
SAĞLIK PROFESYONELLERİN YAPAY ZEKÂ OKURYAZARLIKLARI İLE YAPAY ZEKAYA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	62
INVESTİGATING THE PHYSİCALAND PSYCHOSOCİAL EFFECTS OF FAMILÝ FUNCTIONİNG ON CHİLDREN: A LİTERATURE REVİEW.....	63
AİLE İŞLEVSELLİĞİNİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ FİZİKSEL VE PSİKOSOSYAL ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: BİR LİTERATÜR DERLEMESİ	64
EVIDENCE-BASED PRACTİCES SUPPORTİNG THE CHİLD İN THE PEDİATRİC PALLİATİVE CARE PROCESS: A SYSTEMATİC REVİEW	65
PEDİATRİK PALYATİF BAKIM SÜRECİNDE ÇOCUĞU DESTEKLEYEN KANITA DAYALI UYGULAMALAR: SİSTEMATİK BİR GÖZDEN GEÇİRME.....	66
NUTRİTIONAL PROBLEMS İN PALLIATIVE CARE.....	67
PALYATİF BAKIMDA BESLENME SORUNLARI.....	68
A RARE ETİOLOGY OF RETROPERİTONEAL MASSES: LİPOMA	70
RETROPERİTONEAL KİTLELERİN NADİR BİR ETİYOLOJİSİ: LİPOM.....	71
NURSES' PERSPECTIVES ON TECHNOLOGY-SUPPORTED NURSİNG CARE İN PALLIATIVE and INTENSİVE CARE UNİTS: QUALİTATIVE STUDY	72
PALYATİF VE YOĞUN BAKIM SERVİSLERİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN TEKNOLOJİ DESTEKLİ HEMŞİRELİK BAKIMINA YÖNELİK DÜŞÜNCELERİ: NİTEL ÇALIŞMA.....	73
EXAMINATION OF THE DECREES MADE ON THE SUBJECT OF PALLİATİVE CARE NURSİNG İN CARE SETTINGS İN TURKEY BETWEEN 2010-2024	74
TÜRKİYE'DE 2010-2024 YILLARI ARASINDA BAKIM ORTAMLARINDA PALYATİF BAKIM HEMŞİRELİĞİ KONUSU İLE İLGİLİ YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ.....	75
THE RELATIONSHIP BETWEEN POSTOPERATIVE PAIN AND İNTOLERANCE OF UNCERTAİNTY İN PATİENTS WITH LUMBAR DISC HERNIATION SURGERY	76

LOMBER DİSK HERNİ AMELİYATI OLAN HASTALARIN AMELİYAT SONRASI DENEYİMLERİ AĞRI İLE BELİRSİZLİĞE TAHAMMÜLSÜZLÜK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	77
SPIRITUAL WELL-BEING IN LIVER TRANSPLANT DONORS	78
KARACİĞER NAKLİ DONÖRLERİNDE SPİRİTÜEL İYİ OLUŞ	79
THE BURDEN OF PALLIATIVE CARE: A REVIEW OF THE NATIONAL LITERATURE.....	80
PALYATİF BAKIM YÜKÜ: ULUSAL LİTERATÜRÜN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ.....	81
EVIDENCE-BASED PRACTICES SUPPORTING THE FAMILY IN THE PEDIATRIC PALLIATIVE CARE PROCESS: A SYSTEMATIC REVIEW	82
PEDİATRİK PALYATİF BAKIM SÜRECİNDE AİLEYİ DESTEKLEYEN KANITA DAYALI UYGULAMALAR: SİSTEMATİK BİR GÖZDEN GEÇİRME.....	83
THE ROLE OF HUMAN-CENTERED CARE IN CERVICAL CANCER MANAGEMENT ACCORDING TO WATSON HUMAN CARE MODEL: CASE REPORT	84
WATSON İNSAN BAKIM MODELİNE GÖRE İNSAN MERKEZLİ BAKIMIN SERVİKS KANSERİ YÖNETİMİNDEKİ ROLÜ:OLGU SUNUMU	85
QUALITY OF CARE PERCEPTIONS AND ATTITUDES OF INTENSIVE CARE NURSES REGARDING NUTRITIONAL CARE.....	86
YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN NÜTRİSYONEL BAKIMA İLİŞKİN BAKIM KALİTESİ ALGILARI VE TUTUMLARI.....	87
THE IMPACT OF MOBILE APPLICATION USE ON DIABETES MANAGEMENT IN DIABETIC PATIENTS	90
DİYABET HASTALARINDA MOBİL APLİKASYON UYGULAMASININ DİYABETİN KONTROLÜNE ETKİSİ	92
RETROSPECTIVE EVALUATION OF THE SURGICAL AND INTENSIVE CARE STAY DURATIONS OF HEAD TRAUMA PATIENTS ADMITTED TO THE EMERGENCY DEPARTMENT AND REVIEW OF THE LITERATURE	94
ACİL SERVİSE BAŞVURAN KAFA TRAVMALI HASTALARIN CERRAHİ VE YOPUN BAKIM YATIŞ SÜRELERİNİN RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ VE LİTERATÜRÜN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ	95
NURSING STUDENTS' KNOWLEDGE LEVELS AND ETHICAL SENSITIVITIES REGARDING PALLIATIVE CARE.....	97
HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PALYATİF BAKIMLA İLGİLİ BİLGİ DÜZEYLERİ VE ETİK DUYARLILIKLARI	98
SPIRITUAL SUPPORT PERCEPTIONS OF NURSES WORKING IN STATE AND UNIVERSITY HOSPITALS: A COMPARATIVE STUDY	99
DEVLET VE ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN MANEVİ DESTEK ALGILARI: KARŞILAŞTIRMALI BİR ARAŞTIRMA.....	100

CARE DEPENDENCY AND QUALİTY OF LIFE OF PATİENTS RECEİVING OUTPATİENT CHEMOTHERAPY AND THE BURDEN OF CAREGİVERS.....	102
AYAKTAN KEMOTERAPİ ALAN HASTALARIN BAKIM BAĞIMLILIĞI VE YAŞAM KALİTESİ İLE BAKIM VERENLERİN YÜKÜ	107
A SYSTEMATIC REVIEW OF POSTGRADUATE THESES ON PALLIATIVE CARE IN TURKEY	118
TÜRKİYE'DE PALYATİF BAKIM KONUSUNDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ: SİSTEMATİK DERLEME	119
LİFE SATİSFACTİON OF PATİENTS FED WİTH PERCUTANEOUS ENDOSCOPİC GASTROSTOMY	122
PERKÜTAN ENDOSKOPIK GASTROSTOMİ İLE BESLENEN HASTALARIN YAŞAM DOYUMLARI.....	123
DETERMİNATİON OF ANXIETY AND HOPE LEVELS OF PATİENTS AFTER LİVER TRANSPLANTATİON.....	124
KARACİĞER TRANSPLANTASYONU SONRASI HASTALARIN KAYGI VE UMUT DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ.....	125
INNOVATİONS İN PALLİATİVE CARE WİTH ARTİFİCİAL İNTELLİGENCE: NURSİNG PRACTİCES AND CHALLENGES	126
YAPAY ZEKÂ İLE PALYATİF BAKIMDA YENİLİKLER: HEMŞİRELİK UYGULAMALARI VE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR.....	127
PALLİATİVE CARE AND RELATED ETHİCAL İSSUES İN THE EARTHQUAKE ZONE.....	128
DEPREM BÖLGESİNDE PALYATİF BAKIM VE İLİŞKİLİ ETİK SORUNLAR.....	129
NURSİNG STUDENTS VIEWS ON CADAVER DONATION	130
HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KADAVRA BAĞIŞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ	131
THE EXAMİNATİON OF İNDİVİDUAL COPİNG AND DESPAİR LEVELS OF CAREGİVERS FOR PATİENTS İN PALLİATİVE CARE CLİNİCS	132
PALYATİF BAKIM KLİNİĞİNDE YATAN HASTALARIN BAKIM VERİCİLERİNİN BİREYSEL BAŞ ETME VE UMUTSUZLUK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ.....	134
PSYCHOLOGİCAL RESİLİENCE OF CAREGİVERS OF PALLİATİVE PATİENTS ..	138
PALYATİF HASTALARINA BAKIM VERENLERİN PSİKOLOJİK DAYANIKLILIĞI	139
NURSİNG STUDENTS' PERCEPTİON OF DEATH AND THEİR ATTİTUDES AND BEHAVİORS TOWARDS THE DYİNG PERSON.....	140
HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÖLÜM ALGISI VE ÖLMEKTE OLAN KİŞİYE KARŞI TUTUM VE DAVRANIŞLARI	141
EXAMİNİNG THE RELATİONSHIP BETWEEN PALLİATİVE CARE QUALİTY AND SPİRİTUAL CARE COMPETENCE FOR NURSES	142

HEMŞİRELER İÇİN PALYATİF BAKIM KALİTESİ VE MANEVİ BAKIM YETERLİLİĞİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ.....	143
COMPLEMENTARY INTERVENTIONS IN PALLIATIVE CARE: AROMA- MUSIC THERAPY AND THE ROLE OF THE NURSE	145
PALYATİF BAKIMDA TAMAMLAYICI MÜDAHALELER: AROMA- MÜZİK TERAPİ VE HEMŞİRENİN ROLÜ	146
TECHNOLOGY AND DİGİTAL HEALTH APPLICATIÖNS İN PALLIATIVE CARE NURSİNG	148
PALYATİF BAKIM HEMŞİRELİĞİNDE TEKNOLOJİ VE DİJİTAL SAĞLIK UYGULAMALARI.....	149
NON-PHARMACOLOGICAL PAIN CONTROL IN PALLIATIVE CARE	150
PALYATİF BAKIMDA NONFARMAKOLOJİK AĞRI KONTROLÜ.....	151
THERAPEUTİC COMMUNİCATION WİTH FAMILY İN PALLIATIVE CARE	153
PALYATİF BAKIMDA AİLE İLE TERAPÖTİK İLETİŞİM	154
ANXIETY AND SPEECH, SPATİAL PERCEPTİON AND HEARİNG QUALİTY OF ELDERLY ORTHOPEDİC PATİENTS: A CROSS-SECTİONAL STUDY	156
YAŞLI ORTOPEDİ HASTALARININ ANKSİYETE VE KONUŞMA, UZAYSAL ALGI VE İŞİTME KALİTELERİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA	157
YOUNG PEOPLE RECEİVİNG END-OF-LİFE CARE: A LİTERATURE CONTRADICTION	158
YAŞAM SONU BAKIM ALAN GENÇ BİREYLER: BİR LİTERATÜR ÇELİŞKİSİ	159
PAIN ASSESSMENT AND MANAGEMENT İN PALLIATIVE CARE PATİENTS: A TRADIİTIONAL REVIEW.....	160
PALYATİF BAKIM HASTALARINDA AĞRI DEĞERLENDİRİLMESİ VE YÖNETİMİ: GELENEKSEL DERLEME	161
RHEUMATOİD ARTHRİTİS AND PALLIATIVE CARE.....	163
ROMATOİD ARTRİT VE PALYATİF BAKIM	164
THE EFFECT OF DİFFERENT ANİMAL INTERVENTİONS ON PROCEDURAL PAIN AND ANXIETY LEVELS ASSOCIATED WİTH İMPLANTABLE VENOUS PORT CATHETER NEEDLE İNsertİON İN PATİENTS RECEİVİNG PALLIATIVE CARE: A DOUBLE-BLİND RANDOMİZED CONTROLLED TRIAL	166
PALYATİF BAKIM GÖREN HASTALARDA FARKLI HAYVAN MÜDAHALELERİNİN İMPLANTE EDİLEBİLİR VENÖZ PORT KATETER İGNE GİRİŞİNE BAĞLI OLUŞAN PROSEDÜREL AĞRI VE KAYGI DÜZEYİNE ETKİSİ: ÇİFT KÖR RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA.....	167
THE EFFECT OF LAVENDER FRAGRANCE RECOMMENDED FOR THE ELDERLY ON SLEEP QUALİTY AND PHYSİCAL BALANCE: RANDOMİZED CONTROLLED TRIAL	168

YAŞLILARA ÖNERİLEN LAVANTA KOKUSUNUN UYKU KALİTESİ VE FİZİKSEL DENGİ ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA	169
INVESTİGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FAMILY FUNCTIONS AND HEALTHY LIFE BEHAVİORS OF CHILDREN WITH CHRONIC DİSEASES.....	170
KRONİK HASTALIĞI OLAN ÇOCUKLARIN AİLE FONKSİYONLARI İLE SAĞLIKLI YAŞAM DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	171
TRNC EXAMPLE İN PALLİATIVE CARE PRACTİCES.....	172
PALYATİF BAKIM UYGULAMALARINDA KKTC ÖRNEĞİ	173
THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PERCEPTION OF SPİRİTUAL CARE AND ATTİTUDES AND BEHAVİORS TOWARDS END-OF-LİFE CARE İN CRİTICAL CARE NURSES	175
YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN MANEVİ BAKIM ALGILARI İLE YAŞAM SONU BAKIMA YÖNELİK TUTUM VE DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ... ..	177
DETERMİNATION OF PALLİATIVE CARE NEEDS OF INTENSİVE CARE PATİENTS: A DESCRIPTİVE CORRELATIONAL STUDY.....	181
YOĞUN BAKIM HASTALARININ PALYATİF BAKIM GEREKSİNİMLERİNİN BELİRLENMESİ: TANIMLAYICI KORELASYONEL ÇALIŞMA	182
THE RELATIONSHIP BETWEEN CAREGİVER BURDEN AND RELİGİOUS COPİNG STYLES İN CAREGİVERS OF LİVER TRANSPLANT RECİPIENTS.....	183
KARACİĞER NAKLİ HASTALARINA BAKIM VERENLERDE BAKIM YÜKÜ İLE DİNİ BAŞA ÇIKMA TARZLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ.....	184
PALYATİF BAKIM HEMŞİRELİĞİNDE DİJİTAL SAĞLIK TEKNOLOJİLERİ: İNSANİ DOKUNUŞUN YERİNİ ALABİLİR Mİ?	186
THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PSYCHOLOGICAL RESİLİENCE LEVEL OF NURSİNG STUDENTS AND THEIR ATTİTUDES TOWARDS DEATH	189
HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK DÜZEYİ İLE ÖLÜME KARŞI TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	190
SYMPTOM EXPERIENCE AND SELF-CARE BEHAVİOURS OF PATİENTS WITH HEART FAILURE.....	191
KALP YETERSİZLİĞİ OLAN HASTALARIN SEMPTOM YAŞAMA DURUMLARI VE ÖZ BAKIM DAVRANIŞLARI	192
ANESTHESİA AND POSTOPERATIVE PAİN MANAGEMENT İN A GERİATRİC PATİENT ADMİTTEĞ TO THE PALLİATIVE CARE UNİT	193
PALYATİF BAKIM ÜNİTESİNDE YATAN GERİARTRİK HASTADA ANESTEZİ VE POSTOPERATİF AĞRI YÖNETİMİ.....	195
PALLİATIVE CARE FOR PATİENTS WITH PSYCHIATRİC DİSORDERS: A COMPREHENSİVE BİBLİOMETRİC ANALYSİS OF STUDİES PUBLISHED BETWEEN 1985 AND 2024.....	197

PSİKİYATRİK BOZUKLUKLARI OLAN HASTALARDA PALYATİF BAKIM: 1985-2024 YILLARI ARASINDA YAYINLANAN ÇALIŞMALARIN KAPSAMLI BİR BİBLİYOMETRİK ANALİZİ.....	198
DETERMINATION OF CAREGIVER BURDEN IN PALLIATIVE CARE PATIENTS. 199	
PALYATİF BAKIM HASTALARINDA BAKIM VERİCİLERİN BAKIM YÜKLERİNİN BELİRLENMESİ	200
THE RELATIONSHIP BETWEEN SELF-EFFICACY AND PSYCHOLOGICAL RESILIENCE IN ELDERLY INDIVIDUALS: THE MEDIATING ROLE OF SUSTAINABLE AND HEALTHY NUTRITION.....	202
YAŞLI BİREYLERDE ÖZ YETERLİLİK VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK İLİŞKİSİ: SÜRDÜRÜLEBİLİR VE SAĞLIKLI BESLENMENİN ARACILIK ROLÜ	203
PALYATİF BAKIMDA ETİK SORUNLAR	204
STROKE AND PALLIATIVE CARE	206
İNME VE PALYATİF BAKIM.....	207
SPIRITUALITY IN PALLIATIVE CARE: OPPORTUNITY OR BURDEN?.....	209
PALYATİF BAKIMDA MANEVİYAT: FIRSAT MI, YÜK MÜ?.....	210
THE EFFECT OF FORENSIC NURSING EDUCATION IN EXTRAORDINARY SITUATIONS ON THE KNOWLEDGE LEVEL OF NURSING STUDENTS	212
OLAĞANÜSTÜ DURUMLARDA ADLİ HEMŞİRELİK EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ DÜZEYİNE ETKİSİ	213
PERCEPTION OF COMPETENCE AND READINESS LEVELS OF PRE-GRADUATE NURSING STUDENTS: A DESCRIPTIVE STUDY	214
MEZUNİYET ÖNCESİ HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN YETKİNLİK ALGISI VE HAZIR BULUNUŞLUK DÜZEYLERİ: TANIMLAYICI ARAŞTIRMA	215
ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN PALLIATIVE CARE	216
PALYATİF BAKIMDA YAPAY ZEKA.....	217
A SYMPTOM IN PALLIATIVE CARE PATIENTS: THIRST	219
PALYATİF BAKIM HASTALARINDA BİR SEMPTOM: SUSUZLUK	220
RETROSPECTIVE EVALUATION OF PATIENTS WITH ANEURYSMATIC SUBARACHNOID HEMORRHAGE WHO WERE MONITORED IN INTENSIVE CARE IN THE LIGHT OF THE LITERATURE.	221
ANEVRİZMATİK SUBARAKNOİD KANAMA İLE YOĞUN BAKIMDA TAKP EDİLEN HASTALARIN LİTERATÜR EŞLİĞİNDE RETROSPEKTİF DEĞERLENDİRİLMESİ.....	222
THE RELATIONSHIP BETWEEN E-HEALTH LITERACY LEVELS AND HEALTH-SEEKING BEHAVIORS AMONG CAREGIVERS OF PALLIATIVE CARE PATIENTS	223

PALYATİF BAKIM HASTALARINA BAKIM VERENLERDE E-SAĞLIK
OKURYAZARLIK DÜZEYİ İLE SAĞLIK ARAMA DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ
İLİŞKİ..... 224

THE IMPORTANCE OF SPIRITUAL CARE AND NURSING IN PALLIATIVE CARE
PATIENTS 226

PALYATİF BAKIM HASTALARINDA MANEVİ BAKIMIN ÖNEMİ VE HEMŞİRELİK
..... 227

REASONS FOR PATIENTS RECEIVING HOME HEALTH SERVICES CONSULTING
THE EMERGENCY DEPARTMENT 229

EVDE SAĞLIK HİZMETİ ALAN HASTALARIN ACİL SERVİSE BAŞVURMA
NEDENLERİ..... 230

PUBLIC PERCEPTIONS AND SENTIMENTS ON PALLIATIVE CARE: SOCIAL
MEDIA ANALYSIS OF #PALLIATIVECARE CONVERSATIONS IN 2024..... 231

PALYATİF BAKIMLA İLGİLİ KAMUOYU ALGILARI VE DUYGULARI: 2024'TE
#PALLIATIVECARE KONUŞMALARININ SOSYAL MEDYA ANALİZİ 232

DAVET YAZISI

Saygıdeğer Sağlık Profesyonelleri,

Sizleri, 9-12 Ekim 2024 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi'nin ev sahipliğinde ve Turgut Özal Tıp Merkezi Hemşirelik Hizmetler Müdürlüğü ve Palyatif Bakım Hemşireleri Derneği iş birliğiyle düzenlenecek olan II. Uluslararası Hemşirelikte Palyatif Bakım Kongresi'ne davet etmekten büyük bir onur ve mutluluk duyuyoruz.

Palyatif bakım, hastaların ve ailelerinin karşılaştığı zorlukların, hastalığa bağlı komplikasyonların ve semptomların azaltılması, yaşam kalitesinin artırılması ve stresin en aza indirilmesi gibi amaçlarla uygulanan özelleştirilmiş bir bakım biçimidir. Palyatif bakım, hemşireler, hekimler ve diğer sağlık profesyonellerinin bir araya gelerek oluşturduğu bir ekip tarafından sağlanır. Hemşireler, palyatif bakım ekibinin vazgeçilmez bir parçası olarak hastaların ve ailelerinin fiziksel, duygusal, sosyal ve manevi ihtiyaçlarını karşılamada kritik bir rol oynarlar. Dünyada ve ülkemizde palyatif bakıma duyulan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır. Kongremiz, palyatif bakım alanındaki bilimsel bilgi birikimine yeni ve önemli katkılar sağlamayı amaçlamaktadır. Bu kongrenin temel amacı, palyatif bakımdaki güncel gelişmeleri ve hemşirelerin öncü rolünü ele alan bir platform oluşturmaktır. Kongre boyunca, alanında uzman yerli ve yabancı konuşmacılar palyatif bakımın farklı yönlerini ele alacak ve katılımcılarla bilgi ve deneyimlerini paylaşacaklardır.

Kongremiz, palyatif bakımdaki bilgi ve becerilerini geliştirmek isteyen tüm sağlık profesyonelleri için ideal bir ortam sunmaktadır. Özellikle hemşirelerin, palyatif bakım ekibindeki liderlik rollerini daha da güçlendirmelerine katkıda bulunacaktır. Bu çerçevede, başta hemşireler olmak üzere palyatif bakım ekibinde yer alan tüm sağlık profesyonelleri ve bu alanda çalışan veya güncel gelişmeleri takip etmek isteyen tüm bilim insanlarını kongremize katılmaya davet ediyoruz.

Sizleri aramızda görmekten büyük bir mutluluk duyacağımızı belirtir, katılımınızın kongremize değer katacağına inanarak, etkinliklerimizde birlikte olmaktan onur duyacağız.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Rukuye AYLAZ

KURULLAR

Kongre Onursal Başkanı

Prof. Dr. Ahmet KIZILAY
İnönü Üniversitesi

Kongre Onursal Başkanı

Prof. Dr. Nusret AKPOLAT
İnönü Üniversitesi Rektörü

Kongre Başkanı

Prof. Dr. Rukuye AYLAZ

Kongre Bilimsel Sekreteri

Doç. Dr. Zeliha CENGİZ
İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Gürkan ÖZDEN
İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

Kongre Düzenleme Kurulu

- Prof. Dr. Zeynep ÖZER, Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Antalya
Prof. Dr. Deniz TUNCEL, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş
Doç. Dr. Erman YILDIZ, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya
Doç. Dr. Runida DOĞAN, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya
Doç. Dr. Emine YILMAZ, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya
Doç. Dr. Kevser IŞIK, Gaziantep Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü,
Gaziantep
Doç. Dr. Leyla ZENGİN AYDIN, Dicle Üniversitesi Atatürk Sağlık Bilimleri Fakültesi
Hemşirelik. Bölümü, Diyarbakır
Doç. Dr. Fatma KARASU, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik. Bölümü, Kahramanmaraş

09- 12 Ekim 2024

İnönü Üniversitesi Turgut Özal Kongre & Kültür Merkezi

II. Uluslararası Hemşirelikte Palyatif Bakım Kongresi

Doç. Dr. Emine Derya İSTER, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik. Bölümü, Kahramanmaraş

Dr. Öğr. Üyesi Fatoş UNCU, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik
Bölümü, Elazığ

Uzm. Dr. Leman ACUN DELEN, Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Malatya

Dr. Öğr. Üyesi Rabiye GÜNEY, Sağlık Bilimler Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi,
İstanbul

Anestezi Uzm. Dr. Canan KÜÇÜK, 29 Mayıs Devlet Hastanesi, Ankara

Dr. Öğr. Üyesi Hatice OLTULUOĞLU, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Dr. Öğr. Üyesi Tansel BEKİROĞLU ERGÜN, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik. Bölümü, Kahramanmaraş

Uzm Hem. Hürişah AKSAKAL, Sağlık Bakanlığı Verimlilik ve Kalite Uygulamaları Dairesi
Başkanlığı, Ankara

Hemşirelik Hizmetleri Müdür Selver ÜNSAL, İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi,
Malatya

Sağlık Bakım Hizmetleri Müdürü Nuray DAĞAŞAN, Malatya Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Malatya

Sağlık Bakım Hizmetleri Müdür Yardımcısı Sümeyye ÇİFTCİ, Malatya Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Malatya

Arş. Gör. Züleyha GÜRDAP, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Arş. Gör. Fatma Melike ERKAN, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Arş. Gör. Necip HANCI, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Arş. Gör. Dr. Neslihan SÖYLEMEZ, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Osmaniye

Arş. Gör. Fidan BALKAYA, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Arş. Gör. Ahmet CEVİZ İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Arş. Gör. Öznur İPEK İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Arş. Gör. Sümeyye ÖZARSLAN İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Uzm. Hem. Nazlıcan BAĞCI, Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Malatya

Hem. Ömür BERBER TEZCAN, İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi, Malatya

Hem. Elif GÜLLÜ, Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Malatya

Hem. Şerife KARACA, Doktor Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Hastanesi

09- 12 Ekim 2024

İnönü Üniversitesi Turgut Özal Kongre & Kültür Merkezi

II. Uluslararası Hemşirelikte Palyatif Bakım Kongresi

Öğrenci Asya Ceren ALTUNALAN İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Öğrenci Hasan Özhan GEDİK İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Öğrenci Gökçe TAŞDEMİR İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Öğrenci Görkem TOKMAK İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Editörler Kurulu

Doç. Dr. Kevser IŞIK

Dr. Öğr. Üyesi Fatoş UNCU

Arş. Gör. Fidan BALKAYA

Arş. Gör. Sümeyye ÖZARSLAN

BİLİMSEL PROGRAM

9 EKİM 2024-ÇARŞAMBA

KURSLAR

	Saat	Kurs Adı	Salon
Kurs 1	10:00- 17:00	Ölümü Konuşabilmek	MAVİ SALON
Kurs 2	10:00- 17:00	Yara Bakım	BÜYÜK SALON
Kurs 4	09:00- 12:00	Ağrı Hemşireliği Kursu	PEMPE SALON

10 EKİM 2024-PERŞEMBE

09.30-10.00	AÇILIŞ VE PROTOKOL KONUŞMALARI
10.00-10.45	PANEL I: Palyatif Bakım Kapsamı Oturma Başkanları: Prof. Dr. Burcu KAYAHAN TETİK, Doç. Dr. Leman ACUN DELEN
	Palyatif Bakım Felsefesi ve Hasta Profili Konuşmacı: Prof. Dr. Yasemin ÖZTÜRK
	Palyatif Bakımda Multidisipliner Ekip Yaklaşımı (Vaka Örneği) Konuşmacı: Dr. Öğretim Üyesi Gönül DÜZGÜN
	Palyatif Bakımda Sağlıkta Kalite ve Verimlilik Kriterleri Konuşmacı: Uzm. Hurişah AKSAKAL
10.45-11.00	ÇAY-KAHVE ARASI
11.00-12.00	PANEL II: Palyatif Bakımda Güncel Yaklaşımlar Oturma Başkanları: Prof. Dr. Zeynep ÖZER, Dr. Öğretim Üyesi Fatoş UNCU
	Tele Hemşirelik/Tele Tıp İle Gerçekleştirilen Palyatif Bakım Uygulamaları Konuşmacı: Prof. Dr. Fisun ŞENUZUN
	Palyatif Bakımda Dijitalleşme Konuşmacı: Dr. Öğr. Üyesi Gürkan ÖZDEN
	Current Developments in Palliative Care Konuşmacı: Dr. Stylianos KATSARAGİS, Greece)
12.00-13.00	ÖĞLE YEMEĞİ

13.00-14.15	PANEL III: Palyatif Bakımda Özellikli Gruplar Oturma Başkanları: Prof. Dr. Fisun ŞENUZUN, Doç. Dr. Kevser IŞIK
	Pediatric Palliative Care in Hungary Konuşmacı: Dr. Papp KATALIN
	The Role of the Nurse in Palliative Care in the USA Konuşmacı: Dr. Gabriela ZARAGOZA
	Yaşlılarda Palyatif Bakım (Avrupa Birliği Standartları Çerçevesinde) Konuşmacı: Dr. Kemal AYDIN
	Onkolojide Palyatif Bakım Konuşmacı: Doç. Dr. Huri Seval GÖNDEREN ÇAKMAK
14.15-14.30	ÇAY-KAHVE ARASI
14.30-15.40	PANEL IV: Palyatif Bakımda Bakım Gereksinimleri ile İlişkili Zorluklar ve İhtiyaçlar Oturma Başkanları: Prof. Dr. Sevgisun KAPUCU, Doç. Dr. Erman YILDIZ
	Ev Tipi Ventilatörde Hasta Takibi Konuşmacı: Hem. Elif GÜLLÜ
	Basınç Yaralanmalı Hasta Takibi Konuşmacı: Öğr. Gör Emine SEZGÜNŞOY
	Palliative Care in Thailand Konuşmacı: Dr. Kanjana THANA
	Palliative Care Needs in Somalia Konuşmacı: Lecturer Samira HASSAN
15.40-16.00	ÇAY-KAHVE ARASI
16.00-17.00	PANEL V: Yaşam Sonu Psikososyal Bakım Oturma Başkanları: Doç. Dr. Emine YILMAZ, Dr. Öğretim Üyesi Tansel Bekiroğlu ERGÜN
	Palyatif Bakım Hastasının İç Dünyasını Anlayabilmek Konuşmacı: Doç. Dr. Medine KOÇ
	Palyatif Bakımda Ailelere Yaklaşım (Yas) Konuşmacı: Doç. Dr. Azize ATLIÖZBAŞ
	Pediyatrik Palyatif Bakımda Psikososyal Yaklaşım Konuşmacı: Dr. Öğr. Üyesi Rabiye GÜNEY
17.00-18.00	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU I
18.00-19.00	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU II
19.30	GALA YEMEĞİ
11 EKİM 2024-CUMA	
09:30-10:45	PANEL VI: Palyatif Bakımla Koordineli Çalışan Birimler Oturma Başkanları: Prof. Dr. Güldam KARADAĞ, Hem. Nuray DAĞAŞAN
	Palyatif Bakım ve Evde Bakım Hizmetleri Konuşmacı: Prof. Dr. Sevgisun KAPUCU
	Palyatif Bakım ve Sosyal Hizmet Konuşmacı: Dr. Öğr. Üyesi Berra CANSIZ KÖŞESÖY
	Palyatif Bakım ve Acil Sağlık Hizmetleri Konuşmacı: Prof. Dr. Mehmet Ediz SARIHAN
	Palyatif Bakım ve Aile Sağlığı Merkezi Hizmetleri (ABD Örneği) Konuşmacı: Nesime ATAR OZBEK, RN, MSN, RNP
10.45-11.00	ÇAY-KAHVE ARASI

11.00-12.00	PANEL VII:Palyatif Bakım Etiğine Bakış Açılı: Tercihler, Ötenazi ve Ötesine Dair İnsan Hakları Oturum Başkanları:Prof.Dr. Selma ÖNCEL, Hem. Selver ÜNSAL
	Yaşam Sonu Kararları ve Hasta Tercihleri Konuşmacı: Doç. Dr. Zeliha CENGİZ
	Sağlık Çalışanlarının Yaşadığı Etik Sorunlar Konuşmacı: Doç. Dr. Leyla ZENGİN AYDIN
	Organ ve Doku Bağışı Konuşmacı: Prof. Dr. Burak IŞIK
12.30-13.30	ÖĞLE YEMEĞİ
13.30-14.45	PANEL VIII: Palyatif Bakımda Kanıt Temelli Yaklaşımlar I Oturum Başkanları: Doç.Dr. Zeliha KORKMAZ DIŞLI, Doç. Dr. Emine DERYA İSTER
	Kanıt Temelli Ağrı Yönetimi Konuşmacı:Prof.Dr. Sevinç KUTLUTÜRKAN
	Kanıt Temelli Klinik Destekli Beslenme ve Bulantı Yönetimi Konuşmacı:Prof. Dr. Ümran DAL
	Kanıt Temelli Klinik Destekli Solunum Konuşmacı:Prof.Dr. Zeynep ÖZER
14.45-15.00	ÇAY-KAHVE ARASI
15.00-16.00	PANEL IX: Palyatif Bakımda Kanıt Temelli Yaklaşımlar II Oturum Başkanları: Prof. Dr. Rukuye AYLAZ, Doç.Dr. Fatma KARASU
	Palyatif Çalışmaları İçin Değerlendirme ve Ölçüm Araçları Konuşmacı: Doç.Dr.İmat AKYAR
	Palyatif Bakımda Geleneksel ve Tamamlayıcı Uygulamalar Konuşmacı: Prof.Dr. Alaadin POLAT
	Palliative Care Services in Colombia Konuşmacılar: Dr. Vivian Hernandez Ferrin M.D ve Lyda C. Arévalo-Flechas PhD, RN
16:00-17.00	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU III
17.00-18.00	SÖZEL BİLDİRİ OTURUMU IV
17.30	BİLDİRİ ÖDÜLLERİ VE KAPANIŞ SEREMONİSİ
12 EKİM 2024 CUMARTESİ SOSYAL PROGRAM	

SÖZEL BİLDİRİ LİSTESİ

SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
10 EKİM 2024 PERŞEMBE | TURUNCU SALON | 17:00 - 18:00

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Kevser IŞIK, Öğr. Gör. Dr. Gülsüm YETİŞ

No	Sunum Saati	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
SB - 1	17:00-17:10	TUĞBA MENEKLİ, BEYZANUR DAYI	BEYZANUR DAYI	PALYATİF KANSER HASTALARINDA KONSTİPASYON VE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ
SB - 2	17:10-17:20	BUKET DAŞTAN, AYNUR CİN, HATİCE DEMİRAĞ	BUKET DAŞTAN	PALYATİF BAKIM HASTALARINDA BİR SEMPTOM: SUSUZLUK
SB - 3	17:20-17:30	CANAN ARSLAN, HİCRAN YILDIZ	CANAN ARSLAN	TÜRKİYE'DE PALYATİF BAKIM KONUSUNDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ: SİSTEMATİK DERLEME
SB - 4	17:30-17:40	MENSURE TURAN, DİLARA KARACA	DİLARA KARACA	HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PALYATİF BAKIMLA İLGİLİ BİLGİ DÜZEYLERİ VE ETİK DUYARLILIKLARI
SB - 5	17:40-17:50	DUYGU AYAR, EBRU ÖZTÜRK ÇOPUR, AYŞE ELKOCA	DUYGU AYAR	HEMŞİRELERİN SEKÜLARİTE DÜZEYLERİ İLE BRİKOLAJ AKTİVİTELERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ
SB - 6	17:50-18:00	EBRU KARACA, MEDET KORKMAZ	EBRU KARACA	ROMATOİD ARTRİT VE PALYATİF BAKIM

SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
10 EKİM 2024 PERŞEMBE | MAVİ SALON | 17:00 - 18:00

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Emine YILMAZ, Dr. Neslihan SÖYLEMEZ

No	Sunum Saati	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
SB - 1	17:00-17:10	NİLGÜN NARMAN AYTAN	NİLGÜN NARMAN AYTAN	PALYATİF BAKIM ÜNİTESİNDE YATAN GERİARTRİK HASTADA ANESTEZİ VE POSTOPERATİF AĞRI YÖNETİMİ
SB - 2	17:10-17:20	ASUMAN ÇOBANOĞLU	ASUMAN ÇOBANOĞLU	YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN MANEVİ BAKIM ALGILARI İLE YAŞAM SONU BAKIMA YÖNELİK TUTUM VE DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ
SB - 3	17:20-17:30	AYSUN ÖZDEMİR, ŞÜKRİYE İLKAY GÜNER	AYSUN ÖZDEMİR	PALYATİF BAKIM HASTALARINDA AĞRI DEĞERLENDİRİLMESİ VE YÖNETİMİ: GELENEKSEL DERLEME
SB - 4	17:30-17:40	AYSUN ÖZDEMİR, ZEYNEP DOĞAN	AYSUN ÖZDEMİR	YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN NÜTRİSYONEL BAKIMA İLİŞKİN BAKIM KALİTESİ ALGILARI VE TUTUMLARI
SB - 5	17:40-17:50	AYŞE ASLI OKTAY GÖK, EMİNE DERYA İSTER, MERVE GÜLPAK	AYŞE ASLI OKTAY GÖK	DEVLET VE ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN MANEVİ DESTEK ALGILARI: KARŞILAŞTIRMALI BİR ARAŞTIRMA
SB - 6	17:50-18:00	AYŞE ASLI OKTAY GÖK, MERVE GÜLPAK	AYŞE ASLI OKTAY GÖK	PALYATİF BAKIM HASTALARINDA MANEVİ BAKIMIN ÖNEMİ VE HEMŞİRELİK
SB - 7	17:50-18:00	ZÜLEYHA GÜRDAP, ZÜLEYHA GÜRDAP, SEMA KÖMÜRKARA, SEMA KÖMÜRKARA, SEMA KÖMÜRKARA, SEDEF TOK, ZELİHA CENGİZ, ŞERİFE İNCE	ŞERİFE İNCE	MEZUNİYET ÖNCESİ HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN YETKİNLİK ALGISI VE HAZIR BULUNUŞLUK DÜZEYLERİ: TANIMLAYICI ARAŞTIRMA

SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
10 EKİM 2024 PERŞEMBE | PEMBE SALON | 17:00 - 18:00

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Runida DOĞAN, Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ÇAPUK

No	Sunum Saati	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
SB - 1	17:00-17:10	LEMEN ACUN DELEN, ZELİHA KORKMAZ DIŞLI	LEMEN ACUN DELEN	YILAN ISIRIKLARINDA ANTİVENOM UYGULAMASININ ÖNEMİ; OLGU SUNUMU
SB - 2	17:10-17:20	AYŞE ELKOCA, EBRU ÖZTÜRK ÇOPUR, DUYGU AYAR	DUYGU AYAR	PALYATİF BAKIMDA MANEVİYAT: FIRSAT MI, YÜK MÜ?
SB - 3	17:20-17:30	AYŞE SOYLU, DİLEK SOYLU	AYŞE SOYLU	YOĞUN BAKIM HASTALARININ PALYATİF BAKIM GEREKSİNİMLERİNİN BELİRLENMESİ: TANIMLAYICI KORELASYONEL ÇALIŞMA
SB - 4	17:30-17:40	FİDAN BALKAYA, MEDİNE KILIÇ, AYŞE TAN, RUKUYE AYLAZ	AYŞE TAN	PALYATİF VE YOĞUN BAKIM SERVİSLERİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN TEKNOLOJİ DESTEKLİ HEMŞİRELİK BAKIMINA YÖNELİK DÜŞÜNCELERİ: NİTEL ÇALIŞMA
SB - 5	17:40-17:50	BAHAR KANTARCI	BAHAR KANTARCI	PALYATİF HASTALARINA BAKIM VERENLERİN PSİKOLOJİK DAYANIKLILIĞI
SB - 6	17:50-18:00	HAMZA ÖZCİHAN, BERNA BAYIR	BERNA BAYIR	YAŞLILARA ÖNERİLEN LAVANTA KOKUSUNUN UYKU KALİTESİ VE FİZİKSEL DENGESİ ÜZERİNE ETKİSİ: RANOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
10 EKİM 2024 PERŞEMBE | TURUNCU SALON | 18:00 - 19:00

Oturum Başkanları: Dr. Öğr. Üyesi Tansel BEKİROĞLU ERGÜN, Dr. Züleyha GÜRDAP

No	Sunum Saati	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
SB - 1	18:00-18:10	EZGİ LEVENT	EZGİ LEVENT	İNME VE PALYATİF BAKIM
SB - 2	18:10-18:20	GÖZDE ÖZARAS ÖZ	GÖZDE ÖZARAS ÖZ	PALYATİF BAKIM HEMŞİRELİĞİNDE DİJİTAL SAĞLIK TEKNOLOJİLERİ: İNSANİ DOKUNUŞUN YERİNİ ALABİLİR Mİ?
SB - 3	18:20-18:30	ÖZLEM DALDA, HASAN BURAN, SAKİNE BEYOĞLU, NURULLAH DAĞ, YASİN DALDA	HASAN BURAN	RETROPERİTONEAL KİTLELERİN NADİR BİR ETİYOLOJİSİ: LİPOM
SB - 4	18:30-18:40	HASAN BURAN, ÖZLEM DALDA, İSA ELBİSTAN, YASİN DALDA, TEVFİK TOLGA ŞAHİN	HASAN BURAN	MİDE YERLEŞİMLİ EKTOPIK PANKREAS DOKUSU
SB - 5	18:40-18:50	BANU CİHAN ERDOĞAN, HURİ SEVAL GÖNDEREN ÇAKMAK	HURİ SEVAL GÖNDEREN ÇAKMAK	PALYATİF BAKIM HASTALARINDA GELİŞEN İNFÜZYON İLİŞKİLİ FLEBİT TEDAVİSİNDE BİTKİSEL ÜRÜNLERİN KULLANIMI
SB - 6	18:50-19:00	HUSEYİN GUNES	HUSEYİN GUNES	KARACİĞER TRANSPLANTASYONU SONRASI HASTALARIN KAYGI VE UMUT DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

No	Sunum Saati	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
SB - 1	18:10-18:20	RUNİDA DOĞAN, AYSEL DOĞAN, EMİNE BAYRAKÇI	EMİNE BAYRAKÇI	KARACİĞER NAKLİ HASTALARINA BAKIM VERENLERDE BAKIM YÜKÜ İLE DİNİ BAŞA ÇIKMA TARZLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ
SB - 2	18:20-18:30	EMİNE DERYA İSTER, MERVE GÜLPAK, ERTUĞRUL BEYAZID	EMİNE DERYA İSTER	KALP YETERSİZLİĞİ OLAN HASTALARIN SEMPTOM YAŞAMA DURUMLARI VE ÖZ BAKIM DAVRANIŞLARI
SB - 3	18:30-18:40	ERHAN ERGİN, YASEMİN ALTINBAŞ, TÜRKAN KARACA, EMİNE DERYA İSTER	EMİNE DERYA İSTER	PERKÜTAN ENDOSKOPİK GASTROSTOMİ İLE BESLENEN HASTALARIN YAŞAM DOYUMLARI
SB - 4	18:40-18:50	ERMAN YILDIZ	ERMAN YILDIZ	PSİKİYATRİK BOZUKLUKLARI OLAN HASTALARDA PALYATİF BAKIM: 1985-2024 YILLARI ARASINDA YAYINLANAN ÇALIŞMALARIN KAPSAMLI BİR BİBLİYOMETRİK ANALİZİ
SB - 5	18:50-19:00	ESMA TENER, MÜCAHİDE GÖKÇEN GÖKALP	ESMA TENER	TÜRKİYE'DE 2010-2024 YILLARI ARASINDA BAKIM ORTAMLARINDA PALYATİF BAKIM HEMŞİRELİĞİ KONUSU İLE İLGİLİ YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ

SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
10 EKİM 2024 PERŞEMBE | PEMBE SALON | 18:00 - 19:00

Oturum Başkanları:Doç. Dr. Fatma KARASU, Dr. Öğr. Üyesi Fatoş UNCU

No	Sunum Saati	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
SB - 1	18:00-18:10	HÜSEYİN ÇAPUK	HÜSEYİN ÇAPUK	YAPAY ZEKÂ İLE PALYATİF BAKIMDA YENİLİKLER: HEMŞİRELİK UYGULAMALARI VE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR
SB - 2	18:10-18:20	HÜSEYİN ÇAPUK, MUHAMMET FARUK YİĞİT, MEHMET UÇAR	HÜSEYİN ÇAPUK	SAĞLIK PROFESYONELLERİN YAPAY ZEKÂ OKURYAZARLIKLARI İLE YAPAY ZEKAYA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ
SB - 3	18:20-18:30	FİDAN BALKAYA	FİDAN BALKAYA	PALYATİF BAKIM HEMŞİRELİĞİNDE TEKNOLOJİ VE DİJİTAL SAĞLIK UYGULAMALARI
SB - 4	18:30-18:40	RUKUYE AYLAZ, İBRAHİM ŞAHİN, DEVKAN KALECİ, BAHİRİ EVREN, FİDAN BALKAYA, TUĞÇE MEVE KALKANLI	FİDAN BALKAYA	DIYABET HASTALARINDA MOBİL APLİKASYON UYGULAMASININ DİYABETİN KONTROLÜNE ETKİSİ
SB - 5	18:40-18:50	SÜMEYYE ÖZARSLAN, ULVİYE GÜNAY	SÜMEYYE ÖZARSLAN	PEDİATRİK PALYATİF BAKIM SÜRECİNDE ÇOCUĞU DESTEKLEYEN KANITA DAYALI UYGULAMALAR: SİSTEMATİK BİR GÖZDEN GEÇİRME
SB - 6	18:50-19:00	SÜMEYYE ÖZARSLAN, ULVİYE GÜNAY	SÜMEYYE ÖZARSLAN	PEDİATRİK PALYATİF BAKIM SÜRECİNDE AİLEYİ DESTEKLEYEN KANITA DAYALI UYGULAMALAR: SİSTEMATİK BİR GÖZDEN GEÇİRME

SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
11 EKİM 2024 CUMA | TURUNCU SALON | 16:00 - 17:00

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Erman YILDIZ, Dr. Öğr. Ahmet SEVEN

No	Sunum Saati	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
SB - 1	16:00-16:10	MESUT MEŞE, RUNİDA DOĞAN, SULTAN GÖL	MESUT MEŞE	HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KADAVRA BAĞIŞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ
SB - 1	16:10-16:20	TANSEL BEKİROĞLU ERGÜN, TANSEL BEKİROĞLU ERGÜN, EMİNE DERYA İSTER	TANSEL BEKİROĞLU ERGÜN	PALYATİF BAKIMDA UĞRAŞ TERAPİSİ
SB - 3	16:20-16:30	MUSAP AKYÜZ, ÖZLEM AKYÜZ, MURAT TAMER	ÖZLEM AKYÜZ	KARACİĞER NAKLİ DONÖRLERİNDE SPİRİTÜEL İYİ OLUŞ
SB - 4	16:30-16:40	BESTAMİ OĞUZ TAMER, PROF DR SİBEL SEVİNÇ	BESTAMİ OĞUZ TAMER	DEPREM BÖLGESİNDE PALYATİF BAKIM GEREKSİNİMİ OLAN HASTALARIN YAKINLARININ YAŞADIĞI GÜÇLÜKLER VE DENEYİMLER
SB - 5	16:40-16:50	MELİKE ÖZER ÇOT, SİBEL SEVİNÇ	MELİKE ÖZER ÇOT	EVDE SAĞLIK HİZMETİ ALAN HASTALARIN ACİL SERVİSE BAŞVURMA NEDENLERİ
SB - 6	16:50-17:00	İLKAY EKŞİ, SİBEL SEVİNÇ	İLKAY EKŞİ	DEPREM BÖLGESİNDE PALYATİF BAKIM VE İLİŞKİLİ ETİK SORUNLAR

SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
11 EKİM 2024 CUMA | MAVİ SALON | 16:00 - 17:00

Oturum Başkanları: Doç. Dr. Emine Derya İSTER, Dr. Öğr. Üyesi Hatice OLTULUOĞLU

No	Sunum Saati	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
SB - 1	16:00-16:10	FERHAT ARSLAN, BORA TETİK	FERHAT ARSLAN	ANEVRİZMATİK SUBARAKNOİD KANAMA İLE YOĞUN BAKIMDA TAKP EDİLEN HASTALARIN LİTERATÜR EŞLİĞİNDE RETROSPEKTİF DEĞERLENDİRİLMESİ
SB - 2	16:10-16:20	RAMAZAN PAŞAHAN, FERHAT ARSLAN, BORA TETİK	FERHAT ARSLAN	ACİL SERVİSE BAŞVURAN Kafa TRAVMALI HASTALARIN CERRAHİ VE YOPUN BAKIM YATIŞ SÜRELERİNİN RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ VE LİTERATÜRÜN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ
SB - 3	16:20-16:30	İREM AKSÜT, PAPTATYA KARAKURT	İREM AKSÜT	PALYATİF BAKIM KLİNİĞİNDE YATAN HASTALARIN BAKIM VERİCİLERİNİN BİREYSEL BAŞ ETME VE UMUTSUZLUK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ
SB - 4	16:30-16:40	KADRİYE OLĞAÇ	KADRİYE OLĞAÇ	MEME KANSERİNDE PALYATİF BAKIM
SB - 5	16:40-16:50	KADRİYE OLĞAÇ, GÜLHAN YİĞİTALP	KADRİYE OLĞAÇ	PALYATİF BAKIMDA AİLE İLE TERAPÖTİK İLETİŞİM
SB - 6	16:50-17:00	NEŞE ATAMAN BOR, KAMBER SÜMER	KAMBER SÜMER	HEMŞİRELER İÇİN PALYATİF BAKIM KALİTESİ VE MANEVİ BAKIM YETERLİLİĞİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
11 EKİM 2024 CUMA | PEMBE SALON | 16:00 - 17:00

Oturum Başkanları:Doç. Dr. Tuğba MENEKLİ, Doç. Dr. Dr. Gül YÜCEL

No	Sunum Saati	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
SB - 1	16:00-16:10	MEHMET UÇAR, MURAT AÇIK	MEHMET UÇAR	YAŞLI BİREYLERDE ÖZ YETERLİLİK VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK İLİŞKİSİ: SÜRDÜRÜLEBİLİR VE SAĞLIKLI BESLENMENİN ARACILIK ROLÜ
SB - 2	16:10-16:20	TÜLİN YILMAZ, ŞENGÜL DOLU KUBİLAY, MARAL KARGIN	MARAL KARGIN	PALYATİF BAKIMDA YAPAY ZEKA
SB - 3	16:20-16:30	TÜLİN YILMAZ, MARAL KARGIN	MARAL KARGIN	PALYATİF BAKIM UYGULAMALARINDA KKTC ÖRNEĞİ
SB - 4	16:30-16:40	GÜRKAN ÖZDEN, AHMET CEVİZ	AHMET CEVİZ	PALYATİF BAKIMLA İLGİLİ KAMUOYU ALGILARI VE DUYGULARI: 2024'TE #PALLİATİVECARE KONUŞMALARININ SOSYAL MEDYA ANALİZİ
SB - 5	16:40-16:50	MELTEM ÇAPAR ÇİFTÇİ	MELTEM ÇAPAR ÇİFTÇİ	PALYATİF BAKIMDA TAMAMLAYICI MÜDAHALELER: AROMA- MÜZİK TERAPİ VE HEMŞİRENİN ROLÜ
SB - 6	16:50-17:00	EMİNE DERYA İSTER, MERVE GÜLPAK, AYŞE ASLI OKTAY GÖK	MERVE GÜLPAK	ÜÇÜNCÜ BASAMAK BİR HASTANEDE YATARAK TEDAVİ ALAN HİPERTANSİYONLU HASTALARIN HİPERTANSİYON ÖZ ETKİLİLİK DÜZEYLERİ VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİ

SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
11 EKİM 2024 CUMA | TURUNCU SALON | 17:00 - 18:00

Oturum Başkanları:Doç. Dr. Funda KAVAK BUDAK, Dr. Öğr. Üyesi Buket DAŞTAN

No	Sunum Saati	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
SB - 2	17:00-17:10	MESUT MEŞE, HATİCE OLTULUOĞLU, RUNİDA DOĞAN	MESUT MEŞE	LOMBER DİSK HERNİ AMELİYATI OLAN HASTALARIN AMELİYAT SONRASI DENEYİMLERİ VE AĞRI İLE BELİRSİZLİĞE TAHAMMÜLSÜZLÜK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ
SB - 2	17:10-17:20	VELAT AKCAN	VELAT AKCAN	PALYATİF BAKIM YÜKÜ: ULUSAL LİTERATÜRÜN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ
SB - 3	17:20-17:30	TUĞBA MENEKLİ, YASEMİN ÖZKUL	YASEMİN ÖZKUL	PALYATİF BAKIM HASTALARINA BAKIM VERENLERDE E-SAĞLIK OKURYAZARLIK DÜZEYİ İLE SAĞLIK ARAMA DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ
SB - 4	17:30-17:40	PINAR HARMANCI	PINAR HARMANCI	YAŞAM SONU BAKIM ALAN GENÇ BİREYLER: BİR LİTERATÜR ÇELİŞKİSİ
SB - 5	17:40-17:50	VELAT AKCAN, RUKUYE AYLAZ	RUKUYE AYLAZ	PALYATİF BAKIM HASTALARINDA BAKIM VERİCİLERİN BAKIM YÜKLERİNİN BELİRLENMESİ
SB - 6	17:50-18:00	RUNİDA DOĞAN, RUKUYE AYLAZ, FIDAN BALKAYA, NAZLİCAN BAĞCI	NAZLİCAN BAĞCI	OLAĞANÜSTÜ DURUMLARDA ADLİ HEMŞİRELİK EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ DÜZEYİNE ETKİSİ
SB - 7	18:00-18:10	NAZLİCAN BAĞCI, AYKUT KARAMAN	NAZLİCAN BAĞCI	CHİARİ MALFORMASYONU VE PALYATİF BAKIM: BİR OLGU SUNUMU
SB - 8	18:10-18:20	NESLİHAN SÖYLEMEZ, ÖMER TANRIVERDİ	NESLİHAN SÖYLEMEZ	YAŞLI ORTOPEDİ HASTALARININ ANKSİYETE VE KONUŞMA, UZAYSAL ALGI VE İŞİTME KALİTELERİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
11 EKİM 2024 CUMA | MAVİ SALON | 17:00 - 18:00

Oturum Başkanları:Dr. Öğr. Üyesi Pınar HARMANCI, Dr. Öğr. Üyesi Mehmet UÇAR

No	Sunum Saati	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
SB - 1	17:00-17:10	AHMET SEVEN, BEYZANUR PEKTAŞ	AHMET SEVEN	HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÖLÜM ALGISI VE ÖLMEKTE OLAN KİŞİYE KARŞI TUTUM VE DAVRANIŞLARI
SB - 2	17:10-17:20	HATİCE DEMİRAĞ, AYNUR CİN, BUKET DAŞTAN	AYNUR CİN	PALYATİF BAKIM GÖREN HASTALARDA FARKLI HAYVAN MÜDAHALELERİNİN İMPLANTE EDİLEBİLİR VENÖZ PORT KATETER İĞNE GİRİŞİNE BAĞLI OLUŞAN PROSEDÜREL AĞRI VE KAYGI DÜZEYİNE ETKİSİ: ÇİFT KÖR RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA
SB - 3	17:20-17:30	MUSAP AKYÜZ, ÖZLEM AKYÜZ, MEDET KORKMAZ	ÖZLEM AKYÜZ	PALYATİF BAKIMDA ETİK SORUNLAR
SB - 4	17:30-17:40	CANSU YILMAZ, ÖZLEM KOLTUK	ÖZLEM KOLTUK	PALYATİF BAKIMDA NONFARMAKOLOJİK AĞRI KONTROLÜ
SB - 5	17:40-17:50	CANSU YILMAZ, ÖZLEM KOLTUK	ÖZLEM KOLTUK	PALYATİF BAKIMDA BESLENME SORUNLARI
SB - 6	17:50-18:00	ÖZNUR YÜKSEL, RUKUYE AYLAZ, CANAN YAZICI	ÖZNUR YÜKSEL	CERRAHİ HEMŞİRELERİN MESLEKİ YORGUNLUK TÜKENMİŞLİKLERİ İLE PALYATİF BAKIM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ
SB - 7	18:00-18:10	ECE DEVRİM, SİBEL SEVİNÇ	ECE DEVRİM	AYAKTAN KEMOTERAPİ ALAN HASTALARIN BAKIM BAĞIMLILIĞI VE YAŞAM KALİTESİ İLE BAKIM VERENLERİN YÜKÜ

SÖZLÜ BİLDİRİ SUNUM LİSTESİ
11 EKİM 2024 CUMA | PEMBE SALON | 17:00 - 18:00

Oturum Başkanları:Doç. Dr. Ulviye GÜNAY, Öğr. Gör. Dr. Perihan GÜRBÜZ

No	Sunum Saati	Yazarlar	Sunan Yazar	Başlık
SB - 1	17:00-17:10	SEVİL KILIÇ, HATİCE OLTULUOĞLU	SEVİL KILIÇ	WATSON İNSAN BAKIM MODELİNE GÖRE İNSAN MERKEZLİ BAKIMIN SERVİKS KANSERİ YÖNETİMİNDEKİ ROLÜ:OLGU SUNUMU
SB - 2	17:10-17:20	SULTAN GÖL, MERAL ÖZKAN	SULTAN GÖL	LOMBER DİSK HERNİ AMELİYATI OLAN HASTALARIN AĞRI VE KONFOR DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
SB - 3	17:20-17:30	SULTAN GÖL, RUNİDA DOĞAN, MESUT MEŞE	SULTAN GÖL	HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK DÜZEYİ İLE ÖLÜME KARŞI TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ
SB - 4	17:30-17:40	GÖRKEM TOKMAK, SÜMEYYE ÖZARSLAN	GÖRKEM TOKMAK	AİLE İŞLEVSELLİĞİNİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ FİZİKSEL VE PSİKOSOSYAL ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: BİR LİTERATÜR DERLEMESİ
SB - 5	17:40-17:50	SÜMEYYE ÖZARSLAN, KENAN ÇETİN, ULVİYE GÜNAY, GÖRKEM TOKMAK, NARİN YAVAŞ, ÖZLEM ELKIRAN, FATMA İLKNUR VAROL, EMİNE ÇAMTOSUN	GÖRKEM TOKMAK	KRONİK HASTALIĞI OLAN ÇOCUKLARIN AİLE FONKSİYONLARI İLE SAĞLIKLI YAŞAM DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ
SB - 6	17:50-18:00	ZÜLEYHA GÜRDAP, ZÜLEYHA GÜRDAP, SEMA KÖMÜRKARA, SEMA KÖMÜRKARA, SEMA KÖMÜRKARA, SEMA KÖMÜRKARA, SEDEF TOK, ZELİHA CENGİZ, ŞERİFE İNCE	ŞERİFE İNCE	MEZUNİYET ÖNCESİ HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN YETKİNLİK ALGISI VE HAZIR BULUNUŞLUK DÜZEYLERİ: TANIMLAYICI ARAŞTIRMA

SÖZEL BİLDİRİLER

USE OF HERBAL PRODUCTS IN THE TREATMENT OF INFUSION-RELATED PHLEBITIS IN PALLIATIVE CARE PATIENTS

Banu CİHAN ERDOĞAN¹, Huri Seval GÖNDEREN ÇAKMAK¹

¹Çankırı Karatekin University

Introduction: Palliative care is primarily offered to individuals of all ages who are nearing the end of their lives and suffering from significant health issues due to severe illnesses. In such cases, intravenous applications are required for parenteral drug therapy. Herbal products have been used since ancient times for the prevention and treatment of many diseases. **Objective:** The aim of this study is to emphasize the importance of phlebitis developing in palliative care patients and to explain the herbal treatments that can be applied in its management. **Method:** The study aimed to identify herbal treatments used in the management of infusion-related phlebitis over the last 10 years. To this end, a search was conducted in the Web of Science and PubMed databases using specific keywords. As a result of the search, 13 studies evaluating the use of herbal products in the treatment of infusion-related phlebitis were identified. Detailed information about these studies is provided in the tables. **Results:** Peripheral intravenous catheter insertion is a common practice, and several catheter-related complications can occur. The most common peripheral intravenous catheter complication is phlebitis, which is the inflammation of the tunica intima layer of the vein. Studies have shown that the incidence of phlebitis ranges between 10.0% and 54.5%. The development of PIC complications leads to patients undergoing unnecessary diagnostic procedures and treatments, prolonged hospital stays, increased stress for patients and their families, increased workload for healthcare personnel, and higher healthcare costs. There are numerous care practices for the prevention and treatment of phlebitis. Accordingly, studies evaluating the effects of certain herbal products in the prevention and treatment of phlebitis have demonstrated the positive effects of applying herbal and therapeutic creams and oils to reduce and prevent phlebitis. These include aloe vera, propolis, calendula ointment (marigold), Nigella sativa oil, rosemary ointment, Ruyi jinhuang powder, sesame oil, and nitroglycerin ointment. **Conclusion:** While the application of herbal and therapeutic creams and oils to reduce and prevent infusion-related phlebitis in palliative care patients is recommended in many studies, new studies with a high level of evidence are suggested. Some studies evaluating the use of herbal products in the treatment of infusion-related phlebitis

	Yazarlar	Amaç ve Örneklem	Yöntem	Önemli Bulgular
1	Pakdaman ark. 2024	ve Propolisin flebit ve kateterle ilişkili enfeksiyonlar üzerindeki terapötik etkisini belirlenmesi.	Randomize klinik çalışma	Propolis kremlerinin flebit üzerindeki etkisi

2	Zheng ve ark. 2014	Amiodaron tedavisi alan 80 hasta. Aloe veranın harici uygulamasının intravenöz erişim aracının varlığıyla ilişkili infüzyon flebitinin önlenmesi ve tedavisindeki etkilerinin sistematik olarak değerlendirilmesi.	Sistematik derleme	ve flebit görü Mevcut kanı aloe vera dı intravenöz t önlenmesi ve birlikte Aloe flebitinin ön yoktur.
3	Gao ve ark. 2016	7465 katılımcıyla yapılan 35 randomize kontrollü çalışma ve 8 yarı randomize kontrollü çalışma Aloe veranın kemoterapi kaynaklı flebitin önlenmesi ve tedavisi için klinik değerinin değerlendirilmesi.	Meta-analiz	Aloe veranın değerli oldu yapılmasına i
4	Gurung ve ark. 2023	İntravenöz flebit gelişen hastalarda Aloe Vera jel uygulamasının etkinliğinin değerlendirilmesi. İntravenöz flebit gelişen 60 hasta	Yarı deneysel pre ve post test araştırma	Aloe Vera j intravenöz fl flebit teda sonucuna var

Amaç ve Örneklem	Yöntem	Önemli Bulgular
Hastanede yatan çocuklarda flebit derecesini azaltmada Aloe Veranın etkinliğinin değerlendirilmesi. İntravenöz flebit gelişen 42 çocuk hasta	Yarı deneysel pre ve post test araştırma	Bu çalışma, Aloe Veranın flebit derecesini %70 alkole kıyasla önemli ölçüde azaltabileceğini bulunmuştur.
Pediyatrik servislere yatırılan çocuklarda flebit nedeniyle oluşan ağrıya Aloe Vera ve ılık kompresin etkisinin karşılaştırılması. İntravenöz flebit gelişen 90 çocuk hasta	Tek kör klinik çalışma	Hem Aloe Vera hem de ılık kompres uygulamasının flebit kaynaklı ağrıyı etkili bir şekilde azalttığını ancak Aloe veranın ılık kompresten daha fazla azalttığı belirlenmiştir.
%50 dekstroz infüzyonunun neden olduğu flebitin şiddeti üzerinde ılık nemli kompres ve Calendula (Saksı Kadife Çiçeği) merheminin etkisinin karşılaştırılması. %50 dekstroz alan 96 hasta	Klinik çalışma	Calendula merheminin uygulanmasının, ılık nemli kompres kullanımına kıyasla flebitin şiddetini daha kısa sürede azalttığı belirlenmiştir.
Nigella sativa yağının topikal uygulamasının kemoterapinin neden olduğu flebitin önlenmesi üzerindeki etkisinin belirlenmesi. İntravenöz flebit gelişen 60 kanser hastası	Tek kör klinik çalışma	Nigella sativa yağının topikal uygulamasının kemoterapiye bağlı flebitin önlenmesinde etkili olduğu belirlenmiştir.

Yazarlar	Amaç ve Örneklem	Yöntem	Önemli Bulgular
9 Sheikhi ve ark. 2018	Yoğun bakım ünitelerinde antibiyotik tedavisine bağlı gelişen flebit tedavisinde biberiye içerikli topikal merhemlerin etkisinin belirlenmesi.	İnönü Üniversitesi Turgut Özal Kongre & Kültür Merkezi II. Uluslararası Hemşirelikte Palyatif Bakım Kongresi çalışma	09- 12 Ekim 2024 Bu çalışma biberiye merheminin topikal uygulamasının antibiyotik tedavisinin neden olduğu flebit insidansını azalttığını göstermiştir.
10 Yang ve ark. 2019	Ruyi Jinhuang tozunun harici uygulamasının flebit üzerindeki etkinliğini sistematik olarak incelenmesi. 237 makale	Sistematik derleme ve Meta-analiz	Ruyi jinhuang tozunun flebit tedavisindeki etkinliğine dair olumlu kanıtlar ortaya koyulmakla birlikte, analizlerdeki aşırı heterojenlik açıklanamamıştır ve bu sistematik incelemede yüksek kaliteli çalışmaların sayısının yetersizliği; dolayısıyla, inceleme sonucunun kesin olmadığı belirtilmiştir.
11 Mohammadzadeh ve ark. 2021	Susam yağı ve nitrogliserin merheminin kanserli hastalarda kemoterapiye bağlı flebit insidansı üzerindeki etkilerinin incelenmesi 138 kanser hastası	Klinik çalışma	Hem susam yağı hem de nitrogliserinin haricen kullanımı kemoterapiye bağlı flebitin azaltılmasında etkilidir. Bununla birlikte, anti-enflamatuar etkisi ve düşük maliyeti nedeniyle susam yağı kemoterapi kaynaklı flebitle başa çıkmak için güvenli bir yöntem olarak kullanılabilceği belirtilmiştir.
12 Bagheri-Nesami ve ark. 2014	Susam yağının amiodaron kaynaklı flebitin önlenmesindeki etkisinin belirlenmesi. Amiodaron tedavisi alan 36 hasta	Çift kör, randomize kontrollü çalışma	Susam yağının topikal kullanımının amiodaron kaynaklı flebitin ilerlemesini azalttığı yan etkisinin olmaması ve ekonomik olması nedeniyle amiodaron kaynaklı flebitin ilerlemesini azaltılmasında kullanılabilceği belirtilmiştir.
13 Shamloo ve ark. 2019	Kemoterapi kaynaklı flebitin ağrı şiddetini azaltmada topikal susam yağının etkilerinin değerlendirilmesi. 60 kolorektal kanser hastası	Randomize kontrollü çalışma	Tamamlayıcı bir yöntem olarak susam yağı ile masaj uygulaması, Kemoterapi kaynaklı flebit gelişen hastaların ağrı şiddetini azaltmada etkilidir.

Keywords: Palliative care, peripheral intravenous catheter, phlebitis, herbal therapy

PALYATİF BAKIM HASTALARINDA GELİŞEN İNFÜZYON İLİŞKİLİ FLEBİT TEDAVİSİNDE BİTKİSEL ÜRÜNLERİN KULLANIMI

Banu CİHAN ERDOĞAN¹, Huri Seval GÖNDEREN ÇAKMAK¹

¹Çankırı Karatekin Üniversitesi

Giriş: Palyatif bakım temel olarak yaş sınırlaması olmaksızın yaşamlarının sonuna gelmiş, ciddi hastalıklar nedeniyle yoğun sağlık sorunları yaşayan bireylere sunulmaktadır. Palyatif bakımın amacı bütüncül bakım sunmak ve hastaların, ailelerinin ve bakıcılarının yaşam kalitesini iyileştirmektir. Palyatif bakım hastalarının hastaneye yatırılması, hastalığın tanısı ve gelişen komplikasyonların belirti ve semptomlarının kontrol edilmesi nedeniyle tekrarlayan bir durumdur. Bu gibi durumlarda, parenteral ilaç tedavisi için İntravenöz uygulamalar gerekmektedir. İntravenöz uygulamaların birçok komplikasyonu vardır. Bazı çalışmalar, en sık görülen komplikasyon olan flebitin tedavisinde bitkisel ürünlerin kullanımını önermektedir. Bitkisel ürünler, eski zamanlardan beri birçok hastalığın önlenmesi ve tedavisinde kullanılan bir yöntemdir. **Amaç:** Bu çalışmanın amacı palyatif bakım hastasında gelişen flebitin önemini ve tedavide uygulanabilecek bitkisel tedavilerin açıklanmasıdır. **Yöntem:** Son 10 yıl içinde İnfüzyon ilişkili flebit tedavisinde kullanılan bitkisel tedavilerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla web of science ve pubmed veri tabanlarından belirlenen anahtar kelimeler ile tarama yapılmıştır. Tarama sonucunda İnfüzyon ilişkili flebit tedavisinde bitkisel ürünlerin kullanımını değerlendiren 13 çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalara ilişkin bilgiler tablolarda ayrıntılı olarak verilmiştir. **Bulgular:** Periferik intravenöz kateter uygulaması, yaygın bir uygulamadır ve kateter ilişkili birçok komplikasyon gelişebilmektedir. En yaygın görülen periferik intravenöz kateter komplikasyonu flebittir. Flebit; venin tunika intima tabakasının inflamasyonudur. Çalışmalar incelendiğinde flebit gelişme oranları, %10,0-%54,5 arasında değişmektedir. PİK komplikasyonlarının gelişmesi, hastaların gereksiz tanı işlemleri ve tedaviye maruz kalmasına, hastanede yatış süresinin uzamasına, hasta ve yakınlarının stres yaşamasına, sağlık personelinin iş yükünün artmasına ve sağlık harcamalarında maliyette artışa neden olmaktadır. Flebit gelişiminin önlenmesi ve tedavisinde birçok bakım uygulaması bulunmaktadır. Dolayısıyla flebit gelişiminin önlenmesi ve tedavi edilmesinde bazı bitkisel ürünlerin etkisini değerlendiren çalışmalar, flebiti azaltmak ve önlemek için bitkisel ve terapötik kremler ve yağların uygulanmasının olumlu etkilerini göstermiştir; bunlar arasında Aleo vera, propolis, Calendula (Saksı Kadife Çiçeği) merhemi, Nigella sativa yağı, Biberiye merhemi; Ruyi jinhuang tozu, Susam yağı ve Nitrogliserin merhemi yer almaktadır. **Sonuç:** Palyatif bakım hastalarında gelişen infüzyon ilişkili flebiti azaltmak ve önlemek için bitkisel ve terapötik kremler ve yağların uygulanması birçok çalışmada önerilmekle birlikte kanıt düzeyi yüksek yeni çalışmaların yapılması önerilmektedir. İnfüzyon ilişkili flebit tedavisinde bitkisel ürünlerin kullanımını değerlendiren bazı çalışmalar

Yazarlar	Amaç ve Örneklem	Yöntem	Önemli Bulgular
1 Pakdaman ark. 2024	ve Propolisin flebit ve kateterle ilişkili enfeksiyonlar üzerindeki terapötik etkisini belirlenmesi.	Randomize çalışma	Propolis kremlerinin flebit ve flebit görümlerini azalttığına dair klinik veriler.

2	Zheng ve ark. 2014	Amiodaron tedavisi alan 80 hasta. Aloe veranın harici uygulamasının intravenöz erişim aracının varlığıyla ilişkili infüzyon flebitinin önlenmesi ve tedavisindeki etkilerinin sistematik olarak değerlendirilmesi.	Sistematik derleme	Mevcut kanıt aloe vera dı intravenöz t önlenmesi ve birlikte Aloe flebitinin ön yoktur.
3	Gao ve ark. 2016	7465 katılımcıyla yapılan 35 randomize kontrollü çalışma ve 8 yarı randomize kontrollü çalışma Aloe veranın kemoterapi kaynaklı flebitin önlenmesi ve tedavisi için klinik değerinin değerlendirilmesi.	Meta-analiz	Aloe veranın değerli olduğ yapılmasına i
4	Gurung ve ark. 2023	İntravenöz flebit gelişen hastalarda Aloe Vera jel uygulamasının etkinliğinin değerlendirilmesi. İntravenöz flebit gelişen 60 hasta	Yarı deneysel ve post araştırma	Aloe Vera intravenöz flebit teda sonucuna var

	Yazarlar	Amaç ve Örneklem	Yöntem	Önemli Bulgular
5	Anggraeni ve ark. 2021	Hastanede yatan çocuklarda flebit derecesini azaltmada Aloe Veranın etkinliğinin değerlendirilmesi.	Yarı deneysel ve post araştırma	Bu çalışma kıyasla öne
6	Hajiabadi ve ark. 2023	İntravenöz flebit gelişen 42 çocuk hasta Pediatrik servislere yatırılan çocuklarda flebit nedeniyle oluşan ağrıya Aloe Vera ve ılık kompresin etkisinin karşılaştırılması.	Tek kör klinik çalışma	Hem Aloe flebit kayna Aloe vera belirlenmiş
7	Jourabloo ve ark. 2017	İntravenöz flebit gelişen 90 çocuk hasta %50 dekstroz infüzyonunun neden olduğu flebitin şiddeti üzerinde ılık nemli kompres ve Calendula (Saksı Kadife Çiçeği) merheminin etkisinin karşılaştırılması.	Klinik çalışma	Calendula kompres ku sürede azal
8	Behnamfar ve ark. 2019	%50 dekstroz alan 96 hasta Nigella sativa yağının topikal uygulamasının kemoterapinin neden olduğu flebitin önlenmesi üzerindeki etkisinin belirlenmesi. İntravenöz flebit gelişen 60 kanser hastası	Tek kör klinik çalışma	Nigella kemoterapi belirlenmiş

	Yazarlar	Amaç ve Örneklem	Yöntem	Önemli Bulgular
9	Sheikhi ve ark. 2018	Yoğun bakım ünitelerinde antibiyotik tedavisine bağlı gelişen flebit tedavisinde biberiye içerikli topikal	Tek kör klinik çalışma	Bu çalışma, biberiye merheminin topikal uygulamasının antibiyotik tedavisinin neden olduğu flebit insidansını azalttığını göstermiştir.

merheminin etkisinin belirlenmesi.

İntravenöz flebit gelişen 46 yoğun bakım hastası

- 10 Yang ve ark. 2019 Ruyi Jinhuang tozunun harici uygulamasının flebit üzerindeki etkinliğini sistematik olarak incelenmesi. Sistematik derleme ve Meta-analiz 237 makale Ruyi jinhuang tozunun flebit tedavisindeki etkinliğine dair olumlu kanıtlar ortaya koyulmakla birlikte, analizlerdeki aşırı heterojenlik ve açıklanamamıştır ve bu sistematik incelemede yüksek kaliteli çalışmaların sayısının yetersizliği; dolayısıyla, inceleme sonucunun kesin olmadığı belirtilmiştir.
- 11 Mohammadzadeh ve ark. 2021 Susam yağı ve nitrogliserin merheminin kanserli hastalarda kemoterapiye bağlı flebit insidansı üzerindeki etkilerinin incelenmesi. Klinik çalışma 138 kanser hastası Hem susam yağı hem de nitrogliserinin haricen kullanımı kemoterapiye bağlı flebitin azaltılmasında etkilidir. Bununla birlikte, anti-enflamatuar etkisi ve düşük maliyeti nedeniyle susam yağı kemoterapi kaynaklı flebitle başa çıkmak için güvenli bir yöntem olarak kullanılabileceği belirtilmiştir.
- 12 Bagheri-Nesami ve ark. 2014 Susam yağının amiodaron kaynaklı flebitin önlenmesindeki etkisinin belirlenmesi. Çift kör, randomize kontrollü çalışma 36 hasta Susam yağının amiodaron kaynaklı flebitin ilerlemesini azalttığı yan etkisinin olmaması ve ekonomik olması nedeniyle amiodaron kaynaklı flebitin ilerlemesini azaltılmasında kullanılabileceği belirtilmiştir.
- 13 Shamloo ve ark. 2019 Kemoterapi kaynaklı flebitin ağrı şiddetini azaltmada topikal susam yağının etkilerinin değerlendirilmesi. Randomize kontrollü çalışma 60 kolorektal kanser hastası Tamamlayıcı bir yöntem olarak susam yağı ile masaj uygulaması, Kemoterapi kaynaklı flebit gelişen hastaların ağrı şiddetini azaltmada etkilidir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, periferik intravenöz kateter, flebit, bitkisel tedavi

Kaynakça:

Pakdaman, H., Khodadadizadeh, A., Bazmandegan, G., Hasani, H., & Kazemi, M. (2024). The Effect of Propolis Cream on Phlebitis and Catheter-Related Bloodstream Infections: A Double-Blinded Randomised Clinical Trial. *Journal of Herbal Medicine*, 43, 100829.

Zheng, G. H., Yang, L., Chen, H. Y., Chu, J. F., & Mei, L. (2014). Aloe vera for prevention and treatment of infusion phlebitis. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, (6).

Gao, Y., Jiang, T., Mei, S., Zhang, S., Zhu, C., & Sun, Y. (2016). Meta-analysis of Aloe vera for the prevention and treatment of chemotherapy-induced phlebitis. *Int J Clin Exp Med*, 9(6), 9642-50.

Gurung, P., Devi, W. A., & Gurung, S. (2023). Effectiveness of Aloe Vera gel application on the treatment of intravenous phlebitis among patients receiving intravenous therapy at tertiary hospitals of Gangtok, Sikkim.

Anggraeni, R., Suryati, Y., & Nurjanah, N. (2021). The Effect of Aloe vera Compress in Reducing the Degree of Phlebitis among Hospitalized Children in Indonesia. *Iranian Journal of Neonatology*, 12(3).

Hajiabadi, F., Mahmoodi, N., Kermansaravi, F., & Naderifar, M. (2023). Comparison of the Effect of Aloe vera and Warm Compresses on Pain Due to Phlebitis in Hospitalized Children. *Medical-Surgical Nursing Journal*, 12(2).

Jourabloo, N., Nasrabadi, T., & Abyaneh, E. E. (2017). Comparing the effect of warm moist compress and Calendula ointment on the severity of phlebitis caused by 50% dextrose infusion: A clinical trial. *Medical-Surgical Nursing Journal*, 6(1).

Behnamfar, N., Yekta, Z. P., Mojab, F., & Naeni, S. M. K. (2019). The effect of nigella sativa oil on the prevention of phlebitis induced by chemotherapy: a clinical trial. *BioMedicine*, 9(3).

Sheikhi, A., Asadizaker, M., Jahani, S., Koochak, M., Shamloo, M. B. B., & Zadeh, M. H. H. (2018). The effect of rosemary topical ointment on phlebitis caused by antibiotic therapy in intensive care units. *Journal of International Pharmaceutical Research*, 45(1), 5-11.

Yang, Q., Yang, C., Deng, Y., & Ma, Q. (2019). External application of Ruyi Jinhuang powder for phlebitis: A systematic review and meta-analysis. *Tropical Journal of Pharmaceutical Research*, 18(3), 647-667.

Mohammadzadeh, N. S., Elahi, N., Molavynejad, S., Maraghi, E., & Ehsanpor, A. (2023). Comparing the effects of sesame oil vs. nitroglycerin ointment on the incidence of chemotherapy-induced phlebitis: a single blind clinical trial. *Asian Pacific Journal of Cancer Prevention: APJCP*, 24(4), 1113.

Bagheri-Nesami, M., Shorofi, S. A., Hashemi-Karoei, S. Z., & Khalilian, A. (2015). The effects of sesame oil on the prevention of amiodarone-induced phlebitis. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research*, 20(3), 365-370.

Shamloo, M. B. B., Nasiri, M., Maneiy, M., Dorchin, M., Mojab, F., Bahrami, H., ... & Kiarsi, M. (2019). Effects of topical sesame (*Sesamum indicum*) oil on the pain severity of chemotherapy-induced phlebitis in patients with colorectal cancer: A randomized controlled trial. *Complementary Therapies in Clinical Practice*, 35, 78-85.

Bolela, F., Lima, R. D., Souza, A. C. D., Moreira, M. R., Lago, A. J. D. O., Simino, G. P. R., & Araújo, J. S. D. (2022). Cancer patients in Palliative Care: occurrences related to venipuncture and hypodermoclysis. *Revista Latino-Americana de Enfermagem*, 30, e3623.

de Freitas, I. M., de Oliveira, H. A., Braga, P. G., Santos, P. O. O., Alcântara, C. O., Espíndola, T. C., ... & Bicalho, M. A. (2018). Use of hypodermoclysis analysis in cancer hospitalized patients in palliative care in two public hospitals in Belo Horizonte. *Revista da Sociedade Brasileira de Clínica Médica*.

Urbanetto, J. S., Peixoto, C. G., and May, T. A. (2016). Incidence of phlebitis associated with the use of peripheral IV catheter and following catheter removal. *Revista Latino-Americana de Enfermagem*, 24(e2746), 1-9.

Aydın, S., ve Arslan, G. G. (2018). Hemşirelerin periferik intravenöz kateter girişimlerine ilişkin bilgi düzeylerinin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 11(4), 290-299.

Lind, J., Danski, M. T. R., Lenzi, L., Pedrolo, E., Schwanke, A. A., and Johann, D. A. (2019). Peripheral catheter with closed infusion system: technology implementation. *Journal of Nursing UFPE Online*, 13(5):1208-1215.

Mandal, A. and Raghu, K. (2019). Study on incidence of phlebitis following the use of peripheral intravenous catheter. *Journal of Family Medicine and Primary Care*, 8(9), 2827-2831.

Tosun, B., Arslan, B. K. ve Özen, N. (2020). Periferik intravenöz kateter kaynaklı flebit gelişme durumu ve hemşirelerin kanıta dayalı uygulamalara ilişkin bilgi düzeyleri: nokta prevalans çalışması. *Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences*, 12(1), 72-82.

Simin, D., Milutinovic, D., Turkulov, V., and Brkic, S. (2019). Incidence, severity and risk factors of peripheral intravenous cannula-induced complications: An observational prospective study. *Journal of Clinical Nursing*, 28(9-10), 1-15.

Salma, U., Sarker, M. A. S., Zafrin, N., and Ahamed, K. S. (2019). Frequency of peripheral intravenous catheter related phlebitis and related risk factors: a prospective study. *Journal Medicine*, 20(1), 29-33.

Atay, S., Şen, S., ve Çukurlu, D. (2018). Phlebitis-related peripheral venous catheterization and the associated risk factors. *Nigerian Journal of Clinical Practice*, 21(7), 827-831.

Beccaria, L. M., Contrin, L. M., Werneck, A. L., Machado, B. D., and Sanches, E. B. (2018). Incidence of phlebitis in adult patients. *Journal of Nursing UFPE on line*, 12(3), 745-52.

Braga, L. M., Parrreira, P. M., Oliveira, A. S., Monico, L. S. M., Arreguy-Sena, C., and Henriques, M. A. (2018). Phlebitis and infiltration: vascular trauma associated with the peripheral venous catheter. *Revista Latino-Americana de Enfermagem*, 26:e3002,1-8.

Makafi, S. A., M., and Marfega M. A. C. M. (2017). Peripheral intravenous catheter (pıvc) related local complications among patients in kfch-jizan. *Advanced Practices in Nursing*, 2(3), 138.

Marsh, N., Webster, J., Larsen, E., Cooke, M., Mihala, G., and Rickard, C. M. (2017). Observational study of peripheral intravenous catheter outcomes in adult hospitalized

patients: a multivariable analysis of peripheral intravenous catheter failure. *Journal of Hospital Medicine*, E1-7.

Potter, P. A., Perry, A. G., Stockert, P. A., and Hall, A.M. (2017). *Fundamentals of Nursing (Ninth Edition)*. Missouri: Elsevier, 2100-2109.

Fernández-Ruiz, M., Carretero, A., Díaz, D., Fuentes, C., González, J. I., García-Reyne, A. G., Aguado, J. M., and Medrano, F. L. (2014). Hospital-wide survey of the adequacy in the number of vascular catheters and catheter lumens. *Journal of Hospital Medicine*, 9(1), 35-41.

THE IMPORTANCE OF ANTIVENOM APPLICATION IN SNAKE BITES; CASE REPORT

Leman Acun Delen¹, Zeliha Korkmaz Dişli¹

¹Malatya Training and Research Hospital

Snake bite is a critical health issue, potentially causing local pain, swelling, cellulitis, infection, skin necrosis, coagulopathy, and compartment syndrome. Proper timing of antivenom and symptomatic treatment are vital in reducing complications. This case study highlights the background and overview of current treatments for snakebite envenomation.

A 34-year-old woman, 22 weeks pregnant, was bitten by an unidentified snake on her right foot. She was admitted to the emergency department, where tests revealed normal coagulation and hemogram parameters but localized edema of approximately 1.5x1.5 cm. After receiving symptomatic treatment, she was transferred to the intensive care unit (ICU) for monitoring. ICU treatment included foot elevation, cold application, antibiotics, and analgesics. Antivenom was not administered initially due to normal coagulation parameters. Obstetric ultrasound confirmed a viable 22-week pregnancy.

On the third day, the patient showed increased bruising and redness, with elevated coagulation parameters and decreased platelet count, leading to the administration of two doses of antivenom. Obstetric ultrasound confirmed continued viability of the pregnancy. By the fourth day, the patient developed decreased consciousness, respiratory distress, and seizures, requiring intubation and cranial MRI, which revealed toxic encephalopathy. Two more doses of antivenom were given, and plasma exchange was performed. Emergency cesarean section was planned due to absent fetal heart tones. Post-treatment, her hematological parameters normalized, and she was extubated.

Snake venom contains various enzymes and proteins that cause local and systemic damage. It mainly expresses metalloproteinases, leading to tissue necrosis and systemic symptoms such as tachycardia, petechiae, confusion, and shock. Laboratory findings often show fibrin degradation, anemia, thrombocytopenia, and increased BUN, creatinine, and prothrombin time. Neurological effects include ptosis, diplopia, dysphagia, sweating, peripheral nerve paralysis, and respiratory depression.

Antivenom, composed of purified IgG antibodies from venomous animals, is used to treat progressing local symptoms, laboratory abnormalities, and systemic toxicity. There is no maximum dose, so it should be administered until clinical and laboratory parameters improve.

Close monitoring and treatment of complications from snake bites are lifesaving. Understanding the underlying pathophysiology and potential complications is crucial for effective antivenom administration.

Keywords: Intensive care, intoxication, antivenom

YILAN ISIRIKLARINDA ANTİVENOM UYGULAMASININ ÖNEMİ;OLGU SUNUMU

Leman Acun Delen¹, Zeliha Korkmaz Dişli¹

¹Malatya Eğitim Araştırma Hastanesi

Yılan ısırığına bağlı zehirlenme önemli bir sağlık sorunudur. Isırık sonrası lokal doku ağrısı, şişme, selülit, enfeksiyon, cilt nekrozu, koagülopati, kompartman sendromu görülebilir. Antivenom verilme zamanı ve semptomatik tedavi komplikasyonların azaltılmasında önemlidir. Bu olgu sunumunda amacımız yılan ısırığı zehirlenmesinde mevcut tıbbi tedavinin arka planını ve genel bakışını sunmaktır.

34 yaşında 22 hafta gebeliği bulunan kadın hasta sağ ayak dorsalinden türünün belirlenmediği yılan tarafından ısırılmış, sonrasında acil servise başvurmuş, acil serviste yapılan tetkiklerde koagülasyon ,hemogram parametreleri normal , yaklaşık 1,5x1,5 çapında lokal ödemi mevcuttu , hastaya semptomatik tedavi uygulandıktan sonra yakın takip amaçlı YBÜ yatırıldı . YBÜ'nde ayak elevasyonu , soğuk uygulama ,antibiyoterapi,analjezik tedavisi uygulandı ,koagülasyon parametreleri normal olan hastaya antivenom verilmesi planlanmadı,obstetrik usg yapıldı ve 22 hafta canlı gebeliğin devam ettiği görüldü.3.günde bir önceki güne göre sağ bacak lateralinde ekimoz ve kızarıklık artışı olan,koagülasyon parametrelerinde artış gözlenen ,trombosit değerlerinde düşüş saptanan hastaya 2 doz antivenom uygulandı. Obstetrik usg yapıldı,gebeliğin devam ettiği görüldü .4.günde hastanın bilincinde gerileme,solunum sıkıntısı,generalize nöbet geçirmesi üzerine hasta entübe edildi , kranial MR çekildi, toksik ensefelopati saptandı,2 doz antivenom uygulandı, hematoloji önerisi ile plazmaferez yapıldı , obstetrik usg sonrası fetüs kta saptanamayınca acil sezeryan planlandı. Antibiyoterapi ve destek tedavilerine devam edilen hastanın plazmaferez ve antivenom uygulamalarından sonra hematolojik parametreleri normal sınırlara döndü hasta extübe edildi .

Yılanın zehiri, lokal doku hasarından ve sistemik hasardan sorumlu olan çeşitli enzim ve proteinlerden oluşur.Zehir öncelikli olarak membranları ve hücresel adezyonları parçalayabilen ısı artışı,kızarıklık ve doku nekrozuna neden olabilen metaloproteinazları eksprese eder.Klinik olarak taşikardi, peteşi, konfüzyon, kusma, yaygın intravasküler pıhtılaşma,ABY, şok görülür.Laboratuvar değerlerinde fibrin düşüklüğü, anemi , trombositopeni,BUN, kreatinin ve protrombin zamanının arttığı görülür. Presinaptik veya postsinaptik blokajın sinyal iletimini önlediği nörotoksik etki görülebilir. Buna bağlı pitoz ve diplopi, disfaji, terleme, periferik sinir felci, reflekslerin azalması ve ciddi vakalarda solunum depresyonu görülür .

Antivenom, hayvan konakçılara enjekte edilen zehirden elde edilen saflaştırılmış IgG antikorlarından oluşur. Lokal semptomların ilerlemesi , laboratuvar değerlerinde bozulma ve

toksisiteye bağlı sistemik semptomlarda verilir. Maksimum antivenom dozu olmadığından, Klinik ve laboratuvar bozuklukları düzeltilinceye kadar verilmelidir.

Yılan ısırığı sonrasında ortaya çıkan komplikasyonların tedavisinde yakın takip ve tedavi hayat kurtarıcıdır. Yılan ısırığı zehirlenmesi hastalarında altta yatan patofizyolojiyi potansiyel komplikasyonları bilerek antivenom uygulaması tedavinin en önemli adımudur.

3. gün ısırık alan görünümü

Anahtar Kelimeler: Yoğun bakım ,intoksikasyon ,antivenom

Kaynakça:

1-- Demir C, Atik B, Dilek İ. Yılan Isırığı Sonucu Gelişen Yaygın Damar İçi Pıhtılaşması ve Multi Organ Yetmezliği: İki Olgu sunumu. Van Tıp Dergisi. 2005;12 (1):22-25.

2-Nazim MH, Gupta S, Hashmi S, et al. Retrospective review of snake bite victims. W V Med J. 2008;104:30–34.

3-Matsen FA 3rd, Winqvist RA, Krugmire RB Jr. Diagnosis and management of compartmental syndromes. J Bone Joint Surg Am. 1980;62:286–291.

4-Çiftci T, Akay A, Adıgön A, Güneş F. Trombositopeni gelişen bir yılan ısırığı olgusu. Journal of Clinical and Experimental Investigations. 2012;3(2):293-295. doi: 10.5799/ahinjs.01.2012.02.01165.

5-Kantarcı E, Kuvandık G, Hamamcı B, Karakuş A. Yılan ısırması olgularının yönetimi. The Journal of Turkish Family Physician. 2018;09(1):25-32. doi: 10.15511/tjtfp.18.00125.

RELATIONSHIP BETWEEN CONSTIPATION AND QUALITY OF LIFE IN PALLIATIVE CANCER PATIENTS

Tuğba Menekli¹, Beyzanur Dayı¹

¹Malatya Turgut Ozal University

Introduction:The prevalence of constipation in palliative care patients varies between 40% and 90% and can lead to serious consequences. Although constipation is a preventable and treatable problem, it affects the quality of life by causing negativities when left untreated.

Aim:It was conducted to determine the incidence of constipation in palliative care patients and its relationship with quality of life.

Materials and Methods:This descriptive study was conducted with 218 patients in the palliative care clinic of Malatya Training and Research Hospital between September 2023 and July 2024. Data were collected using the Personal Information Form, Constipation Severity Scale, and Constipation Quality of Life Scale. The collected data were transferred to the SPSS 26.0 package program. In the analysis of the research data, independent groups t-test, (One-Way ANOVA), Pearson Correlation and Simple Linear Regression tests were used. The research was conducted in accordance with the principles of the Declaration of Helsinki, from design to reporting.

Findings:It was determined that 53.4% of the patients were female and the mean age was 51.70 ± 1.25 . It was determined that the total mean score of the Constipation Severity Scale was 45.11 ± 10.28 , and the mean scores of its sub-dimensions were 17.53 ± 5.45 for Fecal Obstruction, 19.25 ± 5.70 for Colon Laziness, and 9.17 ± 2.45 for Pain. It was determined that the total mean score of the Constipation Quality of Life Scale was 42.15 ± 10.82 , and the mean scores of its sub-dimensions were 22.79 ± 10.37 for Worry/Anxiety, 7.10 ± 3.71 for Physical Discomfort, 12.03 ± 6.87 for Psychosocial Discomfort, and 7.78 ± 4.57 for Satisfaction. It was determined that constipation severity of palliative care patients was high and their constipation quality of life was low. A statistically significant negative correlation was found between the Constipation Severity Scale and Constipation Quality of Life Scale scores ($p < 0.05$). As the severity of constipation increases, the quality of life decreases.

Conclusions:In order to maintain the patient's comfort, nurses should evaluate the excretory activity, which is one of their independent roles, on a daily basis and plan interventions to prevent or relieve constipation in line with the needs. Thus, ensuring and maintaining bowel evacuation of patients will contribute to improving their quality of life.

Keywords: Palliative care, cancer patient, constipation, quality of life

PALYATİF KANSER HASTALARINDA KONSTİPASYON VE YAŞAM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Tuğba Menekli¹, Beyzanur Dayı¹

¹Malatya Turgut Özal Üniversitesi

Giriş:Palyatif bakım hastalarında konstipasyon prevalansı %40-%90 arasında değişmektedir ve ciddi sonuçlara yol açabilmektedir. Konstipasyon önlenebilir ve tedavi edilebilir bir sorun olmasına rağmen tedavi edilmediğinde olumsuzluklara neden olarak yaşam kalitesini etkilemektedir.

Amaç:Palyatif bakım hastalarında konstipasyon görülme durumunu ve yaşam kalitesi ile ilişkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Materyal ve Metot:Tanımlayıcı tipteki bu araştırma Eylül 2023-Temmuz 2024 tarihleri arasında Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi palyatif bakım kliniğinde 218 hastayla yürütülmüştür. Veriler; Kişisel Bilgi Formu, Konstipasyon Ciddiyet Ölçeği ve Konstipasyon Yaşam Kalitesi Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Toplanan veriler SPSS 26.0 paket programına aktarılmıştır. Araştırmanın verilerinin analizinde bağımsız gruplarda t testi, Tek Yönlü Varyans (oneway ANOVA), Pearson Korelasyon ve Basit Doğrusal Regresyon testleri kullanılmıştır. Araştırma, tasarımdan raporlama aşamasına kadar Helsinki Bildirgesi ilkelerine uygun olarak yürütülmüştür.

Bulgular:Hastaların %53.4'ünün kadın, yaş ortalamasının 51.70 ± 1.25 olduğu belirlenmiştir. Konstipasyon Ciddiyet Ölçeği toplam puan ortalamasının 45.11 ± 10.28 , alt boyutları puan ortalamalarının ise Dışkı Tıkanıklığında 17.53 ± 5.45 , Kalın Bağırsak Tembelliğinde 19.25 ± 5.70 , Ağrıda ise 9.17 ± 2.45 olduğu saptanmıştır. Konstipasyon Yaşam Kalitesi Ölçeği toplam puan ortalamasının 42.15 ± 10.82 , alt boyutları puan ortalamalarının ise Endişe/Kaygıda 22.79 ± 10.37 , Fiziksel Rahatsızlıkta 7.10 ± 3.71 , Psikososyal Rahatsızlıkta 12.03 ± 6.87 , Memnuniyette ise 7.78 ± 4.57 olduğu saptanmıştır. Palyatif bakım hastalarının konstipasyon ciddiyetleri yüksek, konstipasyon yaşam kalitelerinin ise düşük olduğu belirlenmiştir. Konstipasyon Ciddiyet Ölçeği ve Konstipasyon Yaşam Kalitesi Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak negatif yönde anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$). Konstipasyon ciddiyeti arttıkça konstipasyon yaşam kalitesi azalmaktadır.

Sonuç:Hemşireler hastanın konforunu devam ettirebilmek için günlük olarak bağımsız rollerinden biri olan boşaltım aktivitesini değerlendirmeli ve gereksinimler doğrultusunda konstipasyonu önlemeye ya da gidermeye yönelik girişimleri planlamalıdır. Böylece hastaların bağırsak boşaltımının sağlanması ve sürdürülmesi yaşam kalitesini yükseltmeye katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım, kanser hastası, konstipasyon, yaşam kalitesi

Kaynakça:

Younis, N. M., Ahmed, M. M., & Abdulsalam, R. R. (2021). Assessing quality of life in palliative care. *International Journal of Medical Toxicology & Legal Medicine*, 24(3and4), 115-118.

McIlpatrick, S., Muldrew, D. H., Beck, E., Carduff, E., Clarke, M., Finucane, A., ... & Hasson, F. (2019). Examining constipation assessment and management of patients with advanced cancer receiving specialist palliative care: a multi-site retrospective case note review of clinical practice. *BMC palliative care*, 18, 1-10.

Webber, K., Davies, A. N., Leach, C., & Waghorn, M. (2023). Symptom prevalence and severity in palliative cancer medicine. *BMJ supportive & palliative care*, 13(e2), e270-e272.

Ayık, D. B. & Can, G (2020) Palyatif bakım hastalarında konstipasyonun yönetimi ve akupresürün etkinliği. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 7(2), 141-148.

DIFFICULTIES AND EXPERIENCES OF RELATIVES OF PATIENTS REQUIRING PALLIATIVE CARE IN EARTHQUAKE ZONE

Bestami Oğuz Tamer¹, Prof Dr Sibel Sevinç¹

¹Mustafa Kemal University

Aim: To determine the difficulties and experiences of relatives of patients requiring palliative care in earthquake zones.

Method: The research is a qualitative descriptive study. The sample of the research consisted of 12 relatives of patients hospitalized in the palliative ward of a state hospital in Hatay. Data were collected using a questionnaire and semi-structured interview form, numbers and percentages were used in descriptive questions, and semi-structured interviews were analyzed using content analysis.

Findings: The average age of the relatives of the patients was 55.58 ± 7.22 , ranging from 22 to 74 years old. 50% of the relatives were female, 50% were male, 91.6% were married, 18.4% were single, and 91.6% had children. 66.66% of the relatives of the patients had primary school, 24.99% had high school, and 8.33% had university degrees. 41.66% of the relatives did not change their place of residence after the earthquake, while 58.33% did. 8.33% of the patient relatives live in a container, 16.66% in the city center, 16.66% in a village, and 58.33% in a district. 24.99% of the patient relatives have undamaged homes, 16.66% have slightly damaged homes, 8.33% have moderately damaged homes, and 50% have severely damaged homes. 18.4% of the patient relatives provide care alone, while 91.6% receive support for care. Five themes were obtained as a result of the content analysis: Emotions toward the patient, Difficulties related to the patient during the earthquake, Difficulties related to the patient after the earthquake, Difficulties after the earthquake, Suggestions and expectations.

Conclusion: Patient relatives who need palliative care experienced various difficulties and experiences during and after the earthquake. It is thought that the findings obtained as a result of the study will guide palliative patients and their relatives in crisis management during and after the earthquake.

Keywords: Palliative, earthquake, difficulties, experiences

DEPREM BÖLGESİNDE PALYATİF BAKIM GEREKSİNİMİ OLAN HASTALARIN YAKINLARININ YAŞADIĞI GÜÇLÜKLER VE DENEYİMLER

Bestami Oğuz Tamer¹, Prof Dr Sibel Sevinç¹

¹Mustafa Kemal Üniversitesi

Amaç: Deprem bölgesinde palyatif bakım gereksinimi olan hastaların yakınlarının yaşadığı güçlükleri ve deneyimlerini belirlemektir.

Yöntem: Araştırma nitel özellikte tanımlayıcı bir çalışmadır. Araştırmanın örneklemini Hatay'daki bir devlet hastanesinin palyatif servisinde yatan 12 hasta yakınları oluşturdu. Veriler soru formu ve yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplandı, tanımlayıcı sorularda sayı ve yüzdelik kullanıldı, yarı yapılandırılmış görüşmeler içerik analizi ile analiz edildi.

Bulgular: Hasta yakınları 22-74 yaş aralığında 55.58 ± 7.22 yaş ortalamasına sahipti. Hasta yakınlarının %50'si kadın, %50'si erkek, %91.6'sı evli, %18,4'ü bekar ve %91.6'sı çocuk sahibiydi. Hasta yakınlarının %66,66'sı ilköğretim, %24,99'ı lise' %8,33'ü üniversite mezunuydu. Hasta yakınlarının %41,66'sının deprem sonrası ikamet yeri değişmemişti, %58.33'ünün ise değişmişti. Hasta yakınlarının %8,33'ü konteynerde, %16,66'ı il merkezinde, %16,66'ı köyde ve %58,33'ü ilçede yaşamaktadır. Hasta yakınlarının %24,99'un evi hasarsız, %16,66'sının evi az hasarlı, %8,33'ün evi orta hasarlı, %50'sinin evi ağır hasarlıdır. Hasta yakınlarının %18,4'ü bakımı tek başına verirken %91,6'sı bakım için destek almaktadır. İçerik analizi sonucunda beş tema elde edildi, Hastaya yönelik duygular, Deprem anında hastayla ilgili güçlükler, Deprem sonrası hastayla ilgili güçlükler, Deprem sonrası güçlükler, Öneriler beklentiler'di.

Sonuç: Palyatif bakım gereksinimi olan hasta yakınları deprem anında ve sonrasında çeşitli güçlükler ve deneyimler yaşıyorlardı. Çalışma sonucunda elde edilen bulguların palyatif hastalarına ve hasta yakınlarına deprem anında ve sonrasında kriz yönetiminde yol gösterici olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif,deprem,güçlükler,deneyimler

CHIARI MALFORMATION AND PALLIATIVE CARE: A CASE REPORT

Nazlıcan Bağcı¹, Aykut Karaman²

¹Malatya Training and Research Hospital

²Malatya Provincial Directorate of Youth and Sports

Introduction and Objective: Chiari malformation is a severe neurological disorder characterised by functional obstruction and herniation of the inferior cerebellar structures at the level of the foramen magnum. In this study, the palliative care process of a patient who experienced neurological deterioration after foramen magnum decompression surgery and therefore needed palliative care was addressed.

Case report: A 28-year-old woman hospitalised in the palliative care clinic of a training and research hospital had a history of foramen magnum decompression surgery. The patient who was discharged after the operation was followed up in the long term due to the onset of more severe contractions in the right extremities and tongue in the early period, decreased feeding, difficulty in swallowing and speech disorder. The patient, who underwent PEG in the long-term follow-up, was admitted to the palliative care clinic on 22.08.2024 due to increased complaints. It was determined that the patient could not speak at all, developed spasticity in the right and left hand, contracture in the right arm and legs, loss of muscle strength in all 4 extremities, could walk with support, developed stage 2 pressure ulcer, had deterioration in sleep pattern, pain, constipation and malnutrition. The patient was assessed using Callista Roy's adaptation model. Data were systematised using NANDA, NOC and NIC classification systems (NNN). At the same time, proprioceptive neuromuscular facilitation techniques, in-bed mobility and positioning exercises, chin tuck exercise for neck mobilisation were applied to the patient by the physiotherapist; training was given for respiratory, swallowing, mobility and ambulation exercises. As a result of nursing and physiotherapy interventions, the pressure ulcer regressed to stage 1, constipation was eliminated, oral hygiene was provided, and pain decreased. However, the patient's contractures could not be reduced, sleep disturbance, nutritional inadequacy and risks related to providing/sustaining a safe environment persist.

Conclusions: It was determined that there was a significant decrease in the patient's symptoms. Providing symptom management focused on the patient's adaptability with a multidisciplinary team approach and using nursing classification systems played an important role in improving the planned and implemented nursing care.

Keywords: Chiari Malformation, surgery, palliative care, nursing, physiotherapy

CHIARI MALFORMASYONU VE PALYATİF BAKIM: BİR OLGU SUNUMU

Nazlıcan Bağcı¹, Aykut Karaman²

¹Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi

²Malatya Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

Giriş ve Amaç: Chiari malformasyonu inferior serebellar yapıların foramen magnum seviyesinde yarattığı fonksiyonel obstrüksiyon ve fitiklaşma ile karakterize ciddi nörolojik bir bozukluktur. Bu çalışmada foramen magnum dekompresyon cerrahisi sonrası nörolojik kötüleşme yaşayan ve bu nedenle palyatif bakım ihtiyacı oluşan hastanın palyatif bakım süreci ele alınmıştır.

Olgu sunumu: Bir eğitim ve araştırma hastanesinin palyatif bakım kliniğinde yatan 28 yaşında kadın hastanın foramen magnum dekompresyon ameliyatı öyküsü bulunmaktadır. Ameliyattan sonra taburcu edilen hasta erken dönemde sağ ekstremitelerde ve dilde kasılmaların daha şiddetli başlaması, beslenmede azalma, yutmada güçlük ve konuşma bozukluğu yaşaması nedeniyle uzun dönemde takip edilmiştir. Uzun dönem takipte PEG takılan hasta, şikayetlerinin artması nedeniyle 22.08.2024 tarihinde palyatif bakım kliniğine alınmıştır. Kliniğe yatırılan hastanın hiç konuşmadığı, sağ ve sol elinde spastisite, sağ kolunda ve bacaklarında kontraktür geliştiği, her 4 ekstremitede kas gücü kaybı yaşadığı, destekle yürüyebildiği, 2. evre bası yarası oluştuğu, uyku örüntüsünde bozulma yaşadığı, ağrısının, kabızlığının ve beslenme yetersizliğinin olduğu belirlenmiştir. Hasta Callista Roy'un adaptasyon modeli kullanılarak değerlendirilmiştir. Veriler; NANDA, NOC ve NIC sınıflama sistemleri (NNN) kullanılarak sistematize edilmiştir. Aynı zamanda hastaya fizyoterapist tarafından proprioseptif nöromusküler fasilitasyon teknikleri, yatak içi mobilite ve pozisyonlama egzersizleri, boyun mobilizasyonu için chin tuck egzersizi uygulanmış; solunum, yutma, mobilite ve ambulasyon egzersizlerine yönelik eğitim verilmiştir. Yapılan hemşirelik ve fizyoterapi uygulamaları sonucunda bası yarası 1. evreye gerilemiş, kabızlığı giderilmiş, ağız hijyeni sağlanmış, ağrısında azalma olmuştur. Ancak hastanın kontraktürlerinde azalma sağlanamamıştır, uyku bozukluğu, beslenme yetersizliği ve güvenli çevreyi sağlama/sürdürme ile ilgili riskleri devam etmektedir.

Çıkarımlar: Hastanın semptomlarında önemli bir düzeyde azalma olduğu belirlenmiştir. Multidisipliner bir ekip yaklaşımı ile hastanın uyum yeteneğine odaklı semptom yönetiminin sağlanması ve hemşirelik sınıflama sistemlerinin kullanılması planlanan ve uygulanan hemşirelik bakımını geliştirmede önemli rol oynamıştır.

Anahtar Kelimeler: Chiari Malformasyonu, Cerrahi, Palyatif Bakım, Hemşirelik, Fizyoterapi

RELATIONSHIP BETWEEN OCCUPATIONAL FATIGUE AND BURNOUT OF SURGICAL NURSES AND THE QUALITY OF PALLIATIVE CARE

Öznur YÜKSEL¹, Rukuye AYLAZ², Canan YAZICI³

¹Health Sciences Institute,, Inonu University, Malatya

²Faculty of Nursing, Inonu University, Malatya

³Fethi Sekin City Hospital, Elazig

Aim: This study was conducted to determine the relationship between occupational fatigue and burnout of surgical nurses and the quality of palliative care.

Methods: This descriptive and cross-sectional study was conducted with 104 nurses working in the surgical units of a public hospital in Elazığ province. Personal Information Form, Occupational Fatigue Burnout/Recovery Scale and Palliative Care Quality Scale for Nurses were used to collect the data. SPSS 22.0 program was used to evaluate the research data. Frequency, percentage distribution and arithmetic means were taken to evaluate the data. Pearson product-moment multiple correlation analysis was used to examine the relationship between the scales.

Results: The mean age of the nurses participating in the study was 32.69 ± 7.0 (minimum 23, maximum 54), 84.6% were female, 79.8% had a bachelor's degree, 33.7% had been working for 6-10 years, and 68.3% worked shifts. The mean scores of the nurses' occupational fatigue sub-dimension were determined as chronic fatigue 21.22 ± 7.07 , acute fatigue 22.36 ± 5.9 , recovery 10.69 ± 5.6 , and fatigue total 54.27 ± 9.1 . The mean score of the nurses' palliative care quality was determined as 58.47 ± 10.3 . According to the comparison of the nurses' occupational fatigue total and sub-dimensions and palliative care quality mean scores, it was found that as the acute fatigue scores increased, the chronic fatigue and general fatigue scores increased, and there was a positive moderate correlation between them ($r=0.532$, $p=0.001$). However, it was found that the recovery score from the fatigue sub-dimensions decreased and there was a low level negative correlation between them ($r=-0.484$, $p=0.001$).

As the fatigue scores of the nurses increased, the palliative care quality scores decreased, but no statistically significant correlation was found between them ($r=-0.026$, $p=0.794$).

Conclusion and **recommendations:** It was determined that the nurses participating in the study were young and most of them had a bachelor's degree. It was determined that the nurses had above average fatigue and that as their fatigue increased, it became more difficult for them to recover. It was determined that as the nurses' fatigue increased, the quality of care they provided to patients decreased, but

it did not have a significant effect. It is recommended that the workload and the number of patients per nurse be reduced so that nurses can provide quality care to patients.

Keywords: Surgical nursing, occupational fatigue, occupational burnout, palliative care quality

CERRAHİ HEMŞİRELERİN MESLEKİ YORGUNLUK TÜKENMİŞLİKLERİ İLE PALYATİF BAKIM KALİTESİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Öznur YÜKSEL¹, Rukuye AYLAZ², Canan YAZICI³

¹Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İnönü Üniversitesi, Malatya

²Hemşirelik Fakültesi, İnönü Üniversitesi, Malatya

³Fethi Sekin Şehir Hastanesi, Elazığ

Amaç: Cerrahi hemşirelerinin mesleki yorgunluk tükenmişliklerinin palyatif bakım kalitesi ile ilişkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Kesitsel tipte yapılan bu çalışma Elazığ ilinde ki bir kamu hastanesinin cerrahi kliniklerinde görev yapan 104 hemşire ile yürütülmüştür. Verileri toplama da Kişisel Bilgi Formu, Mesleki Yorgunluk Tükenme/İyileşme Ölçeği ve Hemşireler İçin Palyatif Bakım Kalitesi Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde SPSS 22.0 programından yararlanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde, frekans, yüzde dağılımı ve aritmetik ortalamaları alınmıştır. Ölçekler arasındaki ilişkiyi incelemek için Pearsonmomentler çarpımı çoklu korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 32.69±7.0 (minimum 23, maksimum 54) %84.6'sı kadın, %79.8'i lisans mezunu, %33.7'si 6-10 yıldır ve %68.3'ü vardiyalı çalışmaktadır. Hemşirelerin mesleki yorgunluk alt boyut puan ortalamalarından; kronik yorgunluk 21.22 ±7.07, akut yorgunluk 22.36±5.9, toparlanma 10.69±5.6 ve yorgunluk genel toplam 54.27±9.1 olarak belirlenmiştir. Hemşirelerin palyatif bakım kalitesi puan ortalamaları 58.47±10.3 olarak saptanmıştır. Hemşirelerin mesleki yorgunluk genel toplam ve alt boyutları ile palyatif bakım kalitesi puan ortalamalarının karşılaştırılmasına göre; akut yorgunluk puanları arttıkça kronik yorgunluk ve genel yorgunluk puanlarının arttığı ve aralarında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişkinin olduğu bulunmuştur (r=0.532, p=0.001). Ancak yorgunluk alt boyutlarından olan toparlanma puanının düştüğü ve aralarında negatif yönde düşük düzeyde bir ilişkinin olduğu saptanmıştır (r=-0.484, p=0.001). Hemşirelerin yorgunluk puanları arttıkça palyatif bakım kalitesi puanlarının düştüğü ancak aralarında istatistiksel olarak önemli bir ilişki saptanmamıştır (r=-0.026, p=0.794)

Sonuç ve öneriler: Araştırmaya katılan hemşirelerin genç olduğu ve çoğunluğunun lisans mezun olduğu belirlenmiştir. Hemşirelerin ortanın üzerinde bir yorgunluklarının olduğu ve yorgunlukları arttıkça toparlanmalarının güçleştiği saptanmıştır. Hemşirelerin yorgunlukları arttıkça hastalara verdikleri bakımın kalitesinde düşme görüldüğü ancak önemli bir etki yaratmadığı belirlenmiştir. Hemşirelerin hastalara kaliteli bakım verebilmeleri için iş yüklerinin ve hemşire başına düşen hasta sayısının azaltılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Cerrahi hemşireliği, mesleki yorgunluk, mesleki tükenme, palyatif bakım kalitesi

Anahtar Kelimeler: Cerrahi hemşireliği, mesleki yorgunluk, mesleki tükenme, palyatif bakım kalitesi

GASTRIC LOCALIZED ECTOPIC PANCREATIC TISSUE

Hasan Buran¹, Özlem Dalda², İsa Elbistan¹, Yasin Dalda¹, Tevfik Tolga Şahin¹

¹Inonu University Faculty of Medicine, Department of General Surgery

²Inonu University Faculty of Medicine, Department of Pathology

Ectopic pancreatic anomaly is defined as pancreatic tissue that is not associated with normal pancreatic tissue and located in different localizations. This rare condition was first described in 1727 and confirmed histopathologically in 1859. It is thought to be formed in the embryologic period when small pancreatic tissues separate from the main body during fusion and migrate to different locations. It can be seen in any part of the gastrointestinal tract, most commonly in the stomach. Ectopic pancreatic tissues usually remain asymptomatic and are diagnosed incidentally during endoscopic, radiologic and surgical procedures. The patient was admitted to our clinic with abdominal pain and surgery was planned due to gallstones. During the operation, a mass was seen in the stomach, which was excised and sent for frozen examination. The patient was discharged without any problems and the final pathology report was interpreted as ectopic pancreas. Ectopic pancreas, which is divided into 4 types according to the pancreatic tissues it contains, physiologically functions like normal pancreatic tissue. Diseases that may develop in normal pancreas can also be seen in ectopic tissues. Malignant transformation in ectopic pancreatic tissues has also been reported in the literature. Although ectopic pancreatic tissues usually remain asymptomatic, there are some that become symptomatic and complicated in relation to localization, size and physiological functions. Although endoscopic and radiologic imaging is helpful in the diagnosis, the definitive diagnosis is made by histopathologic examination. Because of the risk of malignant transformation, ectopic pancreatic tissues should be surgically removed.

Keywords: Ectopic, pancreas, stomach

MİDE YERLEŞİMLİ EKTOPIK PANKREAS DOKUSU

Hasan Buran¹, Özlem Dalda², İsa Elbistan¹, Yasin Dalda¹, Tevfik Tolga Şahin¹

¹İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı

²İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı

Ektopik pankreas anomalisi, normal pankreas dokusuyla ilişkisi olmayan ve farklı lokalizasyonlarda yerleşen pankreas dokusu olarak tanımlanır. Nadir görülen bu tablo ilk olarak 1727’de tanımlanmış ve 1859’da histopatolojik olarak doğrulanmıştır. Embriyolojik dönemde küçük pankreas dokularının füzyon sırasında ana gövdeden ayrılarak farklı yerlere göç etmesiyle oluştuğu düşünülmektedir. En sık mide olmak üzere gastrointestinal sistemin herhangi bir yerinde görülebilmektedir. Genellikle asemptomatik kalan ektopik pankreas dokuları endoskopik, radyolojik ve cerrahi işlemler esnasında tesadüfen tanı alır. Kliniğimize karın ağrısıyla gelen hastaya safra taşı nedeniyle ameliyat planlandı. Operasyon esnasında midede kitle görülen ve eksize edilerek frozen incelemeye gönderilen hastanın sonucu pankreas dokusu olarak geldi. Operasyonu biten hasta sorun yaşanmadan taburcu edildi ve nihai patoloji raporu da ektopik pankreas olarak yorumlandı. İçerdiği pankreatik dokulara göre 4 tipe ayrılan ektopik pankreas fizyolojik olarak normal pankreas dokusu gibi işlev görmektedir. Normal pankreasta gelişebilecek hastalıklar ektopik dokularda da görülebilmektedir. Literatürde ektopik pankreas dokularında malign transformasyon olduğu da bildirilmiştir. Çoğunlukla asemptomatik kalsa da lokalizasyon, boyut ve fizyolojik fonksiyonlarla ilişkili olarak semptomatik ve komplike hale gelenler de vardır. Tanı aşamasında endoskopik ve radyolojik görüntülemeler yardımcı olsa da kesin tanı histopatolojik incelemelerle konur. Malign transformasyon riskinden dolayı ektopik pankreas dokuları mutlaka cerrahi olarak çıkarılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ektopik, pankreas, mide

OCCUPATIONAL THERAPY IN PALLIATIVE CARE

Tansel BEKİROĞLU ERGÜN¹, Emine DERYA İSTER¹

¹Kahramanmaraş Sutcu Imam University

Non-communicable diseases (NCDs), the incidence of which is increasing with the aging of the population, whose treatment and care course takes a long time and which are therefore very challenging to be managed by the patients and caregivers, are among the most common causes of death worldwide and in our country. Today, advances in medicine and technology have increased the chances of living longer with these diseases. The treatment and care of these diseases is vital in terms of preventing complications related to the disease and its treatment, reducing disability and mortality, and improving quality of life. In this regard the concept of palliative care gains importance in improving quality of life and preventing early deaths in NCDs. The World Health Organization (WHO) defines palliative care as “an approach that improves the quality of life of patients and their families facing problems associated with life-threatening diseases by preventing suffering through early diagnosis, correct evaluation and treatment of physical, psychosocial, spiritual, and other problems. Of the 56.8 million patients in need of palliative care worldwide each year, only 14% receive palliative care. Main objective of the occupational therapy, which is the essential component of palliative care, is to enable people to participate in daily life activities for rehabilitation. Occupations are cultural and individual tools, consisting of daily activities that people engage in to spend time with others and find meaning in life. They include things that people need to do, want to do (hobbies), and are expected to do. The fact that nurses oversee the quality and continuity of care, spend longer time with patients and are accessible paves the way for nurses to take part as coordinators in situations that require a multidisciplinary approach, such as palliative care. In addition, nurses defined themselves as service coordinators aiming to provide care to patients and their families in accordance with the definition of the International Nurses Association. In conclusion, occupational therapy is paramount in palliative care to maintain optimal treatment and care of patients and to increase well-being and quality of life.

Keywords: Palliative care, occupational therapy, non-communicable diseases

PALYATİF BAKIMDA UĞRAŞ TERAPİSİ

Tansel BEKİROĞLU ERGÜN¹, Emine DERYA İSTER¹

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Nüfusun yaşlanmasıyla birlikte görülme sıklığı giderek artan, tedavi ve bakım süreci uzun süren, bu yüzden yönetilmesi hastalar ve bakım veren kişiler açısından oldukça zor olan bulaşıcı olmayan hastalıklar (BOH) dünya genelinde ve ülkemizde en yaygın ölüm nedenleri arasında yer almaktadır. Günümüzde tıp ve teknolojiye bağlı gelişmeler bu hastalıklara bağlı daha uzun yaşam şansını arttırmıştır. Bu hastalıkların tedavi ve bakımı, hastalığa ve tedavisine bağlı komplikasyonların önlenmesi, sakatlık ile ölümlerin azaltılması ve yaşam kalitesinin artırılması açısından önemlidir. Bu bağlamda BOH'da yaşam kalitesinin artırılması ve erken ölümlerin önlenmesinde palyatif bakım kavramı önem kazanmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) palyatif bakımı, “yaşamı tehdit eden hastalıklarla ilişkili sorunlarla karşı karşıya kalan hastaların ve ailelerinin fiziksel, psikososyal, manevi ve diğer problemlerin erken teşhisi, doğru değerlendirilmesi ve tedavi edilmesiyle acı çekmesinin önlenerek yaşam kalitesini artıran bir yaklaşım” olarak tanımlamaktadır. Dünya çapında her yıl palyatif bakıma ihtiyaç duyan 56,8 milyon hastanın yalnızca %14'ü palyatif bakım alabilmektedir. Palyatif bakım kapsamında önemli yer tutan uğraşı terapisinde temel amaç, insanların günlük yaşam aktivitelerine rehabilitasyon için katılımını sağlamaktır. Temel bir insan ihtiyacı olarak uğraşlar bireylerin aile ve topluluklarla zaman geçirmek ve hayata anlam katmak için yaptıkları günlük aktivitelerden ve insanların yapması gereken, yapmak istediği (hobileri) ve yapması beklenen şeylerden oluşup kültürel ve bireysel araçlardır. Bakımın kalitesini ve sürekliliğini gözeterek hemşirelerin hastalar ile daha uzun zaman geçirmesi ve ulaşılabilir olması palyatif bakım gibi multidisipliner yaklaşım gerektiren durumlarda hemşirelerin koordinatör olarak yer alabilmelerine zemin hazırlamaktadır. Ayrıca hemşireler uluslararası hemşireler birliğinin tanımı ile uyumlu olarak kendilerini hasta ve ailelerine bakım sağlamayı amaçlayan hizmet koordinatörleri olarak tanımlamıştır. Sonuç olarak palyatif bakımda, hastaların optimal tedavi ve bakımının sürdürülmesi, iyilik hali ve yaşam kalitesinin artırılmasında uğraşı terapisi önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, uğraşı terapisi, bulaşıcı olmayan hastalıklar

HYPERTENSION SELF-EFFICACY LEVELS AND RELATED FACTORS OF HYPERTENSIVE PATIENTS RECEIVING INPATIENT TREATMENT IN A TERTIARY CARE HOSPITAL

Emine Derya İster¹, Merve Gülpak¹, Ayşe Aslı Oktay Gök¹

¹Kahramanmaraş Sutcu Imam University

Aim:The aim of this study was to determine the level of hypertension self-efficacy and related factors in hypertensive patients receiving inpatient treatment in a tertiary hospital.

Methods: The sample of this descriptive cross-sectional study consisted of 221 patients receiving inpatient treatment and care in the internal and surgical clinics of a university hospital. Data were collected using the “patient information form” and the “Hypertension Self-Efficacy Scale”.A total of 20-80 points can be obtained from the scale, which contains a total of 20 items. An increase in the total score obtained from the scale indicates an increase in the level of self-efficacy in hypertension. SPSS 23.0 program was used for data analysis. Independent sample t test, one-way analysis of variance (ANOVA) and Pearson correlation analysis were used for statistical evaluation of independent variables. The significance level was accepted as $p<0.05$.

Results:58.8% of the patients were 65 years of age or older and 60.2% were female. It was determined that 42.5% of the patients had hypertension for 11 years or more and 57.5% had a family history of hypertension. It was determined that 71.5% of the patients had at least one chronic disease other than hypertension, 35.7% were obese and 76.0% received inpatient treatment in internal medicine. The mean score of the hypertension self-efficacy scale was 59.44 ± 9.07 .It was found that the presence of social security, family history of hypertension, BMI and the clinic where treatment was received affected the hypertension self-efficacy levels of the patients ($p<.005$).Age, gender, marital status, education level, employment status,duration of hypertension, duration of antihypertensive drug use and presence of additional chronic diseases did not affect the hypertension summarization level of the patients ($p>0.05$).According to the correlation analysis, there was a negative correlation between weight and body mass and hypertension self-efficacy($p<0.05$).

Conclusion:It was concluded that hypertensive patients hospitalized in the internal and surgical clinics of a tertiary hospital had moderate self-efficacy levels. The presence of individuals with hypertension in the family negatively affects the self-efficacy levels of the patients. In addition, it was observed that hypertensive individuals with high body mass index and body weight had lower self-efficacy levels.

Keywords: Hypertension, self-efficacy, patient

ÜÇÜNCÜ BASAMAK BİR HASTANEDE YATARAK TEDAVİ ALAN HİPERTANSİF HASTALARIN HİPERTANSİYON ÖZ ETKİLİLİK DÜZEYLERİ VE İLİŞKİLİ FAKTÖRLERİ

Emine Derya İster¹, Merve Gülpak¹, Ayşe Aslı Oktay Gök¹

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Giriş ve Amaç: Bu çalışmada üçüncü basamak bir hastanede yatarak tedavi alan hipertansif hastalarda hipertansiyon öz etkililik düzeyleri ile ilişkili faktörlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı kesitsel deseninde yapılan bu araştırmanın örneklemini bir üniversite hastanesinin dahili ve cerrahi kliniklerinde yatarak tedavi ve bakım alan 221 hasta oluşturmuştur. Araştırmada veriler, “hasta tanıtım formu” ve “Hipertansiyon Öz-Etkililik Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Toplam 20 madde içeren ölçekten toplam 20-80 arasında puan alınabilmektedir. Ölçekten alınan toplam puan yükselmesi hipertansiyonda öz-etkililik düzeyinin yükseldiğini göstermektedir. Verilerin analizinde SPSS 23.0 programı kullanılmıştır. Bağımsız değişkenlerin istatistiksel olarak değerlendirilmesinde bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Pearson korelasyon analizleri yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Hastaların %58.8’i 65 yaş ve üzerinde ve %60.2’si kadındır. Hastaların %42.5’inde 11 yıl ve üzerinde Hipertansiyon hastalığının bulunduğu ve %57.5’inin ailesinde hipertansiyon hastalığının olduğu belirlenmiştir. Hastaların %71.5’inde hipertansiyon harici kronik en az bir hastalığının olduğu, %35.7’sinin obez olduğu ve %76.0’ının dahili kinikte yatarak tedavi aldığı saptanmıştır. Hastaların hipertansiyon öz-etkililik ölçeği puan ortalaması 59.44 ± 9.07 ’dir. Hastaların hipertansiyon öz-etkililik düzeylerini sosyal güvence varlığı, ailede hipertansiyon hastalığı varlığı, BKİ ve tedavi alınan klinik faktörlerinin etkilediği saptanmıştır ($p<0.05$). Yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi, çalışma durumu, hipertansiyon süresi, antihipertansif ilaç kullanım süresi ve ek kronik hastalık varlığı faktörlerinin hastaların hipertansiyon öz-etkililik düzeyini etkilemediği belirlenmiştir ($p>0.05$). Yapılan korelasyon analizinde göre kilo ve beden kitlesi ile hipertansiyon öz-etkililik arasında negatif yönde ilişki olduğu saptanmıştır ($p<0.05$).

Sonuç: Üçüncü basamak bir hastanenin dahili ve cerrahi kliniklerinde yatan hipertansif hastaların öz-etkililik düzeylerinin orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ailede hipertansiyonu olan bireylerin bulunması hastaların öz-etkililik düzeylerini olumsuz yönde etkilemektedir. Ayrıca beden kitle indeksi ve vücut ağırlığı fazla olan hipertansif bireylerin öz-etkililik düzeylerinin daha düşük olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Hipertansiyon, öz-etkililik, hasta

Kaynakça:

1.Türkoğlu, N., & Kılıç, D. (2021). Hipertansiyon öz-etkililik ölçeği türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Kardiyovasküler Hemşirelik Dergisi*, 12(29), 190-195.

2.Sarfika, R., Afriyanti, E., & Saifudin, I. M. M. Y. (2023). Self-care behavior among adult patients with hypertension in Padang, West Sumatra, Indonesia: A cross-sectional study. *Belitung Nursing Journal*, 9(6), 595.

3.Bahari, G., Scafide, K., Krall, J., Mallinson, R. K., & Weinstein, A. A. (2019). Mediating role of self-efficacy in the relationship between family social support and hypertension self-care behaviours: A cross-sectional study of Saudi men with hypertension. *International journal of nursing practice*, 25(6), e12785.

4.Salim, H., Lee, P. Y., Sazlina, S. G., Ching, S. M., Mawardi, M., Shamsuddin, N. H., ... & Tan, N. C. (2019). The self-care profiles and its determinants among adults with hypertension in primary health care clinics in Selangor, Malaysia. *PLoS One*, 14(11), e0224649.

5.Labata, B. G., Ahmed, M. B., Mekonen, G. F., & Daba, F. B. (2019). Prevalence and predictors of self care practices among hypertensive patients at Jimma University Specialized Hospital, Southwest Ethiopia: cross-sectional study. *BMC research notes*, 12, 1-8.

6.Karataş, G., Yava, A., Tosun, N., & Koyuncu, A. (2024). Hipertansiyon Hastalarında Öz Etkililik ve Sağlık Okuryazarlığının Değerlendirilmesi: Güneydoğu Anadolu Örneği. *Kardiyovasküler Hemşirelik Dergisi*, 15(37), 79-86.,

PALLIATIVE CARE IN BREAST CANCER

Kadriye OLGAÇ¹

¹Mardin Artuklu University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing

Introduction and Objective: Cancer is an important life-threatening disease with increasing incidence and mortality both in the world and in our country. Especially breast cancer may need to be integrated into palliative care in the early period because it metastasises rapidly and affects the body perception of individuals. The aim of this study was to emphasise the importance of palliative care in breast cancer patients.

Materials and Methods: The titles palliative care and breast cancer were searched in search engines such as Google Scholar and Pubmed and various articles were included in the study.

Results and Conclusion: Breast cancer ranks 1st among the most common cancers in women in the world and in our country. Breast cancer can be seen in one out of every 8 women. By informing the public about breast cancer prevention and early diagnosis methods, cases that have reached the last stage can be prevented. Patients diagnosed with breast cancer may need palliative care due to the rapid metastasis and high number of symptoms. Palliative care is a multidisciplinary care provided to individuals with life-threatening diseases and their families in order to improve the quality of life during the diagnosis, treatment and mourning period of the disease. The World Health Organisation (WHO) has stated that terminal cancer patients receiving palliative care can get rid of their physical, psychological, social and spiritual problems and lead a more comfortable life. Some studies conducted both in the world and in our country have shown that palliative care has significant effects on reducing cancer symptoms. Therefore, it is important for breast cancer patients to receive a multidimensional palliative care. Different models can be offered for the needs of individuals. If the palliative care service applied to breast cancer patients will be provided in the home environment, care and training can be provided with a multidisciplinary team. If palliative care is provided in a hospital setting, diagnosis, treatment and rehabilitation procedures should be implemented together with patients and families. The effect of palliative care in breast cancer may also be recommended in larger studies.

Keywords: Breast cancer, palliative care, cancer

MEME KANSERİNDE PALYATİF BAKIM

Kadriye OLGAÇ¹

¹Mardin Artuklu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Giriş ve Amaç: Kanser, hem dünyada hem de ülkemizde insidansı ve mortalitesi artan, yaşamı tehdit eden önemli bir hastalıktır. Özellikle meme kanserinin hızla metastaz göstermesi ve kişilerin beden algısını etkilemesi nedeniyle palyatif bakıma erken dönemde bütünleşmesi gerekebilmektedir. Bu çalışmanın amacı da, meme kanseri hastalarında palyatif bakım almanın önemine vurgu yapmaktır.

Gereç ve Yöntem: Google Scholar, Pubmed gibi arama motorlarında palyatif bakım, meme kanseri başlıkları araştırılmış ve çeşitli makaleler çalışma kapsamına alınmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Meme kanseri dünyada ve ülkemizde kadınlarda en sık görülen kanserler arasında 1.sırada yer almaktadır. Her 8 kadından birinde meme kanseri vakası görülebilmektedir. Meme kanserinden korunma ve erken tanı yöntemlerinin topluma bilgilendirilmesi ile son evreye gelmiş vakaların önüne geçilebilmektedir. Meme kanseri tanısı almış kişilerde hızla metastaz olması, çok fazla semptomların olması nedeniyle hastalar palyatif bakıma ihtiyaç duyabilmektedir. Palyatif bakım, yaşamı tehdit eden hastalığa sahip olan bireylere ve ailelerine hastalığın tanı, tedavi ve yas döneminde yaşam kalitesini artırabilmek amacıyla yapılan multidisipliner bir bakımdır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), palyatif bakım alan terminal dönemdeki kanser hastalarının fiziksel, psikolojik, sosyal ve manevi sorunlarından kurtulmalarına ve daha rahat bir yaşam sürmelerine olanak sağlayabileceğini belirtmiştir. Hem dünyada hem de ülkemizde yapılan bazı çalışmalarda palyatif bakımın kanser semptomlarının azaltılması yönünde önemli etkileri olduğu görülmüştür. Bu nedenle meme kanseri hastalarının çok boyutlu bir palyatif bakım almaları önemli olmaktadır. Kişilerin ihtiyaçlarına yönelik farklı modeller sunulabilmektedir. Meme kanseri hastalarına uygulanan palyatif bakım hizmeti ev ortamında sunulacaksa multidisipliner bir ekip ile bakım ve eğitimlerin verilmesi sağlanabilmektedir. Hastane ortamında palyatif bakım verilmesi durumunda ise hasta ve aileler ile birlikte tanı, tedavi ve rehabilitasyon işlemleri uygulanmalıdır. Meme kanserinde palyatif bakımının etkisi daha geniş çalışmalarda yapılması da önerilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Meme kanseri, palyatif bakım, kanser

Kaynakça:

Akyolcu, N., Özhanlı, Y., & Kandemir, D. (2019). Meme kanserinde güncel gelişmeler. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 6(3), 583-594.

Cherny, N. I., Paluch-Shimon, S., & Berner-Wygoda, Y. (2018). Palliative care: needs of advanced breast cancer patients. *Breast Cancer: Targets and Therapy*, 231-243.

Drageset, S., Austrheim, G., & Ellingsen, S. (2021). Quality of life of women living with metastatic breast cancer and receiving palliative care: A systematic review. *Health Care for Women International*, 42(7-9), 1044-1065.

Greer, J. A., Moy, B., El-Jawahri, A., Jackson, V. A., Kamdar, M., Jacobsen, J., ... & Temel, J. S. (2022). Randomized trial of a palliative care intervention to improve end-of-life care discussions in patients with metastatic breast cancer. *Journal of the National Comprehensive Cancer Network*, 20(2), 136-143.

Khoshnazar, T. A. K., Rassouli, M., Akbari, M. E., Lotfi-Kashani, F., Momenzadeh, S., Haghghat, S., & Sajjadi, M. (2016). Structural challenges of providing palliative care for patients with breast cancer. *Indian journal of palliative care*, 22(4), 459.

Nuraini, T., Andrijono, A., Irawaty, D., Umar, J., & Gayatri, D. (2018). Spirituality-focused palliative care to improve indonesian breast cancer patient comfort. *Indian journal of palliative care*, 24(2), 196.

Özgüç, H. (2017). Kanserde palyatif tedaviler: palyatif cerrahi uygulamaları. *Türkiye Klinikleri Medical Oncology-Special Topics*, 10(3), 267-272.

Sunilkumar, M. M., Finni, C. G., Lijimol, A. S., & Rajagopal, M. R. (2021). Health-related suffering and palliative care in breast cancer. *Current Breast Cancer Reports*, 13, 241-246.

EXAMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PAIN AND COMFORT LEVELS OF LUMBAR DISC HERNIATION SURGERY PATIENTS

Sultan Göl¹, Meral Özkan²

¹Malatya Battalgazi State Hospital, Emergency Service

²İnönü University, Faculty of Nursing, Department of Surgical Nursing

Introduction and Objective: The aim of this study was to determine the relationship between pain and comfort levels in patients with lumbar disc herniation surgery.

Material and method: This descriptive and relationship-seeking study was conducted between November 2018 – September 2019 at Malatya Training and Research Hospital Neurosurgery Clinics. The population of the study consisted of adult patients with lumbar disc hernia surgery in the aforementioned clinics. The sample consisted of 180 patients selected among these patients by random sampling method who meet the criteria for admission and are willing to participate in the study. Data were collected by the researcher by face to face interview on the first postoperative day. Patient Identification Form was used to determine the descriptive characteristics of the patients, Numerical Pain Scale was used to determine the pain level, and Perianesthesia Comfort Scale was used to determine the comfort level. Number, percentage, mean, standard deviation, t test, Mann Whitney U test, Cronbach's Alpha, Kruskal Wallis Analysis of Variance, Chi-square and correlation tests were used for statistical evaluation of the data.

Results: The patients comfort level was good (4.28 ± 0.46) and the pain level was moderate (6.20 ± 1.90). There was a weak negative correlation between pain and comfort levels of patients. ($r=-0.372$; $p<0.01$).

Conclusion: As a result of this study, it was determined that comfort levels increased as the pain severity decreased in patients with lumbar disc hernia surgery.

Keywords: Comfort, lumbar disc hernia, nursing, pain, postoperative

LOMBER DİSK HERNİ AMELİYATI OLAN HASTALARIN AĞRI VE KONFOR DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Sultan Göl¹, Meral Özkan²

¹Malatya Battalgazi Devlet Hastanesi, Acil Servis

²İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Giriş ve Amaç: Araştırma lomber disk herni ameliyatı olan hastaların ağrı ve konfor düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı nitelikte olan bu araştırma Kasım 2018 – Eylül 2019 tarihleri arasında, Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Beyin Cerrahi Klinikleri'nde yürütüldü. Araştırmanın evrenini sözü edilen kliniklerde lomber disk herni ameliyatı olan yetişkin hastalar oluşturdu. Örneklemi ise bu hastalar arasından olasılıksız gelişigüzel örnekleme yöntemiyle seçilen, araştırmaya alınma kriterlerine uyan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 180 hasta oluşturdu. Veriler ameliyat sonrası 1. günde yüz yüze görüşme yöntemi ile araştırmacı tarafından toplandı. Hastaların tanıtıcı özelliklerini belirlemek için Hasta Tanıtım Formu, ağrı düzeyini belirlemek için Sayısal Ağrı Ölçeği, konfor düzeyini belirlemek amacıyla da Perianestezi Konfor Ölçeği kullanıldı. Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, t testi, Mann Whitney U testi, Cronbach's Alpha, Kruskal Wallis Varyans Analizi, Ki-kare ve korrelasyon testleri kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hastaların konfor düzeyi iyi (4.28 ± 0.46), ağrı düzeyi orta (6.20 ± 1.90) olarak bulundu. Hastaların ağrı ve konfor düzeyleri arasında istatistiksel olarak ters yönde zayıf bir ilişki saptandı ($r=-0.372$; $p<0.01$).

Sonuç: Bu araştırma sonucunda lomber disk herni ameliyatı olan hastaların ağrı şiddeti azaldıkça konfor düzeylerinin arttığı belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, ameliyat sonrası, hemşirelik, konfor, lomber disk herni

THE RELATIONSHIP BETWEEN HEALTH PROFESSIONALS' ARTIFICIAL INTELLIGENCE LITERACY AND THEIR ATTITUDES TOWARDS ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Hüseyin Çapuk¹, Muhammet Faruk Yiğit², Mehmet Uçar³

¹Sirnak University

²Van Yüzüncü Yıl University

³Muş Alparslan University

Objective: This study aims to determine the relationship between health professionals' AI literacy and their attitudes towards AI.

Material and Method: This study was designed as a descriptive and correlational research. The population of the study consisted of health professionals (n=1378) working in a training and research hospital in eastern Turkey between May-July 2024. The sample size was calculated with a 95% confidence interval and a margin of error of 0.05 over the known population and it was determined that 301 healthcare professionals should be reached. The study was completed with 439 people who volunteered to participate. Ethics committee and institutional permission were obtained before data collection. Number, mean, percentage distributions, parametric tests (Student t test, ANOVA) and correlation analyses were applied in the analysis of the data.

Findings: 58.8% of the health professionals participating in the study were male and 49.0% of them stated that they did not have information about the use of artificial intelligence in medicine and health services. In addition, 82.0% of the participants stated that courses and applications related to artificial intelligence should be included in the curricula of institutions providing health education, and 70.6% of them want digital artificial intelligence to be used in health service delivery and treatments. The mean total score of the artificial intelligence literacy scale of health professionals was 62.77 ± 14.08 , the mean total score of the positive attitude sub-dimension of the General Attitude Towards Artificial Intelligence Scale was 45.29 ± 9.66 , and the mean total score of the negative attitude sub-dimension was 27.07 ± 7.67 . In addition, a strong positive relationship was found between health professionals' artificial intelligence literacy and their general attitudes towards artificial intelligence.

Conclusion and Recommendation: The findings of the research show that the artificial intelligence literacy of health professionals is at a medium level, their positive attitudes are high and their negative attitudes are at a medium level. It shows that a significant portion of healthcare professionals lack knowledge about artificial intelligence, but most of them have a desire to be trained in this field and to use artificial intelligence in healthcare services.

Keywords: Health professionals, literacy, attitude, artificial intelligence, nursing

SAĞLIK PROFESYONELLERİN YAPAY ZEKÂ OKURYAZARLIKLARI İLE YAPAY ZEKAYA YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Hüseyin Çapuk¹, Muhammet Faruk Yiğit², Mehmet Uçar³

¹Şırnak Üniversitesi

²Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi

³Muş Alparslan Üniversitesi

Amaç:Bu araştırmanın amacı, sağlık profesyonellerinin yapay zekâ okuryazarlıkları ile yapay zekaya yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemektir.

Materyal ve Metot:Bu araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Mayıs-Temmuz 2024 tarihleri arasında Türkiye'nin doğusunda bir eğitim araştırma hastanesinde görev yapan sağlık profesyonelleri (n=1378) araştırmanın evrenini oluşturmuştur. Örneklem büyüklüğü, bilinen evren üzerinden %95 güven aralığı ve 0,05 hata payı ile hesaplanmış ve 301 sağlık çalışanına ulaşılması gerektiği saptanmıştır. Araştırma, katılmaya gönüllü olan 439 kişi ile tamamlanmıştır. Veri toplanmaya başlamadan önce etik kurul ve kurum izni alınmıştır. Verilerin analizinde sayı, ortalama, yüzde dağılımları ve parametrik testler (Student t testi, ANOVA) ile korelasyon analizleri uygulanmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan sağlık profesyonellerinin %58.8'i erkek olup, %49.0'ı yapay zekanın tıp ve sağlık hizmetlerinde kullanımı hakkında bilgi sahibi olmadığını belirtmiştir. Ayrıca, katılımcıların %82.0'ı sağlıkla ilgili eğitim veren kurumların müfredatlarında yapay zeka ile ilgili dersler ve uygulamaların yer alması gerektiğini, %70.6'sı ise sağlık hizmeti sunumunda ve tedavilerde dijital yapay zekanın kullanılmasını istemektedir. Sağlık profesyonellerinin yapay zekâ okuryazarlık ölçeği toplam puan ortalaması 62.77±14.08, Yapay Zekaya Yönelik Genel Tutum Ölçeği pozitif tutum alt boyutu toplam puan ortalaması 45.29±9.66, negatif tutum alt boyutu toplam puan ortalaması ise 27.07±7.67 olarak saptanmıştır. Ayrıca, sağlık profesyonellerinin yapay zekâ okuryazarlıkları ile yapay zekaya yönelik genel tutumları arasında pozitif yönde güçlü bir ilişki bulunmuştur.

Sonuç ve Öneri

Araştırma bulguları, sağlık profesyonellerinin yapay zekâ okuryazarlıklarının orta düzeyde, pozitif tutumlarının yüksek ve negatif tutumlarının ise orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Sağlık profesyonellerinin önemli bir kısmının yapay zekâ konusunda bilgi eksikliği yaşadığını, ancak çoğunun bu alanda eğitim verilmesi ve yapay zekanın sağlık hizmetlerinde kullanılmasına yönelik istek duyduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler:Sağlık profesyonelleri, okuryazarlık, tutum, yapay zekâ, hemşirelik

INVESTİGATING THE PHYSICALAND PSYCHOSOCIAL EFFECTS OF FAMILY FUNCTIONING ON CHILDREN: A LİTERATURE REVIEW

Görkem TOKMAK¹, Sümeyye ÖZARSLAN¹

¹Inonu University, Faculty of Nursing, Malatya, Turkey

Introduction and Objective: Today, the concept of family is considered as a primary group consisting of the fusion of individuals and having a primary purpose. The family has many functions due to its structure and these functions are addressed within the framework of problem solving, communication, role, emotional sensitivity, emotional participation and behavioral control. The situation that develops due to a problem in the functioning of at least one of the dimensions that make up the functions of family members is defined as family dysfunction. Situations such as parents' conflicts within the family and inability to meet their own and other family members' basic needs disrupt family functioning and lead to the formation of a dysfunctional family structure. This literature analysis was conducted to determine the physical and psychosocial effects of family dysfunction on children

Materials and Method: The paper was planned as a literature review and a general search was made in databases such as Google Scholar and Web of Science.

Findings and Conclusion: Children growing up in dysfunctional families may have negative childhood experiences, which may lead to physical, psychosocial and mental problems in childhood, adolescence and adulthood. Studies report anxiety, depression, hopelessness, impaired self-perception, low self-esteem, attention deficit and hyperactivity disorder, internal/external orientation disorders, social adjustment problems, and inadequate thinking skills in children with dysfunctional families. This developing psychopathology causes children to be unable to cope with the events they encounter and increases the risk of aggression and other behavioral disorders, criminal behavior, suicidal ideation and suicide attempts. It has also been reported that inadequate physical activity and poor sleep habits in children are also shaped by family functioning. However, it is seen that the literature mostly focuses on the psychosocial effects of family functions on children, while physical and mental effects are inadequately addressed. However, it has been reported that many physical disorders experienced by children are related to family functioning. Therefore, there is a need to address the effects of family functioning on children in a broader framework and to include research reports related to some physical illnesses in the literature.

Keywords: Family, child, impact, functioning

AİLE İŞLEVSELLİĞİNİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDEKİ FİZİKSEL VE PSİKOSOSYAL ETKİLERİNİN İNCELENMESİ: BİR LİTERATÜR DERLEMESİ

Görkem TOKMAK¹, Sümeyye ÖZARSLAN¹

¹İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Türkiye

Giriş ve Amaç: Aile kavramı günümüzde bireylerin kaynaşmasından oluşan ve temel amacı olan primer bir grup olarak değerlendirilmektedir. Ailenin yapısı gereği birçok işlevi bulunmaktadır ve bu işlevler problem çözme, iletişim, rol, duygusal duyarlılık, duygusal katılım ve davranış kontrolü temaları çerçevesinde ele alınmaktadır. Aile üyelerinin fonksiyonlarını oluşturan boyutlardan en az birinin işleyişinde ortaya çıkan sorun nedeniyle gelişen durum aile işlev bozukluğu olarak tanımlanmaktadır. Ebeveynlerin aile içi çatışmaları, kendi ve diğer aile bireylerinin temel ihtiyaçlarını karşılayamama gibi durumlar aile işlevselliğini bozarak fonksiyonel olmayan aile yapısının oluşmasına neden olmaktadır. Bu literatür analizi aile fonksiyonlarının çocuklar üzerindeki fiziksel ve psikososyal etkilerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem:Bildiri literatür derlemesi olarak planlanmış ve Google Scholar, Web of Science gibi veri tabanlarında genel tarama yapılmıştır.

Bulgular ve Sonuç:Fonksiyonel olmayan ailelerde büyüyen çocuklar olumsuz çocukluk deneyimlerine sahip olabilmekte ve bu durum çocukluk, ergenlik ve yetişkinlik döneminde fiziksel, psikososyal ve mental sorunlara neden olabilmektedir. Yapılan araştırmalar ailesinde işlevsel bozukluğu olan çocuklarda anksiyete, depresyon, umutsuzluk, benlik algısında bozulma, öz saygı yetersizliği, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, içe/dışa yönelim bozuklukları, sosyal uyum sorunları, düşünme becerisi yetersizliğini raporlamaktadır. Gelişen bu psikopatoloji çocukların karşılaştıkları olaylar ile baş edememelerine ve saldırganlık ve diğer davranış bozuklukları, suçlu davranışlara yönelim, intihar düşüncesi ve intihar girişimi riskini arttırmaktadır. Ayrıca çocuklarda yetersiz fiziksel aktivite ve kötü uyku alışkanlığının da aile fonksiyonlarına göre şekillendiği bildirilmiştir. Ancak literatürün çoğunlukla aile fonksiyonlarının çocuklar üzerindeki psikososyal etkilerine yoğunlaştığı, fiziksel ve mental etkilerin ise yetersiz ele alındığı görülmektedir. Ancak çocukların yaşadıkları birçok fiziksel rahatsızlığın aile işlevselliği ile ilişkili olduğunu bildirilmiştir. Bu nedenle aile fonksiyonlarının çocuklar üzerindeki etkilerinin daha geniş çerçevede ele alınması ve özellikle bazı fiziksel hastalıklar ile ilişkili araştırma raporlarının literatüre kazandırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aile, çocuk, etki, işlevsellik

EVIDENCE-BASED PRACTICES SUPPORTING THE CHILD IN THE PEDIATRIC PALLIATIVE CARE PROCESS: A SYSTEMATIC REVIEW

Sümeyye ÖZARSLAN¹, Ulviye GÜNAY¹

¹Inonu University, Faculty of Nursing, Department of Pediatric Nursing

Introduction and Objective: Pediatric palliative care is defined as effective care practices to improve the quality of life of a child with a life-threatening disease. In this systematic review, it is aimed to systematically examine the practices used in children receiving palliative care and supporting the general health of the child during the care process.

Materials and Methods: Six electronic databases including Medline, Web of Science, Pubmed, Scopus, Science Direct and Cochrane library were searched between 2017 and 2024. The databases were systematically searched with the keywords “pediatric palliative care”, “child”, “evidence-based practice” in English. Experimental studies in which children in the palliative period were included in the study, the effect of an intervention on the child was evaluated, and the full text of which was available were included in the review.

Results and Conclusion: As a result of the reviews, 14 studies that met the inclusion criteria constituted the sample of the review. In line with the results obtained from the scans; music therapy in 2 studies, massage therapy in 2 studies, reiki applications in 3 studies, clown show in 1 study, art therapy in 1 study, home-based supportive applications in 3 studies, aromatherapy in 1 study and deep breathing exercises and visual materials in 1 study were applied as interventions. The results of the studies provide evidence that the interventions provided physical and psychosocial well-being in children and reduced the severity of some symptoms such as pain fatigue and nausea. The inclusion of such interventions in the planning and implementation of care for children in need of palliative care will be effective in improving the quality of care, reducing the severity of symptoms and ensuring physical and psychosocial well-being in children.

Keywords: Child, palliative care, evidence-based practice

PEDİATRİK PALYATİF BAKIM SÜRECİNDE ÇOCUĞU DESTEKLEYEN KANITA DAYALI UYGULAMALAR: SİSTEMATİK BİR GÖZDEN GEÇİRME

Sümeyye ÖZARSLAN¹, Ulviye GÜNAY¹

¹İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
Anabilim Dalı

Giriş ve Amaç: Pediatrik palyatif bakım hayatı tehdit eden bir hastalığı olan çocuğun yaşam kalitesinin artırılması için verilecek olan etkili bakım uygulamaları olarak tanımlanmaktadır. Bu sistematik derlemede palyatif bakım alan çocuklarda kullanılan ve bakım sürecinde çocuğun genel sağlığını destekleyen uygulamaların sistematik olarak incelenmesi amaçlanmaktadır.

Gereç ve Yöntem: 2017-2024 yılları arasında Medline, Web of Science, Pubmed, Scopus, Science Direct ve Cochrane kütüphanesi olarak altı elektronik veri tabanı taranmıştır. Veri tabanları İngilizce dilinde “pediatric palliative care”, “child”, “evidence-based practice” anahtar kelimeleri ile sistematik olarak taranmıştır. Palyatif dönemde olan çocukların araştırmaya dahil edildiği, uygulanan bir girişimin çocuk üzerindeki etkisinin değerlendirildiği, tam metnine ulaşılabilen deneysel çalışmalar incelemeye dahil edilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Yapılan incelemeler sonucunda dahil edilme kriterlerine uyan 14 çalışma incelemenin örneklemini oluşturmuştur. Taramalardan elde edilen sonuçlar doğrultusunda; 2 araştırmada müzik terapi, 2 araştırmada masaj terapi, 3 araştırmada reiki uygulamaları, 1 araştırmada palyaço gösterisi, 1 araştırmada sanat terapisi, 3 araştırmada ev temelli destekleyici uygulamalar, 1 araştırmada aromaterapi ve 1 araştırmada ise derin nefes egzersizleri ve görsel materyaller girişim olarak uygulanmıştır. Araştırma sonuçları uygulanan girişimlerin çocuklarda fiziksel ve psikososyal iyi oluşluğu sağladığı, ağrı yorgunluk ve bulantı gibi bazı semptomların şiddetini azalttığına yönelik kanıtlar sunmaktadır. Palyatif bakım gereksinimi olan çocukların bakımlarının planlanması ve uygulanmasında bu tür uygulamaların yer alması bakım kalitesinin artmasında, semptomların şiddetinin azaltılmasında ve çocuklarda fiziksel ve psikososyal iyi oluşluğu sağlamada etkili olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, palyatif bakım, kanita dayalı uygulama

NUTRITIONAL PROBLEMS IN PALLIATIVE CARE

Özlem KOLTUK¹, Cansu YILMAZ¹

¹Tokat Gaziosmanpaşa University Faculty of Health Sciences

Palliative care is a special care provided in a multidisciplinary manner to prevent symptoms that may arise in people with serious illnesses or to provide relief to these patients and to achieve the best quality of life. One of these is nutrition, and the aim of medical nutrition therapy in the terminal period should be considered as an attempt to ensure the well-being and comfort of the patient and to increase the quality of life rather than to maintain nutritional status and function.

In the final stages of the disease, patients reduce their food intake due to the decrease in their normal physiological processes and the need for less energy. Some patients completely refuse to eat due to loss of appetite or personal desires and experience malnutrition. For this reason, it becomes difficult to decide on nutritional support in palliative care patients with high nutritional rejection.

In order not to deepen the energy and protein deficit until the patient's nutritional status improves, oral nutrition should be the priority in every patient who can be applied, but enteral nutrition should be initiated parenterally or both together.

Malnutrition, which is also an important problem for palliative care units; It causes loss of body mass, suppression of the immune system and organ dysfunction, negatively affects the course of accompanying diseases, prolongs the duration of hospital stay and shortens the patient's life expectancy. In patients receiving palliative care, factors such as pain, impaired sense of taste and smell, intestinal obstruction, nausea and vomiting, side effects of drugs and malabsorption increase the susceptibility of patients to malnutrition.

CONCLUSION: Although there is an improvement in the nutritional status and quality of life of patients with palliative care needs by early detection and providing nutritional support that is specific to the patient's energy needs and does not create a protein deficit, attention should also be paid to problems such as sedentary lifestyle, cardiac overload, renal failure and volume overload.

Keywords: Palliative care, nutrition, malnutrition

PALYATİF BAKIMDA BESLENME SORUNLARI

Özlem KOLTUK¹, Cansu YILMAZ¹

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Palyatif bakım; ciddi hastalığı olan kişilerde, ortaya çıkabilecek semptomları önlemek veya bu hastaları rahatlatmak ve en iyi yaşam kalitesini elde etmeye yönelik multidisipliner olarak yapılan özel bakımdır. Onlardan biri de nutrisyon olup terminal dönemde tıbbi beslenme tedavisinin amacının, beslenme durumunu ve işlevini sürdürmekten ziyade yalnızca hastanın refahını ve konforunu sağlamaya ve yaşam kalitesini artırmaya yönelik bir girişim olarak düşünülmeye başlamıştır.

Hastalığın son evresinde hastalar, normal fizyolojik süreçlerinin azalması ve daha az enerjiye ihtiyaç duymaları sebebiyle besin alımlarını azaltmaktadır. Hastaların bazıları ise iştah kaybı veya kişisel istekler nedeniyle beslenmeyi tamamen reddetmekte ve malnütrisyon durumu yaşamaktadır. Bu sebeple besin rejeksiyonun fazla olduğu palyatif bakım hastalarında beslenme desteğine karar vermek zorlaşmaktadır.

Hastanın nutrisyon durumu düzeline kadar enerji ve protein açığının derinleşmemesi adına uygulanabilen her hastada oral yol öncelikli olmakla birlikte enteral beslenme gerekirse parenteral veya her ikisi birlikte olacak şekilde beslenme desteği başlatılmalıdır.

Palyatif bakım üniteleri için de önemli bir sorun olan malnütrisyon; vücut kütlelerinde kayıplara, bağışıklık sisteminin baskılanmasına ve organ fonksiyon bozukluğuna neden olarak eşlik eden hastalıkların seyrini olumsuz etkilemekte, hastanede kalış süresini uzatmakta, hastanın yaşam süresini kısaltmaktadır. Palyatif bakım alan hastalarda ağrı, tat ve koku duyusunun bozulması, bağırsak obstrüksiyonu, bulantı ve kusma, ilaçların yan etkileri ve malabsorbsiyon gibi etmenler hastaların malnütrisyonla ilişkilerini artırmaktadır.

SONUÇ: Palyatif bakıma gereksinim duyan hastaların erken tespit edilerek hastaya özel olacak şekilde enerji gereksinimine uygun, protein açığı yaratmayacak şekilde beslenme desteğinin sağlanması ile hastaların nutrisyonel durumunda ve yaşam kalitesinde iyileşme olsa da hareketsiz yaşam, kardiyak yüklenme, böbrek yetmezliği, volüm yüklenmesi sorunlarına karşı da dikkatli olunmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, beslenme, nutrisyon, malnütrisyon

Kaynakça:

Agarwal E, Miller M, Yaxley A, Isenring E. Malnutrition in the elderly: a narrative review. *Maturitas*, 2013; 76(4): 296-302.

Al-Dorzi HM, Arabi YM. Nutrition support for critically ill patients. *J Parenter Enteral Nutr*, 2021; 45(2): 47-59.

Cotogni P, Stragliotto S, Ossola M, Collo A, Riso S. Intersociety Italian working group for nutritional support in cancer. The role of nutritional support for cancer patients in palliative care. *Nutrients*, 2021; 13(2): 306-319.

Farrer K, Teubner A. Nutritional support in palliative care. *Medicine*, 2023; 51(7): 490-492.

Field LB, Hand RK. Differentiating malnutrition screening and assessment: a nutrition care process perspective. *J Acad Nutr Diet* 2015; 115: 824-828.

Guyonnet S, Rolland Y. Screening for malnutrition in older people. *Clin Geriatr Med*, 2015; 31: 429-437.

Meier, D., Clinical practice: palliative care. *New England Journal of Medicine*, 2004.

350(25): p. 2582-2590.

Oberholzer D, Blum F. Strasser The concept of cachexia-related suffering (CRS) in palliative cancer care V.R. Preedy (Ed.), *Diet and nutrition in palliative care*, CPC Press 2011; 3: 245-255.

Sancar Bekircan E, Ünlü A. The detection of the relationship between depression and malnutrition in cancer patients. *J Tradit Med Complement Ther* 2018; 1: 109-114.

Stängle S, Schnepf W, Fringer A. The need to distinguish between different forms of oral nutrition refusal and different forms of voluntary stopping of eating and drinking. *Palliat Care Soc Pract*, 2019; 13: 1178224219875738.

A RARE ETİOLOGY OF RETROPERITONEAL MASSES: LİPOMA

Özlem Dalda¹, Hasan Buran², Sakine Beyoğlu³, Nurullah Dağ⁴, Yasin Dalda²

¹Inonu University Faculty of Medicine, Department of Pathology

²Inonu University Faculty of Medicine, Department of General Surgery

³Inonu University Vocational High School of Health Services

⁴Inonu University Faculty of Medicine, Department of Radiology

Lipomas are benign tumors originating from mature fat cells and are usually seen in the trunk and extremities. Their localization in the retroperitoneal space is rare. Due to the anatomical potential of this region, lipomas may remain asymptomatic until they reach large sizes. Patients presenting with clinically nonspecific findings may also present with clinical symptoms secondary to surrounding organ compression. A female patient was admitted to our clinic with complaints of abdominal pain and bloating. Imaging studies revealed a 23 cm mass in the retroperitoneal area consistent with lipoma. The mass was removed according to oncologic principles and the final pathology result was interpreted as lipoma. Most of the masses seen in the retroperitoneal space are malignant. Although imaging of these masses is helpful in diagnosis, it cannot clearly differentiate between lipomas and malignant liposarcomas. Percutaneous biopsies are also not preferred because they are not conclusive and there is a risk of implantation of tumor cells due to the possible malignancy of the mass. In the few cases reported in the literature, the diagnosis is generally made by histopathologic examinations performed after removal of the mass. Therefore, resection with negative surgical margins remains the gold standard diagnostic and therapeutic method for these retroperitoneal lesions.

Keywords: Giant lipoma, liposarcoma, retroperitoneum

RETROPERİTONEAL KİTLELERİN NADİR BİR ETİYOLOJİSİ: LİPOM

Özlem Dalda¹, Hasan Buran², Sakine Beyoğlu³, Nurullah Dağ⁴, Yasin Dalda²

¹İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı

²İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Genel Cerrahi Anabilim Dalı

³İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

⁴İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, Radyoloji Anabilim Dalı

Lipomlar genellikle gövde ve ekstremitelerde görülen ve olgun yağ hücrelerinden kaynaklanan benign karakterli tümörlerdir. Retroperitoneal alanda yerleşimleri nadir olarak görülmektedir. Anatomik olarak bu bölgenin potansiyelinden dolayı lipomlar büyük boyutlara ulaşana kadar asemptomatik kalabilirler. Klinik olarak nonspesifik bulgularla gelen hastalar, çevre organ basısına sekonder klinik semptomlarla da başvurabilirler. Kliniğimize karın ağrısı ve şişkinlik şikayetleriyle başvuran kadın hastanın muayenesinde özellik saptanmadı. Yapılan görüntülemeler sonucunda retroperitoneal alanda 23 cm boyutlarında lipom ile uyumlu kitle saptandı. Onkolojik prensipler gözetilerek çıkarılan kitlenin nihai patoloji sonucu da lipom şeklinde yorumlandı. Retroperitoneal alanda görülen kitlelerin çoğunluğu malign karakterdedir. Bu kitlelerde yapılan görüntülemeler her ne kadar tanı aşamasında yardımcı olsada özellikle lipomlar ve malign karakterli liposarkomların ayırımını net olarak yapamamaktadır. Perkütan biyopsiler de kesin sonuç vermediği ve kitlenin olası malignite ihtimalinden dolayı tümör hücrelerinin implantasyonu riski olduğu için tercih edilmemektedir. Literatürde bildirilen az sayıdaki vakada genel olarak kitlenin çıkartılması sonucunda yapılan histopatolojik incelemelerle tanı konmaktadır. Bu nedenle retroperitoneal alanda görülen bu lezyonlar için negatif cerrahi sınırlarla yapılan rezeksiyonlar altın standart tanı ve tedavi yöntemi olmaya devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dev lipom, liposarkom, retroperiton

NURSES' PERSPECTIVES ON TECHNOLOGY-SUPPORTED NURSING CARE IN PALLIATIVE AND INTENSIVE CARE UNITS: QUALITATIVE STUDY

Fidan BALKAYA¹, Medine KILIÇ², Ayşe TAN³, Rukuye AYLAZ¹

¹Faculty of Nursing, Inonu University

²Faculty of Health Sciences, Harran University

³Sterilization Unit, Malatya Training and Research Hospital

Objective: The aims of this study is to determine the thoughts of nurses working in palliative and intensive care units regarding technology-supported nursing care.

Method: This study was conducted using a qualitative research method with 14 nurses working in the palliative and intensive care units of Malatya Training and Research Hospital between August and September 2024. Face-to-face interviews were carried out using a semi-structured interview form consisting of six questions. The interviews covered topics such as “opinions on technology-supported nursing care, the impact of technology-supported care tools on the quality of patient care, the major barriers to adopting technology, and the effects of new technologies on the nursing profession.” Inductive qualitative content analysis was used to analyze the data.

Findings: A total of ten female and four male nurses participated in the study, of whom eight had a bachelor's degree, five had a master's degree, and one had an associate degree. The nurses stated that technology-supported nursing care improves the quality of care, prevents potential complications, and thereby ensures patient safety. They also noted that it speeds up the recovery process and provides savings in time and resources. On the other hand, the nurses expressed concerns about the inadequacy of data privacy offered by the technology and the potential loss of control over patients. According to the content analysis, three main themes and ten sub-themes emerged. The main themes for this study were identified as: 1) quality of care, 2) technology-supported care, and 3) expectations from technology. The sub-themes of this study were determined as: "care," "comfort," "recovery process," "data management," "risk management," "job-related advantages," "barriers to the use of technology," "information sources," "anxieties and fears," "needs," and "innovation."

Conclusion and Recommendations: It is predicted that fulfilling the need for advanced data privacy systems in the technologies used in patient care, simplifying complex devices, and strengthening nurses' autonomy in patient care will expand the use of technology in nursing care.

Keywords: Patient care, nurses, palliative care, technology, intensive care units

PALYATİF VE YOĞUN BAKIM SERVİSLERİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN TEKNOLOJİ DESTEKLİ HEMŞİRELİK BAKIMINA YÖNELİK DÜŞÜNCELERİ: NİTEL ÇALIŞMA

Fidan BALKAYA¹, Medine KILIÇ², Ayşe TAN³, Rukuye AYLAZ¹

¹Hemşirelik Fakültesi, İnönü Üniversitesi

²Sağlık Bilimleri Fakültesi, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa

³Sterilizasyon Ünitesi, Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, palyatif ve yoğun bakım servislerinde çalışan hemşirelerin teknoloji destekli hemşirelik bakımına yönelik düşüncelerini belirlemektir.

Yöntem: Bu çalışma, nitel araştırma yöntemiyle, Ağustos-Eylül 2024 tarihleri arasında Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesinin palyatif ve yoğun bakım servislerinde çalışan 14 hemşire ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, altı soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak yüz yüze yapılmıştır. Görüşmelerde, “teknoloji destekli hemşirelik bakımı hakkındaki düşünceler, teknoloji destekli bakım araçlarının hasta bakım kalitesine etkisi, teknolojiyi benimsemeye karşılaşılan en büyük engeller ve yeni teknolojilerin hemşirelik mesleği üzerine etkileri” gibi sorular sorulmuştur. Verilerin analizi için tümevarımsal nitel içerik analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Çalışmaya, on kadın, dört erkek, sekiz lisans, beş yüksek lisans ve bir ön lisans mezunu hemşire katılmıştır. Hemşireler, teknoloji destekli hemşirelik bakımının, bakım kalitesini artırdığını, olası komplikasyonları önlediğini, bu sayede hasta güvenliğini sağladığını belirtmişlerdir. Ayrıca hastanın iyileşme sürecini hızlandırdığı, zaman ve kaynaktan tasarruf sağlandığını belirtmişlerdir. Öte yandan hemşireler, teknolojinin sunduğu veri mahremiyetinin yetersizliği ve hasta üzerindeki kontrollerini kaybetme konusunda endişe yaşadığını belirtmişlerdir. İçerik analizi sonuçlarına göre üç ana tema, on altı tema ortaya çıkmıştır. Bu çalışma için ana temalar: 1) bakım kalitesi, 2) teknoloji destekli bakım, 3) teknolojiden beklentiler olarak belirlenmiştir. Bu çalışmanın alt temaları ise: “bakım”, “konfor”, “iyileşme süreci”, “veri yönetimi”, “risk yönetimi”, “işe yönelik avantajlar”, “teknoloji kullanımına yönelik engeller”, “bilgi kaynakları”, “kaygı ve korkular”, “ihtiyaçlar” ve “inovasyon” olarak belirlenmiştir.

Sonuç ve Öneriler: Hasta bakımında kullanılan teknolojilere üst düzey veri mahremiyeti sistemlerinin entegre edilmesi, bakımda kullanılan kompleks cihazların basitleştirilmesi ve hemşirelerin hasta bakımındaki otonomisinin güçlendirilmesi, teknolojinin hemşirelik bakımında kullanılmasını yaygınlaştıracığı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hasta bakımı, hemşireler, palyatif bakım, teknoloji, yoğun bakım üniteleri

EXAMINATION OF THE DECREES MADE ON THE SUBJECT OF PALLIATIVE CARE NURSING IN CARE SETTINGS IN TURKEY BETWEEN 2010-2024

Esmâ Tener¹, Mücahide Gökçen Gökalp¹

¹Amasya University Faculty of Health Sciences

Introduction: Nurses, who are members of palliative care carried out with a multidisciplinary team, determine the patient's care needs, provide symptom management, assess the caregiver's skills and care burden, provide physical, spiritual and psychosocial support, provide education and counseling, ensure and coordinate interdisciplinary cooperation, and have an important place in this care process.

Objective: The purpose of this literature review is to examine thesis studies conducted in Turkey in the field of nursing on palliative care nursing in home care, hospice care and other care settings in terms of type, researcher characteristics, sample and subjects.

Method: This study was conducted as a retrospective descriptive study. To collect research data, the National Thesis Center Database of the Council of Higher Education was searched between June 2024 and August 2024 with the keywords "palliative care", "nursing" and "nursing

care" and 77 theses made by nurses and their credentials and full texts were accessed. **Findings:** It was determined that 67.5% (n: 52) of the theses were descriptive, 29.8% (n: 23) were experimental and 2.6% (n: 2) were both descriptive and experimental. 97.4% (n: 75) of the theses were conducted by academic nurses, 1.2% (n: 1) by physiotherapists and 1.2% (n: 1) by midwives. The theses were; It was determined that 14.2% (n:11) of the studies were carried out by academic nurses in the Department of Internal Medicine Nursing, 2.5% (n:2) in the Department of Obstetrics and Gynecology Nursing, 58.4% (n:45) in the Department of Fundamentals of Nursing, 5.1% (n:4) in the Department of Public Health Nursing, 5.1% (n:4) in the Department of Child Health and Diseases Nursing, and 6.4% (n:5) in the Department of Mental Health and Diseases Nursing.

Conclusion: Most of the knowledge of the nurses about palliative care belongs to their university education. This situation suggests that palliative care is not sufficiently supported in in-service training programs in the field. Integrating palliative care into the health system through in-service training and certification programs that will improve the knowledge levels of nurses in addition to the basic education provided at the university is very important in terms of improving palliative care services.

Keywords: Palliative care,nursing,nursing care

TÜRKİYE’DE 2010-2024 YILLARI ARASINDA BAKIM ORTAMLARINDA PALYATİF BAKIM HEMŞİRELİĞİ KONUSU İLE İLGİLİ YAPILAN TEZLERİN İNCELENMESİ

Esmâ Tener¹, Mücahide Gökçen Gökçalp¹

¹Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimler Fakültesi

Giriş: Multidisipliner bir ekip ile yürütülen palyatif bakımın bir üyesi olan hemşirelerin hastanın bakım gereksinimlerini belirlemesi, semptom yönetimini sağlaması, bakım vericinin becerisini ve bakım yükünü değerlendirmesi, fiziksel, spiritüel ve psikososyal açıdan desteklemesi, eğitim vermesi ve danışmanlık yapması, disiplinler arası iş birliğini sağlaması ve koordine etmesi bu bakım sürecinde önemli bir yere sahiptir.

Amaç: Bu literatür incelemesinin amacı, evde bakım, hospis bakım ve diğer bakım ortamlarında palyatif bakım hemşireliği konulu hemşirelik alanında Türkiye’de yapılmış tez çalışmalarını tipi, araştırmacı özellikleri, örnekleme ve konuları açısından incelemektir.

Yöntem: Bu araştırma retrospektif tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırma verilerinin toplanması için Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanından “palyatif bakım”, “hemşirelik” “hemşirelik bakımı” anahtar kelimeleriyle Haziran 2024 - Ağustos 2024 tarihleri arasında tarama yapılmış ve hemşireler tarafından yapılmış 77 tez ile bu tezlerin künye bilgilerine ve tam metinlerine ulaşılmıştır

Bulgular: Tez çalışmalarının; %67.5’inin (n:52) tanımlayıcı, %29.8’inin (n:23) deneysel ve %2.6’sının (n:2) hem tanımlayıcı hemde deneysel tipte yapıldığı belirlenmiştir. Tez çalışmalarının; %97.4’ü (n:75) akademisyen hemşireler, %1.2’si (n:1) fizyoterapistler, %1.2’si (n:1) ise ebeler tarafından yürütülmüştür. Tez çalışmalarının; %14.2’si (n:11) İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, %2.5’i (n:2) Doğum ve Kadın Sağlığı Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, %58.4’ü (n:45) Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, %5.1’i (n:4) Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı, %5.1’i (n:4) Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, %6.4’ü (n:5) Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı’ndaki akademisyen hemşireler tarafından yapıldığı saptanmıştır.

Sonuç: Hemşirelerin palyatif bakım konusundaki bilgilerinin çoğunun üniversite öğrenimine ait olduğu şeklindedir. Bu durum da palyatif bakımın sahada hizmet içi eğitim programlarında yeterince desteklenmediğini düşündürmektedir. Üniversitede verilen temel eğitimlerin üzerine hemşirelerin bilgi düzeylerini geliştirecek palyatif bakımın hizmet içi eğitim ve sertifika programları ile sağlık sistemine daha çok entegre edilmesi palyatif bakım hizmetlerinin iyileştirilmesi noktasında oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, hemşirelik, hemşirelik bakımı

THE RELATIONSHIP BETWEEN POSTOPERATIVE PAIN AND INTOLERANCE OF UNCERTAINTY IN PATIENTS WITH LUMBAR DISC HERNIATION SURGERY

ABSTRACT

Introduction and Objective: This descriptive study was conducted to investigate the relationship between postoperative pain and intolerance of uncertainty in patients who underwent lumbar disc herniation surgery.

Materials and Method: The study was conducted in the neurosurgery clinic of a university hospital between December 2023 and June 2024. The population of the study consisted of patients who underwent lumbar disc herniation surgery in the relevant hospital, and the sample consisted of 130 patients who met the inclusion criteria. "Personal Information Form", 'Intolerance of Uncertainty Scale (ITS-12)' and 'Numerical Pain Rating Scale' were used to collect the data. The data obtained from the study were analyzed using the SPSS 25.0 package program.

Results: The mean age of the patients who participated in the study was 50.50 ± 13.28 years and 53.1% of the patients were female. The mean score of the numerical pain scale was 4.43 ± 1.25 . The mean total score of the Intolerance of Uncertainty Scale (ITS) was 40.14 ± 7.98 (intermediate level), the mean score of the Prospective Anxiety Subscale (PAS) was 23.77 ± 4.50 , and the mean score of the Inhibitory Anxiety Subscale (IAS) was 16.36 ± 3.79 . In the regression analysis, it was found that the level of intolerance of uncertainty had a statistically significant and positive effect on pain level ($t=10.301$, $p=0.000$).

Conclusion: The results of the study show that intolerance to uncertainty plays a negative role on pain. Considering the negative effects of pain on systems, it may be recommended to identify patients with intolerance to uncertainty and to develop cognitive strategies for them, and to conduct similar studies in different patient groups.

Keywords: Lumbar Disc Herniation, Intolerance of Uncertainty, Pain, Surgery, Nurse

LOMBER DİSK HERNİ AMELİYATI OLAN HASTALARIN AMELİYAT SONRASI DENEYİMLEDİKLERİ AĞRI İLE BELİRSİZLİĞE TAHAMMÜLSÜZLÜK DÜZEYLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Hatice OLTULUOĞLU¹, Runida DOĞAN², Mesut MEŞE³

¹Dr. Öğr. Üyesi, İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0003-0141-8567, hatice.oltuluoglu@inonu.edu.tr

²Doç. Dr., İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0003-3113-8099, runida.dogan@inonu.edu.tr

³Arş. Gör., Şırnak Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, ORCID: 0000-0002-2096-8938, mesutmese@sirnak.edu.tr

ÖZET

Giriş ve Amaç: Bu araştırma lomber disk herni ameliyatı olan hastaların ameliyat sonrası deneyimledikleri ağrı ile belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Araştırma, Aralık 2023-Haziran 2024 tarihleri arasında bir üniversite hastanesine ait nöroşirürji kliniğinde yapıldı. Araştırmanın evrenini ilgili hastanede lomber disk herni ameliyatı olan hastalar, örneklemini ise araştırmaya alınma kriterlerine uyan 130 hasta oluşturdu. Araştırma verilerinin toplanmasında, “Kişisel Bilgi Formu”, “Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği (BTÖ-12)” ve “Sayısal Ağrı Derecelendirme Ölçeği” kullanıldı. Araştırmadan elde edilen verilerin analizi SPSS 25.0 paket programı kullanılarak yapıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hastaların yaş ortalamasının 50.50 ± 13.28 olduğu ve hastaların %53,1'inin kadın olduğu saptandı. Hastaların sayısal ağrı skalası puan ortalaması 4.43 ± 1.25 olarak bulundu. Belirsizliğe Tahammülsüzlük Ölçeği (BTÖ) toplam puan ortalaması 40.14 ± 7.98 (orta düzey), İleriye Yönelik Kaygı Alt Boyutu (İYK) puan ortalaması 23.77 ± 4.50 , Engelleyici Kaygı Alt Boyutu (EK) puan ortalaması ise 16.36 ± 3.79 olarak belirlendi. Yapılan regresyon analizinde belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyinin ağrı düzeyi üzerinde istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir etkisinin olduğu saptandı ($t=10.301$, $p=0.000$).

Sonuç: Araştırma sonucu, belirsizliğe karşı tahammülsüzlüğün ağrı üzerinde olumsuz bir rol oynadığını göstermektedir. Ağrının sistemler üzerindeki olumsuz etkileri göz önünde bulundurulduğunda; belirsizliğe karşı tahammülsüzlüğü olan hastaların belirlenmesi ve buna yönelik bilişsel stratejiler geliştirilmesi, konu hakkında farklı hasta gruplarında benzer çalışmalar yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Lomber Disk Herni, Belirsizliğe Tahammülsüzlük, Ağrı, Ameliyat, Hemşire

SPIRITUAL WELL-BEING IN LIVER TRANSPLANT DONORS

Musap Akyüz¹, Özlem Akyüz¹, Murat Tamer²

¹Malatya training and research hospital

²İnönü University Turgut Özal medical center

Humans are a whole with biological, physiological, psychological, social, cultural and spiritual dimensions.

Humans have physical and social needs as well as spiritual needs such as the meaning of their lives, trust, hope and love. When these needs are lacking, a person falls into a spiritual void. This negatively affects all dimensions of a person.

Nursing care should not only focus on the individual's illness, but should be comprehensive care that includes all dimensions of the individual. Therefore, nurses have a great responsibility in improving and developing all dimensions of the individual.

It is known that spiritual well-being is effective in coping with negative emotions and positively increases the person's quality of life. Accordingly, spiritual well-being reduces the level of depression and anxiety, increases psychological well-being and indirectly affects physical health positively. Individuals with high spiritual well-being can achieve spiritual peace, get satisfaction from life and be more successful. Physiological well-being is considered important in liver transplant donors, but spiritual well-being is ignored.

In living donors, although saving the recipient's life is an important motivation, many donors are concerned about the transplant. The recipient's health after the transplant is a major source of stress for donors. Donors think that the recipient will not recover despite the liver transplant. In this situation where there are many stress factors and concerns, the importance of spiritual well-being increases in donors' coping with these problems. The nurse, who is the primary care provider, should know that the individual should be approached holistically. Any inadequacy or change in any dimension of the individual can affect the other dimensions of the individual, and should be sensitive about providing care to all these dimensions in order to provide the individual with optimal health and well-being.

Keywords: Liver transplantation, donor, spiritual well-being

KARACİĞER NAKLİ DONÖRLERİNDE SPİRİTÜEL İYİ OLUŞ

Musap Akyüz¹, Özlem Akyüz¹, Murat Tamer²

¹Malatya eğitim ve araştırma hastanesi
²İnönü üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi

İnsan biyolojik, fizyolojik, psikolojik, sosyal, kültürel ve spiritüel boyutları olan bir bütündür.

İnsanın fiziksel, sosyal gereksinimleri olduğu gibi yaşamının anlam kazanması, güven, umut, sevgi gibi spiritüel gereksinimleri de vardır. Bu ihtiyaçların eksikliğinde insan manevi boşluğa düşer. Buda insanın tüm boyutlarını negatif yönde etkiler.

Hemşirelik bakımı bireyin sadece hastalığına odaklanmamalı, bireyin tüm boyutlarını içerecek şekilde kapsamlı bir bakım olmalıdır. Bu nedenle bireyin tüm boyutlarının iyileştirilmesinde ve geliştirilmesinde hemşirelere büyük görev düşmektedir.

Spiritüel iyi oluşun olumsuz duygularla başa çıkmada etkili olduğu ve kişinin yaşam kalitesini olumlu yönde artırdığı bilinmektedir. Buna bağlı olarak spiritüel iyilik depresyon ve kaygı düzeyini azaltarak psikolojik iyi oluşu artırmakta ve dolaylı olarak fiziksel sağlığı da pozitif yönde etkilemektedir. Spiritüel iyilik hali yüksek olan bireyler, manevi huzuru sağlayabilmekte, yaşamdan doyum alabilmekte ve daha başarılı olabilmektedir. Karaciğer nakli donörlerinde fizyolojik iyi oluş önemsenmekte fakat spiritüel iyi oluş göz ardı edilmektedir.

Canlı donörlerde alıcının hayatını kurtarmak, önemli bir motivasyonel durum olsa da birçok donör, nakil hakkında endişe duymaktadır. Nakil sonrası alıcının sağlığı, donörler için büyük stres kaynağıdır. Donörler alıcının karaciğer nakline rağmen iyileşmeyeceğini düşünürler. Birçok stres faktörünün ve kaygıların olduğu bu durumda donörlerin bu sorunlarla başa çıkmasında spiritüel iyi oluşun önemi artmaktadır. Primer bakım sağlayıcı olan hemşire, bireyi bütüncül ele alması gerektiğini bilmelidir. Bireyin herhangi bir boyutundaki yetersizlik veya değişikliğin bireyin diğer boyutlarını etkileyebileceğini, bireyde optimal düzeyde sağlık iyilik halini sağlamak için tüm bu boyutlara bakım verme konusunda duyarlı olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Karaciğer nakli, donör, spiritüel iyi oluş

THE BURDEN OF PALLIATIVE CARE: A REVIEW OF THE NATIONAL LITERATURE

Velat Akcan¹

¹Kızıltepe State Hospital/Mardin

Introduction-Aim: Along with the population growth in the world, the elderly population is also increasing. In proportion to the increasing elderly population rate, the number of people in need of palliative care also increases in the same direction. With the importance that palliative care has gained in recent years, the burden borne by caregivers who undertake palliative care is also increasing. This care process, in which caregivers are affected physically and spiritually, also significantly affects the person's life. Accordingly, an increase in the maintenance burden has become inevitable. Research has revealed various effects of caregivers of palliative patients on their lives. In line with the findings obtained, this study aimed to review the national literature within the scope of determining the palliative care-burden.

Method: As data sources by the researcher; Articles published in Google Scholar, TR Index, DergiPark until 2024 were examined. When there was not enough information in the title and abstract of the studies, the necessary data were evaluated with full texts.

Findings-Discussion: It was determined that caring for a palliative care patient generally creates a moderate care burden on the caregiver. While it has been determined that professional caregivers in the role of caregivers may also cause burnout syndrome, they also provide professional satisfaction. It has also been determined that the care process affects the quality of life and life satisfaction of caregivers. It has been determined that the burden of care has various psychological effects on caregivers who care for their own relatives or who care for a patient professionally, it has been observed that these people encounter situations such as grief, sadness and feeling inadequate. In addition, it has been understood that for people who care for their relatives, care is not treated as an obligation but is a behavior that comes from within and increases spiritual satisfaction.

Conclusion-Recommendation: While it has been determined that caring for palliative care patients, which has increased in recent years in our country, creates a burden on people and that caregivers are inadequate in some matters, this issue should be examined further, should be emphasized, the reasons that increase the care burden of caregivers the most should be determined and resolved. It is recommended that this issue be discussed more publicly and disseminated to the entire public, with the support of a professional team

Keywords: Palliative, caregiver, care burden

PALYATİF BAKIM YÜKÜ: ULUSAL LİTERATÜRÜN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

Velat Akcan¹

¹Kızıltepe Devlet Hastanesi/Mardin

Giriş-Amaç: Dünyada nüfus artışı ile birlikte yaşlı nüfusu da artmaktadır. Artan yaşlı nüfus oranı ile orantılı olarak palyatif bakım ihtiyacı duyan kişi sayısı da aynı doğrultuda yükselmektedir. Palyatif bakımın son yıllarda kazandığı önemle birlikte palyatif bakımı üstlenen bakım vericilerin de üstlendiği yük de artmaktadır. Bakım vericilerin fiziksel ve ruhsal olarak etkilendiği bu bakım süreci kişinin hayatını da önemli ölçüde etkilemektedir. Buna bağlı olarak da bakım yükünün artması da kaçınılmaz olmuştur. Araştırmalar palyatif hastaya bakım verenlerin kişilerin yaşamları üzerinde çeşitli etkilerini ortaya koymuştur. Elde edilen bulgular doğrultusunda bu çalışmada palyatif bakım yükünün belirlenmesi kapsamında ulusal literatürün gözden geçirilmesini amaçlamıştır.

Yöntem: Araştırmacı tarafından veri kaynakları olarak; Google Scholar, TR Dizin ve DergiPark'da 2024 yılına kadar olan yayınlanmış makaleler incelenmiştir. Çalışmaların başlığında ve özetinde yeterli bilgi bulunmadığında, gerekli veriler tam metinlerle değerlendirilmiştir.

Bulgular ve Tartışma: Palyatif bakım hastasına bakım vermenin bakım vericide genel olarak orta seviyede bir bakım yükü oluşturduğu saptanmıştır. Bakım verici rolünde olan profesyonel bakım vericiler de tükenmişlik sendromuna sebep olabileceği belirlenirken mesleki anlamda bir doyum da sağlamaktadır. Ayrıca bakım veren kişilerde bakım sürecinin yaşam kalitesini ve yaşam doyumunu da etkilediği belirlenmiştir. Kendi yakınına bakım veren ya da profesyonel bir şekilde bir hastaya bakım veren bakım vericilerde bakım yükünün kişilerde psikolojik olarak da çeşitli etkileri olduğu belirlenirken bu kişilerin keder, üzüntü ve kendini yetersiz hissetme gibi durumlarla karşılaştığı gözlenmiştir. Bunların yanı sıra kendi yakınına bakım veren kişilerde bakımın bir zorunluluk gibi ele alınmadığı ve içten gelen bir davranış olduğu ve manevi doyumunu yükselttiği de anlaşılmıştır.

Sonuç ve Öneri: Ülkemizde son yıllarda artan palyatif bakım hastalarına bakım vermenin insanlarda bir yük oluşturduğu ve bakım vericilerin bazı konularda yetersiz kaldığı belirlenirken bu konunun daha fazla irdelenmesi, üzerinde durulması gereken bir konu olması ve bakım veren kişilerin bakım yükünü en çok artıran nedenlerin belirlenmesi ve çözümlenmesi için profesyonel bir ekip tarafından desteklenmesi ile birlikte bu konunun kamuoyunda daha çok işlenmesi ve tüm halka yayılmasının sağlanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif, bakım verici, bakım yükü

EVIDENCE-BASED PRACTICES SUPPORTING THE FAMILY IN THE PEDIATRIC PALLIATIVE CARE PROCESS: A SYSTEMATIC REVIEW

Sümeyye ÖZARSLAN¹, Ulviye GÜNAY¹

¹Inonu University, Faculty of Nursing, Department of Pediatric Nursing

Introduction and Objective: Parents, siblings and other family members may have various needs during the care of children in need of pediatric palliative care. Assessing the needs of family members along with the child and supporting them with appropriate interventions is essential for the systematic management of the palliative care process. The aim of this systematic review is to systematically examine the practices used in children receiving palliative care that support the child's family members during the care process.

Materials and Method: Eight electronic databases including Google Scholar, National Thesis Center, Medline, Web of Science, Pubmed, Scopus, Science Direct and Cochrane library were searched between 2017 and 2024. The databases were systematically searched with the keywords “pediatric palliative care”, “child”, “evidence-based practice” in Turkish and English. Articles that were conducted with primary caregivers or family members of children receiving palliative care, in which the effect of an intervention on the primary caregiver, family and child was evaluated, and the full text of which could be accessed were included in the review.

Results and Conclusion: As a result of the reviews, 4 studies that met the inclusion criteria constituted the sample of the review. In line with the results obtained from the scans, it was determined that families were included in care in 1 study, face-to-face and web-based training programs for palliative care were created in 2 studies, and the effectiveness of regular home visits was evaluated in 1 study. It was determined that these interventions increased the knowledge level of the primary caregiver and other family members about palliative care, decreased their anxiety, improved their coping skills, and supported the family in the management of symptoms and needs of the child. Organizing regular and systematic training programs for primary caregivers and other family members of children in need of palliative care, ensuring their active involvement in care, and following up with home visits at regular intervals are necessary for the family-centered and systematic execution of the palliative care process. However, research on the subject is insufficient in the literature and there is a need for more alternative approaches.

Keywords: Family, pediatric palliative care, evidence-based practice

PEDİATRİK PALYATİF BAKIM SÜRECİNDE AİLEYİ DESTEKLEYEN KANITA DAYALI UYGULAMALAR: SİSTEMATİK BİR GÖZDEN GEÇİRME

Sümeyye ÖZARSLAN¹, Ulviye GÜNAY¹

¹İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
Anabilim Dalı

Giriş ve Amaç: Pediatrik palyatif bakım ihtiyacı olan çocukların bakım süreçlerinde ebeveynler, kardeşler ve diğer aile üyelerinin çeşitli gereksinimleri oluşabilmektedir. Çocuk ile birlikte aile üyelerinin de gereksinimlerini değerlendirilmesi ve uygun girişimler ile desteklenmesi palyatif bakım sürecinin yönetiminin sistematik olarak yürütülebilmesi için gereklidir. Bu sistematik derlemede palyatif bakım alan çocuklarda kullanılan ve bakım sürecinde çocuğun aile üyelerini destekleyen uygulamaların sistematik olarak incelenmesi amaçlanmaktadır.

Gereç ve Yöntem: 2017-2024 yılları arasında Google Akademik, Ulusal Tez Merkezi, Medline, Web of Science, Pubmed, Scopus, Science Direct ve Cochrane kütüphanesi olarak sekiz elektronik veri tabanı taranmıştır. Veri tabanları Türkçe ve İngilizce dillerde “pediatrik palyatif bakım”, “çocuk”, “kanita dayalı uygulama” anahtar kelimeleri ile sistematik olarak taranmıştır. Palyatif bakım alan çocukların primer bakıcıları yada aile üyeleri ile yapılan, uygulanan bir girişimin primer bakıcı, aile ve çocuğa etkisinin değerlendirildiği, tam metnine ulaşılabilen makaleler incelemeye dahil edilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Yapılan incelemeler sonucunda araştırmaya dahil edilme kriterlerini karşılayan 4 çalışma incelemenin örneklemini oluşturmuştur. Taramalardan elde edilen sonuçlar doğrultusunda 1 araştırmada ailelerin bakıma dahil edildiği, 2 araştırmada palyatif bakıma yönelik yüzyüze ve web tabanlı eğitim programlarının oluşturduğu ve 1 araştırmada ise düzenli ev ziyaretlerinin etkinliği değerlendirildiği belirlenmiştir. Uygulanan bu girişimlerin çocuğun primer bakıcısının ve diğer aile üyelerinin palyatif bakıma yönelik bilgi düzeylerini arttırdığı, kaygılarını azalttığı, baş etme becerilerini geliştirdiği, çocuğa yönelik semptom ve gereksinimleri yönetiminde aileyi desteklediği belirlenmiştir. Palyatif bakım ihtiyacı olan çocukların primer bakıcılarının ve diğer aile üyelerine yönelik düzenli ve sistematik olarak eğitim programlarının düzenlenmesi, bakımda aktif olarak yer almalarının sağlanması ve ev ziyaretleri ile belirli aralıklarda takip edilmesi palyatif bakım sürecinin aile merkezi ve sistematik olarak yürütülmesi için gereklidir. Ancak literatürde konuya yönelik araştırmalar yetersiz kalmakta ve daha fazla alternatif yaklaşımların oluşturulmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aile, pediatrik palyatif bakım, kanita dayalı uygulama

THE ROLE OF HUMAN-CENTERED CARE IN CERVICAL CANCER MANAGEMENT ACCORDING TO WATSON HUMAN CARE MODEL: CASE REPORT

Sevil Kılıncı¹

¹Faculty of Nursing

Objective: In this study, nursing care prepared under the guidance of the Watson Human Caring Model for an individual diagnosed with cervical cancer and having a nephrostomy and stoma as a result of metastasis was discussed.

Case report: 51-year-old patient EA, who receives home care service in a State Hospital, has Stage 3 cervical cancer. There is a history of three weeks of chemotherapy, two weeks of radiotherapy for four weeks. As a result of metastasis of cervical cancer, a stoma was opened in 2021 and a nephrostomy in 2023. The patient was discharged after 10 days of intensive care and treatment due to nephrostomy infection on 11.04.2024 and it was decided to follow her up at home. However, she applied to the emergency room again with severe pain on 26.04.2024. As a result of the blood tests in the emergency room, she was referred to the intensive care unit of the 400-bed EAH in Adıyaman province in consultation with a specialist physician. However, due to the patient being alone in the intensive care unit and fear of death, the referral was canceled and she was discharged. When EA came to the emergency room, it was determined that she had pain and malnutrition and nephrostomy infection. EA was provided with humanistic and holistic care using the Human Care Model processes. The compassionate, careful listening, love and respect-based relationship given to the individual as required by the humanistic approach enables the patient to express and feel herself better. Using this model process, the patient was made to feel comfortable and express her feelings and thoughts about the disease process. At the same time, she was supported in terms of self-care skills and methods were explained to relieve her pain. The number of snacks was increased in nutrition and information was given about not skipping main meals. Care for nephrostomy stoma infection was explained in detail.

Keywords: Watson human caring model, cervical cancer

WATSON İNSAN BAKIM MODELİNE GÖRE İNSAN MERKEZLİ BAKIMIN SERVİKS KANSERİ YÖNETİMİNDEKİ ROLÜ:OLGU SUNUMU

Sevil Kılınc¹, Hatice Oltuluoğlu²

¹İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Yüksek Lisans Öğrencisi, Malatya/Türkiye

²İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Doktor Öğretim Görevlisi, Malatya/Türkiye

Amaç: Serviks kanseri, tüm yaş gruplarında en yaygın kanser türlerinden olup, erken tanı ve tedavi ile tam iyileşme sağlanabilmektedir. Bu nedenle düzenli tarama ve aşılama önemlidir. Bu çalışmada serviks kanseri tanısı almış ve metastazı sonucu nefrostomi ve stoması olan bireyde Watson İnsan Bakım Modeli rehberliğinde hazırlanan hemşirelik bakımı ele alınmıştır.

Olgu sunumu: Bir Devlet Hastanesinde evde bakım hizmeti alan 51 yaşında hasta EA' nın serviks kanseri 3. Evre dedir. Üç hafta kemoterapiden iki hafta sonra dört hafta radyoterapi öyküsü mevcuttur. Serviks kanserinin metastazı sonucu, 2021 yılında stoma, 2023 yılında nefrostomi açılmıştır. Hasta 11.04.2024 tarihinde nefrostomi enfeksiyonu nedeniyle 10 gün yoğun bakımda takip ve tedavi sonrası taburcu edilip evde takibine karar verilmiştir. Ancak 26.04.2024 tarihinde tekrardan şiddetli ağrı ile acile başvurmuştur. Acilde kan tetkikleri sonucu uzman hekim ile danışılarak Adıyaman ilinde 400 yataklı EAH'nesinin yoğun bakımına sevk edilmiştir. Ancak hastanın yoğun bakım ünitesinde tek kalmak ve ölüm korkusu nedeni ile sevki iptal edilerek taburcu edilmiştir. Acil servise gelen EA ağrı ve beslenme yetersizliği nefrostomi enfeksiyonu olduğu belirlenmiştir. İnsan Bakım Modeli süreçleri kullanılarak EA' ya hümanistik ve bütüncül bir şekilde bakım verilmiştir. Hümanistik yaklaşımın gereği bireye verilen sevecen, dikkatli dinleme, sevgi ve saygıya dayalı ilişki hastanın kendini daha iyi ifade etmesini ve hissetmesi sağlanmaktadır. Bu model süreci kullanılarak hastanın rahat hissedip hastalık sürecine karşı duygu ve düşüncelerini ifade etmesi sağlanmıştır. Aynı zamanda öz bakım becerileri açısından desteklenmiş, ağrılarını gidermeye yöntemler anlatılmıştır. Beslenmede ara öğün sayısı artırılmış ve ana öğünlerin atlatılmaması konusunda bilgi verilmiştir. Nefrostomi ve stoma enfeksiyonu için bakımları detaylı bir şekilde anlatılmıştır.

Çıkarımlar: Hastaya Watson İnsan Bakım Modeli rehberliğinde verilen bakım ve izlemlerin sonucunda hastanın kendine olan inancı, yaşam kalitesinde artış gözlemlenmiştir. Bu da hastanın kendini fizyolojik, psikolojik olarak iyi hissetmesini sağlamış ve memnuniyet düzeyini arttırmıştır. Hastalığına uyum süreci iyileştirilmiş ancak hastaneye ve yoğun bakıma karşı olumsuz duyguları devam etmiştir. Sonuç olarak hasta verilen eğitim ve bakım uygulamalarının oldukça yararlı olduğunu ifade etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Watson İnsan Bakım Modeli, Serviks kanseri.

QUALITY OF CARE PERCEPTIONS AND ATTITUDES OF INTENSIVE CARE NURSES REGARDING NUTRITIONAL CARE

Aysun Özdemir¹, Zeynep Doğan²

¹Gaziantep University Faculty of Health Sciences

²Sanko University Faculty of Health Sciences

Aim: This study was conducted to determine the quality of care perceptions and attitudes of nurses working in intensive care units regarding nutritional care.

Materials and Method: The population of the cross-sectional study consisted of nurses working in the intensive care units of a foundation university hospital. In the study, it was aimed to reach the entire population without using any sampling method and 99 nurses who met the inclusion criteria and were actively working between the study dates constituted the study sample. The data of the study were collected with the “Nurse Introduction Form” and The Psychometric Properties of the Turkish Version of the Assessment Questionnaire of the Importance of Nutritional Assessment, the Level of Knowledge and Perceived Quality of Nutritional Care for Nurses.

Results: The mean age of the participants was 25.80±3.99 years, 66% were female, 48.5% were high school graduates, 50.2% were neonatal intensive care nurses, 81.4% had received nutritional education before, and 50% had received education within the last six months. The mean score of the nurses regarding the Importance of Nutritional Assessment was found to be 23.01±2.80, the mean score of Knowledge of Nutritional Care was 25.00±3.22, and the total mean score of Perceived Quality of Nutritional Care was found to be 27.00±3.17. It was determined that there was no relationship between demographic characteristics and the mean scores of the scale sub-dimensions, but there was a significant and positive relationship between the time of receiving education and the scale scores. It was determined that there was a significant and positive relationship between the sub-dimensions of Attitude Towards the Importance of Nutritional Assessment, Level of Knowledge Regarding Nutritional Care and Perceived Quality of Care Regarding Nutritional Care.

Conclusion: It was found that intensive care nurses had positive attitudes towards nutritional assessment, but their level of knowledge about nutritional care and perceived nutritional care quality were not at the desired level. In order to increase the quality of care provided by intensive care nurses to patients, training and practices should be carried out to improve knowledge and attitudes regarding nutritional care.

Keywords: Nursing care; nutrition, intensive care

YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN NÜTRİSYONEL BAKIMA İLİŞKİN BAKIM KALİTESİ ALGILARI VE TUTUMLARI

AYSUN ÖZDEMİR¹, ZEYNEP DOĞAN²

¹Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

²Sanko Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Amaç: Bu çalışma yoğun bakım ünitelerinde çalışan hemşirelerin nütrisyonel bakımla ilgili bakım kalitesi algılarını ve tutumlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç-Yöntem: Kesitsel tipteki araştırmanın evrenini bir vakıf üniversitesi hastanesinin yoğun bakımın ünitelerinde görev yapan hemşireler oluşturmuştur. Araştırmada herhangi bir örneklem yöntemi kullanılmaksızın evrenin tamamına ulaşılacak hedeflenmiş ve dahil edilme kriterlerini karşılayan ve araştırma tarihleri arasında aktif olarak çalışan 99 hemşire araştırma örneklemini oluşturmuştur. Veriler “Hemşire Tanıtım Formu” ve “Hemşirelere Nütrisyonel Değerlendirmenin Önemi, Nütrisyonel Bakıma İlişkin Bilgi Düzeyini ve Algılanan Nütrisyonel Bakım Kalitesini Değerlendirme Ölçeği” ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı testler, Mann-Whitney U Testi, Kruskal Wallis ve Spearman korelasyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalamalarının 25.80±3.99 olduğu, %66'sının kadın, %48.5'inin lise mezunu, %50.2'sinin yenidoğan yoğun bakım hemşiresi olduğu ve %81.4'ünün daha önce nütrisyon eğitimi aldığı ve eğitim alanlarında %50'sinin son altı ay içerisinde eğitim aldıkları belirlenmiştir. Hemşirelerin Nütrisyonel Değerlendirmenin Önemi ile ilgili puan ortalamaları 23.01±2.80, Nütrisyonel Bakıma İlişkin Bilgi Düzeyi puan ortalamaları 25.00±3.22, Algılanan Nütrisyonel Bakım Kalitesine ilişkin toplam puan ortalaması 27.00±3.17 olarak bulunmuştur. Demografik özelliklerle ölçek alt boyutları puan ortalamaları arasında bir ilişki olmadığı, eğitim alma zamanı ile ölçek puanları arasında anlamlı ve olumlu bir ilişki olduğu, Nütrisyonel Değerlendirme Önemi İlişkin Tutum, Nütrisyonel Bakıma İlişkin Bilgi Düzeyi ve Nütrisyonel Bakıma İlişkin Algılanan Bakım Kalitesi alt boyutları arasında anlamlı ve olumlu yönde ilişki olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Yoğun bakım hemşirelerinin nütrisyonel değerlendirmeye yönelik olumlu tutumlarının olduğu ancak nütrisyonel bakımla ilgili bilgi düzeylerinin ve algılanan nütrisyonel bakım kalitelerinin istenilen düzeyde olmadığı bulunmuştur. Yoğun bakım hemşirelerinin hastaya verdikleri bakım kalitesinin artmasında nütrisyonel bakıma ilişkin bilgi ve tutumların geliştirilmesine yönelik eğitim ve uygulamaların yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik bakım; nütrisyon; yoğun bakım

Kaynakça:

1. EUROPEAN FOOD SAFETY AUTHORITY(EFSA), Nutrition. Erişim tarihi: 15.07.2024
Erişim adresi: <https://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/nutrition>

2. Shin BC, Chun IA, Ryu SY, Oh JE, Choi PK, Kang HG. Association between indication for therapy by nutrition support team and nutritional status. *Medicine*. 2018;97(52): e13932. doi:10.1097/MD.00000000000013932.

3. Coşğun T, Kısacık ÖG. Hemşirelerde nütrisyonel değerlendirmeye ilişkin tutumun, nütrisyonel bakıma ilişkin bilgi düzeyi ve algılanan bakım kalitesinin belirlenmesi. *CBU-SBED*. 2021;8(2):204-217. doi:10.34087/cbusbed. 767803.

4 Marshall AP, Takefala T, Williams LT, Spencer A, Grealish L, Roberts S. Health Practitioner Practices and Their Influence on Nutritional Intake of Hospitalised Patients. *Int J Nurs Sci* 2019; 6: 162-168. doi:10.1016/j.ijnss.2019.03.008

5. Gezer N, Temel E. Ülkemizde parenteral beslenmede kanıta dayalı hemşirelik uygulamaları: Bir literatür incelemesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 2019;3(2):131-139.

6. Schetz M, Casaer MP, GV. Does artificial nutrition improve outcome of critical illness. *Critical Care*. 2013;17:302. doi:10.1186/cc11828

7. Dipasquale V, Cucinotta U, Romano C, Acute Malnutrition in Children: Pathophysiology. *Clinical Effects and Treatment Nutrients*, 2020; 12(8), 2413. doi:10.3390/nu12082413

8. Kıraner E, Terzi B. Covid-19 pandemi sürecinde yoğun bakım hemşireliği. *Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi*,24(EK-1), 2020; 83-88.

9. Korhan, AE, Yönt HG, Demiray A, Akça A, Eker A. Yoğun bakım ünitesinde hemşirelik tanılarının belirlenmesi ve NANDA tanılarına göre değerlendirilmesi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2015;5 (1), 16-21.

10. Btaiche IF, Chan LN, Pleva M, Kraft MD. Critical illness, gastrointestinal complications, and medication therapy during enteral feeding in critically ill adult patients. *Nutr Clin Pract* 2010;25:32-49 doi:10.1177/0884533609357565

11. Marik PE. Enteral Nutrition in the Critically Ill: Myths and Misconceptions. *Crit Care Med*. 2014;42(4):962-969. doi:10.1097/CCM.0000000000000051

12. Ayık DB, Enç N. Yoğun Bakım Hastalarında Enteral Beslenme, *Yoğun Bakım Hemşireliği Dergisi* 2019;23(2):114-122

13. Cooper C, Brierley ER, Burden ST. Improving adherence to a care plan generated from the malnutrition universal screening tool. *European Journal of Clinical Nutrition*.2013; 67:174–179. doi:10.1038/ejcn.2012.196

14. Clinical Guidelines for the Use of Parenteral and Enteral Nutrition in Adult and Pediatric Patients. American Society for Parenteral and Enteral Nutrition (A.S.P.E.N.) Board of Directors. *Journal of Parenteral and Enteral Nutrition*, 2009;33(3), 255-259. doi:10.1177/0148607109333115

15. Koletzko B, Goulet O, Hunt J, Krohn K, Shamir R. 1. Guidelines on paediatric parenteral nutrition of the european society of paediatric gastroenterology, hepatology and nutrition

(ESPGHAN) and the European society for clinical nutrition and metabolism (ESPEN), supported by the European society of paediatric research (ESPR). *Journal of Pediatric Gastroenterology and Nutrition*. 2005; 41:1-4. doi:10.1097/01.mpg.0000181841.07090.f4

16. Theilla M, Cohen J, Singer P, Liebman C, Kagan I. The assessment, knowledge and perceived quality of nutrition care amongst nurses. *J Nutri Med Diet Care*.2016;2(1):2-5.

17. Yalcin N, Cihan A, Gundogdu H, Ocakci A, Nutrition knowledge level of nurses, *Health Science Journal*, 2013; 7(1), 99-108.

18. Kısacık ÖG, Coşğun T, Taştekin A. Hemşirelerde nütrisyonel değerlendirilmenin önemini, nütrisyonel bakıma ilişkin bilgi düzeyini ve algılanan nütrisyonel bakım kalitesini değerlendirme ölçeği Türkçe formunun psikometrik özellikleri. *EGE HFD*. 2019;35(3):123-135.

19. Kara DY, Sarkut P, Düzgün F, Kuzu C, Kılıçturgay S. Yatan hastaların nutrisyonel değerlendirme ve desteğine yönelik hemşirelerin görüşleri. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*. 2017;14 (2):139-143.

20. Kim H, Choue R. Nurses' positive attitudes to nutritional management but limited knowledge of nutritional assessment in Korea. *International Nursing Review*.2009;56:333–339. doi:10.1111/j.1466-7657.2009.00717.x

21. Ameri ZD, Vafae A, Sadeghi T, Mirlashari Z, Ghoddoosi-Nejad D, Kalhor F. Effect of a comprehensive total parenteral nutrition training program on knowledge and practice of nurses in NICU. *Global Journal of Health Science*.2016;8(10):135-142. doi:10.5539/gjhs.v8n10p135

THE IMPACT OF MOBILE APPLICATION USE ON DIABETES MANAGEMENT IN DIABETIC PATIENTS

Rukuye AYLAZ¹, İbrahim ŞAHİN⁵, Devkan KALECİ³, Bahri EVREN², Fidan BALKAYA¹,
Tuğçe Meve KALKANLI⁴

¹Inonu University, Faculty of Nursing

²Inonu University, Faculty of Medicine

³Inonu University, Faculty of Education

⁴Isparta Şehit Yunus Emre State Hospital

⁵Memorial Şişli Hospital

Objective:This study aims to determine the effect of a mobile application on diabetes control in patients with Type 2 diabetes.

Methods:This study is a randomized controlled trial with a pre-test and post-test design. The study population consists of Type 2 diabetes patients who applied to the Endocrinology Clinic of Malatya Turgut Özal Medical Center. A total of 70 participants were included in the study. Data were collected face-to-face using a demographic data collection form, a diabetes diagnosis and follow-up form, and the Turkish Multidimensional Diabetes Scale. The data were analyzed using paired t-tests and independent samples t-tests to compare means, counts, and percentages in dependent and independent groups.

Results:It was found that the majority of participants were individuals aged 51 and over, female, married, high school graduates, with an average income level, and from nuclear family structures. The mean HbA1c value in the intervention group decreased from 7.71 ± 0.9 before the intervention to 7.01 ± 0.7 after the intervention, which was statistically significant ($p=0.001$). Similarly, statistically significant differences were found between pre- and post-intervention levels of total cholesterol ($p=0.001$), low-density lipoprotein ($p=0.01$), triglycerides ($p=0.04$), and body mass index ($p=0.02$). Although there was no statistically significant difference between the pre-intervention subscale scores of the Turkish Multidimensional Diabetes Scale in the experimental and control groups (except for perceived self-efficacy), statistically significant differences were observed in all subscales of the Turkish Multidimensional Diabetes Scale post-intervention ($p=0.001$). In the experimental group, a statistically significant difference was also found among all subscales of the Turkish Multidimensional Diabetes Scale in both pre-intervention and post-intervention comparisons ($p=0.001$).

Conclusion and Recommendations: The use of a mobile application for monitoring diabetic patients positively influenced the Turkish Multidimensional Diabetes Scale results related to diabetes perception, social support, self-efficacy in disease management, and outcome expectations. Additionally, a statistically significant reduction in metabolic parameters was observed with the use of this mobile application. The study demonstrates that diabetes management can be improved using a mobile application. However, to elucidate the impact of the mobile application on diabetes control, its effectiveness should be tested in different populations and with larger sample sizes.

09- 12 Ekim 2024

İnönü Üniversitesi Turgut Özal Kongre & Kültür Merkezi

II. Uluslararası Hemşirelikte Palyatif Bakım Kongresi

Anahtar Kelimeler: Diabetes mellitus, glycated hemoglobin A, mobile applications

DİYABET HASTALARINDA MOBİL APLİKASYON UYGULAMASININ DİYABETİN KONTROLÜNE ETKİSİ

Rukuye AYLAZ¹, İbrahim ŞAHİN⁵, Devkan KALECİ³, Bahri EVREN², Fidan BALKAYA¹,
Tuğçe Meve KALKANLI⁴

¹İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi

²İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi

³İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

⁴Isparta Şehit Yunus Emre Devlet Hastanesi

⁵Memorial Şişli Hastanesi

Amaç: Bu çalışmanın amacı, Tip 2 diyabet hastalarına yönelik yapılan mobil uygulamanın diyabet kontrolüne etkisini belirlemektir.

Yöntem: Bu çalışma, ön test ve son test desenli randomize kontrollü bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini Malatya Turgut Özal Tıp Merkezi Endokrinoloji Kliniği'ne başvuran Tip 2 diyabet hastaları oluşturmuştur. Çalışmaya toplam 70 katılımcı dahil edilmiştir. Veriler, demografik veri toplama formu, diyabet tanı ve takip formu ve Türkçe Çok Boyutlu Diyabet Ölçeği kullanılarak yüz yüze toplanmıştır. Veriler, bağımlı ve bağımsız gruplarda ortalama, sayı ve yüzdelerin sırasıyla eşleştirilmiş t-testi ve bağımsız örneklem t-testi kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular: Katılımcıların çoğunluğunun 51 yaş ve üzeri, kadın, evli, lise mezunu, gelir düzeyi orta ve çekirdek aile yapısına sahip bireylerden oluştuğu saptanmıştır. Çalışma grubundaki katılımcıların ortalama HbA1c değeri girişim öncesi 7.71 ± 0.9 iken, girişim sonrası 7.01 ± 0.7 'ye düşmüş ve bu da istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0.001$). Benzer şekilde total kolesterol ($p=0.001$), düşük yoğunluklu lipoprotein ($p=0.01$), trigliserid ($p=0.04$) ve beden kitle indekslerinde ($p=0.02$) girişim öncesi ve girişim sonrası farklılıkların istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Girişim öncesi deney ve kontrol grupları arasında Türkçe Çok Boyutlu Diyabet Ölçeği alt boyut puanları arasında (öz yeterlilik algısı hariç) istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmamasına rağmen, girişim sonrası Türkçe Çok Boyutlu Diyabet Ölçeğinin tüm alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($p=0.001$). Deney grubu, girişim öncesi ve girişim sonrası karşılaştırmasında da benzer şekilde Türkçe Çok Boyutlu Diyabet Ölçeğinin tüm alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir ($p=0.001$).

Sonuç ve Öneriler: Diyabet hastalarının izlenmesi için bir mobil uygulamanın kullanılması, genel olarak diyabetin algılanması, sosyal destek ve bireyin hastalığını yönetme konusundaki öz yeterlilik ve sonuç beklentisini inceleyen Türkçe Çok Boyutlu Diyabet Ölçek sonuçlarını olumlu yönde etkilemiştir. Ayrıca bu mobil uygulama kullanıldığında metabolik parametrelerde de istatistiksel olarak anlamlı bir azalma elde edildiği görülmüştür. Sonuç olarak çalışma, diyabet yönetiminin bir mobil uygulama kullanılarak iyileştirilebileceğini göstermiştir. Ancak mobil uygulamanın diyabetin kontrolü üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak için farklı popülasyonlarda ve daha geniş örneklem grupları üzerinde de etkinliği test edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Diabetes mellitus, glike hemoglobin A, mobil uygulamalar

Kaynakça:

American Diabetes Association Classification and diagnosis of diabetes. DiabetesCare-2020. 2. Classification and Diagnosis of Diabetes: Standards of Medical Care in Diabetes—2020 | Diabetes Care | American Diabetes Association (diabetesjournals.org) Date Accessed: 14 Ocak 2023.

Coşansu G, Erdoğan S. Çok Boyutlu Diyabet Anketi Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 2010; 13: 4.

Cui M, Wu X, Mao J, Wang X, Nie M. T2DM self-management via smartphone applications: A Systematic Review and Meta-Analysis. PLoS One 2016;11(11):e0166718.

Kim HS. A randomized controlled trial of a nurse short-message service by cellular phone for people with diabetes. Int J Nurs Stud.2007; 44(5): 687-692.

Kwon HS, Cho JH, Kim HS, Song BR, Ko SH, Lee JM, Kim SR, Chang SA, Kim HS, Cha BY, Lee KW, Son HY, Lee JH, Lee WC, Yoon KH. Establishment of blood glucose monitoring system using the internet. Diabetes Care. 2004; 27(2): 478-483.

Georgsson M, Staggars N. Patients' perceptions and experiences of a mhealth diabetes self-management system. Comput Inform Nurs 2017;35(3):122-30.

Talbot F, Nouwen A, Gingras J, Gosselin M, Audet J. The assessment of diabetes-related cognitive and social factors: The multidimensional diabetes questionnaire. Journal of Behavioral Medicine 1997; 20(3): 291-312.

RETROSPECTIVE EVALUATION OF THE SURGICAL AND INTENSIVE CARE STAY DURATIONS OF HEAD TRAUMA PATIENTS ADMITTED TO THE EMERGENCY DEPARTMENT AND REVIEW OF THE LITERATURE

Ramazan Paşahan¹, Ferhat Arslan¹, Bora Tetik¹

¹İnönü University Turgut Özal Medical Center

Entrance: Head trauma is one of the most common reasons for admission to the emergency room. Head traumas are the cause of serious mortality and morbidity. Generally, head traumas come first in underdeveloped countries. (1,2,3,7) Serious socio-economic losses occur as a result of head traumas. This situation causes serious damage to the country's economy. Head injuries occur in the USA. Its incidence is 2000-3000/1000,000. There are few studies on head trauma in our country. (3,4)

Objective: Our study aimed to compare the effects of epidemiological data on early diagnosis and surgery in patients with head trauma requiring emergency surgery.

Method: In this study, all patients who applied to the Malatya Turgut Özal Medical Center Emergency Service between 2019 and 2024 due to head trauma, underwent surgery within the first 30 minutes of diagnosis, age (18-65 years), gender, type of trauma, CT (computed tomography), The reason for surgery, GCS (Glaskow coma scale), intensive care unit stay, and discharge method were evaluated.

Findings: Traffic accident and falling were seen as the most common causes of trauma. (70.21% falling, 27.66% traffic accident) Of the 47 patients examined, 37 were men and 10 were women, and the average age of the patients was 41.72. Looking at the tomography images, 59% Subdural hematoma was observed in 57%, epidural hematoma was observed in 36.17%, and subdural and epidural hematoma were seen together in 4.26%.

Discussion and conclusion: In underdeveloped countries, those most frequently exposed to head trauma are the young and male population. (5) Motor vehicle accidents are the most common cause of head trauma, falling is the second most common cause (6). In our study, the most common cause of head trauma is falling, which is not compatible with the literature. The reason for this is that falling from trees is common. (3,5) The discharge rate in our study was higher than the literature. The reason for this was evaluated as early surgical intervention. Introduction GCS affects mortality, morbidity and length of stay. (5) Our study is compatible with the literature.

Anahtar Kelimeler: Emergency, head trauma, glaskov coma scale, surgery

ACİL SERVİSE BAŞVURAN KAFA TRAVMALI HASTALARIN CERRAHİ VE YOPUN BAKIM YATIŞ SÜRELERİNİN RETROSPEKTİF OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ VE LİTERATÜRÜN GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

Ramazan Paşahan¹, Ferhat Arslan¹, Bora Tetik¹

¹İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi

Giriş: Kafa travması acil servise başvurunun en sık sebeplerdendir. .Kafa travmaları ciddi mortalite ve morbidite nedenidir.Genellikle az gelişmiş ülkelerde birinci sırada kafa travmaları gelmektedir.(1,2,3,7)Kafa travmaları sonucunda ciddi sosyo ekonomik kayıplar olmaktadır.Bu durum ülke ekonomisine ciddi zarar vermektedir.Kafa travlarının ABD’de insidansı 2000-3000/1000.000 ‘dır.Ülkemizde kafa travmaları hakkında az sayıda çalışma mevcuttur.(3,4)

Amaç: Çalışmamızda acil cerrahi gerektiren kafa travmalı hastalarda epidemiyolojik verilerin, erken tanı ve cerrahi üzerine etkisinin sonuçlarının karşılaştırılması amaçlanmıştır
Yöntem:

Bu çalışmada 2019-2024 yılları arasında Malatya Turgut Özal Tıp Merkezi Acil Servisi’ne kafa travması nedeniyle başvuran tüm hastalara tanı konduktan ilk 30 dakika içerisinde cerrahi uygulanan hastalar yaş(18-65 yaş), cinsiyet, travma şekli, BT (bilgisayarlı tomografi), ameliyat nedeni, GKS (glaskow koma skalası), yoğun bakım yatış süresi, taburcu şekli değerlendirildi

Bulgular: Trafik kazası ve düşme en sık travma nedeni olarak görüldü.(%70,21 düşme,%27,66 trafik kazası) İncelenen 47 hastadan 37 ‘si erkek 10’u kadın ve hastaların yaş ortalaması 41,72 idi.Tomografi görüntülerine bakıldığında %59,57’sinde subdural hematom,%36,17’sinde epidural hematom,%4.26’sında subdural ve epidural hematom birlikteliği görüldü

Tartışma ve sonuç: Az gelişmiş ülkelerde en sık kafa travmasına maruz kalanlar genç ve erkek popülasyonudur.(5) Motorlu taşıt kazaları en sık kafa travmaları nedenidir ikinci sırada düşme (6)Çalışmamızda en sık kafa travması nedeni düşmedir literatür ile uyumlu değildir.Bunun nedeni ağaçtan düşmenin sık görülmesidir. (3,5) Çalışmamız taburculuk oranı literatüre göre daha fazla görülmüştür.bunun nedeni erken cerrahi girişim olarak değerlendirilmiştir.Giriş GKS mortalite ,morbiditeyi ve yatış süresini etkilemektedir.(5)Çalışmamızda literatür ile uyumluluk göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Acil,kafa travması,glaskov koma skalası,cerrahi

Kaynakça:

1. Markogiannakis H, Sanidas E, Messaris E, Koutentakis D,Alpantaki K, Kafetzakis A, et al. Predictors of in-hospitalmortality of trauma patients injured in vehicle accidents.Ulus Travma Acil Cerrahi Derg 2008;14:125-31
2. Kırış T, İş M, İmer M, Güleç İ, Hepgül K, Ünal F ve ark.Nöroşirürjide travma pratiği, prospektif epidemiyolojik çalışma. Ulus Travma Derg 1998;4:281-4.
3. Hasan Serdar IŞIK, Uğur BOSTANCI, Ömer YILDIZ, Cengiz ÖZDEMİR, Ahmet GÖKYAR. Retrospective analysis of 954 adult patients with head injury:an epidemiological study. Ulus Travma Acil Cerrahi Derg 2011;17 (1):46-50
4. .World Health Organization manual of the international statistic classification of diseases, injuries and causes of death. 9th revision. Genova: WHO, 1975.
5. Karasu A, Sabanci PA, Cansever T, Hepgül KT, İmer M,Dolaş I, et al. Epidemiological study in head injury patients.Ulus Travma Acil Cerrahi Derg 2009;15:159-63.
6. Ali İhsan Ökten, Rüçhan Ergün, Gökhan Akdemir at all. The Epidemiology Of Head Trauma: Data Of 1450 Cases. Ulus Travma Acil Cerrahi Derg. 1997; 3(4): 291-297
7. Şeyma Tuğçe Ünaldı, Turan Poyraz, İbrahim Emre Bora, İsmail Özgür Can. Evaluation of the Cases Admitted to the Disability Board After A Traffic Accidental Head Trauma, in Terms of Neuropsychiatric Sequelae. Adli Tıp Bülteni 2023;28(3):280-288

NURSING STUDENTS' KNOWLEDGE LEVELS AND ETHICAL SENSITIVITIES REGARDING PALLIATIVE CARE

Mensure Turan¹, Dilara Karaca²

¹Sirnak University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing

²Inonu University, Faculty of Nursing, Department of Nursing

Introduction and Purpose: In the provision of palliative care services, many ethical issues such as protection of patient rights, terminal care, informed consent, and protection of privacy can be encountered. In this context, revealing the palliative care knowledge levels and ethical sensitivities of students during their undergraduate education will increase the quality of patient care. This research was conducted to determine the knowledge levels and ethical sensitivities of nursing students regarding palliative care.

Material and Method: The cross-sectional and relational designed research was conducted with 116 nursing students studying at a public university using the snowball sampling method between June 15 and August 15, 2024. The research data were collected online via Google forms with the “Student Identifier Characteristics Form”, “Palliative Care Knowledge Level Scale” and “Ethical Sensitivity Survey for Nursing Students”. In the analyzes, descriptive statistics were used for mean, standard deviation, number and percentage, and for comparison analyzes, Student t test, one way ANOVA were used considering the normal distribution.

Findings: The mean age of the students participating in the study was 20.10±2.03 years and 75% were female. It was determined that 61.2% of the students stated that they did not provide care to palliative patients, 66.4% took a palliative care course, and 70.7% took an ethics course. In palliative care; it was observed that the correct answer rate for questions about attitudes and behaviors (Questions 1-7) varied between 75.9-95.7%, and the correct answer rate for questions about knowledge (Questions 8-11) varied between 36.2-42.2%. It was determined that the mean ethical sensitivity score of the students was 24.98±9.25 (9-36), the mean respect for the individual sub-dimension score was 13.97±5.18 (5-20), and the mean justice and confidentiality sub-dimension score was 11.00±4.26 (4-16). It was determined that the ethical sensitivities of the students were not affected by gender ($p>0.05$), but were affected by taking palliative care and ethics courses and providing care to palliative patients ($p<0.05$).

Conclusion: It was determined that the students participating in the study had good attitudes towards palliative care, low knowledge levels, and moderate ethical sensitivity.

Anahtar Kelimeler: palliative care, knowledge level, ethical sensitivity, nursing student

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PALYATİF BAKIMLA İLGİLİ BİLGİ DÜZEYLERİ VE ETİK DUYARLILIKLARI

Mensure Turan¹, Dilara Karaca²

¹Şırnak Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

²İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Giriş ve Amaç: Palyatif bakım hizmetinin sunumunda hasta haklarının korunması, terminal dönem bakımı, bilgilendirilmiş onam, mahremiyetin korunması gibi çok sayıda etik sorun ile karşılaşılabilir. Bu doğrultuda lisans eğitimi sürecinde öğrencilerin palyatif bakım bilgi düzeyleri ve etik duyarlılıklarının ortaya konulması hasta bakım kalitesini artıracaktır. Bu araştırma hemşirelik öğrencilerinin palyatif bakımla ilgili bilgi düzeyleri ve etik duyarlılıklarının belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Araştırma kesitsel ve ilişkisel olarak bir kamu üniversitesinde eğitim gören hemşirelik öğrencileriyle kartopu örnekleme yöntemiyle 15 Haziran-15Ağustos 2024 tarihleri arasında 116 öğrenci ile yapıldı. Araştırma verileri “Öğrenci Tanıtıcı Özellikleri Formu”, “Palyatif Bakım Bilgi Düzeyi Ölçeği” ve “Hemşirelik Öğrencileri İçin Etik Duyarlılık Anketi” ile Google formlar aracılığıyla online olarak toplandı. Analizlerde tanımlayıcı istatistikler ortalama, standart sapma, sayı ve yüzde ile karşılaştırma analizleri için normallik dağılımı dikkate alınarak student t testi, one way ANOVA kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20,10±2,03 yıl, %75’i kadın, %61,2’si palyatif hastaya bakım vermediğini, %66.4’nün palyatif bakım dersi, %70.7’sinin etik dersi aldığını ifade ettiği belirlendi. Palyatif bakımda; tutum ve davranışlara yönelik sorularda (1-7. Sorular) doğru yanıt oranının %75,9-95,7 arasında olduğu bilgiye yönelik sorularda (8.-11. Soru) doğru yanıt oranının %36,2-42,2 arasında değiştiği görüldü. Öğrencilerin etik duyarlılık puan ortalaması 24,98±9,25 (9-36); bireye saygı alt boyut puan ortalaması 13,97±5,18 (5-20) adalet ve gizlilik alt boyut puan ortalaması 11,00±4,26 (4-16) olduğu belirlendi. Öğrencilerin etik duyarlılıklarının cinsiyetten etkilenmediği (p>0.05) fakat palyatif bakım ve etik dersi alma ile palyatif hastaya bakım verme durumlarından etkilendiği belirlendi (p<0.05).

Sonuç: Araştırmaya katılan öğrencilerin palyatif bakıma yönelik tutumlarının iyi bilgi düzeylerinin düşük, etik duyarlılıklarının orta düzeyde olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: palyatif bakım, bilgi düzeyi, etik duyarlılık, öğrenci hemşire

SPIRITUAL SUPPORT PERCEPTIONS OF NURSES WORKING IN STATE AND UNIVERSITY HOSPITALS: A COMPARATIVE STUDY

Ayşe Aslı Oktay Gök¹, Emine Derya İster², Merve Gülpak²

¹Kahramanmaraş Sutcu Imam University, Faculty Of Health Sciences, Department Of Nursing, Department Of Nursing Fundamentals

²Kahramanmaraş Sutcu Imam University, Faculty Of Health Sciences, Department Of Nursing, Department Of Internal Medicine Nursing

Introduction and Purpose: The purpose of this study is to determine the perceptions of spiritual support of nurses working in two different institutions, a state hospital and a university hospital, operating under the Ministry of Health.

Materials and Methods: The study was completed with 217 nurses. An introductory information form and the Spiritual Support Perception Scale were used as data collection tools. SPSS 21 package program was used in the evaluation of the data. Number-percentage calculation, independent sample t test, one-way analysis of variance and correlation methods were used in the analysis of the data. The Cronbach Alpha reliability coefficient of the Spiritual Support Perception scale was found to be 0.922 in the study.

Results:The average age of nurses was 33.65 ± 7.04 and the average professional experience was 11.88 ± 7.04 years. It was determined that 72.4% of the nurses were female, 56.2% were service nurses and 55.3% worked in a state hospital. The total mean score of the Spiritual Support Perception (MDA) scale of the nurses participating in the study was 50.71 ± 6.56 . The total mean score of the nurses working in a university hospital (n: 97) was 50.06 ± 6.31 , and the mean score of the nurses working in a state hospital (n: 120) was 51.24 ± 6.74 . According to the analyses, no significant difference was found between the mean MDA scale scores of the nurses working in the two institutions ($p > 0.05$). A moderately positive and significant relationship was found between the mean scores of the nurses' MDA scale and the level of patients' need for spiritual support according to the nurses ($r = 0.554$; $p < 0.05$).

Conclusion: It was determined that the nurses' perception of spiritual support was highly positive. As a result of the analysis, it was observed that the perception of spiritual care of nurses working in two different institutions was high, but there was no significant difference between them. It was determined that gender, age and length of service in both institutions were not determining factors on the perception of spiritual support. It was concluded that the perception of spiritual support of the nurses increased as the level of patients' need for spiritual support according to the nurses increased.

Key Words: Nursing, Spirituality, Spiritual care

DEVLET VE ÜNİVERSİTE HASTANESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN MANEVİ DESTEK ALGILARI: KARŞILAŞTIRMALI BİR ARAŞTIRMA

Ayşe Aslı Oktay Gök¹, Emine Derya İster², Merve Gülpak²

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı

²Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç
Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

Giriş ve Amaç: Bu çalışmanın amacı, Sağlık Bakanlığı bünyesinde hizmet veren devlet hastanesi ile üniversite hastanesi olmak üzere iki farklı kurumda görev yapan hemşirelerin manevi destek algılarını belirlemektir.

Gereç ve Yöntem: Çalışmaya 217 hemşire ile tamamlanmıştır. Veri toplama aracı olarak tanıtıcı bilgi formu ve Manevi Destek Algısı Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 21 paket programından yararlanılmıştır. Verilerin analizinde sayı-yüzdeler hesaplaması, bağımsız örneklem t testi, tek yönlü varyans analizi ve korelasyon yöntemlerinden yararlanılmıştır. Çalışmada Manevi Destek Algısı ölçeğinin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı 0,922 olarak bulunmuştur.

Bulgular: Hemşirelerin yaş ortalamaları $33,65 \pm 7,04$ ve mesleki deneyim sürelerinin ortalaması $11,88 \pm 7,04$ yıl olduğu saptanmıştır. Hemşirelerin %72,4'ünün kadın, %56,2'sinin servis hemşiresi olduğu ve %55,3'ünün devlet hastanesinde çalıştığı tespit edilmiştir. Çalışmaya katılan hemşirelerin Manevi destek algısı (MDA) ölçeği toplam puan ortalaması $50,71 \pm 6,56$ 'dır. Üniversite hastanesinde çalışan hemşirelerin (n:97) ölçekten aldığı toplam puan ortalamaları $50,06 \pm 6,31$, Devlet hastanesinde görev yapan hemşirelerin (n:120) ölçekten aldığı puan ortalamaları $51,24 \pm 6,74$ 'tür. Yapılan analizlere göre iki kurumda çalışan hemşirelerin aldığı MDA ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı fark bulunmamıştır ($p > 0,05$). Hemşirelerin MDA ölçeği puan ortalamaları ile hemşirelere göre hastaların manevi desteğe ihtiyaç duyma düzeyi arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r = 0,554$; $p < 0,05$).

Sonuç: Hemşirelerin manevi destek algılarının yüksek düzeyde olumlu olduğu saptanmıştır. Yapılan analizler neticesinde iki farklı kurumda çalışan hemşirelerin manevi bakım algılarının yüksek olduğu ancak aralarında anlamlı farkın olmadığı gözlenmiştir. Her iki kurumda da cinsiyet, yaş ve buldukları kurumda çalışma süresinin manevi destek algısı üzerinde belirleyici bir etken olmadığı belirlenmiştir. Hemşirelere göre hastaların manevi desteğe ihtiyaç duyma düzeyi arttıkça hemşirelerin manevi destek algılarının yükseldiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Maneviyat, Manevi bakım

Kaynakça:

1. Kavas E, Kavas N. Manevi destek algısı (MDA) ölçeği: Geliştirilmesi, geçerliliği ve güvenilirliği. *International Periodical For The Languages, Literature and History Of Turkish Or Turkic* 2014; 9(2): 905-915
2. Cengiz Z, Perception of spiritual care among palliative care nurses: cross-sectional study in eastern Turkey. *International Journal of Palliative Nursing* 2021, 27 (5): 237-243.
3. Ercan F, Körpe G , Demir S.(2018). Bir Üniversite Hastanesinde Yataklı Servislerde Çalışan Hemşirelerin Maneviyat ve Manevi Bakıma İlişkin Algıları. *GMJ* 2018; 29: 17-22
4. Zeng X, Yang J, Li Y, Chen M, Wu J, Hu Y, Lu W, Liu J, Yang Q, Guo W, Zhang L. (2023). The Relationship between Nurses' Perceptions of Spirituality and Spiritual Care and Perceived Professional Benefits: A Correlation Study. *Perspectives in Psychiatric Care* Volume 2023, Article ID 1736608, <https://doi.org/10.1155/2023/1736608>
5. Kaddourah B, Abu-Shaheen A, Al-Tannir M.(2018). Nurses' Perceptions of Spirituality and Spiritual Care at Five Tertiary Care Hospitals in Riyadh, Saudi Arabia: A Cross-Sectional Study. *Oman Medical Journal* [2018], 33(2): 154-158
6. Han, KH., Hung, KC., Cheng, YS. *et al.* Factors affecting spiritual care competency of mental health nurses: a questionnaire-based cross-sectional study. *BMC Nurs* **22**, 202 (2023). <https://doi.org/10.1186/s12912-023-01302-z>

CARE DEPENDENCY AND QUALITY OF LIFE OF PATIENTS RECEIVING OUTPATIENT CHEMOTHERAPY AND THE BURDEN OF CAREGIVERS

Ece Devrim¹, Prof. Dr. Sibel Sevinç²

¹Hatay Iskenderun State Hospital

²Hatay Mustafa Kemal University

The research is conducted as a cross-sectional and descriptive type of relationship-seeking study in order to determine the range of care changes and living conditions of outpatients and caregivers and to examine the relationship between them.

The sample of the study was treated at Iskenderun State Hospital Outpatient Chemotherapy Unit; the study group consisted of 116 patients and 116 caregivers who received outpatient chemotherapy treatment during the period the study was conducted and who met the inclusion criteria between the dates of the study and volunteered to participate in the study. In the study, the data were collected by the researcher; Using the Patient Information Form, Patient Caregiver Information Form, European Cancer Treatment and Organization Committee Quality of Life Scale (EORTC QLQ-C30 Version 3.0), Care Dependency Scale and Zarit Caregiving Burden Scale, patients receiving chemotherapy treatment at Iskenderun State Hospital Outpatient Chemotherapy Unit and their caregivers, it was collected through face-to-face interviews with written permission. The data has been analyzed via SPSS 25.0 program.

According to the results, it was determined that there was a statistically significant relationship between the CDS score and the general quality of life score from the EORTC QLQ-C30 subscale ($r= 0.531$; $p<0.001$), ZCBS score ($r=-0.411$; $p<0.001$). A statistically significant relationship was found between the general quality of life score from the EORTC QLQ-C30 QLS subscale and the ZBVYS score ($r=-0.453$; $p<0.001$).

In conclusion; Increasing patients' dependency on care and decreasing quality of life also increased the burden of care

Findings on Patients Receiving Chemotherapy and Disease Characteristics

Değişken	Grup	n	%
Yaş	26-44 yaş	19	16.4
	45-59 yaş	30	25.8
	60 yaş ve üzeri	67	57.8
	Ortalama ± Standart Sapma	13,10	60,01 ±
	(Min-Max)		(26-92)
Cinsiyet	Kadın	67	57.8
	Erkek	49	42.2
Medeni Durum	Bekâr	10	8.6
	Evli	106	91.4

Çocuk Sayısı	Çocuğu yok	16	13.8
	1 veya 2 Çocuk	29	25
	3 Çocuk	27	23.3
	4 Çocuk ve üzeri	44	37.9
Birlikte Yaşadığı Bireyler	Yalnız	18	15.5
	Aile	98	84.5
Bakmakla Yükümlü Olduğu Birisi	Var	38	32.8
	Yok	78	67.2
Eğitim Durumu	Okuryazar	22	19
	İlkokul/Ortaokul	57	60.3
	Lise/ Üniversite ve üstü	24	20.6
Çalışma Durumu	Çalışıyor	8	6.9
	Çalışmıyor	88	75.9
	Hastalıktan dolayı bırakmış	20	17.2
Meslek/Sektör	Kamu Çalışmanı	5	4.3
	Özel sektör	23	20.7
	Emekli	43	37.1
Ekonomik Durum	Ev Hanımı	45	37.9
	Gelir Giderden Az	63	54.3
Sosyal Güvence	Gelir Giderle Eşit	53	45.7
	Var	103	88.8
Primer Tanı	Yok	13	11.2
	Meme kanseri	37	31.9
	Akciğer kanseri	22	19.0
	Pankreas kanseri	8	6.9
	Kolon kanseri	20	17.2
	Rektum kanseri	2	1.7
	Karaciğer kanseri	1	0.9
	Mide kanseri	2	1.7
	Endometrium kanseri	1	0.9
	Böbrek kanseri	2	1.7
	Cilt/Yumuşak doku kanseri	3	2.6
	Lösemi	1	0.9
	Lenfoma	2	1.7
	Prostat kanseri	7	6.0
	Testis kanseri	2	1.7
	Over kanseri	2	1.7
	İnce Bağırsak kanseri	1	0.9
Tiroid kanseri	3	2.6	
Tanı Süresi	6-12 ay	50	43.1
	13-24 ay	18	15.5
	25 ay ve üzeri	48	41.4
Kanser Evresi	1. Evre	11	9.5
	2. Evre	19	16.4
	3. Evre	24	20.7
	4. Evre	62	53.4
	Yok	55	47.4
	Meme	3	2.6
	Solunum Sistemi	15	12.9
	Sindirim Sistemi	24	20.7

Table1

Findings Regarding Patient Caregivers and the Care Process

Değişken	Grup	n	%	
Yaş	18-29 yaş	13	11.2	
	30-39 yaş	24	20.7	
	40-49 yaş	30	25.9	
	50-59 yaş	25	21.6	
	60-70 yaş	24	20.7	
	Ortalama ± Standart Sapma	45.87 ± 13.1		
	(Min-Max)	(18-70)		
Cinsiyet	Kadın	78	67.2	
	Erkek	38	32.8	
Medeni Durum	Bekâr	23	19.8	
	Evli	93	80.2	
	Yok	29	25.0	
Çocuk Sayısı	1 çocuk	15	12.9	
	2 çocuk	37	31.9	
	3 çocuk	22	19.0	
	4 ve üzeri çocuk	13	11.2	
Bakmakla Yükümlü Olduğu Birinin Varlığı	Evet	78	67.2	
	Hayır	38	32.8	
	Okuryazar	6	5.2	
Eğitim Durumu	İlkokul	44	37.9	
	Ortaokul	12	10.3	
	Lise	19	16.4	
	Üniversite ve üstü	35	30.2	
Çalışma Durumu	Çalışıyor	41	35.3	
	Çalışmıyor	75	64.7	
	Öğrenci	7	6.0	
Meslek	Kamu Çalışanı	18	15.5	
	Özel Sektör	27	23.3	
	Emekli	16	13.8	
Ekonomik Durum	Ev Hanımı	48	41.4	
	Gelir Giderden Az	50	43.1	
	Gelir Giderle Eşit	66	56.9	
Hastayla Olan Yakınlık	Çocuk	36	31.0	
	Eş	38	32.8	
	Akraba	42	36.2	
Hastaya Bakım Süresi	6-12 ay	53	45.7	
	13-24 ay	16	13.8	
	25 ay ve Üstü	47	40.5	
Bakımda Yardım Aldığı Birinin Varlığı	Evet	38	32.8	
	Hayır	78	67.2	
	Hayır	82	70.7	
Daha Önce Kanser Hastası Dışında Birine Bakım Verme Konusunda Deneyimli Olma Durumu	6-24 ay	13	11.2	
	25 ay ve üzeri	21	18.1	

Bakım Verirken Fiziksel Sorun Yaşama Durumu (n=202)	Hayır	34	29.3	
	Yorgunluk	75	64.7	
	İştahta Değişim	22	19.0	
	*Çoklu yanıt	Uyku / Dikkat Değişimi	54	46.6
	Kişisel Bakımda Değişim	17	14.7	
Bakım Verirken Psikolojik Sorun Yaşama Durumu (n=202)	Hayır	38	32.8	
	Gülme/Ağlama İsteği	40	34.5	
	Konuşmak İstememe / Aşırı	17	14.7	
	*Çoklu yanıt	Konuşmak İsteme	58	50.0
	Sıkıntı / Güçsüzlük / Ümitsizlik	49	42.2	
Bakım Verirken Sosyal Yaşamda Değişim Durumu (n=134)	Hayır	55	47.4	
	Güncel Olay Takibinde	19	16.4	
	Değişim	Çevresindeki İnsanlarla ve	60	51.7
	*Çoklu yanıt	Komşuluk İlişkisinde Azalma	60	51.7
	Evet	69	59.5	
Bakım Verirken Finansal Sorun Yaşama Durumu	Hayır	47	40.5	
	Evet	16	39.0	
Çalışma Hayatında Değişim Durumu	Hayır	25	61.0	
	Hayır	64	55.2	
Bakım Vermeden Dolayı Ev Hayatında Değişim Durumu	Olumsuz Değişim	52	44.8	
	Hayır	89	76.7	
Bakım Vermeden Dolayı Aile İlişkisinde Değişim Durumu	Olumlu Değişim	5	4.3	
	Olumsuz Değişim	22	19.0	
	Toplam	116	100.0	

Table 2

Findings Regarding the Relationship Between Patients' EORTC QLQ-C30 Quality of Life Scale, Care Dependency Scale and Caregivers' Zarit Caregiver Burden Scale Scores

EORTC QLQ-C30 Yaşam Kalitesi Ölçeği				
Pearson Korelasyon	İşlevsellik (Fonksiyonel Durum)	Semptomlar	Bakım Bağımlılığı Ölçeği (BBÖ)	
			Genel Yaşam Kalitesi	Bakım Bağımlılığı Ölçeği (BBÖ)
Bakım Bağımlılığı Ölçeği (BBÖ)	r 0.545	-0.485	0.531	1.000
	p <0.001	<0.001	<0.001	
Zarit Bakım Verme Yükü (ZBVYÖ)	r -0.588	0.540	-0.453	-0.411
	p <0.001	<0.001	<0.001	<0.001

r: Pearson Korelasyon Katsayısı, p: Anlamlılık Düzeyi

Table 3

09- 12 Ekim 2024

İnönü Üniversitesi Turgut Özal Kongre & Kültür Merkezi

II. Uluslararası Hemşirelikte Palyatif Bakım Kongresi

Key Words: Caregiver burden, care dependency, chemotherapy, oncology nursing, quality of life

AYAKTAN KEMOTERAPİ ALAN HASTALARIN BAKIM BAĞIMLILIĞI VE YAŞAM KALİTESİ İLE BAKIM VERENLERİN YÜKÜ

Ece Devrim¹, Prof. Dr. Sibel Sevinç²

¹Hatay İskenderun Devlet Hastanesi

²Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Araştırma,ayaktan kemoterapi alan hastaların bakım bağımlılığı ile yaşam kalitesinin ve hastalara bakım verenlerin yükünün belirlenmesi ve arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla kesitsel ve ilişki arayıcı özellikte tanımlayıcı olarak gerçekleştirildi.

Çalışmanın örneklemini İskenderun Devlet Hastanesi Ayaktan Kemoterapi Ünitesi'nde araştırmanın gerçekleştirildiği dönemde ayaktan kemoterapi tedavisi alan, çalışmanın yapıldığı tarihler arasında çalışmaya dahil edilme kriterlerini sağlayan ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan 116 hasta ve 116 bakım veren oluşturdu. Çalışmada veriler araştırmacı tarafından; Hasta Tanıtıcı Bilgi Formu, Hastaya Bakım Veren Tanıtıcı Bilgi Formu, Avrupa Kanser Tedavi ve Organizasyon Komitesi Yaşam Kalitesi Ölçeği (EORTC QLQ-C30 Version 3.0), Bakım Bağımlılığı Ölçeği ve Zarit Bakım Verme Yükü Ölçeği kullanılarak, İskenderun Devlet Hastanesi Ayaktan Kemoterapi Ünitesi'nde kemoterapi tedavisi almakta olan hastalardan ve hastaya bakım verenlerden, yazılı izinler alınarak yüz yüze görüşme yoluyla toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 26.0 programı kullanıldı.

Araştırma sonuçlarına göre; BBÖ puanı ile EORTC QLQ-C30 YKÖ alt boyutundan olan genel yaşam kalitesi puanı arasında ($r= 0.531$; $p<0.001$), ZBVYÖ puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olduğu tespit edildi ($r=-0.411$; $p<0.001$). EORTC QLQ-C30YKÖ alt boyutundan olan genel yaşam kalitesi puanı ile ZBVYÖ puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki olduğu tespit edildi ($r=-0.453$; $p<0.001$).

Sonuç olarak; hastaların bakım bağımlılığının artması ve yaşam kalitesinin azalması bakım yükünü de arttırmaktaydı.

Kemoterapi Alan Hastalara ve Hastalık Özelliklerine İlişkin Bulgular

Değişken	Grup	n	%	
Yaş	26-44 yaş	19	16.4	
	45-59 yaş	30	25.8	
	60 yaş ve üzeri	67	57.8	
	Ortalama \pm Standart Sapma	60,01 \pm 13,10		
	(Min-Max)		(26-	

		92)	
Cinsiyet	Kadın	67	57.8
	Erkek	49	42.2
Medeni Durum	Bekâr	10	8.6
	Evli	106	91.4
Çocuk Sayısı	Çocuğu yok	16	13.8
	1 veya 2 Çocuk	29	25
	3 Çocuk	27	23.3
	4 Çocuk ve üzeri	44	37.9
Birlikte Yaşadığı	Yalnız	18	15.5
Bireyler	Aile	98	84.5
Bakmakla Yükümlü	Var	38	32.8
Olduğu Birisi	Yok	78	67.2
	Okuryazar	22	19
Eğitim Durumu	İlkokul/Ortaokul	57	60.3
	Lise/ Üniversite ve üstü	24	20.6
Çalışma Durumu	Çalışıyor	8	6.9
	Çalışmıyor	88	75.9
	Hastalıktan dolayı bırakmış	20	17.2
Meslek/Sektör	Kamu Çalışanı	5	4.3
	Özel sektör	23	20.7
	Emekli	43	37.1
	Ev Hanımı	45	37.9
Ekonomik Durum	Gelir Giderden Az	63	54.3
	Gelir Giderle Eşit	53	45.7
	Var	103	88.8
Sosyal Güvence	Yok	13	11.2

Primer Tanı	Meme kanseri	37	31.9
	Akciğer kanseri	22	19.0
	Pankreas kanseri	8	6.9
	Kolon kanseri	20	17.2
	Rektum kanseri	2	1.7
	Karaciğer kanseri	1	0.9
	Mide kanseri	2	1.7
	Endometrium kanseri	1	0.9
	Böbrek kanseri	2	1.7
	Cilt/Yumuşak doku kanseri	3	2.6
	Lösemi	1	0.9
	Lenfoma	2	1.7
	Prostat kanseri	7	6.0
	Testis kanseri	2	1.7
	Over kanseri	2	1.7
	İnce Bağırsak kanseri	1	0.9
	Tiroid kanseri	3	2.6
Tanı Süresi	6-12 ay	50	43.1
	13-24 ay	18	15.5
	25 ay ve üzeri	48	41.4
Kanser Evresi	1. Evre	11	9.5
	2. Evre	19	16.4
	3. Evre	24	20.7
	4. Evre	62	53.4
	Yok	55	47.4
Metastaz Yapılan Bölge (n=138) (*Çoklu yanıt)	Meme	3	2.6
	Solunum Sistemi	15	12.9
	Sindirim Sistemi	24	20.7
	Nöroloji Sistemi	4	3.4
	Kan ve Dolaşım Sistemi	4	3.4
	Lenf Sistemi	13	11.2
	Kas ve İskelet Sistemi	15	12.9
	Baş ve Boyun Sistemi	4	3.4
	Boşaltım Sistemi	1	0.9
	Kemoterapi Süresi	6-12 ay	66
13-24 ay		19	16.4

	25 ay ve üzeri	31	26.7
	1-10 kür	72	62.1
Kemoterapi Kür Sayısı	11-20 kür	21	18.1
	21 ve üzeri kür	23	19.8
	Hayır	29	25.0
Kemoterapi Yan Etkisi (n=160)	GİS**Semptomları-Halsizlik	70	60.3
(*Çoklu yanıt)	Anemi-Yorgunluk	31	26.7
	Alopesi	16	13.8
	Ağrı-PPE***	14	12.1
Tedaviyi Aldığı Yer	Yaşadığı Şehir	92	79.3
	Farklı Şehir	24	20.7
Ailede Kanser Varlığı	Evet	56	48.3
	Hayır	60	51.7
	Yok	65	56.0
	Diabetes Mellitus	25	21.6
	Hipertansiyon	34	29.3
Kronik Hastalık Varlığı (n=140)	Dolaşım Sistemi Bozukluğu	6	5.2
(*Çoklu yanıt)	Orak Hücre Anemisi (Taşıyıcı)	1	0.9
	Solunum Sistemi Hastalığı (Astm/Bronşit/KOAH****)	4	3.4
	Nörolojik Hastalık	3	2.6
	Hipotiroid	2	1.7
Hastalığın Ev Sorumluluklarına	Evet	65	56.0
Engel Durumu	Olma Hayır	51	44.0
Hastalığı Durumu	BilmEvet	109	94.0
	Hayır	7	6.0
Hastalık Süresi Durumu	Tanı Bilmiyor	7	6.0
	Bilme Biliyor	109	94.0
Hastalıkla İlgili Bilgiye Sahip Olma	Yeterli Evet	93	80.2
	Hayır	23	19.8

Durumu				
Hastalıkla İlgili Bilgisi yok		7	6.0	
Bilgileri Kimden Aldığı Hekim		109	94.	
Hastalık Evresi Bilme Bilmiyor		45	38.8	
Durumu Biliyor		71	61.2	
Metastaz Bilme Bilmiyor		29	25.0	
Durumu Biliyor		87	75.0	
İlk Kemoterapi Bilmiyor		12	10.3	
Zamanını Bilme Biliyor		104	89.7	
Durumu				
Kaç Kür Kemoterapi Bilmiyor		35	30.2	
Aldığını Bilme Durumu Biliyor		81	69.8	
	Toplam	116	100.0	

Tablo 1

Hastaya Bakım Verenlere ve Bakım Sürecine İlişkin Bulgular

Değişken	Grup	n	%	
Yaş	18-29 yaş	13	11.2	
	30-39 yaş	24	20.7	
	40-49 yaş	30	25.9	
	50-59 yaş	25	21.6	
	60-70 yaş	24	20.7	
	Ortalama	±		
	Standart		45.87 ± 13.1	
	Sapma		(18-70)	
	(Min-Max)			
Cinsiyet	Kadın	78	67.2	
	Erkek	38	32.8	
Medeni Durum	Bekâr	23	19.8	
	Evlî	93	80.2	
Çocuk Sayısı	Yok	29	25.0	
	1 çocuk	15	12.9	
	2 çocuk	37	31.9	
	3 çocuk	22	19.0	
Bakmakla Yükümlü Olduğu Birinin Varlığı	4 ve üzeri çocuk	13	11.2	
	Evet	78	67.2	
Eğitim Durumu	Hayır	38	32.8	
	Okuryazar	6	5.2	
	İlkokul	44	37.9	
	Ortaokul	12	10.3	
Çalışma Durumu	Lise	19	16.4	
	Üniversite ve üstü	35	30.2	
Meslek	Çalışıyor	41	35.3	
	Çalışmıyor	75	64.7	
Meslek	Öğrenci	7	6.0	
	Kamu Çalışanı	18	15.5	

Ekonomik Durum	Özel Sektör	27	23.3
	Emekli	16	13.8
	Ev Hanımı	48	41.4
	Gelir Giderden Az	50	43.1
	Gelir Giderle Eşit	66	56.9
Hastayla Olan Yakınlık	Çocuk	36	31.0
	Eş	38	32.8
	Akraba	42	36.2
	6-12 ay	53	45.7
Hastaya Bakım Süresi	13-24 ay	16	13.8
	25 ay ve Üstü	47	40.5
Bakımda Yardım Aldığı Birinin Varlığı	Evet	38	32.8
	Hayır	78	67.2
Daha Önce Kanser Hastası Dışında Birine Bakım Verme Konusunda Deneyimli Durumu	Hayır	82	70.7
	6-24 ay	13	11.2
	25 ay ve üzeri	21	18.1
Bakım Verirken Fiziksel Sorun Yaşama Durumu (n=202)	Hayır	34	29.3
	Yorgunluk	75	64.7
	İştahta Değişim	22	19.0
	Uyku / Dikkat Değişimi	54	46.6
	Kişisel Bakımda Değişim	17	14.7
Bakım Verirken Psikolojik Sorun Yaşama Durumu (n=202)	Hayır	38	32.8
	Gülme/Ağlama İsteği	40	34.5
	Konuşmak İstememe / Aşırı Konuşmak İsteme	17	14.7
	Sıkıntı / Güçsüzlük / Ümitsizlik	58	50.0
	Korku	49	42.2
Bakım Verirken Sosyal Yaşamda Değişim Durumu (n=134)	Hayır	55	47.4
	Güncel Olay Takibinde Değişim	19	16.4
	Çevresindeki İnsanlarla ve Komşuluk İlişkisinde Azalma	60	51.7
Bakım Verirken Finansal Sorun Yaşama Durumu	Evet	69	59.5
	Hayır	47	40.5
Çalışma Hayatında Değişim Durumu	Evet	16	39.0
	Hayır	25	61.0
Bakım Vermeden Dolayı Ev Hayatında Değişim Durumu	Hayır	64	55.2
	Olumsuz Değişim	52	44.8
	Hayır	89	76.7
Bakım Vermeden Dolayı Aile İlişkisinde Değişim Durumu	Olumlu Değişim	5	4.3
	Olumsuz Değişim	22	19.0
	Toplam	116	100.0

Tablo 2

Hastaların EORTC QLQ-C30 Yaşam Kalitesi Ölçeği, Bakım Bağımlılığı Ölçeği ve Bakım Verenlerin Zarit Bakım Verme Yükü Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkiye Ait Bulgular

EORTC QLQ-C30 Yaşam Kalitesi Ölçeği

Pearson Korelasyon		İşlevsellik	Semptomlar	Genel Yaşam Kalitesi	Bakım Bağımlılığı Ölçeği (BBÖ)
		(Fonksiyonel Durum)			
Bakım Bağımlılığı Ölçeği (BBÖ)	r	0.545	-0.485	0.531	1.000
	p	<0.001	<0.001	<0.001	
Zarit Bakım Verme Yükü Ölçeği (ZBVYÖ)	r	-0.588	0.540	-0.453	-0.411
	p	<0.001	<0.001	<0.001	<0.001

r: Pearson Korelasyon Katsayısı, p: Anlamlılık Düzeyi

Anahtar Kelimeler: Bakıcı yükü, bakım bağımlılığı, kemoterapi, onkoloji hemşireliği, yaşam kalitesi

Kaynakça:

1. **Ağlamış M.** Kronik Hastalarda Hasta Güçlendirme ve Sağlık Okuryazarlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi: Erzurum İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya, **2021**.
2. **Akgül Başkale H, Serçekuş P, Partlak Günüşen N.** Kanser hastalarının bilgi kaynakları, bilgi gereksinimleri ve sağlık personelinden beklentilerinin incelenmesi. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*, **2015**, s.6(2): 65-70. Doi: 10.5505/phd.2015.49091.
3. **Akın Korhan E, Hakverdioğlu Yönt G, Tokem Y, Karadağ Ö, Sarıoğlu E, Yıldız K.** Dahiliye ve Cerrahi Kliniklerde Yatan Hastaların Bakım Bağımlılığı Düzeylerinin Belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, **2013**;16:4.
4. **Akyüz N.** Bir üniversite hastanesinin medikal onkoloji ayaktan kemoterapi ünitesinde kemoterapi alan hastaların evde bakım gereksinimleri ve yaşam kalitesi düzeyleri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Edirne, **2019**.
5. **Alpteker H.** 65 Yaş ve Üstü Bireylere Evde Bakım Verenlerin Yaşadıkları Güçlüklerin Belirlenmesi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu, **2008**.
6. **Arslan S, Akın B, Koçoğlu D.** Kemoterapi Alan Hastalarda Hastalık ve Tedaviye Bağlı Yaşanan Semptomların Sosyo-Demografik Özellikler ve Algılanan Sosyal Destek ile İlişkisi. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*. **2008**, s.10(1):47-56.
7. **Arzık A, Yılmaz E, Baydur H.** Kemoterapi alan hastalarda umut düzeyinin genel semptom ve yaşam kalitesine etkisi. *Sağlık ve Yaşam Bilimleri Dergisi*. **2024**, s.6(1): 7-15. DOI:10.33308/2687248X.202461319.
8. **Aydın Bektaş H, Akdemir N.** Kanserli bireylerin fonksiyonel durumlarının değerlendirilmesi. *Türkiye Klinikleri J Med Sci*. **2006**, s.26: 488-499.
9. **Babaoğlu E, Öz F.** Terminal Dönem Kanser Hastasına Bakım Veren Eşlerin Duygusal ve Sosyal Sorunları Arasındaki İlişki. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, **2003**, s.5(2): 24-33.

10. **Baykara O.** Kanser Tedavisinde Güncel Yaklaşımlar. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, **2016**, s.5(3): 154-165.
11. **Berry DL.** Patient-Reported Symptoms and Quality of Life Integrated into Clinical Cancer Care. *Seminars in Oncology Nursing*, **2011**, s.27(3);203-210. doi:10.1016/j.soncn.2011.04.005.
12. **Beser N, Öz F.** Kemoterapi Alan Lenfomalı Hastaların Anksiyete, Depresyon Düzeyleri ve Yaşam Kalitesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*.**2003**, s.7:47-58.
13. **Burucu R, Çömlekçi R, Sağlam Ş, Pınar Y.** Dahili Kliniklerde Yatarak Tedavi Gören Hastaların Bakım Bağımlılıkları, Düşme Riskleri ve İlişkili Faktörler. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, **2023**, s.6(3); 505-514. Doi: <https://doi.org/10.38108/ouhcd.1198040>
14. **Candan Ç, İnci FH.** Kronik Hastalığı Olan Bireylerin Öz Bakım Yönetimi ile Aile Üyelerinin Bakım Yükü Arasındaki İlişki. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, **2024**, s.11(1):61-69.
15. **Casciato DA, Territo MC.** *Manual Of Clinical Oncology*. 6th. Çev. Ed., B. Yalçın, Güneş Tıp Kitabevi, Ankara, **2012**,s.4.
16. **Ceylan Gür S.** Kanserli Hastalara Bakım Veren Bireylerin Bakım Yükü, Yaşam Kalitesi ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. Yüksek lisans tezi. Harran Üniversitesi, Şanlıurfa, **2018**.
17. **Çalışkan T, Duran S, Karadaş A, Ergün S, Tekir Ö.** Kanser hastalarının yaşam kalitesi ve sosyal destek düzeylerinin değerlendirilmesi. *Kırıkkale Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, **2015**, s.17(1): 27-36. doi: 10.24938/kutfd.124910.
18. **Çetinel Özen Ö.** Sağlık Çalışanlarının Sağlık Okuryazarlık Düzeylerinin Belirlenmesi: Bir Özel Hastane Zinciri Örneği. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, **2021**.
19. **Doğu GG, Kargı A, Tanrıverdi Ö, Yaren A, Demıray G ve ark.** Complementary/Alternative Medicine Experience in Cancer Patients: A Questionnaire-Based Survey. *International Journal of Hematology and Oncology Number*, **2014**, s.1(24):45-53. doi: 10.4999/uhod.12008.
20. **Dumont S, Turgeon J, Allard Pet al.** Caringfor a lovedone with advanced cancer: Determinants of psychologicaldistress in familycaregivers. *J PalliativeMed*. **2006**, s.9: 912-921.
21. **Dunkin JJ, Anderson-Hanley C.** Dementia Caregiver Burden: A Review of the Literature and Guidelines for Assessment and İntervention. *Neurology*. **1998**, s.1(Suppl 1):53-S60.
22. **Ergen, M.** Kanser hastalarına bakım verenlerin Destekleyici Bakım Gereksinimleri Ölçeği'nin Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Antalya, **2017**.
23. **Ertem G, Kahlm A, Bulut S, Sevil Ü.** Radyoterapi Alan Hastaların Evde Bakım Gereksinimleri ve Yaşam Kaliteleri. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, **2009**, s.2(2): 3-11.
24. **Farooqui M, Hassali MA, Knight A, Shafie A, Farooqui MA ve ark.** Cross Sectional Assessment of Health Related Quality of Life (HRQoL) among Patients with Cancer in Malaysia. *Asian Pacific Journal of Cancer Prevention*.**2013**, s.14(5): 3017-3021.
25. **Gelin D, Ulus B.** Hastanede Kemoterapi Alan Hastaların Yaşam Kalitesi ve Bunu Etkileyen Faktörler. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, **2015**, s.6(1): 31-35.

26. **Global Cancer Observatory (GLOBOCAN)**. GLOBOCAN Kanser Raporu. Erişim Adresi :<https://gco.iarc.fr/today/data/factsheets/populations/792-turkey-fact-sheets.pdf>. **2020**. Erişim Tarihi: 16.10.2023.
27. **Güler S, Terzi Z, Gündoğan R**. Hemodiyaliz Hastalarında Yorgunluk, Bakım Bağımlılığı ve Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi. *Nefroloji Hemşireliği Dergisi*, **2022**, s.17(3): 83-93. DOI: 10.47565/ndthdt.2022.57.
28. **Gültekin Z, Pınar G, Pınar T, Kızıltan G, Doğan N ve ark**. Health-related quality of life and health care services expectations of the patients with lung cancer. *International Journal of Hematology and Oncology*. **2008**, s.28(4): 99-106.
29. **Güngörmüş Z, Bulut Erdem Ö**. Kanser Hastalarında Yaşam Kalitesi ve Oral Mukozit. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, **2014**, s.5(1): 24-30.
30. **Gürol A, Çapık C**. Yaşlıya evde bakım verenlerin bakım verme yükünün değerlendirildiği bir araştırma. *STED*, **2014**; s.23(2): 65-72.
31. **Hakverdioğlu Yönt G**. Kronik Hastalıklarda Bakım Bağımlılığı ile İlgili Literatürün Gözden Geçirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, **2023**, s.8(2): 575-578.
32. **Hartnett J, Thom B, Kline N**. Caregiver burden in end-stage ovarian cancer. *Clin J OncolNurs*, **2016**, s.20(2): 169-73.
33. **Heydarnejad MS, Dehkordi H, Dehkordi S**. Factors Affecting Quality Of Life in Cancer Patients Undergoing Chemotherapy. *African Health Sciences*. **2011**, s.11(2): 266-70.
34. **Hintistan S, Çilingir D, Nural N, Gürsoy AA**. Hematolojik Kanserli Hastaların Kemoterapiye Bağlı Yaşadıkları Semptomlara Yönelik Uygulamaları. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, **2012**, s.1(3): 153-164.
35. **İnci F, Erdem M**. Bakım Verme Yükü Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması Geçerlilik ve Güvenilirliği. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, **2008**, s.11(4): 85-95.
36. **Kanat Biçer B, Yılmaz Özpolat AG**. Kanser hastalarında travma sonrası büyüme kavramı. *Turkish Journal of Clinics and Laboratory*. **2016**, s.7(4): 106-110.
37. **Karaaslan A**. Kanserli Hastalara Bakım Veren Aile Üyelerinin Bakım Yükü ve Algıladıkları Sosyal Destek Yüzeyi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ankara, **2013**.
38. **Karakoyunlu Şen S, Kılıç Öztürk Y**. Sağlık Algısı ile Kanser Taraması Farkındalığı Arasındaki İlişki. *Türk Aile Hekimliği Dergisi*, **2020**, s.24(4):175-183. doi: 10.15511/tahd.20.00475.
39. **Karakoyunlu Şen S, Kılıç Öztürk Y**. Sağlık Algısı ile Kanser Taraması Farkındalığı Arasındaki İlişki. *Türk Aile Hekimliği Dergisi*, **2020**, s.24(4):175-183. doi: 10.15511/tahd.20.00475.
40. **Katayama H, Tabata M, Kubo T, Kiura K, Matsuoka J ve ark**. Demand for weekend outpatient chemotherapy among patients with cancer in Japan. *Support Care Cancer*, **2021**, s.29(3): 1287-1291. doi: 10.1007/s00520-020-05575-x.
41. **Koç Z, Sağlam Z, Çınarlı T**. Kanser Tanısı Almış Olan Bireylere Bakım Veren Hasta Yakınlarının Bakım Verme Yükü ile Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*. **2016**, s.1(1): 1-18.
42. **Koyuncu NE**. Kemoterapi uygulanan hastalarda bakım bağımlılığı ile özbakım davranışları arasındaki ilişki. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya, **2019**.
43. **Koyuncu Yaşar E**. Yaşlıya Evde Bakım Veren Aile Bireylerinin Bakım Yükü ve Etkileyen Faktörler. Yüksek lisans tezi. Ege Üniversitesi, İzmir, **2009**.

44. **Kök N.65 yaş üzeri kemoterapi alan kanser hastalarının semptom, semptom kümelemesi ve fonksiyonel durumlarının değerlendirilmesi.** Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara. **2021.**
45. **Kurdaş MÇ.** Kadınlar Hasta Olur, Erkekler Ölür: Sağlıkta Cinsiyet Temelli Farklılıkların Sosyolojik Analizi. *Sosyolojik Bağlam Dergisi*, **2024**, s.5(1): 01-26.
46. **Lafcı D, Yıldız E, Toru F, Karakaya D.** Kanser hastalarında bakım yükü ve bakım verenlere etkisi. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, **2020**, s.7(2): 105-113.
47. **Menekli, Doğan.** Kemoterapi alan kanser hastalarının taburculuk öncesi öğrenim gereksinimlerinin belirlenmesi: tanımlayıcı/kesitsel bir çalışma. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi*, **2022**, s.10(1);213-224. doi: 10.33715/inonusaglik.1010422.
48. **Mollaoglu M, Özkan Tuncay F, Kars Fertelli T.** İnmeli hasta bakım vericilerinde bakım yükü ve etkileyen faktörler. *DEUHYO ED*, **2011**, s.4(3): 125-130.
49. **Orak OS, Sezgin S.** Kanser Hastasına Bakım Veren Aile Bireylerinin Bakım Verme Yüklerinin Belirlenmesi. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi - Journal of Psychiatric Nursing*, **2015**, s.6(1): 33-39.
50. **Özdemir Ü, Taşçı S, Kartın P, Çürük GN, Nemli A, Karaca H.** Kemoterapi Alan Bireylerin Fonksiyonel Durumu ve Bakım Verenlerin Yükü. *Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. **2017**, s.1(4): 49-61.
51. **Özgün G, Türker PF, Kaya B.** Onkoloji Hastalarının Kanser Türlerine Göre Yaşam Kalitesi, Kaygı ve Antropometrik Ölçümlerinin Değerlendirilmesi. *H.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. **2020**, s.7(3). doi:10.21020/husbfd.663720.
52. **Özgün G, Türker PF, Kaya B.** Onkoloji Hastalarının Kanser Türlerine Göre Yaşam Kalitesi, Kaygı ve Antropometrik Ölçümlerinin Değerlendirilmesi. *H.Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. **2020**, s.7(3). doi:10.21020/husbfd.663720.
53. **Özmen S, Kocakaya K.** Kanser Hastalarında Hasta Güçlendirmenin Yaşam Kalitesi Üzerindeki Etkisi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi*, **2024**, s.12(1).
54. **Papastavrou E, Charalambous A, Tsangari H.** How Do İnformal Care Givers of Patients with Cancer Cope: A Descriptive Study of The Coping Strategies Employed. *European Journal Of Oncology Nursing*, **2012**, s.16(3): 258-263.
55. **Pekmezci H, Genç Köse B, Akbal Y, Aşık Özdemir V, Kefeli Çol B.** Kemoterapi alan kanser hastalarının semptom yönetiminde tamamlayıcı terapi kullanımları. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, **2022**, s.9(3): 211-219.
56. **Pelit S.** Jinekolojik Kanserli Hastanın Hastanede Bakımına Destek Veren Aile Üyelerinin Bakım Yükü ve Algıladıkları Sosyal Destek Düzeyinin Belirlenmesi. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara, **2015.**
57. **Pınar G, Algier L, Çolak M, Ayhan A.** Jinekolojik Kanserli Hastalarda Yaşam Kalitesi. *Uluslararası Hematoloji-Onkoloji Dergisi*. **2008**, s.3(18): 141-149.
58. **Pınar G, Algier L, Çolak M, Ayhan A.** Jinekolojik Kanserli Hastalarda Yaşam Kalitesi. *Uluslararası Hematoloji-Onkoloji Dergisi*. **2008**, s.3(18): 141-149.
59. **Reis N, Coşkun A, Kızılkaya Beji N.** Jinekolojik Kanserlerde Yaşam Kalitesi ve Etkileyen Faktörler. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. **2006**, s.9(2): 25-35.
60. **Taşdelen P, Ateş M.** Evde Bakım Gerektiren Hastaların Bakım Gereksinimleri ile Bakım Verenlerin Yükünün Değerlendirilmesi. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, **2012**;9 (3): 22-29.
61. **Taylan S, Küçükakça Çelik G.** Ailesel meme kanseri öyküsü olan ve olmayan kadınlarda meme kanseri tanılama davranışları. *Çukurova Medical Journal*, **2020**, s.45(4):1467-1475. DOI: 10.17826/cumj.735203.

62. **Tel H, Demirkol D, Kara S, Aydın D.** KOAH'lı hastaların bakım vericilerinde bakım yükü ve yaşam kalitesi. *Türk Toraks Derg*, **2012**; 13(3): 87-92.
63. **Tünel M, Vural A, Evlice YE, Tamam L.** Meme Kanseri Hastalarda Psikiyatrik Sorunlar. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*, **2012**, s.21(3): 189-219.
64. **Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü (HSGM).** Türkiye kanser istatistikleri 2018.HSGM, Ankara, Erişim Adresi :https://hsgm.saglik.gov.tr/depo/birimler/kanser-db/Dokumanlar/Istatistikler/Kanser_Rapor_2018.pdf. **2022**. Erişim tarihi: 04.08.2023.
65. **Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK).** Ölüm ve ölüm nedeni istatistikleri. TÜİK, Ankara, Erişim Adresi : <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Olum-ve-Olum-Nedeni-Istatistikleri-2022-49679>. **2022**. Erişim Tarihi: 20.08.2024.
66. **World Health Organization (WHO).** Cancer. WHO, Geneva. Erişim Adresi : <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cancer>. **2022**. Erişim tarihi: 20.08.2024.
67. **Yazıcı EN.** Kemoterapi alan hastaların yakınlarının kansere ilişkin stigma algılarının bakım verme yüküne etkisi. Yüksek lisans tezi, Başkent Üniversitesi, Ankara, **2023**.
68. **Yeşil T, Çetinkaya Uslusoy E, Korkmaz M.** Kronik Hastalığı Olanlara Bakım Verenlerin Bakım Yükü ve Yaşam Kalitesinin İncelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, **2016**, s.5(4): 54-66.
69. **Yeter K, Köşgeroğlu N.** Kemoterapi Alan Hastaların Yaşam Kalitesi Düzeylerinin Belirlenmesi. *2. Uluslararası Sağlıkta Yaşam Kalitesi Kongresi*. 5-7 Nisan **2007**; İzmir
70. **Yılmaz A, Kar A, Kaya M.** Hasta güçlendirme ve yaşam kalitesi ilişkisi. *Sakarya Üniversitesi İşletme Bilimi Dergisi*, **2020**, s.8(1): 97-114. Doi: <https://doi.org/10.22139/jobs.682555>.
71. **Zarit S, Reever K, Bach-Peterson J.** Relatives of the impaired elderly: Correlates of feeling of burden. *Gerontologist*, **1980**, s.20: 649-55.

A SYSTEMATIC REVIEW OF POSTGRADUATE THESES ON PALLIATIVE CARE IN TURKEY

Canan Arslan¹, Hicran Yıldız²

¹Istanbul Topkapı University

²Uludağ University

Abstract

Aim: The purpose of this study is to systematically review postgraduate theses on palliative care conducted in Turkey between 2013 and 2023.

Method: In this study, theses registered in the National Thesis Center were scanned between January 10 and January 30, 2024, using the Turkish keywords “palliative care” and “nursing.” 97 postgraduate theses registered in the database and covering the date range in which the research was conducted were evaluated. Among these, 32 theses that met the inclusion criteria were examined using the PICO(S) model and the PRISMA checklist.

Findings: It was determined that there were 32 theses in the field of nursing related to palliative care in Turkey between 2013 and 2023 that met the inclusion criteria. Of these theses, 75% were master’s theses and 25% were doctoral dissertations. Of the theses, 75% were master's theses, 25% were doctoral theses, 21.87% were descriptive, 15.62% were quasi-experimental, and 21.87% were randomized controlled research. It was determined that 50% of the theses were made on adult palliative care patients, 37.5% were made on relatives of palliative care patients, and 9.37% were made on nurses working in the palliative care service. Studies conducted with palliative care patients focused on symptoms such as pain, fatigue, sleep quality, dyspnea, pressure sores, constipation, loneliness, and anxiety; studies conducted with relatives of palliative care patients focused on psychosocial problems, stress, care burden, quality of life, burnout, anxiety level, sleep quality, depression, and anxiety; and studies conducted with nurses working in palliative care services focused on attitudes toward end-of-life care, telenursing, and the difficulties experienced by nurses.

Conclusion: In postgraduate theses in the field of nursing, it is seen that palliative care is addressed in different dimensions from the perspective of the patient / patient relative / nurse by different nursing departments and the number of studies has increased in recent years. It is thought that in order to increase the quality of nursing care in palliative care, more studies should be conducted, multidisciplinary studies should be encouraged, and the study results should be translated into practice and reflected in practice.

Keywords: Nursing; Palliative Care; Graduate

TÜRKİYE’DE PALYATİF BAKIM KONUSUNDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ: SİSTEMATİK DERLEME

Canan Arslan¹, Hicran Yıldız²

¹İstanbul Topkapı Üniversitesi

²Uludağ Üniversitesi

Amaç: Araştırmanın amacı Türkiye’de, 2013-2023 yılları arasında palyatif bakım konusunda yapılan lisansüstü tezlerin sistematik olarak incelenmesidir.

Yöntem: Çalışmada, Ulusal Tez Merkezine kayıtlı tezler 10 Ocak-30 Ocak 2024 tarihleri arasında Türkçe “palyatif bakım” ve “hemşirelik” sözcükleri kullanılarak tarandı. Veri tabanına kayıtlı ve araştırmanın yapıldığı tarih aralığını içeren 97 lisansüstü tez değerlendirmeye alındı. Bunlar arasından dâhil edilme kriterlerine uyan 32 tez PICO(S) modeli ve PRISMA kontrol listesi aracılığı ile incelendi.

Bulgular: Türkiye’de 2013-2023 yılları arasında dahil edilme kriterlerine uyan hemşirelik alanında palyatif bakım konusunda yapılan 32 tez olduğu belirlendi. Tezlerin %75’i yüksek lisans tezi, %25’i doktora tezi; %21.87’si tanımlayıcı, %15.62’si yarı deneysel, %21.87’si randomize kontrollü araştırma tipindeydi. Tezlerin %50’sinin yetişkin palyatif bakım hastalarında, %37.5’inin palyatif bakım hasta yakınlarında, %9.37’sinin palyatif bakım servisinde çalışan hemşirelerle yapıldığı belirlendi. Palyatif bakım hastaları ile yapılan çalışmalarda ağrı, yorgunluk, uyku kalitesi, dispne, basınç yarası, konstipasyon, yalnızlık, anksiyete gibi semptomlar; palyatif bakım hasta yakınları ile yapılan çalışmalarda psikososyal sorunlar, stres, bakım yükü, yaşam kalitesi, tükenmişlik, kaygı düzeyi, uyku kalitesi, depresyon ve anksiyete; palyatif bakım servisinde çalışan hemşireler ile yapılan çalışmalarda ise yaşam sonu bakıma yönelik tutumlar, tele hemşirelik ve hemşirelerin yaşadığı zorlukların ele alındığı saptandı.

Sonuç: Hemşirelik alanında yapılan lisansüstü tezlerde palyatif bakımın farklı hemşirelik anabilim dalları tarafından hasta / hasta yakını / hemşire açısından farklı boyutları ile ele alındığı ve yapılan çalışmaların sayısının son yıllarda arttığı görülmektedir. Palyatif bakımda hemşirelik bakımının kalitesinin artırılması için daha fazla sayıda çalışma yapılması, multidisipliner çalışmaların özendirilmesi, çalışma sonuçlarının yanına dönüştürülmesi ve uygulamaya yansıtılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: hemşirelik; palyatif bakım; lisansüstü

Kaynakça:

- Çıracı Y. (2015). Onkoloji hastalarında yalnızlık duygusu. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Gürakan G. (2016). Palyatif bakım alan kanser hastalarında aromaterapi sırt masajının ağrı şiddeti ve plazma beta endorfin düzeyine etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi, İzmir.

- Özdemir F. (2016). Palyatif bakım alan hastaların yakınlarının yaşadıkları psikososyal sorunlar ile dini başa çıkma tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Medipol Üniversitesi, İstanbul.
- Seven A. (2018). Palyatif bakım hastalarında watson'ın insan bakım modeline temellendirilmiş hemşirelik bakımının dispne yönetimi, anksiyete ve yaşam kalitesine etkisi. Doktora Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Çetin Ö. (2018). Psikoeğitimin palyatif bakım vericilerin stresle baş etme ve yaşam kalitesi üzerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa.
- Çelik A. (2019). Palyatif bakım alan kanser hastalarına uygulanan parlak beyaz ışık uygulamasının yorgunluk düzeyi ve uyku kalitesi üzerine etkisi. Doktora Tezi. Ege Üniversitesi, İzmir.
- Kocakafa GE. (2019). Palyatif bakım ünitesinde yatan hastalara bakım veren hasta yakınlarının bakım verme yüklerinin belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Yapar HH. (2019). Palyatif bakım hemşirelerinin yaşam sonu bakıma yönelik tutum ve davranışlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Budak S. (2019). Palyatif bakım alan PEG(Perkütan endoskopik gastrotomi) ve NG(Nazogastrik)' li hastalara bakım verenlerin bakım yükü ve yaşam kalitesinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Kocatepe V. (2019). Akciğer kanseri ile ilişkili dispnenin yönetiminde yüze fan uygulamasının etkisi. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul.
- Uçar Ö. (2019). Basınç yarasının bakımında plateletten zengin plazma jel ve serum fizyolojik ile yapılan pansumanların iyileşme süreci ve maliyet açısından karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi. Bülent Ecevit Üniversitesi, Zonguldak.
- Duman Ö. (2020). Hasta yakınlarının palyatif bakıma ilişkin görüşlerinin bakım verici yüküne etkisi. Yüksek Lisans Tezi. On Dokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Düzgün G. (2020). Palyatif bakım servisinde yatan hastalara dinletilen müziğin ağrı düzeyine etkisinin incelenmesi. Doktora Tezi. Ege Üniversitesi, İzmir.
- Ayık DB. (2020). Palyatif bakım hastalarında konstipasyonun yönetiminde auriküler akupresür uygulamasının etkisi. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul.
- Yaman A. (2020). Palyatif bakım vericilerine uygulanan gevşeme egzersizlerinin bakım verme yükü, tükenmişlik ve kaygı düzeyleri üzerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Özmen SÖ. (2021). İstanbul ili palyatif bakım merkezlerinde çalışan hemşirelerin yaşadıkları zorluklar. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Okan Üniversitesi, İstanbul.
- Yıldırım S. (2021). Palyatif bakım kliniğinde yatan hastaların bakım vericilerinin algılanan stres düzeylerinin ve uyku kalitelerinin belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Binali Yıldırım Üniversitesi, Erzincan.

- Bektaş S. (2021). Palyatif bakım hastalarının manevi iyilik halleri ile ağrıyla başa çıkma durumları arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi. Yozgat Bozok Üniversitesi, Yozgat.
- Şahin G. (2021). Palyatif bakım hastalarına evde bakım verenlerin bakım yükünün sağlık algısına etkisi. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Ekiz M. (2021). Palyatif bakım alan hastaların yakınlarının bakıma hazır olma düzeyleri ve bakım yüklerinin belirlenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir.
- Bozkurt C. (2022). Yapılandırılmış bireysel anımsamanın palyatif bakım hastalarının semptom yönetimi, yaşam memnuniyeti ve öz aşkınlık üzerine etkisi. Ege Üniversitesi, İzmir.
- Durmaz H. (2022). Palyatif bakım hastalarına uygulanan sırt masajının uyku kalitesi ve ağrıya etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Fırat G. (2022). Palyatif bakım hastalarında göz bandı ve kulak tıkacı uygulamasının uyku kalitesi, anksiyete ve konfor düzeyine etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Kafkas Üniversitesi, Kars.
- Macar M. (2022). Palyatif bakımda hemşire, hasta ve hasta yakını açısından spiritüel değerlendirmenin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Düzce Üniversitesi, Düzce.
- Artun O. (2023). Palyatif bakım hastalarında watson insan bakım modeli temeline dayalı hemşirelik bakımının semptom yönetimine etkisi. Yüksek Lisans Tezi. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, İzmir.
- Aydoğan Ö. (2023). Tele hemşirelik ile gerçekleştirilen bilişsel davranışçı yaklaşıma dayalı stresle başa çıkma becerileri eğitim programının palyatif bakım hemşirelerinde stres algısı, psikolojik sağlamlık ve merhamet yorgunluğu üzerine etkisinin değerlendirilmesi. Doktora Tezi. Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Er BD. (2023). Palyatif bakım hastalarına uygulanan abdominal masajın konstipasyon ve yaşam kalitesine etkisinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Özköylü ŞC (2023). Palyatif bakım servisindeki hasta yakınlarının depresyon anksiyete ve stres durumlarının ölüme karşı tutumlarına etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Yıldırım S. (2023). Palyatif bakım hastalarının bağımlılık durumları ile bakım vericilerin stres ve depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sağlık Bilimleri Üniversitesi, İstanbul.
- Özkan T. (2023). Palyatif bakım hastalarında rahatlatıcı müzik sesi dinlemenin yaşam bulguları ve semptom yönetimi üzerine etkisi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İstanbul.
- Kahraman B. (2023). Palyatif bakım ünitesinde tedavi gören hastalara bakım veren bireylerin bakım verme yükü ve depresyon anksiyete stres düzeylerinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.

- Diver GK. (2023). Palyatif bakım merkezinde tedavi gören kanser hastalarında müziğin ağrı, anksiyete ve yaşamsal bulgular üzerine etkisinin belirlenmesi. Doktora Tezi. Erciyes Üniversitesi, Kayseri.

LIFE SATISFACTION OF PATIENTS FED WITH PERCUTANEOUS ENDOSCOPIC GASTROSTOMY

Dr.Erhan ERGİN¹, Yasemin ALTINBAŞ², Türkan KARACA³, Emine DERYA İSTER⁴

¹Manisa Special Gastroenterology Clinic

²Adiyaman University

³Harran University

⁴Kahramanmaraş Sutcu Imam University

Aim: The aim of this study was to evaluate the life satisfaction of adult patients with Percutaneous Endoscopic Gastrostomy (PEG).

Materials and Method: The sample of this descriptive study consisted of 98 patients who underwent PEG in the Gastroenterology Clinic of a public hospital in Turkey and whose care was continued at home. The research data were collected by face-to-face interview method between January 2023 and July 2023 using the Patient Information Form and Adult Life Satisfaction Scale (ALS). The NLSS is a five-point Likert-type scale consisting of 21 items and 5 sub-dimensions. A score between 21-105 can be obtained from the NLSS, and high scores (as it approaches 105) indicate that the adult's life satisfaction is high. The data were analysed using SPSS 23.0 software with independent groups t test, Mann-Whitney U test, analysis of variance, Kruskal Wallis and correlation analysis tests.

Results: The mean score of the patients was found to be 83.73±11.03. There was no statistically significant difference between the mean scores of the total and sub-dimensions of the NPDS according to the variables of age, gender, marital status, education level, social security, monthly budget spent for care, body mass index, status of receiving education about PEG, presence of chronic disease and duration of feeding with PEG (p>0.05). A statistically significant difference was found between the mean scores of self-satisfaction, social environment satisfaction, job satisfaction, and total scores of the HDS according to the monthly income level of the patients (p<0.05).

Conclusion: It was concluded that adult life satisfaction of PEG-fed patients was above average. It was observed that monthly income levels affected the life satisfaction of PEG-fed patients.

Key Words: Percutaneous Endoscopic Gastrostomy, Life Satisfaction, Patient

PERKÜTAN ENDOSKOPİK GASTROSTOMİ İLE BESLENEN HASTALARIN YAŞAM DOYUMLARI

Dr.Erhan ERGİN¹, Yasemin ALTINBAŞ², Türkan KARACA³, Emine DERYA İSTER⁴

¹Manisa Özel Gastroenteroloji Kliniği

²Adıyaman Üniversitesi

³Harran Üniversitesi

⁴Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Amaç: Bu araştırma Perkütan Endoskopik Gastrostomi (PEG) ile beslenmesi sürdürülen yetişkin hastaların yaşam doyumlarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı tipteki bu araştırmanın örneklemini Türkiye’de bir kamu hastanesinin Gastroenteroloji kliniğinde PEG açılan ve bakımı evde sürdürülen 98 hasta oluşturmuştur. Araştırma verileri, Hasta Tanıtım Form ve Yetişkin Yaşam Doyumu Ölçeği (YYDÖ) kullanılarak Ocak 2023-Temmuz 2023 tarihleri arasında yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. YYDÖ, 21 maddeden ve 5 alt boyuttan oluşan beşli likert tipidir. YYDÖ’den 21-105 arasında puan alanabilmekte, yüksek puanlar (105’e yaklaştıkça) yetişkinin yaşam doyumunun yüksek olduğunu göstermektedir. Veriler SPSS 23.0 programı kullanılarak bağımsız gruplarda t testi, MannWhitney U testi, varyans analizi, Kruskal Wallis ve korelasyon analiz testleri ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Hastaların YYDÖ puan ortalaması 83.73 ± 11.03 olarak saptanmıştır. Hastaların yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi, sosyal güvence, bakım için harcanan aylık bütçe, Beden kitle indeksi, PEG konusunda eğitim alma durumu, kronik hastalık bulunma durumu ve PEG ile beslenme süresi değişkenlerine göre YYDÖ total ve alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark belirlenmemiştir ($p > 0.05$). Hastaların aylık gelir düzeyine göre benlik doyumunu, sosyal çevre doyumunu, iş doyumunu, YYDÖ total puan ortamları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$).

Sonuç: PEG ile beslenmesi sürdürülen hastaların yetişkin yaşam doyumlarının ortalamasının üzerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. PEG ile beslenen hastaların yaşam doyumlarını aylık gelir düzeylerinin etkilediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Perkütan Endoskopik Gastrostomi, Yaşam Doyumu, Hasta

DETERMINATION OF ANXIETY AND HOPE LEVELS OF PATIENTS AFTER LİVER TRANSPLANTATION

Huseyin Gunes¹

¹Bayburt University

Objective: It was conducted to determine the anxiety and hope levels of patients after liver transplantation.

Method: This study was designed as a descriptive study. The research universe consists of patients who have undergone transplantation at a university hospital. This study was conducted with 56 patients who met the study criteria in September 2024. Data were collected using the Personal Data Collection Form, State Anxiety Scale and Herth Hope Scale. Descriptive statistics such as mean, frequency, percentage, standard deviation, minimum and maximum values were used in the evaluation of socio-demographic data. In addition, correlation analysis was performed to indicate the relationship between the hope scale and the anxiety scale.

Findings: The average age of the participants was 46.19±11.92, 62.5% were male, 87.5% were married, 39.3% had primary and high school education, 73.2% had equal income and expenditure levels, 62.5% had previously undergone surgery, 75% did not have a chronic disease, and 100% of the organs to be transplanted were obtained from living donors. A negative moderately significant relationship was found between the anxiety scale and the hope scale of the participants ($p<0.1$). In addition, a negative moderately significant relationship was found between the sub-dimensions of the hope scale, namely the “Future Sub-Dimension” and the Positive Readiness and Expectation Sub-Dimension”.

Conclusion and Recommendations: As the anxiety level increases, the hope level decreases. The inclusion of anxiety coping processes in the care plans by nurses who constantly observe the patients can positively affect the hope level.

Anahtar Kelimeler: Key words: Liver transplantation, Anxiety, Hope level, Nurse

KARACİĞER TRANSPLANTASYONU SONRASI HASTALARIN KAYGI VE UMUT DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Hüseyin Güneş¹

¹Bayburt Üniversitesi

Amaç: Karaciğer transplantasyonu sonrası hastaların kaygı ve umut düzeyleri arasında ilişkinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Bu çalışma tanımlayıcı tipte tasarlanmıştır. Araştırma evrenini bir üniversite hastanesinde transplantasyon olmuş hastalar oluşturmaktadır. Eylül 2024 tarihinde çalışmakriterlerini sağlayan 56 hasta ile bu çalışma yapıldı. Veriler Kişisel Veri Toplama Formu, Durumluk Kaygı Ölçeği ve Herth Umut Ölçeği kullanılarak toplandı. Sosyo-demografik verilerin değerlendirilmesinde ortalama, frekans, yüzde, standart sapma, minimum ve maksimum değerler gibi tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Ayrıca umut ölçeği ile kaygı ölçeği arasındaki ilişkiyi belirtmek amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır.

Bulgular: katılımcıların yaş ortalaması 46.20 ± 11.92 , %62.5'i erkek, %87.5'i evli, %39.3'ü ilköğretim ve lise düzeyinde eğitime sahip, %73,2'si gelir ve gider seviyeleri eşit, % 37.5'i daha önce bir kez ameliyat olmuş, %75 kronik hastalığı yok ve nakil edilecek organların %100 canlı donörlerden alındığı saptandı. Durumluk Kaygı Ölçeği 35.48 ± 10.09 ve Herth Umut Ölçeği 77.13 ± 8.86 'dir. Durumluk kaygı ile herth umut ölçeği arasında orta düzeyde negatif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($r = -0.550$; $p < 0.01$).

Sonuç ve Öneriler: Durumluk Kaygı Ölçeği puan ortalaması alınabilecek ortalama puanın altında, Herth Umut Ölçeği'nin alt boyutları ve toplam puan ortalaması ise alınabilecek ortalama puanın üzerinde bulunmuştur. Çalışmanın daha geniş gruplarda yapılması önerilmektedir.

Anahtar Kelime: Karaciğer transplantasyonu, Kaygı, Umut düzeyi, Hemşire

INNOVATIONS IN PALLIATIVE CARE WITH ARTIFICIAL INTELLIGENCE: NURSING PRACTICES AND CHALLENGES

Hüseyin Çapuk¹

¹Sirnak University

Objective: It was conducted to determine the relationship between anxiety and hope levels of patients after liver transplantation.

Method: This study was designed as a descriptive study. The research universe consists of patients who have undergone transplantation at a university hospital. This study was conducted with 56 patients who met the study criteria in September 2024. Data were collected using the Personal Data Collection Form, State Anxiety Scale and Herth Hope Scale. Descriptive statistics such as mean, frequency, percentage, standard deviation, minimum and maximum values were used in the evaluation of socio-demographic data. In addition, correlation analysis was performed to indicate the relationship between the hope scale and the anxiety scale.

Findings: The mean age of the participants was 46.20 ± 11.92 , 62.5% were male, 87.5% were married, 39.3% had primary and high school education, 73.2% had equal income and expenditure levels, 37.5% had previously undergone surgery, 75% did not have a chronic disease, and 100% of the organs to be transplanted were taken from living donors. The State Anxiety Scale was 35.48 ± 10.09 and the Herth Hope Scale was 77.13 ± 8.86 . A moderate negative significant relationship was found between state anxiety and the Hert Hope Scale. ($r = -0.550$; $p < 0.01$).

Conclusion and Recommendations: The State Anxiety Scale mean score was below the possible mean score, while the sub-dimensions and total mean scores of the Herth Hope Scale were above the possible mean score. It is recommended that the study be conducted in larger groups.

Keywords: Liver transplantation, Anxiety, Hope level, Nurse

YAPAY ZEKÂ İLE PALYATİF BAKIMDA YENİLİKLER: HEMŞİRELİK UYGULAMALARI VE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR

Hüseyin Çapuk¹

¹Şırnak Üniversitesi

Palyatif bakım, yaşamı tehdit eden hastalıkların ileri aşamalarında hastalar ve aileleri için yaşam kalitesini artırmayı hedefleyen kapsamlı bir sağlık hizmeti modelidir. Bu model, hastaların fiziksel, duygusal, sosyal ve ruhsal ihtiyaçlarını karşılayarak, acı ve semptomları hafifletmeye yönelik özelleştirilmiş bir bakım sunar. Dünya Sağlık Örgütü (WHO), her yıl tahmini olarak 56,8 milyon kişi, bunların 25,7 milyonu yaşamlarının son yılında palyatif bakıma ihtiyaç duyduğunu fakat Dünya genelinde palyatif bakıma ihtiyaç duyan kişilerin yalnızca yaklaşık %14'ü bu hizmeti alabildiğini belirtmiştir.

Teknolojinin ilerlemesiyle sağlık hizmeti sunumunda yapay zekanın kullanımı artmıştır. Özellikle pandemi döneminde, hastalığın epidemiyolojik seyrinin izlenmesi ve tanı ile tedavi süreçlerinde yapay zekâ önemli bir rol oynamıştır. Ayrıca günümüzde, tetkik ve gözlem işlemlerinin incelenmesi, hasta verilerinin dijital olarak kaydedilmesi, yaşamsal bulguların ölçümü ve analizi gibi işlemler daha hızlı ve doğru bir şekilde gerçekleştirilebilmektedir. Böylece, hemşireler merkezinde olan bakım hizmetinin sunumunda bütünsel bir bakış açısıyla hastalara daha fazla zaman ayırarak kaliteli bir bakım sunma olanağına sahip olmaktadır.

Palyatif bakımda yapay zekâ kullanımı, hasta bakımında iyileşme ve semptom takibi ile yönetimini kolaylaştıran etkili sağlık hizmetleri sunmaktadır. Hemşireler, yapay zekâ destekli karar destek sistemlerinden yararlanarak, hastaların ihtiyaçlarına uygun en iyi bakımı sağlayabilir. Bu durum, hasta memnuniyetinin artmasına, çalışan memnuniyetinin sağlanmasına ve insan kaynaklarının daha etkili kullanılmasına olanak tanır. Hemşirelerin, sağlık bakım hizmeti sunma konusundaki temel görev ve sorumluluklarının yanı sıra, sağlık hizmetleriyle ilgili diğer işlemler dışında yapay zekâ teknolojilerini bilinçli bir şekilde kullanmaları konusunda önemli sorumluluklar düşmektedir. Sonuç olarak, hemşirelerin kaliteli bakım hizmeti sunabilmesi için etik sorunların giderilmesi ve daha fazla yapay zekanının tanınması gerekmektedir. Bu derleme, hemşirelerin palyatif bakımda kaliteli hizmet sunabilmesi için yapay zekâ teknolojilerinin sunduğu fırsatları ve zorlukları ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Palyatif Bakım, Sağlık Teknolojileri, Yapay Zekâ

PALLIATIVE CARE AND RELATED ETHICAL ISSUES IN THE EARTHQUAKE ZONE

İlkay Ekşi¹, Sibel Sevinç¹

¹Hatay Mustafa Kemal University

Abstract

Introduction and Purpose: In the palliative care process; The patient, the patient's relative, and the healthcare personnel face many problems with ethical dimensions, such as informing the patient about the diagnosis and prognosis to the patient who is being treated or planned to be treated, determining and limiting the treatment or discontinuing some treatments, pain treatment and spiritual care. Many different ethical situations may be encountered in the emergency applications of these patients, such as making decisions in a limited time, not being able to obtain sufficient information from the patients, and the emergency department capacity not being able to meet the patient density. Situations such as disaster situations such as earthquakes being very different from normal healthcare practices, resource constraints and rapid decision-making can make the applicability of medical ethics even more difficult.

A treatment based on four principles can be mentioned regarding ethical problems in disaster situations; beneficence, non-maleficence, autonomy and justice. Each principle is not absolute and may be overridden by other principles depending on the disaster situation. When we consider the principles of maximum benefit and least harm, this may lead to situations such as choosing possible options, that is, prioritizing patients with the highest chance of recovery. In such cases, we are faced with questions such as whether choosing who will be given the priority of living can be achieved in a fair way or what the fairness criteria should be. Resources need to be distributed fairly, taking into account the patient's prognosis and medical condition. These situations may pose ethical dilemmas for palliative patients.

Conclusion and Suggestions: Although it is possible to address ethical issues that may be encountered in the earthquake region and approach disasters rationally based on ethical principles, there are many issues that need to be defined and examined. Palliative care, which covers the last days of an individual's life, also involves many ethical problems.

Keywords: Palliative, ethics, earthquake

DEPREM BÖLGESİNDE PALYATİF BAKIM VE İLİŞKİLİ ETİK SORUNLAR

İlkay Ekşi¹, Sibel Sevinç¹

¹Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi

Özet

Giriş ve Amaç: Palyatif bakım sürecinde; tedavi uygulanan veya uygulanması planlanan hastaya teşhis ve prognozun bildirilmesi, tedavinin belirlenip sınırlandırılması ya da bazı tedavilere son verilmesi, ağrı tedavisi ve manevi bakım gibi konularda hasta, hasta yakını ve sağlık personeli, etik boyutları olan birçok sorunla karşılaşmaktadır. Bu hastaların acil başvurularında da kısıtlı zamanda karar verme, hastalardan yeterli bilgi elde edilememesi, acil servis kapasitesinin hasta yoğunluğunu karşılayamaması gibi durumlarla ilişkili birçok farklı etik durumla karşılaşılabilir. Deprem gibi afet durumlarının normal sağlık hizmeti uygulamalarından oldukça farklı olması, kaynak kısıtlamaları ve hızlı karar verme gibi durumlar tıp etiğinin uygulanabilirliğini daha da zor bir hâle getirebilmektedir.

Afet durumlarında etik problemler üzerine dört ilkeyi temel alan bir yaklaşımdan söz edilebilir; yarar sağlama, zarar vermeme, özerklik ve adalet. Her bir ilke mutlak değildir ve afet durumuna göre diğer ilkeler tarafından geçersiz kılınabilmektedir. En fazla yarar ve en az zarar ilkeleri baz alındığında muhtemel seçeneklerin seçilmesi, yani iyileşme şansı en yüksek olan hastalara öncelik verilmesi gibi durumları doğurabilmektedir. Böyle durumlarda yaşama önceliğinin kime verileceğini seçmenin adil bir yolla sağlanıp sağlanmayacağı ya da adil olma kriterlerinin neler olması gerektiği gibi sorularla karşı karşıya gelinmektedir. Hastaların prognozu ve tıbbi durumu dikkate alınarak kaynakların adil bir şekilde dağıtılması gerekmektedir. Bu durumlar palyatif hastaları için etik ikilemler doğurabilmektedir.

Sonuç ve Öneriler: Etik ilkeler temel alınarak deprem bölgesinde karşılaşılabilecek etik konulara değinmek ve afetlere akılcı bir şekilde yaklaşmak mümkün olsa da tanımlanması ve incelenmesi gereken pek çok konu vardır. Bireyin yaşamının son günlerini kapsayan palyatif bakım, birçok etik sorunu da bünyesinde barındırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif, Etik, Deprem

NURSING STUDENTS VIEWS ON CADAVER DONATION

Mesut MEŞE¹, Runida DOĞAN², Sultan GÖL³

¹Arş. Gör., Şırnak Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, ORCID: 0000-0002-2096-8938,
mesutmese@sirnak.edu.tr

²Doç. Dr., İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ORCID:
0000-0003-3113-8099, runida.dogan@inonu.edu.tr

³Malatya Battalgazi Devlet Hastanesi, Acil Servis, slt.2344@gmail.com

ABSTRACT

Introduction and Objective: This descriptive study was conducted to determine the views of nursing students about cadaver donation.

Material and Method: The research was conducted between May and July 2024. The population of the study consisted of nursing students studying at a university and the sample consisted of 356 students who volunteered to participate in the study. Data were collected with Personal Information Form and Opinions on Cadaver Donation Form. Data analysis was performed using SPSS 25.0 programme.

Results: It was found that 77.0% of the students were female and 29.2% of them were in the first grade. It was determined that 69.9% of the students income was equal to their expenses. It was determined that 60.1% of the students had information about cadaver donation, 91.6% of them thought that using cadavers was necessary for quality and qualified education in the field of health, and 83.1% of them did not think of donating themselves as cadavers. It was determined that 42.2% of the students did not want to donate their bodies because they did not consider it religiously appropriate. In order to increase body donation, it was stated that religious awareness should be increased the most (23.9%).

Conclusion: As a result of this study, it was concluded that nursing students have a great deal of knowledge about body donation, but they are reluctant to donate their bodies. In order to increase body donation, it may be recommended to increase religious awareness, to make positive discrimination for body donors in some areas and to include the subject in the education curriculum.

Keywords: Body Donation, Nurse, Student, Cadaver

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KADAVRA BAĞIŞI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Mesut MEŞE¹, Runida DOĞAN², Sultan GÖL³

¹Arş. Gör., Şırnak Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, ORCID: 0000-0002-2096-8938,
mesutmese@sirnak.edu.tr

²Doç. Dr., İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, ORCID:
0000-0003-3113-8099, runida.dogan@inonu.edu.tr

³Malatya Battalgazi Devlet Hastanesi, Acil Servis, sltn.2344@gmail.com

ÖZET

Giriş ve Amaç: Bu araştırma, hemşirelik bölümü öğrencilerinin, kadavra bağıışı hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Araştırma, Mayıs-Temmuz 2024 tarihleri arasında yapıldı. Araştırmanın evrenini bir üniversitede okuyan hemşirelik bölümü öğrencileri, örneklemini ise bu öğrenciler arasından araştırmaya katılmaya gönüllü olan 356 öğrenci oluşturdu. Veriler Kişisel Bilgi Formu ve Kadavra Bağıışına Yönelik Görüşler Formu ile toplandı. Verilerin analizi SPSS 25.0 programı kullanılarak yapıldı.

Bulgular: Öğrencilerin %77.0'sinin kadın olduğu, %29.2'sinin 1. sınıfta okuduğu saptandı. Öğrencilerin %69.9'unun gelirinin giderine eşit olduğu belirlendi. Öğrencilerin %60.1'inin kadavra bağıışı hakkında bilgisi olduğu, %91.6'sının sağlık alanında kaliteli ve nitelikli eğitim için kadavra kullanmanın gerekli olduğunu düşündüğü, %83.1'inin kendisini kadavra olarak bağıışlamayı düşünmediği belirlendi. Öğrencilerin %42.2'sinin beden bağıışını dini açıdan uygun görmediği için istemediği saptandı. Beden bağıışının artırılması için en çok (%23.9) dini farkındalığın artırılması gerektiği ifade edildi.

Sonuç: Bu araştırma sonucunda hemşirelik öğrencilerinin beden bağıışı konusunda büyük oranda bilgi sahibi oldukları fakat beden bağıışlama konusunda isteksiz oldukları sonucuna ulaşıldı. Beden bağıışının artırılması için dini farkındalığın artırılması, bazı alanlarda beden bağıışçılara pozitif ayrımcılık yapılması ve konunun eğitim müfredatına dâhil edilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Beden Bağıışı, Hemşire, Öğrenci, Kadavra

THE EXAMINATION OF INDIVIDUAL COPING AND DESPAIR LEVELS OF CAREGIVERS FOR PATIENTS IN PALLIATIVE CARE CLINICS

İrem Aksüt¹, Papatya Karakurt²

¹Sureyyapasa Chest Diseases and Chest Surgery Training and Research Hospital

²Erzincan Binalı Yıldırım University Institute of Health Sciences Faculty of Health Sciences
Department of Nursing

With the increase in chronic diseases and the importance given to improving the quality of life, the need for palliative care is increasing day by day. Palliative care is defined as a care network which is provided to improve the life standards of patients who are facing life-threatening health problems. In the palliative care process, which includes the high and uninterrupted maintenance of the quality of care given to patients, especially the increase in life expectancy, survival and need for care, it is mandatory to include the patient's relatives in the process as caregivers. Caregivers can experience many negative emotions such as anger, grief, guilt, inadequacy, anxiety, fear and sadness, as well as positive emotions such as satisfaction, contentment and love, thinking that they are doing a good job.

This research was conducted to examine the individual coping attitudes and levels of hopelessness of caregivers of patients admitted to the palliative care clinic.

The population of this descriptive and relational study consists of caregivers of patients hospitalized in a palliative care clinic of a state hospital in Istanbul. No sampling method was used, and 200 caregivers who volunteered to participate and met the study criteria were included. Descriptive Characteristics Form, Coping Attitudes Evaluation Scale (COPE), and Beck Hopelessness Scale (BHS) were used for data collection. Numerical values, percentages, minimum and maximum (Min-Max) values, means, and standard deviations were analyzed, and Mann Whitney U, Kruskal Wallis, and Pearson Correlation analyses were applied., 64% of the participating caregivers were female, and 36% were male.

64.4% of the participants had completed high school, 6.7% had an associate degree, and 28.9% had a bachelor's/master's degree. Additionally, 64.1% were married. It was found that the mean coping attitudes score of caregivers was 150.30 ± 24.00 and the mean Beck hopelessness score was 6.25 ± 4.47 .

Caregivers' levels of hopelessness were determined to be mild, and their coping levels were high. Factors such as age, marital status, and education level were found to affect caregivers' levels of hopelessness. Further investigation of different variables that may affect caregivers' coping attitudes and levels of hopelessness is recommended.

Mean and Standard Deviation Values of Scale Scores

Ölçekler	Ort±SS	Medyan	Min-Max
Başa Çıkma	150.3±24.00	149.3	61-213

Tutumlarını Değerlendirme Puanı			
Beck Umutsuzluk Puanı	6.25±4.47	5	0-19

Ort=average,SD=Standard Deviation, Min=Minimum, Max=Maximum

Relationship Between Caregivers' Hopelessness Level and Individual Coping Attitudes

Ölçek	Beck Umutsuzluk Puanı	
Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Puanı	r	-0.11
	p	0.11

r=Pearson Correlation Coefficient, p=Significance Level

Key Words: Caregiver, Hopelessness, Individual Coping, Nursing, Palliative Care.

PALYATİF BAKIM KLİNİĞİNDE YATAN HASTALARIN BAKIM VERİCİLERİNİN BİREYSEL BAŞ ETME VE UMUTSUZLUK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

İrem Aksüt¹, Papatya Karakurt²

¹ Süreyyapaşa Göğüs Hastalıkları Ve Göğüs Cerrahisi Eğitim Ve Araştırma Hastanesi
²Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Bilimleri Fakültesi
Hemşirelik Anabilim Dalı

Kronik hastalıklarda artış ve yaşam kalitesinin artırılmasına verilen önem ile birlikte palyatif bakıma olan ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Palyatif bakım, hayati tehdit içeren sağlık problemleriyle karşılaşan hastalarda hayat standartlarının iyileştirilmesi için sunulan bir bakım ağı olarak tanımlanmaktadır. Yaşam süresinin, sağ kalmanın ve bakım ihtiyacının artması başta olmak üzere hastalara verilen bakım kalitesinin yüksek ve kesintisiz sürdürülmesini içeren palyatif bakım sürecinde bakım vericiler olarak hasta yakınlarının sürece dahil edilmesi zorunlu hale gelmektedir. Bakım verici bireyler iyi bir iş yaptığı düşüncesiyle doyum, memnuniyet, sevgi gibi olumlu duyguların yanı sıra, kızgınlık, keder, suçluluk, yetersizlik, anksiyete, korku ve üzüntü gibi birçok olumsuz duyguyu da yaşayabilmektedir.

Bu araştırma palyatif bakım kliniğinde yatan hastaların bakım vericilerinin bireysel baş etme tutumlarının ve umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde olan bu araştırmanın evrenini İstanbul ilindeki bir devlet hastanesinin palyatif bakım kliniğinde yatan hastaların bakım vericileri oluşturmaktadır. Araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş olup, araştırmanın kriterlerine uyan, çalışmaya katılmaya gönüllü olan 200 bakım verici alınmıştır. Verilerin toplanmasında Tanımlayıcı Özellikler Formu, Baş Etme Tutumlarını Değerlendirme Ölçeği (COPE) ve Beck Umutsuzluk Ölçeği (BUÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde sayılar, yüzdeler, en küçük ve en büyük (Min-Max değerler) değerler ile ortalama ve standart sapma, Mann Whitney U, Kruskal Wallis ve Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır.

Araştırmaya katılan bakım vericilerin %64'ü kadın, %36'sı erkektir. Katılımcıların %64.4'ü ortaöğretim mezunu, %6.7'si ön lisans ve %28.9'u lisans/lisansüstü mezunudur. Ayrıca %64.1'i evlidir. Bakım vericilerin başa çıkma tutumları puan ortalamalarının 150.30±24.00 ve Beck umutsuzluk puan ortalamalarının 6.25±4.47 etkileyen değişkenler olduğu saptanmıştır.

Bakım vericilerin umutsuzluk düzeylerinin hafif ve başa çıkma düzeylerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Yaş, medeni hal, eğitim durumu ve benzeri etkileyen faktörler bakım vericilerin umutsuzluk düzeylerini etkilediği saptanmıştır. Bakım vericilerin başa çıkma tutumları ve umutsuzluk düzeylerini etkileyebilecek farklı değişkenlerin araştırılması önerilmektedir.

Ölçek Puanlarının Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Ölçekler	Ort±SS	Medyan	Min-Max
----------	--------	--------	---------

Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Puanı	150.3±24.00	149.3	61-213
Beck Umutsuzluk Puanı	6.25±4.47	5	0-19

Ort=Ortalama, SS=Standart Sapma, Min=Minimum, Maks=Maksimum

Bakım Vericilerin Umutsuzluk Düzeyi ile Bireysel Baş Etme Tutumları Arasındaki İlişki

Ölçek	Beck Umutsuzluk Puanı	
Başa Çıkma Tutumlarını Değerlendirme Puanı	r	-0.11
	p	0.11

r=Pearson Korelasyon Katsayısı, p=Anlamlılık Düzeyi

Anahtar Kelimeler: Bakım Verici, Bireysel Baş Etme, Hemşirelik, Palyatif Bakım, Umutsuzluk.

Kaynakça:

Ay, E., Durmaz, H., Olçun, Z. ve Okanlı, A.V. (2018). Kanser Hastasına Bakım Veren Aile Üyelerinin Psikolojik Dayanıklılık Düzeyleri ve Stresle Baş etme Tarzları. Uluslararası IX. Ulusal Psikiyatri Hemşireliği Kongresi 20-23 Kasım. 20(2), 11- 13.

Baysan Arabacı, L., Ayakdaş Dağlı, D. ve Taş, G. (2018). Madde Kullanımı Bozukluklarında Duygu Düzenleme Güçlüğü ve Hemşirelerin Rol ve Sorumlulukları. Bağımlılık Dergisi, 19(1), 10-16.

Bülbüloğlu, E. (2019). Umut, Algılanan Stres ve Baş Etme Tutumlarının Psikolojik Belirtilerdeki Yordayıcı Rolünün İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Maltepe Üniversitesi, İstanbul.

Çınar, D., Yıldırım, Y. Ve Aykar, F. Ş. (2020). Kanser tanılı hastanın Merley Mishel'in hastalıkta belirsizlik kuramına göre hemşirelik bakımı. Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 11(3), 553-559.

Doğan, U. (2019). Madde Bağımlılarında Spritüel İyi Oluş Durumlarının Umutsuzluk Düzeyleri ile İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elâzığ.

Ercan Şahin, N. ve Üzar Özçetin, Y. (2020). Huzurevinde Yaşayan Yaşlı Bireylerin Yaşam Doyumu ve Umutsuzluk Düzeyi. Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 13(2), 167-176.

Ertekin Tipigil, S. ve Baysan Arabacı, L. (2021). Denetimli Serbestlik Uygulanan Bağımlı Hastalarda Psikoeğitimin Bireysel Başetme ve Umut-Umutsuzluk Düzeylerine Etkisi. Bağımlılık Dergisi, 22(1), 53-64.

Gürkan, R. ve Altay, B. (2023). Zihinsel Engelli Çocuğa Sahip Olan Ebeveynlerin Kaygı ve Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 13(3), 1508- 1518.

Karakurt, P., Köse Tuncer, S., Çiltaş, N.Y. and Doğan, M. (2020). Determination of Caregiver Burden and Social Support Levels among Caregivers Providing Care for Patients Hospitalized in Palliative Care Clinics. *Galician Medical Journal*, 27(4), 7-8.

Keleş, M. N., Salameh, T. and Seven, M. (2023). Quality of Life of Caregivers of Women Receiving Cancer Treatment in Turkey. *Florence Nightingale Journal of Nursing*, 31(1), S31–S37.

Madenoğlu Kıvanç, M. (2017). Türkiye’de Palyatif Bakım Hizmetleri. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 4(2), 132-135.

Menekli, T. Dolu, S., Coşkun, Ö. ve Torun, M. (2021). Palyatif Bakım Hastaları, Yakınları ve Hemşirelerinin İyi Ölüme İlişkin Görüşleri. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 24(1), 84-94.

Miniksar, Ö.H. ve Aydın, A. (2020). Palyatif Bakım Ünitimizde Yatan hastaların Retrospektik Analizi. *Journal of Contemporary Medicine*, 10(3), 429-433.

Ninnoni, J. P. K. and Owoo, B. (2023). Psychosocial Experiences of Caring By Family Caregivers of Patients Living with Prostate Cancer in A Teaching Hospital: A Descriptive Phenomenological Study. *Nursing Open*, 10(9), 6268–6281.

Öztürk, Ö. ve Maçkalı, Z. (2022). Umutsuzluk ile Psikolojik Dayanıklılık Arasındaki İlişkide Problem Odaklı Baş Etme Stratejilerinin Aracı Rolü. *Klinik Psikoloji Dergisi*, 6(1), 94-107.

Palagini, L., Miniati, M., Marazziti, D., Sharma, V. and Riemann, D. (2021). Association Among Early Life Stress, Mood Features, Hopelessness and Suicidal Risk in Bipolar Disorder: The Potential Contribution of İnsomnia Symptoms. *Journal of Psychiatric Research*, 135, 52–59.

Polat, Ü. ve Atamer, B. (2020). Palyatif Bakım Alan Kanser Hastalarına Bakım Verenlerin Bakım Yükü, Etkileyen Faktörler ve Karşılanmamış Gereksinimleri. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(2), 38-47.

Schulz, R., Beach, S. R., Friedman, E. M., Martzolf, G. R., Rodakowski, J. and James, A. E., 3rd (2018). Changing Structures and Processes to Support Family Caregivers of Seriously Ill Patients. *Journal of Palliative Medicine*, 21(S2), S36–S42.

Soyanıt, Ş., Mumcu, N. (2023). Palyatif Bakımda İyi Ölüm ve Yas Sürecinde Hemşirelik Bakımı. *Genel Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(1), 77-87.

Yarıcı, G. (2022). Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Çocukların Annelerinde Depresyon, Anksiyete, Umutsuzluk ve Stresle Başa Çıkma Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gelişim Üniversitesi, İstanbul.

Yıldırım S. and Karakurt P. (2022) Identification of the Perceived Stress Levels and Sleep Quality among Caregivers of Patients Hospitalized in the Palliative Care Clinic. *Open Access Library Journal*, 9, e8607.

09- 12 Ekim 2024

İnönü Üniversitesi Turgut Özal Kongre & Kültür Merkezi

II. Uluslararası Hemşirelikte Palyatif Bakım Kongresi

Zhang, C., Shi, L., Tian, T., Zhou, Z., Peng, X., Shen, Y., Li, Y. and Ou, J. (2022). Associations Between Academic Stress and Depressive Symptoms Mediated by Anxiety Symptoms and Hopelessness Among Chinese College Students. *Psychology Research and Behavior Management*, 15, 547–556.

PSYCHOLOGICAL RESILIENCE OF CAREGIVERS OF PALLIATIVE PATIENTS

Bahar Kantarcı¹

¹Elazığ Fethi Sekin City Hospital

Psychological resilience gives individuals the strength to endure and fight against difficulties. In caregivers of palliative patients who have this strength, they can adapt to the negative events they experience more quickly and return to their old lives. They can even turn the stress they experience into something that will benefit them. According to the results obtained from the literature, it has been concluded that psychological resilience is a phenomenon that can be acquired later. It has also been seen as an innate characteristic. However, it has been revealed that this characteristic can change over time. It has been noticed that individuals increase or lose their psychological resilience as a result of the events they experience. While being psychologically resilient allows caregivers to cope with the difficulties they experience more easily, it provides the individual with an advantage in caregiving, allowing them to provide more effective care. A psychologically strong individual also manages the stress they experience better. They exhibit a calmer and more correct attitude in conflict and crisis situations. This review article was planned to emphasize the importance of psychological resilience in caregivers of palliative care patients, to determine the factors affecting the psychological resilience of caregivers, and to present strategies that can be implemented to increase psychological resilience.

Anahtar Kelimeler: Palliative care, Caregiver, Psychological resilience, Affecting factors

PALYATİF HASTALARINA BAKIM VERENLERİN PSİKOLOJİK DAYANIKLILIĞI

Bahar Kantarcı¹

¹Elazığ Fethi Sekin Şehir Hastanesi

Psikolojik dayanıklılık, bireylere zorluklar karşısında dayanma ve mücadele etme gücü vermektedir. Bu gücü taşıyan palyatif hastalarının bakım verenlerinde, yaşadıkları olumsuz olaylara daha çabuk adapte olabilmekte ve eski hayatlarına geri dönebilmektedir. Hatta deneyimledikleri stresi, kendilerine yarar sağlayacak duruma bile getirebilirler. Literatürden elde edilen sonuçlara göre psikolojik dayanıklılığın sonradan kazanılabilen bir olgu olduğu sonucuna varılmıştır. Aynı zamanda doğuştan gelen bir özellik olarak görülmüştür. Fakat zamanla bu özelliğin değişebildiği ortaya konmuştur. Bireylerin deneyimledikleri olaylar sonucunda psikolojik dayanıklılığın arttığı ya da bu özelliklerini kaybettikleri fark edilmiştir. Psikolojik olarak dayanıklı olmak bakım vericilerin yaşadığı zorluklarla daha kolay baş etmesini sağlarken, bakım vermede bireye avantaj sağlayarak, daha etkin bakım vermeyi sağlamaktadır. Psikolojik olarak güçlü birey, yaşadığı stresi de daha iyi yönetir. Çatışma ve kriz durumunda daha sakin ve doğru tavır sergiler. Bu derleme makale, palyatif bakım hastalarının bakım verenlerinde psikolojik dayanıklılığın önemini vurgulamak, bakım verenlerin psikolojik dayanıklılığını etkileyen faktörleri belirlemek ve psikolojik dayanıklılığı artırmak için yapılabilecek stratejileri ortaya koymak amacıyla planlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, Bakım veren, Psikolojik dayanıklılık, Etkileyen faktörler

NURSING STUDENTS' PERCEPTION OF DEATH AND THEIR ATTITUDES AND BEHAVIORS TOWARDS THE DYING PERSON

Ahmet SEVEN¹, Beyzanur PEKTAŞ¹

¹Kahramanmaraş Sütcü Imam University Afsin Health School

Introduction and purpose: Death is a phenomenon that people have experienced and tried to understand for generations. Healthcare personnel, especially nurses, frequently encounter patients who are dying and provide care to them. The perception of death and the attitudes and behaviors of nurses and nurse candidates regarding death directly affect the care provided to the patient. The study was conducted to determine the perception of death and the attitudes and behaviors of nursing students towards the dying.

Materials and methods: The study was conducted descriptively with 388 nursing students who agreed to participate in the study between January and March 2024. Data were collected using a questionnaire containing sociodemographic characteristics, the Death Perception Scale(DPS) and the FATCOD scale. Data were analyzed in a computer environment using percentage, average and parametric tests.

Findings: The mean age of the participants was 20.94 ± 1.82 , 74% were female, 31.4% were senior students, 78.4% were Anatolian high school graduates, the majority spent their childhood in the city center(47.7%), 55.4% had previously encountered death, 76% had encountered death in their immediate environment, and the majority(71.1%) had not received any training on caring for dying patients. The total FATCOD mean score of the students participating in the study was 90.90 ± 6.11 , and the mean scores of the ÖAS sub-dimensions were found to be; reward 3.53 ± 1.01 , abandonment 3.24 ± 0.99 , failure 2.59 ± 1.07 , courage 3.23 ± 1.00 , uncertainty 3.11 ± 1.14 , and suffering 2.66 ± 1.19 , respectively. There was no significant difference between the variables of age, gender, high school graduation, encountering death in the immediate vicinity and place of childhood with FATCOD and DPS($p > 0.05$). It was determined that there was a statistically significant difference between the “class” variable and the total mean score of the DPS suffering sub-dimension, between “having encountered death before” and the students’ mean score of all sub-dimension scores, between “receiving training for care of dying patients” and the students’ mean score of the DPS uncertainty sub-dimension, and between the “place of childhood” variable and the DPS rewarding and FATCOD mean score($p < 0.05$).

Conclusion: It was observed that the nursing students’ perception of death and their attitudes and behaviors towards the dying person were above average.

Key Words: Perception, nurse, student, death, attitude

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN ÖLÜM ALGISI VE ÖLMEKTE OLAN KİŞİYE KARŞI TUTUM VE DAVRANIŞLARI

Ahmet SEVEN¹, Beyzanur PEKTAŞ¹

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Afşin Sağlık Yüksekokulu

Giriş ve amaç: Yaşamın kaçınılmaz bir parçası olan ölüm, insanların nesiller boyunca yaşadığı ve anlamaya çalıştığı bir olgudur. Sağlık personelleri, özellikle hemşireler ölmekte olan veya ölüme yaklaşan hastalar ile sıklıkla karşılaşmakta ve hastaya bakım vermektedirler. Hemşire ve hemşire adaylarının ölüm algısı ve ölüme ilişkin tutum ve davranışları hastaya verilen bakımı direkt olarak etkilemektedir. Bu manada mevcut çalışma, hemşirelik öğrencilerinin ölüm algısı ve ölmekte olan kişiye karşı tutum ve davranışlarını belirlemek amacıyla yapıldı.

Gereç ve yöntem: Çalışma, Ocak- Mart 2024 tarihleri arasında çalışmaya katılmayı kabul eden 388 hemşirelik bölümü öğrencisiyle tanımlayıcı olarak yapıldı. Veriler sosyodemografik özellikleri içeren soru formu, Ölüm Algısı Ölçeği (ÖAÖ) ve FATCOD ölçeği kullanılarak toplandı. Verilerin analizi bilgisayar ortamında; yüzdellik, ortalama ve parametrik testler kullanılarak yapıldı.

Bulgular: Yaş ortalaması 20,94±1,82 olan katılımcıların %74'ü kadın, %31,4'ü son sınıf öğrencisi, %78,4'ü Anadolu lisesi mezunu, çoğunluğu çocukluğunu il merkezinde geçirmiş (%47,7), %55,4'ü daha önce ölüm olgusuyla karşılaştığı ve %76'sının yakın çevresinde ölüm olgusuyla karşılaştığı ve çoğunluğunun (%71,1) ölmekte olan hastaya bakım ile ilgili bir eğitim almadığı belirlendi. Çalışmaya katılanların öğrencilerin FATCOD toplam puan ortalaması 90,90±6,11 olup ÖAÖ alt boyut puan ortalamaları puanları sırasıyla; ödüllendirilme 3,53±1,01, terk etme 3,24±0,99, başarısızlık 2,59±1,07, cesaret 3,23±1,00, bilinmezlik 3,11±1,14 ve acı çekme 2,66±1,19 bulundu. Yaş, cinsiyet, mezun olunan lise, yakın çevresinde ölüm olgusu ile karşılaşma ve çocukluğunu geçirdiği yer değişkenleri ile FATCOD ve ölüm algısı ölçek tüm alt boyut puanları arasında anlamlı bir fark bulunmadı (p>0,05). "Sınıf" değişkeni ile ÖAÖ acı çekme alt boyutu toplam puan ortalaması arasında, "daha önce ölüm olgusu ile karşılaşma" ile öğrencilerin ÖAÖ tüm alt boyut puan ortalamaları, "ölmekte olan hastaya bakıma yönelik eğitim alma" ile öğrencilerin ÖAÖ bilinmezlik alt boyut puan ortalaması ve "çocukluğunu geçirdiği yer" değişkeni ile ÖAÖ ödüllendirilme ve FATCOD puan ortalaması arasında istatistiksel anlamlı fark olduğu saptandı (p<0,05).

Sonuç: Çalışmada hemşirelik öğrencilerinin ölüm algılarının ve ölmekte olan kişiye karşı tutum ve davranışlarının ortalamanın üzerinde olduğu görüldü.

Anahtar Kelimeler: Algı, hemşire, öğrenci, ölüm, tutum

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN PALLIATIVE CARE QUALITY AND SPIRITUAL CARE COMPETENCE FOR NURSES

Neşe ATAMAN BOR¹, Kamber SÜMER¹

¹Hakkari University

Aim: The aim of this study is to examine the relationship between palliative care quality and spiritual care competence for nurses.

Method: This descriptive, cross-sectional and correlational study was conducted with 160 nurses working in palliative care units, oncology services and intensive care units who are members of the palliative care nurses association in Turkey. Data were collected using the "Personal Information Form", "Spiritual Care Competency Scale (SCCS)" and "Palliative Nursing Care Quality Scale (PNCQS)". Research data were evaluated in a computer environment with the IBM SPSS Statistics 25 package program. Number and percentage were used as descriptive statistical methods in the evaluation of the data, and it was determined that the variables did not show normal distribution (with the Kolmogorov Smirnov test). The Mann-Whitney U test was used to compare differences between variables between two groups, and the Kruskal-Wallis test was used to compare three or more groups.

Results: The average age of the nurses participating in the study was 30.43±8.95, 77.5% were women, 49.4% received palliative care training and 21.9% received spiritual care training; 21.9% consider themselves competent in providing spiritual care. 23.8% of participants reported that one of the barriers to providing spiritual care was too many patients. Nurses' SCCS total mean score was 94.716±11.15; Evaluation and implementation of spiritual care sub-dimension 21.03±13.40; Professionalism and patient counseling sub-dimension in spiritual care 51.35±8.11; The patient's attitude towards spirituality and communication subscale 21.76±4.18; The mean PNCQS total score was determined as 75.08±10.15. In the study, a moderately positive, statistically significant relationship was detected between the total score averages of SCCS and PNCQS ($r=161$; $p<0.05$).

Conclusion: In this study, it was determined that the spiritual care competencies of palliative care nurses and the quality of the palliative care services they provide were at a high level, and it was shown that spiritual care competencies had an impact on the quality of palliative care.

Key Words: Palliative care, spiritual care, palliative care quality, palliative care nursing

HEMŞİRELER İÇİN PALYATİF BAKIM KALİTESİ VE MANEVİ BAKIM YETERLİLİĞİ İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Neşe ATAMAN BOR¹, Kamber SÜMER¹

¹Hakkari Üniversitesi

Amaç: Bu çalışmanın amacı hemşireler için palyatif bakım kalitesi ve manevi bakım yeterliliği ilişkisinin incelenmesidir.

Yöntem: Tanımlayıcı, kesitsel ve ilişkisel tipteki araştırma, Türkiye'deki palyatif bakım hemşireleri derneğine üye olan palyatif bakım ünitesi, onkoloji servisleri ve yoğun bakım ünitelerinde çalışan 160 hemşire ile gerçekleştirildi. Veriler “Kişisel Bilgi Formu”, “Hemşireler için Palyatif Bakım Kalitesi Ölçeği (HPBKÖ)” ve “Manevi Bakım Yeterlilik Ölçeği (MBYÖ)” kullanılarak toplandı. Araştırma verileri bilgisayar ortamında, IBM SPSS Statistics 25 paket programı ile değerlendirildi. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler olarak sayı, yüzde kullanılmış, değişkenlerin (Kolmogorov Smirnov testi ile) normal dağılım göstermediği belirlendi. Değişkenler arası farklılıklar iki grup karşılaştırmalarında Mann-Whitney U testi, üç ve daha fazla grupların karşılaştırılmasında Kruskal-Wallis testi uygulandı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hemşirelerin yaş ortalaması 30,43±8,95 olup, %77,5'i kadın, %49,4'ü palyatif bakım %21,9'u manevi bakım eğitimi almış; %21,9'u manevi bakım vermede kendisini yeterli görmektedir. Katılımcıların % 23,8'i manevi bakım vermenin önündeki engellerden birinin çok fazla hasta olduğunu bildirdi. Hemşirelerin MBYÖ toplam puan ortalaması 94,716±11,15; Manevi bakımın değerlendirilmesi ve uygulanması alt boyutu 21,03±13,40; Manevi bakımda profesyonellik ve hasta danışmanlığı alt boyutu 51,35±8,11; Hastanın maneviyatına karşı tutumu ve iletişimi alt boyutu 21,76±4,18; HPBKÖ toplam puan ortalaması ise 75,08±10,15 olarak tespit edildi. Araştırmada MBYÖ ve HPBKÖ toplam puan ortalamaları arasında pozitif yönlü orta düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edildi (r=161; p<0,05).

Sonuç: Bu çalışmada palyatif bakım hemşirelerinin manevi bakım yeterliliklerinin ve yürüttükleri palyatif bakım hizmetleri kalitesinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiş, manevi bakım yeterliliklerinin palyatif bakım kalitesine etkisi olduğu gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, manevi bakım, palyatif bakım kalitesi, palyatif bakım hemşireliği

Kaynakça:

Van Leeuwen, R., Tiesinga, L. J., Middel, B., Post, D., & Jochemsen, H. (2009). The validity and reliability of an instrument to assess nursing competencies in spiritual care. *Journal of Clinical Nursing*, 18(20), 2857-2869.

Daghan, S., Kalkim, A., & Sağkal Midilli, T. (2019). Psychometric evaluation of the Turkish form of the spiritual care competence scale. *Journal of Religion and Health*, 58, 14-27.

Zulueta Egea, M., Prieto-Ursúa, M., & Bermejo Toro, L. (2020). Good palliative nursing care: Design and validation of the palliative nursing care quality scale (PNCQS). *Journal of Advanced Nursing*, 76(10), 2757-2767.

Mollaoğlu, M., & Boy, Y. (2024). Psychometric properties of the Turkish version of the palliative nursing care quality scale. *Palliative & Supportive Care*, 22(1), 88-95.

COMPLEMENTARY INTERVENTIONS IN PALLIATIVE CARE: AROMA- MUSIC THERAPY AND THE ROLE OF THE NURSE

Meltem Çapar Çiftçi¹

¹Ağın Community Health Center

Palliative care is a healthcare professional care process that focuses on relieving suffering for patients and their families of all ages who are in the final stages of their illness, rather than the length of life of the individual. Complementary treatments are of great importance in supporting the holistic treatment of palliative care patients by directing them to non-pharmacological treatments to reduce pain and accompanying symptoms. One of these treatments, music therapy, has no side effects and can be used as a scientific treatment method in intensive care units, geriatric clinics, outpatient care and palliative care units, and can be used as a complementary treatment method that plays a role in reducing symptoms such as pain and anxiety. Another non-pharmacological complementary treatment method in palliative care is aromatherapy. Aromatherapy is a complementary treatment method known to be quite safe, in which plants called aromatic plants that carry volatile oils in nature are used for treatment. The main purpose of aromatherapy is to improve symptom control and provide benefits for symptoms such as pain, nausea/vomiting, sleep and anxiety. Since palliative care requires a multidisciplinary team approach, nurses, who are in most communication with the individual at every stage of the disease process, have an important responsibility in improving the quality of life of the individual and their family as an active member of this team. It may be recommended that music and aromatherapy, which are complementary and supportive health care practices, be used more frequently in nursing practices and that areas of study in which both music and aromatherapy interventions are applied to palliative care patients be expanded.

Keywords: Aroma Therapy, Music Therapy, Palliative Care, Palliative Care Nursing, Complementary Therapies.

PALYATİF BAKIMDA TAMAMLAYICI MÜDAHALELER: AROMA- MÜZİK TERAPİ VE HEMŞİRENİN ROLÜ

Meltem Çapar Çiftçi¹

¹Ağın Toplum Sağlığı Merkezi

Palyatif bakım, bireyin yaşam süresinden ziyade yaşamın niteliğiyle ilgilenerek hastalığın son evresinde olan her yaş grubundaki hasta birey ve aileleri için acıyı gidermeye odaklanılan bir sağlık uzmanlığı bakım sürecinden oluşmaktadır. Palyatif bakım hastalarında ağrı ve bereberinde oluşan semptomları azaltmak için non farmakolojik olan tedavilere yönlendirilerek bu hastaların bütüncül tedavilerini desteklemesinde tamamlayıcı tedavilerin önemi oldukça fazladır. Bu tedavilerden biri olan müzik terapi yan etkisi olmayan günümüzde yoğun bakım ünitelerinde, geriatri kliniklerinde, ayaktan bakım ve palyatif bakım üniteleri gibi birimlerde bilimsel tedavi yöntemi olarak kullanılarak ağrı ve anksiyete gibi semptomların azaltılmasında rol alan bir tamamlayıcı tedavi şekli olarak kullanılabilir. Palyatif bakımda non-farmakolojik bir diğer tamamlayıcı tedavi şekli ise aroma tedavisi olmaktadır. Aromaterapi, aromatik bitki denilen doğada uçucu yağ taşıyan bitkilerin tedavi etmek için kullanıldığı oldukça güvenli olarak bilinen tamamlayıcı bir tedavi şeklidir. Aromaterapinin temel amacı semptom kontrolünü iyileştirerek hastaya ait ağrı, bulantı/kusma, uyku, anksiyete gibi semptomlar üzerinde fayda sağlamaktır. Palyatif bakım multidisipliner bir ekip yaklaşımı gerektirdiğinden bireyin hastalık sürecinin her aşamasında en çok iletişim halinde olan hemşireler de bu ekibin etkin bir üyesi olarak birey ve ailesinin yaşam kalitesinin yükseltilmesinde önemli sorumluluğa sahiptir. Tamamlayıcı ve destekleyici sağlık bakım uygulamalarından olan müzik ve aromaterapinin hemşirelik uygulamaları arasında daha sıklıkla kullanılması ve palyatif bakım hastaları üzerinde hem müzik hem de aromaterapi girişimlerinin uygulandığı bir çalışma alanlarının genişletilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Aroma Terapi, Müzik Terapi, Palyatif Bakım, Palyatif Bakım Hemşireliği, Tamamlayıcı Terapiler.

Kaynakça:

KAYNAKLAR

1. Charak S.,George Thattil R., Mohan Srivastava C.,Prasad Das P., and Shandilya M., (2021)assessment and management of pain in palliative care, Palliative Care [Working Title](SYF1-19)
2. Büyükokudan, Ş., & Körükcü, Ö. Jinekolojik Kanser Hastalarında Giderek Artan Gereksinim: Palyatif Bakım. *Izmir Democracy University Health Sciences Journal*, 6(2), 299-310.
3. Sepúlveda C, Marlin A, Yoshida T, Ullrich A. Palliative Care. *Journal of Pain and Symptom Management*. 2002;24(2):91-6

4. Ersin, F., Çadırcı, D., & Dedeoğlu, G. K. Palyatif Bakım Kliniğinde Yatan Hastalara Bakım Veren Bireylerin Mental İyi Oluş Durumları Ve Sosyal Destek Düzeylerinin İncelenmesi. *Ege Tıp Dergisi*, 2022; 61(3): 379-86
5. AKSAKAL, H., KAHVECİ, K., & Orhan, K. O. Ç. (Eds.). (2018). *Palyatif Bakım Hemşireliği El Kitabı*. Akademisyen Kitabevi.
6. Murray SA, Kendall M, Worth A. ve Benton TF. Exploring the spiritual needs of people dying of lung cancer or heart failure: a prospective qualitative interview study of patients and their carers. *Palliative Medicine*.2004; 18:39-45
7. Kang KA. Models for spiritual care in hospice and palliative care. *Korean J Hosp Palliat Care*. 2018;21(2):41-50
8. Costa, F., Ockelford, A., Hargreaves, D. J. (2018). The effect of regular listening to preferred music on pain, depression and anxiety in older care home residents. *Psychology of Music*, 46(2), (s. 174-191).
9. Farrar, A. J., & Farrar, F. C. (2020). Clinical aromatherapy. *Nursing Clinics*, 55(4), (489-504).
10. Gnatta, J. R., Kurebayashi, L. F. S., Turrini, R. N. T., & Silva, M. J. P. D. (2016). Aromatherapy and nursing: historical and theoretical conception. *Revista da Escola de Enfermagem da USP*, 50, (127-133).
11. Kelley, A. & Morrison, S. (2014). Palliative Care for the Seriously III. *The New England Journal of Medicine*, 373, (747-755).
12. Uğur, Ö. (2022). Geriatrik palyatif bakım ve hemşirelik yaklaşımı. *Abant Tıp Dergisi*, 11(1), (112-122).
13. Uyar M., & Korahan, E. A. (2011). Yoğun bakım hastalarında müzik terapinin ağrı ve anksiyete üzerine etkisi. *Ağrı*, 23(4), 139-46.
14. Torun, Ş. (2022). Kanıta dayalı müzik terapisi uygulamalarında müziğin rolü. *Anadolu tıbbi dergisi*, 1(2), (1-12).
15. Chahal, J. K., & Sharma, P.(2019). Effect of Music Therapy on Anxiety... *Int J Practical Nurs*. 2019;7(1):(23-28).
16. Hilliard, RE.(2005). Music therapy in hospice and palliative care: a review of the empirical data. *Evid Based Complement Alternat Med*. 2:(173–181)
17. Bradt, J., Dileo, C., Magill, L., & Teague, A. (2016). Music interventions for improving psychological and physical outcomes in cancer patients. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, (8).
18. Nazir, I., & Gangoo, S. A. (2022). Pharmaceutical and Therapeutic Potentials of Essential Oils. In *Essential Oils-Advances in Extractions and Biological Applications*. IntechOpen.
19. Fayazi, S., Babashahi, M., & Rezaei, M. (2011). The effect of inhalation aromatherapy on anxiety level of the patients in preoperative period. *Iranian journal of nursing and midwifery research*, 16(4), 278.
20. Boehm, K., Büssing, A., & Ostermann, T. (2012). Aromatherapy as an adjuvant treatment in cancer care—a descriptive systematic review. *African Journal of Traditional, Complementary and Alternative Medicines*, 9(4), (503-518).
21. Maddocks-Jennings, W., & Wilkinson, J. M. (2004). Aromatherapy practice in nursing: literature review. *Journal of advanced nursing*, 48(1), (93-103).
22. İlaslan, E., Özer, Z., & Kol, E. (2017). Kolorektal kanserlerde palyatif bakım hemşireliği. *JAREN/Hemşirelik Akademik Araştırma Dergisi*, 3(1), 43-48.
23. Dalcalı, B. K. (2019). Palyatif Bakım Birimlerinde Manevî Bakım ve Hemşirelik. *Sakarya Üniversitesi Holistik Sağlık Dergisi*, 2(2), 29-37.
24. Yıldırım, Y. (2017). Palyatif bakımda hemşirelik çalışmaları. *Türkiye Klinikleri Anesthesiology Reanimation-Special Topics*, 10(1), 49-56.

TECHNOLOGY AND DIGITAL HEALTH APPLICATIONS IN PALLIATIVE CARE NURSING

Fidan Balkaya¹

¹Inonu University

Objective:

It is anticipated that the use of technology by nurses, who are at the center of care and in communication with the physician, patient, and the patient's family, will not only enhance the quality of care but also reduce the workload. This study aims to review the international literature regarding the technology and digital health applications used in palliative care nursing.

Methods:

For this study, 30 English-language articles with full-text access were reviewed using databases such as Google Scholar, PubMed, Web of Science, and Cochrane Library between July and August 2024. The keywords used were “palliative care,” “palliative care nursing,” “technology,” “digital health,” “tele nursing,” and “digital health implement.”

Results:

Studies have shown that digital health interventions have the potential to improve the accessibility and effectiveness of palliative care. However, the review revealed that the concept of “tele-nursing” is primarily directed towards cancer patients within the scope of palliative care. For instance, a product initially developed as a cancer care monitor and now used as a patient care monitor—a tablet and computer-based tool developed to assess general symptom severity and quality of life by nurses—was found to have excellent internal consistency and sufficient structural validity in a systematic review of its three sub-dimensional structure. Furthermore, a phone-based support program provided to breast cancer patients receiving varying numbers of chemotherapy sessions in different populations was found to positively contribute to the patients' self-care levels and could be effective in reducing symptoms. Additionally, the review found that nurses mostly used video conferencing (17%) when providing care services to patients, followed by phone use (13%). Regarding the purpose of digital health interventions, symptom management (15%) and care support (4%) were the most common uses.

Conclusion and Recommendations:

A wide range of technological innovations, from electronic health records to telehealth and mobile applications, has introduced a new dimension to nursing practice in palliative care. It is anticipated that in the future, the development of existing technologies and the expansion of technology use among other patient groups considered as palliative care patients will further enhance the quality of palliative care services.

Key Words: palliative care, digital health, nursing, technology

PALYATİF BAKIM HEMŞİRELİĞİNDE TEKNOLOJİ VE DİJİTAL SAĞLIK UYGULAMALARI

Fidan Balkaya¹

¹İnönü Üniversitesi

Amaç: Bakımın merkezinde; hekim, hasta ve hastanın ailesi ile iletişimde olan hemşirelerin bakım hizmetini sunarken teknolojiyi kullanmasının, sadece bakımın kalitesini artırmayacağı aynı zamanda iş yükünü de azaltacağı ön görülmektedir. Bu araştırma, palyatif bakım hemşireliğinde kullanılan teknoloji ve dijital sağlık uygulamaları açısından uluslararası literatürün gözden geçirilmesini amaçlamıştır.

Yöntem: Bu araştırma için, Google Scholar, PubMed, Web of Science, Cochrane Library gibi veri tabanları üzerinden, Temmuz- Ağustos 2024 tarihleri arasında “palliative care”, “palliative care nursing”, “technology”, “digital health”, “tele nursing” ve “digital health implement” anahtar kelimeleri kullanılarak; İngilizce yayınlanmış, tam metinlerine erişilebilen 30 makale incelenmiştir.

Bulgular: Dijital sağlık müdahalelerin palyatif bakımın erişilebilirliğini ve etkinliğini iyileştirme potansiyeline sahip olduğu yapılan çalışmalarca ortaya çıkmıştır. Ancak yapılan inceleme sonucu, “tele hemşirelik” kavramının daha çok palyatif bakım kapsamında ele alınan kanser hastalarına yönelik olduğu açığa çıkmıştır. Nitekim ilk versiyonu kanser bakım monitörü olarak çıkan ancak günümüzde hasta bakım monitörü olarak kullanılan, hemşireler tarafından genel semptom şiddetini ve yaşam kalitesini değerlendirmek amacıyla geliştirilen tablet ve bilgisayar tabanlı ürünün, üç alt boyutlu halinin, yapılan bir sistematik incelemeyle mükemmel bir iç tutarlığa ve yeterli yapısal geçerliliğe sahip olduğu bulunmuştur. Öte yandan farklı toplumlarda ve farklı sayıda kemoterapi alan meme kanserli hastalara sunulan telefon tabanlı destek programının da hastaların öz bakım düzeylerine olumlu katkı sunduğu ve semptomları azaltma yönünden ise etkili olabileceği bulunmuştur. Bu verilerin dışında yapılan çalışmalar incelendiğinde, hemşirelerin hastalarına bakım hizmeti sunarken daha çok (%17) video konferans yöntemini kullandığı, bu sayıyı %13 ile telefonun takip ettiği tespit edilmiştir. Ayrıca dijital sağlık müdahalelerinin amacı incelendiğinde en çok (%15 ile) semptom yönetimi ve bakım desteği (%4 ile) karşımıza çıkmıştır.

Sonuç ve Öneriler: Elektronik sağlık kayıtlarından tele-sağlık ve mobil uygulamalara kadar uzanan geniş bir yelpazede, bu teknolojik yenilikler, palyatif bakımda hemşirelik pratiğine yeni bir boyut kazandırmıştır. Gelecekte, mevcut teknolojilerin geliştirilmesi ve palyatif bakım hastası olarak ele alınan diğer hasta gruplarında da teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması, palyatif bakım hizmetlerinin kalitesini daha fazla artıracığı ön görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, dijital sağlık, hemşirelik, teknoloji

NON-PHARMACOLOGICAL PAIN CONTROL IN PALLIATIVE CARE

Özlem KOLTUK¹, Cansu YILMAZ¹

¹Tokat Gaziosmanpaşa University Faculty of Health Sciences

Palliative care is a health professional who addresses the treatment of all ages and families while relieving the suffering of patients with serious health problems that limit their life and facilitate their lives.

The aim of palliative care is to provide the best possible standard of living by reducing suffering, relieving complaints, and increasing functional capacity while remaining sensitive to personal, cultural, and religious beliefs. In palliative care, it is emphasized to support the holistic needs of children and their caregivers in summary.

Palliative care products include many symptoms such as nervousness, insomnia, reluctance, constipation, sadness, anxiety, and one of the most common symptoms is pain.

In palliative care, systematic pharmacological and then non-pharmacological applications are used in the treatment of patients who are starting with pain. The most commonly used treatment option among pharmacological break is opioids. Since repeated use of opioids causes tolerance, constipation, and addiction, they should be used with caution. Therefore, the rules for using complementary applications such as non-pharmacological music therapies, aromatherapies, and massage for pain management.

Bozcuk et al. (2006) found that music therapy separated pain and anxiety during breast cancer treatment.

Lorber et al. evaluated the group that listened to music during the journey and head height; there was a significant decrease in pain levels.

According to the meta-analysis conducted by Zhang et al. (2023) with 1000 people; It has been determined that 10-30 minutes of massage therapy applied to cancer treatment relieves pain.

According to the studies of Louis and Kowalski (2002); Aromatherapy and music therapy applied in palliative care and oncology units reduce the pain of patients.

Conclusion: Non-pharmacological pain control methods such as music therapy, massage, aromatherapy are strong enough to be applied to palliative care patients without side effects, with their characteristics and safely by trained officials.

Anahtar Kelimeler: Palliative care, pain, non-pharmacological methods

PALYATİF BAKIMDA NONFARMAKOLOJİK AĞRI KONTROLÜ

Özlem KOLTUK¹, Cansu YILMAZ¹

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Palyatif bakım yaşamı sınırlayan son dönem ciddi sağlık problemleri olan hastaların acılarını hafifletirken yaşam kalitelerini artırmayı amaçlayan her yaş grubundaki hastalar ve aileleri ele alan bir sağlık uzmanlığıdır.

Palyatif bakımın amacı kişisel, kültürel ve dini inançlara duyarlı kalırken acısını azaltma, şikayetleri hafifletme, işlevsel kapasiteyi artırma yoluyla olabilecek en iyi yaşam kalitesini sunmaktır.

Palyatif bakımda uygulanan hemşirelik girişimleri, fiziksel, duygusal ve ruhsal sağlığın değerlendirilmesi ve tedavisi de dahil olmak üzere hastaların ve bakıcılarının bütünsel ihtiyaçlarını destekleyen kapsamlı bakımı vurgulamaktadır.

Palyatif bakım gereksinimi olan hastalar, yaşamı tehdit eden ve palyatif bakıma yatışa neden olan hastalıkla ilgili olarak; ağrı, yorgunluk, bulantı, dispne, uykusuzluk, iştahsızlık, konstipasyon, üzüntü, endişe, anksiyete gibi birçok semptomu içermektedir ve içlerinde de en sık karşılaşılan semptomlardan birinin de ağrı olduğu görülmektedir.

Palyatif bakımda tedavi gören hastaların ağrıyla baş etme yönteminde öncelikli olarak farmakolojik ve sonra nonfarmakolojik uygulamalar kullanılmaktadır. Farmakolojik yöntemler arasında en sık kullanılan tedavi seçeneği opioidlerdir. Opioidlerin tekrarlı kullanımı tolleransa, konstipasyona, bağımlılığa neden olduğu için dikkatli kullanılmalıdır. Bu yüzden de nonfarmakolojik olarak müzik terapiler, aromaterapiler, masaj gibi tamamlayıcı destekleyici uygulamalar ağrı yönetiminde kullanılması önerilmektedir.

Bozcuk ve arkadaşları (2006) meme kanserli hastalarda kemoterapi sırasında yapılan müzik terapinin hastalar üzerinde ağrıyı ve anksiyeteyi azalttığını saptamışlardır.

Lorber ve arkadaşları müziğin hipertansiyon ve baş ağrısı üzerine etkisini değerlendiklerinde; müzik dinletilen grubun ağrı seviyelerinde belirgin azalma olduğu saptanmıştır.

Zhang ve ekibinin (2023) 1000 kişiyle yaptığı metaanalize göre; kanserli hastalara uygulanan 10-30dakikalık masaj terapisinin ağrıyı hafiflettiği tespit edilmiştir.

Louis ve Kowalski'nin (2002) çalışmasına göre; Palyatif bakımda ve onkoloji birimlerinde tedavi gören hastalara uygulanan aromaterapi ve müzik terapi hastaların ağrı şiddetini azaltmaktadır.

SONUÇ: Müzikterapi, masaj, aromaterapi gibi nonfarmakolojik ağrı kontrol yöntemlerinin eğitim almış hemşireler tarafından; palyatif bakım hastalarına yan etkisiz, kolaylıkla ve güvenli bir şekilde uygulayabilir olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, ağrı, nonfarmakolojik yöntemler

Kaynakça:

Bakitas, M., Bishop, M. F., Caron, P., & Stephens, L. (2010). Developing successful models of cancer palliative care services. In *Seminars in oncology nursing* 26(4), (266-284).

Bayraktar, D. T., & Yetimoğlu, M. (2019). Yoğun bakım hemşirelerinin müzik terapi konusundaki düşüncelerinin belirlenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bil. Dergisi*, 8(3), (231-236).

Bozcuk, H., Artac, M., Kara, A., Ozdogan, M., Sualp Y., Topcu, Z., Karaagacli, A., Yildiz, M., Savas, B.(2006). Does music exposure during chemotherapy improve quality of life in early breast cancer patients? A pilot study. *Med Sci Monit*, 12(5), (205).

Elçigil, A. (2012). Palyatif bakım hemşireliği, *Gülhane Tıp Dergisi*, (54: 329-334)

Kelly, A. & Morrison, S. (2014). Palliative Care for the Seriously III. *The New England Journal of Medicine*, 373, (747-755).

Lorber, M., & Divjak, S. (2022). Music therapy as an intervention to reduce blood pressure and anxiety levels in older adults with hypertension: a randomized controlled trial. *Research in Gerontological Nursing*, 15(2), (85-92).

Louis, M., & Kowalski, S. D. (2002). Use of aromatherapy with hospice patients to decrease pain, anxiety, and depression and to promote an increased sense of well-being. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine®*, 19(6),(381–386).

Martyn, J. J., Mao, J., & Bittner, E. A. (2019). Opioid tolerance in critical illness. *New England Journal of Medicine*, 380(4), (365-378).

Stewart, M., & Cox-Davenport, R. A. (2015). Comparative analysis of registered nurses' and nursing students' attitudes and use of nonpharmacologic methods of pain management. *Pain Management Nursing*, 16(4), (499-502).

Yennurajalingam, S., & Bruera, E. (Eds.). (2012). *Oxford American handbook of hospice and palliative medicine*. Oxford University Press..

Yürüyen, M., Tevetoğlu, I. Ö., Tekmen, Y., Polat, Ö., Arslan, İ., & Okuturlar, Y. (2018). Palyatif bakım hastalarında klinik özellikler ve prognostik faktörler. *Konuralp Medical Journal*, 10(1), (74-80).

Zhang Y., Wang S., X., Yuan Y., Cheng H., Lin L., Tian L. (2023). Massage therapy can effectively relieve cancer pain A meta-analysis. *Medicine*. 102:27, 4-8.

THERAPEUTIC COMMUNICATION WITH FAMILY IN PALLIATIVE CARE

Kadriye OLĞAÇ¹, Gülhan YİĞİTALP²

¹Mardin Artuklu University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing

²Dicle University, Atatürk Faculty of Health Sciences, Department of Nursing

Introduction and Objective: Palliative care aims to improve the quality of life of individuals and families with life-threatening diseases. Communication in palliative care can be defined as a fundamental component in ensuring that patients receive quality care. Since nurses play an important role in family and patient care, it can be vital for nurses to use therapeutic communication. This is a compilation study that aims to emphasize the importance of therapeutic communication with the family in palliative care.

Materials and Methods: The titles palliative care, family and communication in palliative care, therapeutic communication were searched in Google Scholar, Scopus and Pubmed search engines and various articles were included in the study.

Results and Conclusion: One of the most important factors in providing successful palliative care is communication with the patient and his family. Effective communication can increase satisfaction and therapeutic compliance with healthcare personnel. Effective communication should take place in an empathetic environment, taking into account the patient's needs. Family interviews with the participation of the family have positive effects on the patient's biopsychosocial development, well-being, mortality and morbidity. As a result of planning care together with the family, hospital admissions decrease, the family's likelihood of relief increases, less intubation is required and the opportunity to receive a better quality palliative care service is provided. This situation reveals the importance of effective communication and coordination with family members in palliative care. Especially nurses are at the center of this communication. Taking the expectations of the patient and the family into consideration when planning care is possible if communication channels are always open. Therefore, nurses have important responsibilities in knowing and effectively applying therapeutic communication techniques. For this purpose, alternative ways can be produced that will increase cooperation with the patient and family and ensure the effectiveness of care interventions. Various presentation styles can be used in communication applications in patient and family education. For effective communication, it is important to consider obstacles and difficulties. For these purposes, it should not be forgotten that nurses should also receive training in therapeutic communication and improve themselves in this field.

Anahtar Kelimeler: Palliative care, communication, therapeutic communication, family

PALYATİF BAKIMDA AİLE İLE TERAPÖTİK İLETİŞİM

Kadriye OLĞAÇ¹, Gülhan YİĞİTALP²

¹Mardin Artuklu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

²Dicle Üniversitesi, Atatürk Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Giriş ve Amaç: Palyatif bakım, hayatı tehdit eden hastalığı olan bireylerin ve ailelerin yaşam kalitesini artırmayı hedeflemektedir. Palyatif bakımda iletişim, hastaların kaliteli bir bakım almasında temel bir bileşen olarak tanımlanabilmektedir. Hemşirelerin aile ve hasta bakımında önemli rol üstlenmesi nedeniyle terapötik iletişimi kullanması hayati öneme sahip olabilmektedir. Bu çalışma palyatif bakımda aile ile terapötik iletişimin önemini vurgulamayı amaçlayan derleme bir çalışmadır.

Gereç ve Yöntem: Google Scholar, Scopus ve Pubmed arama motorlarında palyatif bakım, palyatif bakımda aile ve iletişim, terapötik iletişim başlıkları araştırılmış ve çeşitli makaleler çalışma kapsamına alınmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Başarılı bir palyatif bakımın sağlanmasında en önemli etkenlerden biri hasta ve ailesi ile olan iletişimin sağlanmasıdır. Etkili bir iletişim, sağlık personeline yönelik memnuniyeti ve terapötik uyumu artırabilmektedir. Etkili iletişim, hastanın gereksinimleri göz önüne alınarak empatik bir ortamda gerçekleştirilmelidir. Ailenin de katılımı ile birlikte yapılan aile görüşmesi, hastanın biyopsikososyal gelişimi, refahı, mortalite ve morbidite üzerinde olumlu etkileri bulunmaktadır. Aile ile birlikte bakımın planlanması sonucunda hastane başvuruları azalmakta, ailenin rahatlama ihtimali yükselmekte daha az entübasyon uygulanıp daha kaliteli bir palyatif bakım hizmeti alma imkanı oluşmaktadır. Bu durum palyatif bakımda aile üyeleri ile etkili bir iletişim ve koordinasyonun önemini ortaya koymaktadır. Özellikle hemşireler bu iletişimin merkezinde yer almaktadır. Bakımın planlanmasında hastanın ve ailenin beklentilerinin dikkate alınması iletişim kanallarının sürekli açık olmasıyla mümkün olabilmektedir. Bu nedenle hemşirelerin terapötik iletişim tekniklerini bilmesi ve etkin bir şekilde uygulaması konusunda önemli sorumlulukları bulunmaktadır. Bunun için hasta ve aile ile işbirliğini artıracak ve bakım müdahalelerinin etkinliğini sağlayabilecek alternatif yollar üretilebilmektedir. Hasta ve aile eğitiminde iletişim uygulamalarında çeşitli sunum biçimleri kullanılabilir. Etkili iletişim için engel ve zorlukların da göz önünde bulundurulması önem arz etmektedir. Bu amaçlar doğrultusunda hemşirelerin de terapötik iletişim konusunda eğitim almaları ve bu alanda kendilerini geliştirmeleri gerektiği unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, iletişim, terapötik iletişim, aile

Kaynakça:

Archer, W., Latif, A., & Faull, C. (2017). Communicating with palliative care patients nearing the end of life, their families and carers. *Pharmaceutical Journal*, 298(7897).

Brighton, L. J., & Bristowe, K. (2016). Communication in palliative care: talking about the end of life, before the end of life. *Postgraduate medical journal*, 92(1090), 466-470.

Campos, V. F., Silva, J. M. D., & Silva, J. J. D. (2020). Communication in palliative care: team, patient and family. *Revista Bioética*, 27, 711-718.

Esenay F. I., & Sezer, T. A. (2023). Pediatrik Palyatif Bakımda Çocuklar ve Aileleri ile Terapötik İletişim. *Türkiye Klinikleri Pediatric Nursing-Special Topics*, 9(3), 58-64.

Moir, C., Roberts, R., Martz, K., Perry, J., & Tivis, L. (2015). Communicating with patients and their families about palliative and end-of-life care: comfort and educational needs of nurses. *International journal of palliative nursing*, 21(3), 109-112.

Öztekin, C. (2017). Palyatif bakımda iletişim ve aile görüşmesi. *Türkiye Klinikleri Family Medicine-Special Topics*, 8(4), 287-291.

Sarman, A., Tuncay, S., & Sarman, E. (2021). Pediatrik palyatif bakımda iletişim. *Van Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14(2), 237-242.

Seccareccia, D., Wentlandt, K., Kevork, N., Workentin, K., Blacker, S., Gagliese, L., ... & Zimmermann, C. (2015). Communication and quality of care on palliative care units: a qualitative study. *Journal of palliative medicine*, 18(9), 758-764.

Yaşar, H. A., Gürbüz, M., & Şenler, F. Ç. (2020). Palyatif Bakımda İletişim. *İçinde Onkolojide Palyatif Bakım*, editör Filiz Çay Şenler, 1, 27-32.

ANXIETY AND SPEECH, SPATIAL PERCEPTION AND HEARING QUALITY OF ELDERLY ORTHOPEDIC PATIENTS: A CROSS-SECTIONAL STUDY

Neslihan SÖYLEMEZ¹, Ömer TANRIVERDİ²

¹Osmaniye Korkut Ata University

²Mardin Artuklu University

Purpose: This study was conducted to determine the relationship between anxiety and speech, spatial perception and hearing quality in elderly orthopedic patients.

Method: In this cross-sectional study, data were collected using the Patient Identification Form, Geriatric Anxiety Scale(GAS) and Speech, Spatial Perception and Hearing Quality Scale Short Form (SSQ). Data were collected via face-to-face interviews. Mean, standard deviation, number, percentage distributions, Shapiro Wilk-Normal Distribution tests, Cronbach α value, Spearman Correlation tests, Independent Sample t-test, One Way Anova test and Welch test were used in the evaluation of data. In statistical analyses, the significance level was taken as $p \leq 0.05$.

Results: It was found that the mean age of the patients participating in the study was 70.42 ± 6.58 , 64.6% were female, 85.4% were married, 64.2% had chronic disease, and 36.3% had a lower extremity fracture diagnosis. The mean GAS score of the patients was 28.9 ± 11.88 and the mean SSQ score was 64.92 ± 20.61 , and a negative significant correlation was found between them ($r = -0.197$; $p < 0.01$). A significant difference was found between the mean GAS score of the patients and their income status ($p < 0.05$). The mean GAS score of those whose income was less than their expenses was determined to be higher than that of those whose income was equal to their expenses. A significant difference was found between the mean SSQ scale score of the patients and their level of education ($p < 0.05$). It was determined that primary school graduates had higher SSQ scale score averages than illiterate graduates, and only literate graduates from and secondary school graduates had higher SSQ scale score averages than illiterate graduates.

Conclusion: It was determined that there was a negative significant relationship between the anxiety levels of the patients participating in the study and their speech, spatial perception and hearing quality. Care practices aimed at reducing the anxiety levels of patients are important for effective communication with the patient. In this context, it may be recommended to determine the levels of anxiety, speech, spatial perception and hearing quality in all elderly patients, especially in orthopedic patients, and to conduct experimental studies on this subject.

Anahtar Kelimeler: Anxiety, Nursing, Speech, Hearing, Elderly

YAŞLI ORTOPEDİ HASTALARININ ANKSİYETE VE KONUŞMA, UZAYSAL ALGI VE İŞİTME KALİTELERİ: KESİTSEL BİR ÇALIŞMA

Neslihan SÖYLEMEZ¹, Ömer TANRIVERDİ²

¹Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

²Mardin Artuklu Üniversitesi

Amaç: Bu araştırma, yaşlı ortopedi hastalarının anksiyete ve konuşma, uzaysal algı ve işitme kaliteleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Kesitsel tipte olan çalışmada veriler, Hasta Tanıtım Formu, Geriatrik Anksiyete Ölçeği (GAÖ) ve Konuşma, Uzaysal Algı ve İşitme Kalitesi Ölçeği Kısa Formu (KUIK12) kullanılarak toplandı. Veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde ortalama, standart sapma, sayı, yüzde dağılımları, Shapiro Wilk-Normal Dağılım testleri, Cronbach α değeri, Spearman Correlation testleri, Independent Sample t testi, One Way Anova test ve Welch testi kullanıldı. İstatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi $p \leq 0.05$ olarak alındı.

Bulgular: Araştırmaya katılan hastaların yaş ortalamasının $70,42 \pm 6,58$ olduğu, %64,6'sının kadın, %85,4'ünün evli, %64,2'sinin kronik hasatlığa sahip ve %36,3'ünde alt ekstremitte kırığı tanısı olduğu saptandı. Hastaların GAÖ puan ortalaması $28,9 \pm 11,88$ ve KUIK12 puan ortalamasının $64,92 \pm 20,61$ olduğu ve aralarında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu belirlendi ($r = -0,197$; $p < 0,01$). Hastaların GAÖ puan ortalaması ile gelir durumu arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulundu ($p < 0,05$). Geliri giderinden az olanların, geliri giderine eşit olanlara göre GAÖ puan ortalaması daha yüksek olarak belirlendi. Hastaların KUIK12 ölçeği puan ortalaması ile eğitim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptandı ($p < 0,05$). İlköğretim mezunu olanların okuryazar olmayan ve sadece okuryazar olanlara göre, ortaöğretim mezunu olanların ise okuryazar olmayanlara göre KUIK12 ölçeği puan ortalamasının daha yüksek olduğu belirlendi.

Sonuç: Araştırmaya katılan hastaların anksiyete düzeyleri ile konuşma, uzaysal algı ve işitme kaliteleri arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu belirlendi. Hastaların anksiyete düzeylerini düşürmeye yönelik bakım uygulamaları hasta ile etkili iletişim açısından önemlidir. Bu bağlamda ortopedi hastaları özelinde tüm yaşlı hastalarda anksiyete, konuşma, uzaysal algı ve işitme kalitesi düzeylerinin belirlenmesi, bu konuda deneysel çalışmaların yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, Hemşirelik, Konuşma, İşitme, Yaşlı

YOUNG PEOPLE RECEIVING END-OF-LIFE CARE: A LITERATURE CONTRADICTION

Pınar HARMANCI¹

¹Kahramanmaraş İstiklal University

In the dictionary of the Turkish Language Association, the word palliative is defined as temporary, temporary, relieving; drugs or methods that temporarily alleviate or eliminate the symptoms of the disease without curing them; while the word palliation is defined as alleviation, reduction. Palliative care does not function to accelerate or slow down possible death. It continues death in a natural process as natural as being born and living. However, being young involves an extremely grievous waiting for the individual receiving palliative care and his/her family. Lloyd et al. (2016) state that receiving palliative care is an expected process and that older individuals and their families are more fortunate. Although the death process is a part of life and a natural process, it is more painful for young individuals and their families. Clark and Fasciano (2015) state some care opportunities for young individuals receiving end-of-life care (such as more medication due to better organs). The fact that young people create opportunities for care in end-of-life care does not mean that this situation will be considered as a care opportunity for them. Since being a young person receiving end-of-life care is perceived as passing to death without completing life, a critical perspective is presented to the literature on 'opportunities of young end-of-life care recipients, adaptation of young end-of-life care recipients, opportunities of family members of young end-of-life care recipients, comparison of young end-of-life care recipients and geriatric end-of-life individuals'.

Anahtar Kelimeler: end-of-life care, young people, contradictions

YAŞAM SONU BAKIM ALAN GENÇ BİREYLER: BİR LİTERATÜR ÇELİŞKİSİ

Pınar HARMANCI¹

¹KAHRAMANMARAŞ İSTİKLAL ÜNİVERSİTESİ

Türk Dil Kurumu sözlüğünde palyatif kelimesi; geçici, geçiştirici, rahatlatıcı; hastalık belirtilerini iyileştirmeksizin geçici olarak hafifleten veya ortadan kaldıran ilaç veya yöntemler olarak tanımlarken; palyasyon kelimesi ise hafifletme, azaltma olarak tanımlanmıştır. Palyatif bakım muhtemel ölümü hızlandırmak ya da yavaşlatmak gibi bir işlev görmemektedir. Ölümü doğmak ve yaşamak kadar doğal bir süreçte devam ettirmektedir. Ancak genç olmak; palyatif bakım alan birey ve ailesi için son derece kederli bir bekleyişi kapsamaktadır. Lloyd ve arkadaşları (2016) palyatif bakım almayı yaşlı birey ve ailelerinin daha methanetli karşıladığını, beklenen bir süreç olduğunu söylemektedirler. Ölüm süreci, yaşamın bir parçası ve doğal bir süreç olmakla birlikte genç bireyler ve aileleri için daha sancılı geçmektedir. Clark ve Fasciano (2015) yaşam sonu bakım alan genç bireyler için bazı bakım fırsatları (daha iyi organlar nedeni ile daha fazla medikasyon verilebilmesi gibi) belirtmektedirler. Genç bireylerin yaşam sonu bakımda bakım için fırsatlar oluşturması, bu durumun onlar için bir bakım fırsatı olarak değerlendirileceği anlamına gelmemektedir. Yaşam sonu bakım alan bir genç olmak; yaşamı tamamlamadan ölüme geçmek gibi algılandığından, literatürde sunulan “genç yaşam sonu bakım alanların fırsatları, genç yaşam sonu bakım alanların uyumları, genç yaşam sonu bakım alanların aile bireylerinin fırsatları, genç yaşam sonu bakım alanlar ile geriatrik yaşam sonu bireylerin karşılaştırılması” içerikli literatüre eleştirel bir bakış acısı sunulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: yaşam sonu bakım, genç bireyler, çelişkiler

Kaynakça:

(http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&view=bilimsanat&kategoriget=terim&kelimeget=palyatif&hngget=mdErişim:22.03.2015,http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_bilimsanat&arama=kelime&guid=TDK.GTS.55393f48b60537.006688 59 Erişim:10.09.2024)

Lloyd, A., Kendall, M., Carduff, E., Cavers, D., Kimbell, B., & Murray, S. A. (2016). Why do older people get less palliative care than younger people. *Eur J Palliat Care*, 23(3), 132-7.

Clark, J. K., & Fasciano, K. (2015). Young adult palliative care: Challenges and opportunities. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*®, 32(1), 101-111.

PAİN ASSESSMENT AND MANAGEMENT İN PALLIATIVE CARE PATİENTS: A TRADİTIONAL REVIEW

Aysun ÖZDEMİR¹, Şükriye İlkay GÜNER¹

¹Gaziantep University Faculty of Health Sciences

As in other clinics, pain is one of the most common problems encountered in palliative care units where treatment and care of patients with long-term care needs are provided. Patients receiving palliative care try to cope with many symptoms other than pain, which makes the pain treatment process more difficult. Pain is encountered in different types in every period of life, and despite all technological developments, its assessment and management is a very difficult and complex condition. As pain is affected by all physiological processes, it causes many physiological and psychological side effects. This is more difficult in special patient groups such as palliative care patients. Therefore, the assessment of palliative care patients has a very important place in this process. In order to effectively manage the treatment and care processes of diseases, it is important to perform patient assessment at the appropriate time and with the right assessment tools. Pain and side effects should be taken into account during the thorough evaluation of the patient and the patient should be followed up. Similar sensitivities are required in the pain management process. The importance of multidisciplinary approaches in this process and the multidimensional approach of drug and non-drug interventions used in the management of chronic pain is increasing day by day. The aim of this review is to examine the pain experienced by patients receiving palliative care and the current treatment and care practices applied in the treatment and management of pain. It is recommended to learn and apply current practices related to effective pain assessment and management in palliative care patients.

Keywords: Palliative care; Pain assessment; Pain management

PALYATİF BAKIM HASTALARINDA AĞRI DEĞERLENDİRİLMESİ VE YÖNETİMİ: GELENEKSEL DERLEME

Aysun ÖZDEMİR¹, Şükriye İlkay GÜNER¹

¹Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Uzun dönem bakım gereksinimi olan hastaların tedavi ve bakımlarının sağlandığı palyatif bakım ünitelerinde diğer kliniklerde olduğu gibi en sık karşılaşılan sorunların başında ağrı gelmektedir. Palyatif bakım alan hastaların ağrı dışında birçok semptomla baş etmeye çalışmaları ağrı tedavi sürecini daha da zorlaştırmaktadır. Ağrı yaşamın her döneminde farklı türlerde karşılaşılan, tüm teknolojik gelişmelere rağmen değerlendirilmesi ve yönetimi oldukça zor ve karmaşık bir durumdur. Ağrı, fizyolojik tüm süreçlerden etkilendiği gibi kendisi de fizyolojik ve psikolojik olarak birçok yan etkiye neden olmaktadır. Palyatif bakım hastaları gibi özellikli hasta gruplarında bu durum daha zor bir hal almaktadır. Bu nedenle, palyatif bakım hastalarının değerlendirilmesi bu süreçte oldukça önemli bir yere sahiptir. Hastalıkların tedavi ve bakım süreçlerinin etkin bir şekilde yönetilebilmesi için uygun zamanda ve doğru değerlendirme araçları ile hasta değerlendirilmesinin yapılması önemlidir. Hastaların baştan aşağı değerlendirilmesi sürecinde ağrı ve yan etkileri mutlaka göz önünde bulundurularak hasta takip edilmelidir. Benzer hassasiyetler ağrı yönetimi sürecinde de gerekmektedir. Kronik ağrı yönetiminde kullanılan ilaç ve ilaç dışı uygulamaların çok yönlü olarak ele alınmasının ve bu süreçte multidisipliner yaklaşımların önemi her geçen gün artmaktadır. Bu derlemenin amacı, palyatif bakım alan hastaların yaşadıkları ağrıları ve ağrı tedavisi ve yönetiminde uygulanan güncel tedavi ve bakım uygulamalarının incelenmesidir. Palyatif bakım hastalarında etkin ağrı değerlendirilmesi ve yönetimi ile ilgili güncel uygulamaların öğrenilmesi ve uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım; Ağrı değerlendirilmesi; Ağrı yönetimi

Kaynakça:

1. Kehribar, G., Selçuk, M. (2024). Palyatif Bakım Gören Kanser Hastalarında Müziğin Ağrı ve Anksiyete Üzerine Etkisi: Geleneksel Derleme. *J Tradit Complem Med*, 7(1), ss. 113-21. https://www.researchgate.net/publication/379378907_The_Effect_of_Music_on_Pain_and_Anxiety_in_Palliative_Care_Cancer_Patients_Traditional_Review
2. Kılıç Akça, N., Yaldıran, D., Demirkol, Sakar D. (2023). Palyatif Bakım Hastalarının Tamamlayıcı ve Bütünleşik Terapileri Ağrı Yönetiminde Kullanım Durumları. *Artuklu IJ Health Sci*, 3(2), ss. 137-142. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/artukluder/issue/79389/1262276>
3. Guenther, M., Görlich, D., Bernhardt, F., Pogatzki-Zahn, E., Dasch, B., Krueger, J., Lenz, P. (2022). Virtual reality reduces pain in palliative care—A feasibility trial. *BMC Palliative Care*, 21, ss. 169-177. <https://bmcpalliatcare.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12904-022-01058-4>

4. Menekli, T., Doğan, R., Şentrükr, S. (2021). Palyatif Bakım Hastalarında Ağrı Düzeyi ile Genel Konfor Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *TJFMPC*, 15(4), ss. 888-894. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1953139>

5. Sınmaz, T., Özbaş, A. Kolorektal Kanserlerde Palyatif Bakım. (2020). *Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Dergisi*, 2(1), ss. 41-53. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1083507>

6. Lopes-Júnior, LC., Rosa, GS, Pessanha, RM., Schuab, SIPC., Nunes, KZ., Amorim, MHC. (2020). Efficacy of the complementary therapies in the management of cancer pain in palliative care: A systematic review. *Rev. Latino-Am. Enfermagem*, 28, ss. 3377.

7. Miniksar, ÖH., Aydın, A. (2020). Palyatif Bakım Ünitelerinde Yatan Hastaların Retrospektif Analizi. *J Contemp Med*, 10(3), ss. 429-433.

8. Ataman Kufacı, A., Mumcu, N. (2020). Palyatif Bakımda Ağrı Yönetimi. *ERÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 9(2), ss. 28-36. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2531468>

9. Sertdemir Batbaş, C., Yakar, B., Pirinççi, E. (2021). Palyatif Bakım ve Hospis. *sted*, 30(2), ss. 136-143.

10. Henson, LA., Maddocks, M., Evans, C., Davidson, M., Hicks, S., Higginson, IJ. (2020). *J Clin Oncol*, 38, ss. 905-914. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7082153/>

11. Magnani, C., Giannarelli, D., Casale, G. (2017). Procedural Pain in Palliative Care. Is It Breakthrough Pain? A Multicenter National Prospective Study to Assess Prevalence, Intensity, and Treatment of Procedure-related Pain in Patients with Advanced Disease. *Clin J Pain*, 33(8), ss. 707-714.

12. Brant JM. (2017). Holistic Total Pain Management in Palliative Care: Cultural and Global Considerations. *Palliat Med Hosp Care Open J*, 1, ss.32-38.

RHEUMATOİD ARTHRİTİS AND PALLIATIVE CARE

Ebru KARACA¹, Medet KORKMAZ²

¹Mardin Artuklu University

²İnönü University

Introduction and Objective: Palliative care is a care approach that enables patients and their families to cope with the problems caused by life-threatening diseases and improves their quality of life by reducing their physical, psychosocial and spiritual problems, especially pain. There is a common misconception that patients receiving palliative care are at the end of their lives. The World Health Organization (WHO) has stated that palliative care is an integral part of care in many diseases, not only in oncological diseases with high morbidity such as cancer. Although rheumatoid arthritis is among these diseases, there is a limited number of studies addressing palliative care in patients with rheumatoid arthritis. This study was conducted to draw attention to the necessity of palliative care in rheumatoid arthritis patients.

Materials and Methods: Various articles were included in the study by searching the titles palliative care and rheumatoid arthritis in search engines such as Pubmed and Science Direct.

Results and Conclusion: Rheumatoid arthritis is a chronic disease that occurs as a result of autoimmune damage to the synovial membrane of the joints, can affect systems, and can cause progressive disability and early death. The reasons why palliative care is not examined under the heading of rheumatoid arthritis may be that there is no staging system that shows the prognosis in rheumatoid arthritis as in other rheumatologic diseases, there is a long period between diagnosis and death, and even if death occurs, the death is attributed to the underlying pathology, not rheumatoid arthritis. Most patients with rheumatoid arthritis do not achieve permanent remission and quality of life is negatively affected. Maximizing quality of life by alleviating symptoms are important principles in both rheumatoid arthritis and palliative care. By including palliative care in the care management of patients with rheumatoid arthritis, it will be possible to reduce the risk of morbidity and mortality, prevent disability and loss of labor force, and alleviate health care expenditures. In this context, it is important to include palliative care in the management of patients with rheumatoid arthritis.

Keywords: Palliative care, rheumatoid arthritis, quality of life.

ROMATOİD ARTRİT VE PALYATİF BAKIM

Ebru KARACA¹, Medet KORKMAZ¹

¹İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

Giriş ve Amaç: Palyatif bakım, yaşamı tehdit edebilen hastalıkların hasta ve ailesi üzerinde yarattığı sorunlarla baş edebilmelerine olanak sağlayan, başta ağrı olmak üzere fiziksel, psikosozyal ve ruhsal sorunlarını azaltarak yaşam kalitelerini yükselten bir bakım yaklaşımıdır. Palyatif bakım alan hastaların yaşamlarının son evresinde olduğuna dair sıklıkla rastlanan yanlış bir kanı vardır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO), palyatif bakımın sadece kanser gibi morbiditesi yüksek onkolojik hastalıklarda değil birçok hastalıkta bakımın ayrılmaz bir parçası olduğunu belirtmiştir. Bu hastalıklar arasında romatoid artrit de bulunmasına rağmen literatür incelendiğinde romatoid artritli hastalarda palyatif bakıma değinen kısıtlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışma romatoid artrit hastalarında palyatif bakımın gerekliliğine dikkat çekmek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Pubmed, Science Direct gibi arama motorlarında palyatif bakım ve romatoid artrit başlıkları taranarak çeşitli makaleler çalışma kapsamına alınmıştır.

Bulgular ve Sonuç: Romatoid artrit eklemlerin sinovyal membranında otoimmün hasar sonucu ortaya çıkan, sistemleri etkileyebilen, ilerleyen sakatlığa ve erken ölüme neden olabilen kronik bir hastalıktır. Palyatif bakımın romatoid artrit başlığı altında incelenmeme sebepleri; diğer romatolojik hastalıklarda olduğu gibi romatoid artritte de prognozu gösteren evreleme sisteminin olmaması, tanı ile ölüm arasında uzun bir dönem bulunması ve ölüm gerçekleşse dahi ölümün romatoid artrite değil altta yatan patolojiye atfedilmesi olabilir. Romatoid artrit hastalarının çoğunda kalıcı remisyon sağlanamamakta ve yaşam kalitesi olumsuz etkilenmektedir. Semptomları hafifleterek yaşam kalitesini en üst düzeye yükseltmek hem romatoid artritte hem de palyatif bakımda önemli ilkelerdir. Romatoid artritli hastaların bakım yönetimine palyatif bakımın dahil edilmesiyle morbidite ve mortalite riskini azaltmak, sakatlığın ve iş gücü kaybının önüne geçmek, sağlık bakım harcamalarını hafifletmek mümkün olabilecektir. Bu bağlamda romatoid artritli hastaların yönetimine palyatif bakımın dahil edilmesi önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, romatoid artrit, yaşam kalitesi.

Kaynakça:

Chan, K. Y., Yap, D. Y. H., Chung, H. Y., Chan, T. M., Gill, H. S. H., & Lau, C. S. (2023). Rheumatology and palliative care: needs and opportunities. *BMJ supportive & palliative care*, 13(3), 309–311. <https://doi.org/10.1136/spcare-2023-004183>

Evangelista, C. B., Lopes, M. E., Costa, S. F., Batista, P. S., Batista, J. B., & Oliveira, A. M. (2016). Palliative care and spirituality: an integrative literature review. *Cuidados paliativos e espiritualidade: revisao integrativa da literatura. Revista brasileira de enfermagem*, 69(3), 591–601. <https://doi.org/10.1590/0034-7167.2016690324i>

Mahendru, K., Gupta, N., Soneja, M., Malhotra, R. K., Kumar, V., Garg, R., Bharati, S. J., Mishra, S., & Bhatnagar, S. (2021). Need for Palliative Care in Patient with Rheumatoid Arthritis: A Cross-sectional Observational Study. *Indian journal of palliative care*, 27(2), 275–280. https://doi.org/10.25259/IJPC_395_20

Sánchez-Flórez, J. C., Seija-Butnaru, D., Valero, E. G., Acosta, C. D. P. A., & Amaya, S. (2021). Pain Management Strategies in Rheumatoid Arthritis: A Narrative Review. *Journal of pain & palliative care pharmacotherapy*, 35(4), 291–299. <https://doi.org/10.1080/15360288.2021.1973647>

Zogala, R. J., Goutsouliak, K., & Suarez-Almazor, M. E. (2017). Management Considerations in Cancer Patients With Rheumatoid Arthritis. *Oncology (Williston Park, N.Y.)*, 31(5), 374–380.

THE EFFECT OF DIFFERENT ANIMAL INTERVENTIONS ON PROCEDURAL PAIN AND ANXIETY LEVELS ASSOCIATED WITH IMPLANTABLE VENOUS PORT CATHETER NEEDLE INSERTION IN PATIENTS RECEIVING PALLIATIVE CARE: A DOUBLE-BLIND RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Hatice Demirağ¹, Aynur Cin¹, Buket Daştan²

¹Gümüşhane University, Kelkit Sema Doğan Vocational School of Health Services,
Department of Medical Services and Techniques, Gümüşhane, Turkey

²Bayburt University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Department of
Internal Medicine Nursing, Bayburt, Turkey

Introduction and Objective: Pharmacological and non-pharmacological methods are used to control pain and anxiety in cancer patients. This study aimed to investigate the effect of different animal interventions on procedural pain and anxiety levels associated with implantable venous port catheter needle insertion in patients receiving palliative care.

Method: The study was completed with a total of 120 individuals, divided into parrot, fish, turtle (n=30 each), and control groups. Before the study began, all participants in each group completed the "Patient Information Form" and were assessed using the "Visual Analog Scale (VAS)" and the "State-Trait Anxiety Inventory (STAI-TX)" before the implantable venous port catheter needle insertion (pre-test). During the needle insertion, patients in the experimental groups (parrot, fish, turtle) spent time with a live parrot, fish, or turtle. After the needle insertion (post-test), the VAS and STAI-TX were administered again. No application was made to the control group. The data were analyzed using the "Statistical Package for Social Sciences (SPSS 23.00)".

Results: A statistically significant difference was found between the experimental (parrot, fish, turtle) groups and the control group in the post-test VAS and STAI-TX total and subscale scores ($p < 0.000$). However, no significant difference was found between the groups in the pre-test scores ($p > 0.05$). The post-test VAS scores were higher in patients in the fish and turtle groups than in the parrot group. The post-test STAI-TX positive and negative subscale scores and total scores were also higher in patients in the fish group than in the parrot group. There was a statistically significant difference in the intra-group measurements of pain levels over time, as indicated by the VAS and STAI-TX total and subscale scores, both in the experimental groups ($p < 0.001$) and in the control group ($p < 0.001$).

Conclusion: The results of this study showed that parrot, fish, and turtle therapies were effective in reducing pain and anxiety levels in cancer patients receiving palliative care. While no difference was found between fish and turtle therapies in reducing pain, parrot therapy was found to be the most effective. Additionally, fish therapy was found to be more effective than parrot therapy in reducing anxiety levels.

Keywords: Pain, anxiety, animal therapy, nursing, palliative care.

PALYATİF BAKIM GÖREN HASTALARDA FARKLI HAYVAN MÜDAHALELERİNİN İMPLANTE EDİLEBİLİR VENÖZ PORT KATETER İĞNE GİRİŞİNE BAĞLI OLUŞAN PROSEDÜREL AĞRI VE KAYGI DÜZEYİNE ETKİSİ: ÇİFT KÖR RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

Hatice Demirağ¹, Aynur Cin¹, Buket Daştan²

¹Gümüşhane Üniversitesi, Kelkit Sema Doğan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Gümüşhane, Türkiye

²Bayburt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Bayburt, Türkiye

Giriş ve Amaç: Kanser hastalarında ağrı ve anksiyetenin kontrolünde farmakolojik ve non-farmakolojik yöntemler kullanılmaktadır. Bu çalışma, palyatif bakım gören hastalarda farklı hayvan müdahalelerinin implante edilebilir venöz port kateter iğne girişine bağlı oluşan prosedürel ağrı ve kaygı düzeyine etkisi incelemek amacıyla yapıldı.

Yöntem: Papağan, balık, kaplumbağa (n=30) ve kontrol grubu olarak toplam 120 birey ile tamamlandı. Çalışmaya başlamadan önce tüm grup katılımcılara “Hasta Bilgi formu”, implante edilebilir venöz port kateter iğne girişi öncesinde tüm gruplarındaki katılımcılara (ön-test) “Görsel Analog Skala (VAS)” ve “Durumluluk Kaygı Ölçeği (DKÖ)” uygulandı. Deney gruplarındaki (papağan, balık, kaplumbağa grubu) palyatif bakım hastalarına implante edilebilir venöz port kateter iğne girişimi sırasında canlı papağan, balık, kaplumbağa ile vakit geçirmeleri sağlandı. İğne girişimi sonrasında (son-test) tekrar “VAS” ve “DKÖ” uygulandı. Kontrol grubuna herhangi bir uygulama yapılmadı. Veriler, “Statistical Package for Social Science (SPSS 23.00)” programında değerlendirildi.

Bulgular: Deney (papağan, balık, kaplumbağa) grupları ve kontrol grubu hastaların port kateter iğne girişi sonrası (son-test) gruplar arası VAS ve DKÖ toplam ve alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunurken ($p<0.000$); port kateter iğne girişi öncesinde (ön-test) gruplar arasında bir farklılık saptandı ($p>0.05$). Son test VAS puan ortalamasının balık ve kaplumbağa grubundaki hastalarda papağan grubundaki hastalardan daha yüksek olduğu; son test DKÖ pozitif ve negatif alt boyutları ile toplam puan ortalamalarının balık grubundaki hastalarda papağan grubundaki hastalardan daha yüksek olduğu belirlendi. Deney ($p<0.001$) grupları ve kontrol grubu ($p<0.001$) hastaların grup içi ölçüm zamanlarına göre ağrı düzeyleri arasında VAS ve DKÖ toplam ve alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu bulundu.

Sonuç: Bu çalışmanın sonucunda; papağan, balık ve kaplumbağa terapilerinin palyatif bakım tedavisi gören kanser hastalarında ağrı ve kaygı düzeylerini azaltmada etkili olduğu tespit edildi. Ağrının azaltılmasında terapi hayvanlarından balık ve kaplumbağa arasında fark olmamakla birlikte en etkili papağan terapisinin olduğu bulundu. Yine kaygı düzeylerinin azaltılmasında ise, balık terapisinin papağan terapisinden daha etkili olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Ağrı, kaygı, hayvan terapi, hemşirelik, palyatif bakım.

THE EFFECT OF LAVENDER FRAGRANCE RECOMMENDED FOR THE ELDERLY ON SLEEP QUALITY AND PHYSICAL BALANCE: RANDOMIZED CONTROLLED TRIAL

Hamza Özcihan¹, Berna Bayır²

¹Konya Numune Hospital, Selçuklu/Konya

²KTO Karatay University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing,
Karatay/Konya

Introduction and Objective: It is known that the most common population with insomnia is the elderly population. Insomnia is therefore thought to cause balance problems in elderly individuals. In this study, it was aimed to determine the effect of lavender scent recommended to the elderly on sleep quality and physical balance.

Materials and Methods: The randomized controlled study with pretest-posttest design was conducted in a central district of Konya. Ethical approval was obtained from the ethics committee of a university, voluntary consent was obtained from the participants, and data collection was started after Clinical Trials registration. Sample size was calculated by G-Power analysis. The sample group consisted of 90 elderly individuals, 45 in the experimental group and 45 in the control group. Data were collected using the Personal Information Form, Pittsburgh Sleep Quality Index (PSQI) and Berg Balance Scale (BBS). The elderly in the experimental group were asked to sleep by placing lavender pouches in their pillows for one month. One month later, posttest data were collected from both groups at the same time. In data analysis, chi-square test was used in parametric cases and Fisher Exact and Mann Whitney U tests were used in non-parametric cases.

Results and Conclusion: In the experimental group, PDQI Sleep Quality score was 0.86 ± 0.58 in the posttest, which was significantly lower than the pretest. Sleep latency was significantly lower in the posttest than the pretest in both the experimental and control groups ($p<0.05$). PDQI total score was significantly lower in the posttest with 4.33 ± 2.07 in the experimental group compared to the pretest mean ($p<0.001$). While the mean BDI of the experimental group was 38.31 ± 11.84 in the pretest, it was significantly higher with 41.48 ± 10.82 in the posttest. At the end of the study, it was seen that lavender scent may have effects on sleep quality and balance problems in elderly individuals indirectly affected by sleep.

Keywords: Balance, nursing, lavender, sleep, elderly

YAŞLILARA ÖNERİLEN LAVANTA KOKUSUNUN UYKU KALİTESİ VE FİZİKSEL DENGE ÜZERİNE ETKİSİ: RANDOMİZE KONTROLLÜ ÇALIŞMA

Hamza Özcihan¹, Berna Bayır²

¹Konya Numune Hastanesi, Selçuklu/Konya

²KTO Karatay Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Karatay/Konya

Giriş ve Amaç: Uykusuzluk sorununun en yaygın görüldüğü popülasyonun yaşlı popülasyonu olduğu bilinmektedir. Uykusuzluk sorununun dolayısıyla yaşlı bireylerde denge problemlerine neden olduğu düşünülmektedir. Bu doğrultuda yapılan araştırmada yaşlılara önerilen lavanta kokusunun uyku kalitesi ve fiziksel denge üzerine etkisini belirlemek amaçlandı.

Gereç ve Yöntem: Öntest-sontest desenli randomize kontrollü olarak tasarlanan araştırma Konya'nın bir merkez ilçesinde yürütüldü. Bir üniversitenin etik kurulundan etik onay, katılımcılardan gönüllü onam alınıp, Clinical Trials kaydı yapıldıktan sonra veri toplama aşamasına geçildi. Örneklem büyüklüğü G-Power analizi ile hesaplandı. 45'i deney, 45'i kontrol grubunda olmak üzere 90 yaşlı birey örneklem grubunu oluşturdu. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi (PUKİ) ve Berg Denge Ölçeği (BDÖ) ile toplandı. Deney grubundaki yaşlılara bir ay boyunca lavanta keselerini yastıklarının içine koyarak uyumaları istendi. Bir ay sonra her iki gruptan aynı anda sontest verileri toplandı. Veri analizinde parametrik durumlarda ki-kare, non-parametrik durumlarda Fisher Exact ve Mann Whitney U testleri kullanıldı.

Bulgular ve Sonuç: Deney grubunda PUKİ Uyku Kalitesi puanı sontestte $0,86 \pm 0,58$ ile öntesten anlamlı daha düşüktü. Uyku Latansı hem deney hem de kontrol grubunda sontestte, önteste göre anlamlı daha düşüktü ($p < 0,05$). PUKİ toplam puanı deney grubunda sontestte $4,33 \pm 2,07$ ile öntest ortalamasına göre anlamlı daha düşüktü ($p < 0,001$). Deney grubunun BDÖ ortalaması öntestte $38,31 \pm 11,84$ iken sontestte $41,48 \pm 10,82$ ile anlamlı daha yüksekti. Araştırmanın sonunda lavanta kokusunun uyku kalitesi ve uykunun dolaylı olarak etkilediği yaşlı bireylerdeki denge problemleri üzerinde etkileri olabileceği görüldü.

Anahtar Kelimeler: Denge, hemşirelik, lavanta, uyku, yaşlı

INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN FAMILY FUNCTIONS AND HEALTHY LIFE BEHAVIORS OF CHILDREN WITH CHRONIC DISEASES

Sümeyye ÖZARSLAN¹, Kenan ÇETİN¹, Ulviye GÜNAY¹, Görkem TOKMAK², Narin
YAVAŞ², Özlem ELKIRAN³, Fatma İLKNUR VAROL⁴, Emine ÇAMTOSUN⁵

¹Inonu University, Faculty of Nursing, Department of Pediatric Nursing, Malatya, Turkey

²Inonu University, Faculty of Nursing, Malatya, Turkey

³Inonu University, Faculty of Medicine, Department of Pediatric Cardiology, Malatya, Turkey

⁴Inonu University, Faculty of Medicine, Department of Pediatric Gastroenterology, Malatya,
Turkey

⁵Inonu University, Faculty of Medicine, Department of Pediatric Endocrinology, Malatya,
Turkey

Introduction and Objective: The family is the most important institution where the child can ensure healthy growth and development. The prerequisite for children to be physically and psychosocially healthy is that family functions are functional. The family has functions such as problem solving, communication, emotional closeness, showing interest, being a role model, determining and meeting the care needs of the child. Fulfilling these functions is an important factor for the development of healthy life behaviors in children. Children with chronic diseases may be affected by family functions in the process of providing care, treatment and control of the disease. This study was initiated to determine the relationship between family functions and healthy living behaviors of children with chronic diseases and preliminary results were analyzed.

Materials and Methods: The study is a descriptive and cross-sectional correlational design. Between June and August 2024, 174 children aged 7-18 years and their parents who applied to the Pediatrics outpatient clinics of İnönü University Turgut Özal Medical Center participated in the study. Data were collected using the Descriptive Information Form, Family Functions Assessment Scale and Healthy Living Behaviors Scale. Data were analyzed using SPSS 22 package program.

Results and Conclusion: It was determined that 46% of the children participating in the study were between the ages of 12-14, and 39.7% had chronic liver disease. It was determined that 79.5% of the parents were between the ages of 25-36, and 92% were living with their spouses. It was determined that the total mean score of the Family Functioning Scale was 2.5 ± 0.2 and at a moderate level, and the total mean score of the Children's Healthy Living Behaviors Scale was 124.2 ± 23.7 and at a moderate level. In the correlation analysis, it was determined that there was a significant relationship between children's family functions and healthy living behaviors. As the functional characteristics of the family decrease, children's healthy living behaviors also decrease ($r = -0.29$, $p = 0.001$). These research results draw attention to the importance of health professionals evaluating family functions when planning the care of children diagnosed with chronic diseases and receiving treatment and follow-up.

Keywords: Family functions, chronic disease, child, healthy living

KRONİK HASTALIĞI OLAN ÇOCUKLARIN AİLE FONKSİYONLARI İLE SAĞLIKLI YAŞAM DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

Sümeyye ÖZARSLAN¹, Kenan ÇETİN¹, Ulviye GÜNAY¹, Görkem TOKMAK², Narin YAVAŞ², Özlem ELKIRAN³, Fatma İLKUNUR VAROL⁴, Emine ÇAMTOSUN⁵

¹İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
Anabilim Dalı, Malatya, Turkey

²İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Malatya, Turkey

³İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Kardiyoloji Bilim Dalı, Malatya, Turkey

⁴İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Gastroenteroloji Bilim Dalı, Malatya, Turkey

⁵İnönü Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Çocuk Endokrinoloji Bilim Dalı, Malatya, Turkey

Giriş ve Amaç: Aile çocuğun sağlıklı büyüme ve gelişmesini sağlayabildiği en önemli kurumdur. Çocukların fiziksel ve psikososyal yönden sağlıklı olmalarının ön koşulu aile fonksiyonlarının işlevsel olmasıdır. Ailenin problem çözme, iletişim, duygusal yakınlık, ilgi gösterme, rol model olma, çocuğun bakım gereksinimlerini belirleme ve giderme gibi fonksiyonları bulunmaktadır. Bu fonksiyonların yerine getirilmesi çocuklarda sağlıklı yaşam davranışlarının geliştirilmesi için önemli bir etkidir. Kronik hastalığı olan çocuklar bakım, tedavi ve hastalığının kontrolünün sağlanması sürecinde aile fonksiyonlarından etkilenebilmektedir. Bu araştırma kronik hastalığı olan çocukların aile fonksiyonlarının sağlıklı yaşam davranışları ile ilişkisinin belirlenmesi amacıyla başlatılmış ve ön sonuçları analiz edilmiştir.

Gereç ve Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel ilişki arayıcı tasarımda yapılmaktadır. Araştırmaya Haziran-Ağustos 2024 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Çocuk Hastalıkları polikliniklerine başvuran 7-18 yaş arası 174 çocuk ve ebeveyni katılmıştır. Veriler Tanımlayıcı Bilgi Formu, Aile Fonksiyonları Değerlendirme Ölçeği ve Sağlıklı Yaşam Davranışları Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veriler SPSS 22 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bulgular ve Sonuç: Araştırmaya katılan çocukların %46'sının 12-14 yaş aralığında , %39,7'sinin kronik karaciğer rahatsızlığının olduğu belirlenmiştir. Ebeveynlerin ise %79,5'inin 25-36 yaş aralığında ve % 92 sinin eşi ile birlikte yaşadığı belirlenmiştir. Aile İşlevselliği Ölçeği toplam puan ortalamasının 2.5±0.2 ve orta düzeyde olduğu, çocukların Sağlıklı Yaşam Davranışları Ölçeği toplam puan ortalamasının 124.2±23.7 olup orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Yapılan korelasyon analizinde çocukların aile fonksiyonları ile sağlıklı yaşam davranışları arasında anlamlı düzeyde ilişki olduğu belirlenmiştir. Ailenin fonksiyonel özellikleri azaldıkça çocukların sağlıklı yaşam davranışları da azalmaktadır($r=-0.29$, $p=0.001$). Bu araştırma sonuçları sağlık profesyonellerinin kronik hastalık tanısı ile tedavi gören ve takip edilen çocukların bakımını planlarken aile fonksiyonlarını değerlendirmesinin önemine dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile fonksiyonları, kronik hastalık, çocuk, sağlıklı yaşam

TRNC EXAMPLE IN PALLIATIVE CARE PRACTICES

Tülin Yılmaz¹, Maral Kargin¹

¹European University of Lefke

Palliative care is an approach that aims to improve the quality of life of patients and their families who face problems related to serious illnesses. (Turgay, 2010). The World Health Organization (WHO) (2024) defines palliative care as the prevention and relief of suffering of adult and child patients and their families who face problems related to life-threatening illnesses.

It is estimated that approximately 57 million people in the world need “palliative care” every year and this situation will double by 2060. WHO has reported that there is an urgent need to improve access to adequate national policies, programs, resources and training on palliative care among healthcare professionals (WHO 2024). When this situation is examined in the light of statistics, the fact that the need for “palliative care” to be provided to the patient within health services is increasing emerges. Palliative care provides us with a longer life span, better quality of life, better patient and family satisfaction, and lower costs. Palliative care is an important system that aims to provide organized care. This system has some differences between countries. There are several public and private centers in the TRNC that provide services close to palliative care services. However, there is no “Directive on the Application Procedures and Principles of Palliative Care Services” published yet. Considering the increasing cancer cases, chronic diseases and elderly population in the TRNC, it is necessary to develop indicators for the evaluation of palliative care services, integrate palliative care into all relevant global disease control and health system plans, develop guidelines and tools for integrated palliative care across disease groups and levels of care, and address ethical issues related to the provision of comprehensive palliative care. Each country's legal regulations should be planned to alleviate suffering, reduce symptoms and increase the quality of life of individuals with a life-threatening disease, while adhering to cultural and religious beliefs and respecting the freedom of individuals (Turgay, 2010). A sustainable, high-quality and accessible palliative care system should be integrated into primary health care, community and home-based care and provided to supportive care providers such as family and community volunteers.

Keywords: Palliative care, TRNC

PALYATİF BAKIM UYGULAMALARINDA KKTC ÖRNEĞİ

Tülin Yılmaz¹, Maral Kargın¹

¹Lefke Avrupa Üniversitesi

Palyatif bakım, ciddi hastalıklarla ilgili sorunlarla karşı karşıya kalan hasta ve aile yakınlarının yaşam kalitesini artırmayı amaçlayan bir yaklaşımdır. (Turgay, 2010). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) (2024) ise palyatif bakımı; yaşamı tehdit eden hastalıklarla ilişkili sorunlarla karşı karşıya kalan yetişkin ve çocuk hastaların ve ailelerinin acılarının önlenmesi ve bu acıların giderilmesi olarak tanımlamaktadır.

Dünyada her yıl yaklaşık 57 milyon insanın “palyatif bakım” ihtiyacı bulunduğu ve 2060 yılına kadar ise bu durumun ikiye katlanacağı tahmin ediliyor. DSÖ sağlık çalışanları arasında palyatif bakıma ilişkin yeterli ulusal politikalara, programlara, kaynaklara ve eğitime erişimi iyileştirmek için acilen ihtiyaç duyulduğunu bildirmiştir (WHO 2024). Bu duruma istatistiklerin ışığında bakıldığında sağlık hizmetleri içerisinde hastaya “palyatif bakım” verilmesi ihtiyacının arttığı gerçeği ortaya çıkmaktadır. Palyatif bakım bize; daha uzun yaşam süresi, daha iyi yaşam kalitesi, daha iyi hasta ve aile tatmini, daha düşük maliyet sağlar (Koca, 2023; Akçakaya & Akçakaya, 2019; Knaul ve ark, 2019; Meier ve ark, 2016).

Palyatif bakım organize edilmiş bakım vermeyi amaçlayan önemli bir sistemdir. Bu sistem ülkeler arası birtakım farklılıklar içermektedir. (Kavşur & Sevimli, 2020). KKTC’de de palyatif bakım hizmetlerine yakın hizmet sunan devlete bağlı ve özel olmak üzere birkaç merkez bulunmaktadır. Ancak henüz yayınlanmış olan “Palyatif Bakım Hizmetlerinin Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönerge” yoktur. KKTC’de artan kanser vakaları, kronik hastalıklar ve yaşlı nüfus düşünüldüğünde palyatif bakım hizmetlerinin değerlendirilmesine yönelik göstergelerin geliştirilmesi, palyatif bakımı tüm ilgili küresel hastalık kontrol ve sağlık sistemi planlarına entegre edilmesi, hastalık grupları ve bakım düzeyleri genelinde entegre palyatif bakım konusunda kılavuzlar ve araçlar geliştirmek, kapsamlı palyatif bakımın sağlanmasıyla ilgili etik sorunları ele alınması gibi gelişmelerin yapılması gerekliliğini ortaya koymaktadır (<https://saglik.gov.ct.tr> 2024; <https://istatistik.gov.ct.tr/> 2024). Her ülkenin yasal düzenlemeleri kültürel ve dini inanışlarına bağlı kalınarak, bireylerin özgürlüğüne saygı çerçevesinde hayatı tehdit eden bir hastalığa sahip bireylerde acının dindirilmesi, semptomların azaltılması ve yaşam kalitesinin artırılması için uygulanan palyatif bakım hizmetlerinin planlanması gerekmektedir (Turgay, 2010). Sürdürülebilir, kaliteli ve erişilebilir bir palyatif bakım sisteminin birincil sağlık bakımı, toplum ve ev tabanlı bakıma entegre edilmesi ve aile ve toplum gönüllüleri gibi destekleyici bakım sağlayıcılarına sunulması gerekir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, KKTC

Kaynakça:

1. Akçakaya, A, Akçakaya, FB. “Palyatif Bakım Tanımı ve Tarihçesi,” Akçakaya A (editör) In Palyatif Bakım ve Tıp, İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevleri, 2019, pp.2-6.

2. Kavşur, Z., & Sevimli, E. (2020). Türkiye'deki palyatif bakım hizmetlerinin bazı gelişmiş ülkeler ile karşılaştırılması. Uluslararası Sosyal Bilimler Akademisi Dergisi, (4), 715-730.

3. Knaul F, Bhadelia A, Atun R, De Lima L, Radbruch L. Palliative care: An essential facet of universal health coverage. The Lancet Global Health, 2019;7(11): e1488.

4. Meier EA, Gallegos JV, Thomas LPM, Depp CA, Irwin SA, Jeste DV. Defining a good death (successful dying): Literature review and a call for research and public dialogue. The American Journal of Geriatric Psychiatry, 2016;24(4):261-271.

5. Turgay, G. (2010). Sağlık Personelinin Palyatif Bakıma İlişkin Görüşleri. (Yüksek Lisans Tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi, 282438. WHO. (2014). Sixty-Seventy World Health Assembly. 19-24 May, Geneva.

6. World Health Organization. Palliative care. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/palliative-care>. Erişim Tarihi 16.08.2024.

7. KKTC Sağlık Bakanlığı 2024. <https://saglik.gov.ct.tr/Portals/9/KK-Kidem%202012-2016%20BesYillikKanserIstatistikleri%20%282%29.pdf>. Erişim Tarihi 16.08.2024.

8. KKTC İstatistik Kurumu 2024. https://istatistik.gov.ct.tr/Portals/39/2024_kadin_ist.pdf. Erişim Tarihi 16.08.2024.

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PERCEPTION OF SPIRITUAL CARE AND ATTITUDES AND BEHAVIORS TOWARDS END-OF-LIFE CARE IN CRITICAL CARE NURSES

Asuman Çobanoğlu¹

¹Giresun University, Faculty of Health Sciences, Department of Fundamental Nursing, Giresun, Türkiye.

Introduction and Aim: The spiritual care needs of patients increase at the end of life. Therefore, one of the important aspects of end-of-life care is to provide spiritual care to patients. This study aimed to explore the relationship between critical care nurses' perceptions of spiritual care and their attitudes and behaviors towards end-of-life care.

Material and Method: This study was conducted descriptive and correlational study. The sample of the study consisted of 174 critical care nurses employed in two state hospitals in northern Turkey. Data were collected using a Nurse Introduction Form, the Spirituality and Spiritual Care Rating Scale (SSCRS), and the End-of-Life Care Attitudes and Behaviors Scale (EACAS) of Intensive Care Nurses.

Results: There was no significant correlation between the mean total score of critical care nurses on SSCRS and their mean total score regarding attitudes and behaviors towards end-of-life care ($p>0.05$). There was a moderate positive correlation between age ($r:0.224$) and professional experience ($r:0.189$) of critical care nurses and their attitudes and behaviors towards end-of-life care ($p<0.05$). Age ($\beta=0.013$; $p<0.05$), professional experience ($\beta=0.018$; $p<0.05$), and the status of receiving training on end-of-life care ($\beta=0.399$; $p<0.05$) were the most important predictors of the attitudes and behaviors of critical care nurses towards end-of-life care.

Conclusion: In this study, it was determined that critical care nurses' perception of spiritual care was not a significant predictor of their attitudes and behaviors towards end-of-life care. In this regard, educational programs to improve nurses' perception of spiritual care and their attitude behaviors towards end-of-life care are recommended.

The Relationship between SSCRS and EACAS

		Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışları Toplam Puan
MMBAÖ Toplam Puan	r	-0.063
	p	0.408
Maneviyat ve Manevi Bakım	r	-0.053
	p	0.485

Dinsellik	r	-0.026
	p	0.730
Bireysel Bakım	r	-0.079
	p	0.301
Yaş	r	0.224
	p	0.003*
Hemşirelik Deneyimi	r	0.189
	p	0.013*

SSCSR: Spirituality and Spiritual Care Rating Scale, EACAS: End-of-Life Care Attitudes and Behaviors Scale,
*p < 0.05

Keywords: Critical nursing, End-of-life care, Nursing care, Spirituality, Spiritual care

YOĞUN BAKIM HEMŞİRELERİNİN MANEVİ BAKIM ALGILARI İLE YAŞAM SONU BAKIMA YÖNELİK TUTUM VE DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Asuman Çobanoğlu¹

¹Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Giresun, Türkiye.

Giriş ve Amaç: Yaşam sonu dönemde hastaların manevi bakım ihtiyaçları artmaktadır. Bu nedenle yaşam sonu bakımın önemli yönlerinden biri de hastaların manevi bakımının sağlanması ve karşılanmasıdır. Bu çalışma yoğun bakım hemşirelerinin manevi bakım algıları ile yaşam sonu bakıma ilişkin tutum ve davranışları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Bu araştırma tanımlayıcı ve ilişki arayıcı türde yapıldı. Araştırmanın örneklemini, Türkiye'nin kuzeyinde bulunan iki devlet hastanesinde görev yapan 174 yoğun bakım hemşiresi oluşturdu. Verilerin toplanmasında Hemşire Bilgi Formu, Maneviyat ve Manevi Bakım Algılama Ölçeği (SSCRS) ve Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışları Ölçeği ile kullanıldı. İstatistiksel anlamlılık için $p < 0.05$ kabul edildi.

Bulgular: Yoğun bakım hemşirelerinin SSCRS toplam puan ortalaması ile yaşam sonu bakıma yönelik tutum ve davranışları toplam puan ortalaması arasında anlamlı bir ilişki olmadığı saptandı ($p > 0.05$). Yoğun bakım hemşirelerinin yaş ($r: 0.224$) ve mesleki deneyim ($r: 0.189$) ile yaşam sonu bakıma yönelik tutum ve davranışları arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu belirlendi ($p < 0.05$). Yoğun bakım hemşirelerinin yaşam sonu bakıma yönelik tutum ve davranışlarını etkileyen en önemli yordayıcıların yaş ($\beta = 0.013$; $p < 0.05$), mesleki deneyim ($\beta = 0.018$; $p < 0.05$) ve yaşam sonu bakıma yönelik eğitim alma ($\beta = 0.399$; $p < 0.05$) olduğu saptandı.

Sonuç: Bu çalışmada yoğun bakım hemşirelerinin manevi bakım algılarının yaşam sonu bakıma yönelik tutum ve davranışları için anlamlı bir yordayıcı olmadığı belirlendi. Bu doğrultuda hemşirelerin manevi bakım algılarını ve yaşam sonu bakıma yönelik tutum davranışlarını geliştiren eğitim programları önerildi.

Yoğun Bakım Hemşirelerinin Maneviyat ve Manevi Bakımı Algılama Durumları ile Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışları Arasındaki İlişki ve Etkileyen Faktörler

		Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışları Toplam Puan
MMBAÖ Toplam Puan	r	-0.063
	p	0.408
Maneviyat ve Manevi Bakım	r	-0.053

	p	0.485
Dinsellik	r	-0.026
	p	0.730
Bireysel Bakım	r	-0.079
	p	0.301
Yaş	r	0.224
	p	0.003*
Hemşirelik Deneyimi	r	0.189
	p	0.013*

MMBAÖ: Maneviyat ve Manevi Bakım Algılama Ölçeği, YSBYTDÖ: Yoğun Bakım Hemşirelerinin Yaşam Sonu Bakıma Yönelik Tutum ve Davranışları Ölçeği, *p < 0.05.

Anahtar Kelimeler: Maneviyat, Manevi bakım, Hemşirelik bakımı, Yaşam sonu bakım, Yoğun bakım hemşireliği

Kaynakça:

1. Esendir İN, Kaplan H. Perception of spirituality and spiritual support among health care professionals: The example of İstanbul. *Ekev Academy Journal*. 2018;73:317–332.
2. Kavas E. “Hastalarda manevi bakım ihtiyacı” konusunda doktor, ebe ve hemşirelerin manevi destek algısının belirlenmesi: Denizli örneği. *Journal of Turkish Studies*. 2015;10(14):449–449.
3. Wu LF, Tseng HC, Liao YC. Nurse education and willingness to provide spiritual care. *Nurse Educ Today*. 2016;38:36–41.
4. Puchalski CM, Vitillo R, Hull SK, Reller N. Improving the spiritual dimension of whole person care: reaching national and international consensus. *J Palliat Med*. 2014;17(6):642–56.
5. Bakır E, Samancıoğlu S, Kilic SP. Spiritual experiences of muslim critical care nurses. *J Relig Health*. 2017;56:2118-2128.
6. Intensive Care National Audit and Research Centre (ICNARC). Intensive Care National Audit and Research Centre <https://www.icnarc.org/Our-Audit/Audits/Cmp/Reports/Summary-Statistics>. 2021 (Accessed December 6, 2023).
7. Hançerlioğlu S, Konakçı G. The attitudes and behaviors of intensive care unit nurses towards end-of-life care. *Health and Research Journal*. 2020;6(3):93–100.
8. Çifci A. End of life and palliative care. *J Med Palliat Care*. 2021;2(1):21–24.
9. Şahin M. Nursing students’ death anxiety, influencing factors and request of caring for dying people. *J Psychiatr Nurs*. 2016;7(3):135–141.
10. Yeloğlu ÇH, Güveli H, Hocaoğlu Ç. Psychiatric approach in terminaly ill patients. *Literatür Sempozyum*. 2014;43-50.
11. Ay MA. Hemşirelerin ölüm, ölümcül hasta ve ötenaziye ilişkin tutumları. https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/492570/yokAcikBilim_10_018527.pdf?sequence=-1&isAllowed=y 2013. (Accessed December 6, 2023).

12. Edwards A, Pang N, Shiu V, Chan C. The understanding of spirituality and the potential role of spiritual care in end-of-life and palliative care: A meta-study of qualitative research. *Palliat Med.* 2010;24(8):753-770.
13. Batstone E, Bailey C, Hallett N. Spiritual care provision to end-of-life patients: A systematic literature review. *J Clin Nurs.* 2020;29:3609–3624.
14. Aslakson RA, Kweku J, Kinnison M, Singh S, Crowe II TY. Operationalizing the measuring what matters spirituality quality metric in a population of hospitalized, critically ill patients and their family members. *J Pain Symptom Manage,* 2017;53(3):650–5.
15. Tüzer H, Kırca K, Özveren H. Investigation of nursing students' attitudes towards death and their perceptions of spirituality and spiritual care. *J. Relig Health.* 2020;59:2177-2190.
16. O'Brien MR, Kinloch K, Groves KE, Jack BA. Meeting patients' spiritual needs during end-of-life care: A qualitative study of nurses' and healthcare professionals perceptions of spiritual care training. *Journal of Critical Nursing.* 2019;9(28):182-189.
17. Aktaş G, Keskin Güleç S. Investigation of the relationship between the professional self concept and spiritual care of clinical nurses. *E-Journal of Dokuz Eylül University Nursing Faculty.* 2023;16(1):79-91.
18. Özcan T, Çilingir D, Candaş Altınbaş B. The knowledge, practices, and perceptions of surgical nurses concerning spirituality and spiritual care. *J Perianesth Nurs.* 2023;38:738-737.
19. Ercan F, Körpe G, Demir S. Spirituality and spiritual care related perceptions of nurses working at the inpatient services of a university hospital. *Gazi Medical Journal.* 2018;29(1): 17-22.
20. Taheri-Kharameh Z, Asayesh H, Shariffifard F, Alinnoori A. Attitude toward spirituality, spiritual care, and its relationship with mental health among intensive care nurses. *Health Spiritual Med Ethics.* 2016;3(3):25-29.
21. Cengiz Z, Yıldırım H, Kömürkara S. How does self-realization in nurses affect attitudes and behaviors towards palliative care? *Journal of Inonu University Health Services Vocational School.* 2020;8(3):578-589.
22. McSherry W, Draper P, Kendrick D. The construct validity of a rating scale designed to assess spirituality and spiritual care. *Int J Nurs Stud.* 2002;39:723- 734.
23. Ergül S, Temel AB. Validity and reliability of 'The Spirituality and Spiritual Care Rating Scale' Turkish version. *Journal of Ege University School of Nursing.* 2007;23:75–87.
24. Zomorodi M, Lynn MR. Instrument development measuring critical care nurses' attitudes and behaviors with end-of-life care. *Nurs Res.* 2010;59(4):234–240.
25. Özel Yalçınkaya S. Yoğun bakım hemşirelerinin yaşam sonu bakıma yönelik tutum ve davranışları ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Unpublished Master's Thesis. Abant İzzet Baysal University Institute of Health Sciences. 2016.
26. Akkuş Y, Karabağ Aydın A. Determining the relationship between spirituality and perceptions of care in nursing students: A cross-sectional study. *Perspect Psychiatr Care.* 2022;58:2079-2087.
27. Erden Melikoğlu S, Köktürk Dalcalı B, Güngörmüş E, Kaya H. The relationship between the individualized care perceptions and spiritual care perceptions of nurses. *Perspect Psychiatr Care.* 2022;58:1712-1719.
28. Tan M, Ozdelikara A, Polat H. An exploratory study of spirituality and spiritual care among Turkey nurses. *Int J Caring Sci.* 2018;11(2):1311-1318.

29. Karadağ Arlı S, Bakan AB, Erisik E. An investigation of the relationship between nurses' views on spirituality and spiritual care and their level of burnout. *J Holist Nurs.* 2016;35(3): 214-220.
30. Efil S, Turen S, Demir G. Relationship between intensive care nurses' attitudes and behaviors toward end-of-life care and ethical attitudes. *Dimens Crit Care Nur.* 2023;42(6):325-332.
31. Ertürk C, Özmen D. Hemşirelerin profesyonel tutumlarını yordayan değişkenlerin belirlenmesi. *E-Journal of Dokuz Eylül University Nursing Faculty.* 2018;11(3), 191-199.
32. Okçin F. Onkoloji palyatif bakım hemşirelerinin mesleki yaşam deneyimlerinin incelenmesi. *Manisa Celal Bayar University Journal of Institute of Health Sciences.* 2019;6(4):234-246.
33. Kaddourah B, Abu-Shaheen A, Al-Tannir M, Nurses' perceptions of spirituality and spiritual care at five tertiary care hospitals in Riyadh, Saudi Arabia: A cross-sectional study. *Oman Med J.* 2018;33(2):154–158.
34. Yıldırım JG, Ertem M. Professional quality of life and perceptions of spirituality and spiritual care among nurses: Relationship and affecting factors. *Perspect Psychiatr Care.* 2021;58:438-447.
35. Abu Hasheesh MO, AboZeid SAS, El-Said SG, Alhujaili AD. Nurses' characteristics and their attitudes toward death and caring for dying patients in a public hospital in Jordan. *Health Science Journal.* 2013;7(4):384-394.
36. Tripathy S, Routray PK, Mishra JC. Intensive care nurses' attitude on palliative and end of life care. *Indian J Crit Care Med.* 2017;21:655-659.
37. Park J-Y, Oh J. Influence of perceptions of death, end-of-life care stress, and emotional intelligence on attitudes towards end-of-life care among nurses in the neonatal intensive care unit. *Child Health Nur. Res.* 2019;25(1):38-47.

DETERMINATION OF PALLIATIVE CARE NEEDS OF INTENSIVE CARE PATIENTS: A DESCRIPTIVE CORRELATIONAL STUDY

Ayşe SOYLU¹, Dilek SOYLU²

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam University Vocational School of Health Services,
Kahramanmaraş, Türkiye

²Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Afşin School of Health, Department of Nursing,
Kahramanmaraş, Turkey

Introduction and Objective: In the last stages of chronic diseases, the efficiency of modern medical practices is limited. Since a curative treatment is not possible in patients, it is very important to create a treatment and care concept that takes into account their end-of-life cultural and spiritual needs by addressing the symptoms. In addition, intensive care hospitalisation periods of patients due to chronic diseases are prolonged and this affects the occupancy of hospital bed capacities. In emergency and acute cases, since there is no space in hospitals, the time works against the patient and the chance of treatment may decrease. For all these reasons, it is very important to determine the palliative care needs of patients in intensive care units and to refer them to palliative care centres for care. The aim of this study was to determine the palliative care needs of patients hospitalised in tertiary intensive care units.

Materials and Methods: The study was descriptive and correlational and was conducted between 28 August -14 September 2024 with 50 intensive care unit patients in tertiary care. The questionnaire-based study was collected with 'Patient information form, Karnofsky performance scale and Palliative performance scale (PPS)'. Number, percentage, mean descriptive statistics and Pearson correlation analysis were used to analyse the data. $P<0.05$ was considered significant. 95% confidence interval was used.

Result: The mean age of the patients who participated in the study was 58.74 ± 19.26 years. 60 % of the patients were male and the most common diagnosis was Cerebro Vascular Disease with a rate of 16 %. The mean duration of hospitalisation was 52.46 ± 60.51 . Karnofsky performance scale mean was 43.80 ± 21.37 , PPS, movement mean was 40.80 ± 22.93 , activity and disease finding mean was 34.60 ± 34.23 , self-care mean was 38.40 ± 31.32 , nutrition mean was 18.40 ± 15.43 , consciousness mean was 40.00 ± 27.10 . There is a negative correlation between the duration of intensive care hospitalisation and activity and disease findings ($r=-0.307$, $p=0.030$), and between intensive care hospitalisation diagnosis and nutrition ($r=-0.290$, $p=0.041$).

Conclusion : When the palliative care needs of the patients were evaluated with two scales, the patients had a high need for palliative care.

Keywords: Palliative care, nursing, karnofsky performance scale, palliative performance scale

YOĞUN BAKIM HASTALARININ PALYATİF BAKIM GEREKİNİMLERİNİN BELİRLENMESİ: TANIMLAYICI KORELASYONEL ÇALIŞMA

Ayşe SOYLU¹, Dilek SOYLU²

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu,
Kahramanmaraş, Türkiye

²Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Afşin Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü,
Kahramanmaraş, Türkiye

Giriş ve Amaç: Kronik hastalıkların son dönemlerinde modern tıbbi uygulamaların verimliliği sınırlı kalmaktadır. Hastalarda küratif bir tedavi mümkün olmadığından semptomlara yönelerek onların yaşam sonu kültürel ve manevi ihtiyaçlarında göz önünde bulunduran bir tedavi ve bakım konsepti oluşturmak oldukça önemlidir. Ayrıca hastaların kronik hastalık nedeni yoğun bakım yatış süreleri uzamakta bu tabloda hastane yatak kapasitelerinin doluluğunu etkilemektedir. Acil ve akut durumlarda hastanelerde yer bulunmadığı için süre hastanın aleyhine işlemekte ve tedavi şansı azalabilmektedir. Tüm bu nedenlerden dolayı hastaların yoğun bakımlarda palyatif bakım gereksinimlerinin belirlenmesi ve bakım için palyatif bakım merkezlerine yönlendirilmesi bir hayli önemlidir. Bu çalışmanın amacı üçüncü basamak yoğun bakım ünitelerinde yatan hastalarının palyatif bakım gereksinimlerini belirlenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Araştırma tanımlayıcı ve korelasyonel türde olup 28 Ağustos -14 Eylül 2024 tarihleri arasında üçüncü basamak 50 yoğun bakım hastası ile yapıldı. Anket tabanlı çalışma ‘Hasta bilgi formu, Karnofsky performans skalası ve Palyatif performans skalası (PPS)’ ile toplandı. Verilerin analizinde sayı, yüzde, ortalama tanımlayıcı istatistikler ve pearson korelasyon analizi kullanıldı. $P<0,05$ anlamlı kabul edildi. %95 güven aralığı alındı.

Bulgular: Çalışmaya katılan hastaların yaş ortalaması $58,74\pm 19,26$ ’dır. Hastaların % 60’si erkek ve %16 oranla en çok görülen tanı Serebro Vasküler Hastalıktır. Hastaların ortalama yatış süresi $52,46\pm 60,51$ ’dir. Karnofsky performans skala ortalaması $43,80\pm 21,37$, PPS, hareket ortalaması $40,80\pm 22,93$, aktivite ve hastalık bulgu ortalaması $34,60\pm 34,23$, öz bakım ortalaması $38,40\pm 31,32$, beslenme ortalaması $18,40\pm 15,43$, bilinç ortalaması $40,00\pm 27,10$ ’dur. Hastaların yoğun bakım yatış süresi ile aktivite ve hastalık bulgusu($r=-0,307$, $p=0,030$), yoğun bakım yatış tanısı ile beslenme($r=-0,290$, $p=0,041$) arasında negatif korelasyon vardır.

Sonuç :Hastaların palyatif bakım gereksinimi iki skala ile değerlendirildiğinde hastalar yüksek oranda palyatif bakım gereksinime ihtiyaç duymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, hemşirelik, karnofsky performans skala, palyatif performans skala

THE RELATIONSHIP BETWEEN CAREGIVER BURDEN AND RELIGIOUS COPING STYLES IN CAREGIVERS OF LİVER TRANSPLANT RECIPIENTS

RUNİDA DOĞAN¹, AYSEL DOĞAN², EMİNE BAYRAKÇI¹

¹Inonu University

²Toros University

Abstract

This descriptive, cross-sectional study was conducted to determine the relationship between care burden and religious coping styles in caregivers of liver transplant patients. The study included 120 participants and was conducted between May and December 2023. To collect the data, a personal information form, a religious coping style scale, and the Zarit Burden Interview were used. The data were analyzed with SPSS. This study revealed a statistically significant moderate positive relationship between caregiving burden and negative coping scores. It is recommended that health care professionals and policy-makers integrate religious coping strategies into multidisciplinary caregiver intervention programs to reduce the burden of caregiving.

Keywords: Care, coping, multidisciplinary care nurse, scale, surgery, transplantation

KARACİĞER NAKLİ HASTALARINA BAKIM VERENLERDE BAKIM YÜKÜ İLE DİNİ BAŞA ÇIKMA TARZLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

Runida Doğan¹, Aysel Doğan², Emine Bayrakçı¹

¹.nönü Üniversitesi

²Toros Üniversitesi

Özet

Bu tanımlayıcı, kesitsel çalışma, karaciğer nakli hastalarının bakıcılarında bakım yükü ile dini başa çıkma stilleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için yürütülmüştür. Çalışmaya 120 katılımcı katılmış ve Mayıs-Aralık 2023 arasında yürütülmüştür. Verileri toplamak için kişisel bilgi formu, dini başa çıkma stili ölçeği ve Zarit BakımYükü ölçeği kullanılmıştır. Veriler SPSS ile analiz edilmiştir. Bu çalışma, bakım yükü ile olumsuz başa çıkma puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı, orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Sağlık profesyonellerinin ve politika yapıcıların, bakım yükünü azaltmak için dini başa çıkma stratejilerini multidisipliner bakıcı müdahale programlarına entegre etmeleri önerilir.

Anahtar Kelimeler: Bakım, başa çıkma, multidisipliner bakım hemşiresi, ölçek, cerrahi, transplantasyon

DİGİTAL HEALTH TECHNOLOGİES İN PALLİATİVE CARE NURSİNG: CAN THEY REPLACE THE HUMAN TOUCH?

Gözde Özaras Öz¹

¹Çankırı Karatekin University Faculty Of Health Sciences

Palliative care is an approach that improves the quality of life of patients and their families facing problems related to life-threatening diseases. Digital health technologies in palliative care nursing support the strengthening and dissemination of palliative care. The need to strengthen and expand the scope of palliative care and the main reason for the need for digital health technology applications in palliative care nursing is to continuously monitor the health status of patients, effectively collect and analyze data, and increase communication. These apps also help educate patients and their families, while providing remote care services to overcome geographic barriers and create personalized care plans. In conclusion, digital health technologies play an important role in improving the quality of life of patients by increasing the quality and effectiveness of palliative care. However, despite the potential benefits of technology in palliative care for human health, it can also lead to some ethical problems. One thing to consider is that digital health technologies in palliative care are not a panacea. Can the use of technology in palliative care replace the touch of nurses? is an issue that needs to be discussed. Nurses have the responsibility to assist patients and families in determining what types of technology they will utilize. When medical treatments do not help, effective nursing care is very important. At any stage of life or death, an individual reviews his or her life story, a story that includes the lives of others. Amidst technology, the nurse can encourage the patient's family or loved one to touch or talk to her/his. Nurses recognize the primary importance of communication in healthcare, despite the noise and other advanced technological gadgets that fill the environment with machines. In the daunting density of machines and equipment that largely obtain clinical information, attention to detail ensures that patients and their families are more comfortable and safe. Being in contact with family members to care for the patient provides a realistic view of the patient's condition. If palliative care is to meet changing consumer needs and expectations, the artificial divide between high-tech and high-touch care must be bridged.

Keywords: Palliative care nursing, digital health technologies, nursing care

PALYATİF BAKIM HEMŞİRELİĞİNDE DİJİTAL SAĞLIK TEKNOLOJİLERİ: İNSANİ DOKUNUŞUN YERİNİ ALABİLİR Mİ?

Gözde Özaras Öz¹

¹Çankırı Karatekin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

Palyatif bakım, yaşamı tehdit eden hastalıklarla ilgili sorunlarla karşı karşıya kalan hastaların ve ailelerinin yaşam kalitesini artıran bir yaklaşımdır. Palyatif bakım hemşireliğinde dijital sağlık teknolojileri, palyatif bakımın güçlendirilmesini ve yaygınlaştırılmasını desteklemektedir. Palyatif bakımın güçlendirilmesi ve kapsamının genişletilmesi ihtiyacı, palyatif bakım hemşireliğinde dijital sağlık teknolojileri uygulamalarına gereksinim duyulmasının temel nedeni, hastaların sağlık durumlarının sürekli izlenmesi, verilerin etkin bir şekilde toplanması ve analiz edilmesi, sağlık profesyonelleri arasındaki iletişimin ve koordinasyonun artırılmasıdır. Bu uygulamalar ayrıca, hastaların ve ailelerinin eğitime yardımcı olurken, uzaktan bakım hizmetleri sunarak coğrafi engelleri aşmayı ve kişiselleştirilmiş bakım planları oluşturmayı mümkün kılar. Sonuç olarak, dijital sağlık teknolojileri, palyatif bakımın kalitesini ve etkinliğini artırarak hastaların yaşam kalitesini iyileştirmede önemli bir rol oynar. Ancak, palyatif bakımda teknolojinin kullanımı insan sağlığı için olası yararlarına rağmen, bazı etik sorunlara da yol açabilmektedir. Düşünülmesi gereken bir konu, palyatif bakımda dijital sağlık teknolojilerinin her derde deva bir ilaç olmadığıdır. Palyatif bakımda teknolojinin kullanımı, hemşirelerin dokunuşunun yerini alabilir mi? tartışılması gereken bir konudur. Klinik tedaviler tıbbi gelişmelerden ve teknolojilerden etkilenirken, 'teknolojinin, insanlara kendileri için en iyi olan şey hakkında tavsiyelerde bulunma ve onları yönlendirme uzmanlığıyla birlikte insan teması ve nezaketinin karşı gücüyle dengelenmesi gerektiği' belirtilmektedir. Bu konuda hemşirelere büyük roller düşmektedir. Hemşireler hasta ve ailelerine ne tür teknolojilerden yararlanacakları konusunda yardımcı olma sorumluluğuna sahiptir. Medikal tedavilerin fayda etmediği zamanlarda, etkili hemşirelik bakımı oldukça önemlidir. Aynı zamanda yaşam ya da ölüm anının herhangi bir evresinde bir birey, hayat hikayesini gözden geçirir, bir hikaye diğerlerinin yaşamlarını da içerir. Teknolojinin ortasında, hemşire, ailesini ya da sevdiği birini ona dokunmak ya da onunla konuşmak için cesaretlendirebilir. Hemşireler, makineler ile doldurulmuş, gürültülerin içinde ve diğer gelişmiş teknolojik aletler dışında, sağlık bakımında iletişimin birincil önemini kabul eder. Büyük oranda klinik bilgilerin elde edildiği makinelerin ve ekipmanların ürkütücü yoğunluğu içinde, insana yoğunlaşmadaki özen, hastalar ve ailelerinin daha rahat ve güvende olmasını sağlar. Hastanın bakımı için aile üyeleri ile temas içinde olmak, hastanın durumuna ilişkin gerçekçi bir görüş sağlar. Bu dijital dünyada toplum ve sağlık hizmetleri gelişmeye devam ediyor. Palyatif bakımın değişen tüketici ihtiyaç ve beklentilerini karşılaması gerekiyorsa, ileri teknoloji ve yüksek düzeyde temas gerektiren bakım arasındaki yapay ayrımın kapatılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım hemşireliği, dijital sağlık teknolojileri, hemşirelik bakımı

Kaynakça:

May, S., Bruch, D., Gehlhaar, A., Linderkamp, F., Stahlhut, K., Heinze, M., Allsop, M., Muehlensiepen, F. (2022). Digital technologies in routine palliative care delivery: an exploratory qualitative study with health care professionals in Germany. *BMC Health Services Research*. (2022) 22:1516. <https://doi.org/10.1186/s12913-022-08802-9>

Connor SR, editor. *Global atlas of palliative care*. 2nd ed. London; 2020. Available from: <http://www.thewhpc.org/resources/global-atlas-onend-of-life-care>. Accessed 29 June 2022.

Finucane AM, O'Donnell H, Lugton J, Gibson-Watt T, Swenson C, Pagliari C. Digital health interventions in palliative care: a systematic meta-review. *NPJ Digit Med*. 2021;4(1):64

Baines R, Bradwell H, Edwards K, Bradwell H, Edwards K, Stevens S, et al. Meaningful patient and public involvement in digital health innovation, implementation and evaluation: a systematic review. *Health Expect*. 2022;1–4.

Mills, J., Fox, J., Damarell, R., Tieman, J., Yates, P. (2021). Palliative care providers' use of digital health and perspectives on technological innovation: a national study. *BMC Palliative Care*. (2021) 20: 124 <https://doi.org/10.1186/s12904-021-00822-2>

Mills, J. (2019). Digital health technology in palliative care: Friend or foe? *Progress in Palliative Care*. 27 (4): 145-146. <https://www.tandfonline.com/action/showCitFormats?doi=10.1080/09699260.2019.1650420>

World Health Organization. *Global Strategy on Digital health 2020–2024*. World Health Organization; 2020. <https://www.who.int/docs/default-source/documents/gd4dhdaa2a9f352b0445bafbc79ca799dce4d.pdf>

Australian Digital Health Agency. *National Digital Health Strategy*. Australian Government; 2018. <https://www.digitalhealth.gov.au/sites/default/files/2020-11/Australia%27s%20National%20Digital%20Health%20Strategy%20-%20Safe%2C%20seamless%20and%20secure.pdf>

Novillo-Ortiz D, Dumit EM, D'Agostino M, Becerra-Posada F, Kelley ET, Torrent-Sellens J, et al. Digital health in the Americas: advances and challenges in connected health. *BMJ Innov*. 2018;4(3):123–7. <https://doi.org/10.1136/bmjinnov-2017-000258>.

Nkhoma KB, Ebenso B, Akeju D, Adejoh S, Bennett M, Chirenje M, et al. Stakeholder perspectives and requirements to guide the development of digital technology for palliative cancer services: a multi-country, cross-sectional, qualitative study in Nigeria, Uganda and Zimbabwe. *BMC Palliat Care*. 2021;20(4). <https://doi.org/10.1186/s12904-020-00694-y>

Hancock S, Preston N, Jones H, Gadoud A. Telehealth in palliative care is being described but not evaluated: a systematic review. *BMC Palliat Care*. 2019;18(1):114. <https://doi.org/10.1186/s12904-019-0495-5>.

Ostherr K, Killoran P, Shegog R, Bruera E. Death in the digital age: a systematic review of information and communication Technologies in end-of-Life Care. *J Palliat Med*. 2016;19(4):408–20. <https://doi.org/10.1089/jpm.2015.0341>.

Phongtankuel V, Adelman RD, Reid MC. Mobile health technology and home hospice care: promise and pitfalls. *Prog Palliat Care*. 2018;26(3):137– 41.

Pinto S, Caldeira S, Martins JC. E-health in palliative care: review of literature, Google play and app store. *Int J Palliat Nurs*. 2017;23(8):394–401. <https://doi.org/10.12968/ijpn.2017.23.8.394>.

Tieman JJ, Swetenham K, Morgan DD, To TH, Currow DC. Using telehealth to support end of life care in the community: a feasibility study. *BMC Palliat Care*. 2016;15(1):94. <https://doi.org/10.1186/s12904-016-0167-7>.

Phongtankuel V, Adelman RD, Reid MC. Mobile health technology and home hospice care: promise and pitfalls. *Prog Palliat Care* 2018;26(3):137–41.

Royackers A, Regan S, Donelle L. The eShift model of care: informal caregivers' experience of a new model of home-based palliative care. *Prog Palliat Care* 2016;24(2):84–92.

Collins A, Mills J, Sinclair C, Li C, Campbell E, Fullerton S, et al. Virtual communities of practice: A novel tool for increasing palliative care engagement. *Eur J Palliat Care* 2016;23(2):80–3.

Weingarten K, Macapagal F, Parker D. Virtual reality: endless potential in pediatric palliative care: a case report. *J Palliat Med* 2019.

Cox CE, Curtis JR. Using technology to create a more humanistic approach to integrating palliative care into the intensive care unit. *Am J Respir Crit Care Med* 2016;193(3):242–50.

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE PSYCHOLOGICAL RESILIENCE LEVEL OF NURSING STUDENTS AND THEIR ATTITUDES TOWARDS DEATH

Sultan Göl¹, Runida Doğan², Mesut Meşe³

¹Malatya Battalgazi State Hospital, Emergency Service

²İnönü University, Faculty of Nursing, Department of Surgical Nursing

³Şırnak University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing

Introduction and Objective: This study was conducted in a descriptive manner in order to examine the relationship between the level of psychological resilience and attitudes towards death of nursing students.

Material and Method: The study was conducted between May and September 2024 at the nursing faculty of a university in the Eastern Anatolia Region. The universe of the study consisted of nursing students studying at this university, and the sample consisted of 281 students who volunteered to participate in the study. Data were collected using the Personal Information Form, Brief Psychological Resilience Scale and Death Attitude Profile-Revised Scale (DAP-R). Data analysis was performed using the SPSS 25.0 program.

Results: It was determined that 77.2% of the students were female and 33.1% were in their second year. The students' Brief Psychological Resilience Scale (BPRS) total score average was determined as 17.97 ± 4.65 (medium). When the Death Attitude Profile-Revised Scale (DAP-R) sub-dimension scores were examined; Neutral Acceptance and Approach Acceptance sub-dimension score was determined as 64.04 ± 10.21 , Escape Acceptance sub-dimension score was determined as 22.08 ± 6.06 , and Fear of Death and Death Avoidance sub-dimension score was determined as 30.48 ± 10.47 . As a result of the research; a statistically significant and negative weak relationship was determined between BPRS scores and escape acceptance, fear of death and death avoidance and DAP-R total scores ($r = -0.137$, $r = -0.249$, $r = -0.144$, $p < 0.05$).

Conclusion: In order to increase the positive attitudes of nursing students towards death, it is recommended to organize various events, seminars, trainings, etc., to conduct both psychological and physical studies to support psychological resilience, as well as to conduct studies on the relationship between the level of psychological resilience and attitudes towards death in different sample groups.

Keywords: Student, Nurse, Psychological Resilience, Attitude Towards Death

HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK DÜZEYİ İLE ÖLÜME KARŞI TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Sultan Göl¹, Runida Doğan², Mesut Meşe³

¹Malatya Battalgazi Devlet Hastanesi, Acil Servis

²İnönü Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı

³Şırnak Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü

Giriş ve Amaç: Bu araştırma, hemşirelik öğrencilerinin psikolojik sağlamlık düzeyi ile ölüme karşı tutumları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla tanımlayıcı türde yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Araştırma, Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki bir üniversitenin hemşirelik fakültesinde Mayıs-Eylül 2024 tarihleri arasında yürütüldü. Araştırmanın evrenini bu üniversitede okuyan hemşirelik bölümü öğrencileri, örneklemini ise bu öğrenciler arasından araştırmaya katılmaya gönüllü olan 281 öğrenci oluşturdu. Veriler Kişisel Bilgi Formu, Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği ve Ölüme Karşı Tutum Ölçeği ile toplandı. Verilerin analizi SPSS 25.0 programı kullanılarak yapıldı.

Bulgular: Öğrencilerin %77.2 sinin kadın olduğu, %33.1 inin 2. sınıfta okuduğu saptandı. Öğrencilerin kısa psikolojik sağlamlık ölçeği (KPSÖ) toplam puan ortalaması 17.97 ± 4.65 (orta) olarak belirlendi. Ölüme Karşı Tutum Ölçeği alt boyut puanlarına bakıldığında; Tarafsız Kabullenme ve Yaklaşım Kabullenme alt boyut puanı 64.04 ± 10.21 , Kaçış Kabullenme alt boyut puanı 22.08 ± 6.06 , Ölüm Korkusu ve Ölümden Kaçınma alt boyut puanı ise 30.48 ± 10.47 olarak belirlendi. Araştırma sonucunda; KPSÖ puanları ile kaçış kabullenme, ölüm korkusu ve ölümden kaçınma ve ÖKTÖ toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönlü zayıf bir ilişki olduğu saptandı ($r = -0.137$, $r = -0.249$, $r = -0.144$, $p < 0.05$).

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin ölüme karşı olumlu tutumlarını artırmak için çeşitli etkinlik, seminer, eğitimler vb. düzenlenmesi, psikolojik sağlamlığı desteklemeye yönelik hem psikolojik hem de fiziksel anlamda çalışmalar yürütülmesi yanı sıra; Psikolojik sağlamlık düzeyi ile ölüme karşı tutumları arasındaki ilişkiye yönelik farklı örneklem gruplarında çalışmalar yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, Hemşire, Psikolojik Sağlamlık, Ölüme Karşı Tutum

SYMPTOM EXPERIENCE AND SELF-CARE BEHAVIOURS OF PATIENTS WITH HEART FAILURE

Emine DERYA İSTER¹, Merve GÜLPAK¹, Ertuğrul BEYAZID²

¹Kahramanmaraş Sutcu İmam University

²Kahramanmaraş Sütçü İmam University Health Practice And Research Hospital

Aim: This study was conducted to determine the symptom experience and self-care behaviours of patients with heart failure receiving inpatient treatment and care in hospital.

Materials and Method: The sample of the study consisted of 277 patients hospitalised in Kahramanmaraş Sütçü İmam University Health Practice and Research Hospital Coronary Intensive Care Unit between November 2023 and May 2024. Data were collected using the 'Patient Introduction Form', 'Heart Failure Symptom Status Scale' and 'European Heart Failure Self-Care Behaviour Scale'. A score of 0-84 can be obtained from the Heart Failure Symptom Status Scale and 12-60 points can be obtained from the European Heart Failure Self-Care Behaviour Scale. Statistical significance level was accepted as $p<0.05$ in the analysis of the data.

Results: The mean scores of age, body mass index, and duration of heart failure diagnosis were 69.25 ± 12.27 , 27.73 ± 4.12 , and 5.78 ± 4.25 , respectively. The mean score of the Heart Failure Symptom Status Scale was 50.60 ± 14.58 (min-max: 13-77) and the mean score of the European Heart Failure Self-Care Behaviour Scale was 31.78 ± 4.79 (min-max: 18-44). When the self-care behaviour levels of patients with heart failure were examined, it was determined that 84.1% of the participants had appropriate self-care behaviours and 15.9% had inadequate self-care behaviours. When the heart failure symptom severities of the participants were analysed, it was determined that the mean total scores of the scale were higher in illiterate patients ($p<0.001$), unemployed patients ($p=0.001$), patients without social security ($p=0.049$), and patients with stage four according to heart failure classification ($p<0.001$).

Conclusion: It was observed that the majority of the patients had self-care behaviours at the desired level. It was concluded that the symptomatic status of the patients was above the average; illiterate patients, patients without social security, unemployed patients and patients with high severity of heart failure experienced more symptoms.

Keywords: Heart Failure, Self-care Behaviour, Symptom

KALP YETERSİZLİĞİ OLAN HASTALARIN SEMPTOM YAŞAMA DURUMLARI VE ÖZ BAKIM DAVRANIŞLARI

Emine DERYA İSTER¹, Merve GÜLPAK¹, Ertuğrul BEYAZIT²

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

²Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Uygulama Ve Araştırma Hastanesi

Amaç: Bu araştırma hastanede yatarak tedavi ve bakım alan kalp yetersizlikli hastaların semptom yaşama durumları ve özbakım davranışlarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmanın örneklemini Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi Koroner Yoğun Bakım Ünitesinde Kasım 2023 ile Mayıs 2024 tarihleri arasında yatan 277 hasta oluşturmuştur. Araştırmada veriler “Hasta Tanıtım Formu”, “Kalp Yetersizliği Semptom Durumu Ölçeği” ve “Avrupa Kalp Yetersizliği Öz-Bakım Davranış Ölçeği” kullanılarak toplanmıştır. Kalp Yetersizliği Semptom Durumu Ölçeğinden 0-84; Avrupa Kalp Yetersizliği Öz-Bakım Davranış Ölçeğinden 12-60 puan alınabilmektedir. Verilerin analizinde İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Bulgular: Hastaların yaş, beden kitle indeksi, kalp yetersizliği tanısı süresi puan ortalamaları sırasıyla $69,25\pm 12,27$; $27,73\pm 4,12$; $5,78\pm 4,25$ olarak belirlenmiştir. Kalp Yetersizliği Semptom Durumu Ölçeği puan ortalaması $50,60\pm 14,58$ (min-max:13-77); Avrupa Kalp Yetersizliği Öz Bakım Davranış Ölçeği puan ortalaması ise $31,78\pm 4,79$ (min-max:18-44) olarak saptanmıştır. Kalp yetersizliği olan hastaların öz bakım davranış düzeyleri incelendiğinde, katılımcıların %84,1'inin öz bakım davranışlarının uygun olduğu ve %15,9'unun öz bakım davranışlarının yetersiz olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların kalp yetersizliği semptom şiddetleri incelendiğinde, okur yazar olmayanların ($p<0,001$), çalışmayanların ($p=0,001$), sosyal güvencesi olmayanların ($p=0,049$), kalp yetersizliği sınıflamasına göre evre düzeyi dört olanların ölçek toplam puan ortalamalarının diğerlerine kıyasla daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($p<0,001$).

Sonuç: Hastaların büyük çoğunluğunun öz bakım davranışlarının istendik düzeyde olduğu görülmüştür. Hastaların semptom yaşama durumlarının ortalamanın üzerinde olduğu; okuryazar olmayanların, sosyal güvencesi olmayanların, çalışmayanların ve kalp yetersizliği şiddeti yüksek olanların daha fazla semptom yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kalp Yetersizliği, Öz bakım Davranışı, Semptom

ANESTHESIA AND POSTOPERATIVE PAIN MANAGEMENT IN A GERIATRIC PATIENT ADMITTED TO THE PALLIATIVE CARE UNIT

Nilgün Narman Aytan¹

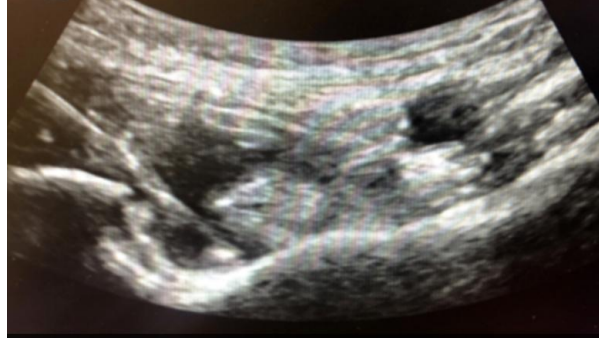
¹Malatya Training and Research Hospital

Introduction and Aim: Palliative care units focus on managing pain and symptoms from chronic illnesses, aiming to improve patients' quality of life. Admission criteria often include bed confinement, inability to eat, and pain complaints. However, extended stays can lead to complications. This case report discusses anesthesia and pain management during surgery for a femur fracture in a patient with advanced Alzheimer's disease, who was admitted to the palliative care unit due to malnutrition.

Materials and Methods: The patient was an 84-year-old female with diabetes (DM), chronic obstructive pulmonary disease (COPD), and Alzheimer's disease. She was admitted for nutritional support and reported left leg pain on her third day in the unit. A left femur fracture was diagnosed, and surgery was scheduled. The patient, classified as ASA 3, required postoperative intensive care unit (ICU) monitoring. Her preoperative vitals included a blood pressure of 90/45 mmHg, heart rate of 92 beats per minute, and oxygen saturation of 88%. Nasal oxygen support was provided, and sedation was induced with 1 mg midazolam. Spinal anesthesia was performed using 12.5 mg heavy bupivacaine. To manage postoperative pain, a pericapsular nerve group block (PENG block) was planned, and 15 ml of 0.25% bupivacaine was administered under ultrasound guidance. During surgery, the patient's vitals remained stable. Postoperatively, intravenous analgesia was recommended if the Visual Analog Scale (VAS) score exceeded 5, though the score remained below 5 during the first 8 hours. The patient was returned to the palliative care unit on the second postoperative day.

Results and Conclusion: Regional anesthesia was chosen for its shorter recovery time, reduced pulmonary risks, and effective pain control compared to general anesthesia. A PENG block was utilized to avoid the side effects of opioids, such as constipation, hypotension, and altered consciousness. Ultrasound guidance in the block procedure helped reduce nerve injury risk and minimize medication use. Regional anesthesia and peripheral nerve blocks, particularly in palliative care patients, are effective and safe for managing postoperative pain, especially in those prone to complications like altered consciousness and swallowing difficulties.

Keywords: Palliative care, Peripheral Nerve Block, Regional Anesthesia.

Patient's Hemodynamic Data

	Kalp Atımı (atım/dk)	Tepe Sistolik Arter Basıncı (mmHg)	Diyastolik Arter Basıncı (mmHg)	SPO2 %
Blok Öncesi	92	90	45	88
Blok Sonrası	88	98	50	92
Operasyon 15. dk	82	85	45	93
Operasyon 30. dk	91	93	47	94
Operasyon 60. dk	95	97	49	94
Operasyon 90. dk	102	89	47	94
Operasyon 120. dk	93	92	49	94

Keywords: Palliative care, Peripheral Nerve Block, Regional Anesthesia

PALYATİF BAKIM ÜNİTESİNDE YATAN GERİARTRİK HASTADA ANESTEZİ VE POSTOPERATİF AĞRI YÖNETİMİ

Nilgün Narman Aytan¹

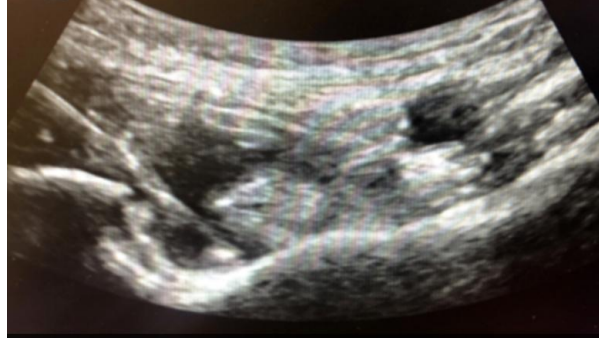
¹Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Giriş ve Amaç: Palyatif bakım üniteleri, kronik hastalıklar nedeniyle ortaya çıkan ağrı ve diğer semptomların yönetildiği, hastaların yaşam kalitesini artırmayı hedefleyen yerlerdir. Yatak bağımlılığı, beslenememe ve ağrı şikayetleri gibi kriterler hastaların bu ünitelerde yatarak tedavi almasını gerektirir. Ancak, uzun süreli yatışlar çeşitli komplikasyonları da beraberinde getirebilmektedir. Bu olgu sunumunda, ileri evre Alzheimer'a bağlı beslenme bozukluğu nedeniyle palyatif bakım ünitesinde takip edilen bir hastada tespit edilen femur kırığı sonrası uygulanan cerrahi, anestezi ve ağrı yönetiminde elde edilen deneyimlerin paylaşılması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: 84 yaşında, diyabet (DM), kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOAH) ve Alzheimer tanıları olan hasta, beslenme desteği amacıyla palyatif bakım ünitesine yatırıldı. Yatışının üçüncü gününde sol bacak ağrısı şikayeti üzerine yapılan incelemelerde, sol femur kırığı tespit edilerek cerrahi müdahale kararı alındı. ASA 3 sınıfına giren ve postoperatif yoğun bakım izlem şartı konulan hasta, operasyona alındı. Hastanın ameliyat öncesi tansiyonu 90/45 mmHg, nabızı 92 atım/dk ve oksijen satürasyonu %88 olarak ölçüldü. Nazal oksijen desteği sağlandı ve 1 mg midazolam ile sedasyon uygulandı. Uygun cilt temizliği yapıldıktan sonra, 12.5 mg heavy bupivakain ile spinal anestezi uygulandı. Postoperatif ağrı yönetimi için perikapsüler sinir grubu bloğu (PENG blok) planlandı. Ultrason eşliğinde femoral sinir ve çevre yapılar görüntülenerek, 15 ml %0.25 bupivakain kullanılarak blok uygulandı. Perioperatif dönemde hastanın tansiyonu 110/85 ile 70/50 mmHg, nabızı 102 ile 82 atım/dk arasında değişti, oksijen satürasyonu %89 ile 94 aralığında seyretti. Postoperatif dönemde, VAS skoru 5'in üzerine çıktığında intravenöz analjezi önerildi ancak ilk 8 saat boyunca VAS skoru 5'in altında kaldı. Hasta, ameliyat sonrası ikinci gün palyatif bakım ünitesine geri verildi.

Bulgular ve Sonuç: Hastanın anestezi yönetiminde rejyonel anestezi tercih edilmiştir. Rejyonel anestezi, genel anesteziye göre daha kısa derlenme süresi, akciğer komplikasyonlarını önlemesi ve postoperatif dönemde etkin ağrı kontrolü sağlaması nedeniyle seçilmiştir. Postoperatif dönemde opioidlerin yan etkilerinden kaçınmak için PENG blok uygulanmıştır. Ultrason kullanımıyla sinir hasarı riski azaltılmış, kullanılan ilaç miktarı düşürülmüş ve lokal anestetik yan etkileri en aza indirilmiştir. Rejyonel anestezi ve periferik sinir blokları, palyatif bakım hastalarında olası yan etkileri azaltmak, güvenli anestezive analjezi sağlamak amacıyla tercih edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, Periferik Sinir Bloğu, Rejyonel Anestezi

Hastanın Hemodinamik Verileri

	Kalp Atımı (atım/dk)	Tepe Sistolik Arter Basıncı (mmHg)	Diyastolik Arter Basıncı (mmHg)	SPO2 %
Blok Öncesi	92	90	45	88
Blok Sonrası	88	98	50	92
Operasyon 15. dk	82	85	45	93
Operasyon 30. dk	91	93	47	94
Operasyon 60. dk	95	97	49	94
Operasyon 90. dk	102	89	47	94
Operasyon 120. dk	93	92	49	94

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, Periferik Sinir Bloğu, Rejyonel Anestezi

Kaynakça:

Kong, M., Tang, Y., Tong, F., Guo, H., Zhang, X. L., Zhou, L., ... & Liu, J. (2022). The analgesic efficacy of pericapsular nerve group block in patients with intertrochanteric femur fracture: A randomized controlled trial. *PLoS One*, 17(10), e0275793.

Tzimas, P., Samara, E., Petrou, A., Korompilias, A., Chalkias, A., & Papadopoulos, G. (2018). The influence of anesthetic techniques on postoperative cognitive function in elderly patients undergoing hip fracture surgery: general vs spinal anesthesia. *Injury*, 49(12), 2221-2226.

Baisch de Souza, A., Tonroller de Oliveira, D., Machado Carvalho, S., Wolf, J. M., Claro Maurer, T., & Rosso, L. H. (2024). Femoral fracture in the elderly: dependence on nursing care. *Revista Cuidarte*, 15(1).

PALLIATIVE CARE FOR PATIENTS WITH PSYCHIATRIC DISORDERS: A COMPREHENSIVE BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF STUDIES PUBLISHED BETWEEN 1985 AND 2024

Erman Yıldız¹

¹Inonu University Faculty of Nursing

Introduction: The intersection of psychiatric disorders and palliative care represents a complex and understudied area in health research. This study uses bibliometric analysis to describe the research landscape in this area and provides valuable insights for mental health professionals and palliative care practitioners.

Objective: This study aims to examine the evolving body of literature on palliative care for individuals with psychiatric disorders spanning 1985 to 2024. We aim to identify prominent themes, identify pioneering work, and predict emerging research trajectories.

Materials and Methods: Using the Web of Science database, 80 relevant publications, including original research articles and review articles, were retrieved. These were subjected to in-depth bibliometric analysis using R-based tools: Bibliometrix (4.3.3) and VOSviewer (1.6.20). The analysis included publication patterns, citation metrics, collaborative networks, and thematic clustering through keyword analysis.

Findings: The findings suggest that the Journal of Palliative Medicine is the primary platform for disseminating research in this area and is a leader in the publication output of institutions in the United States. Recurring themes in the literature, as evidenced by frequently occurring keywords, include approaches to palliative care, mood disorders (especially depression), cognitive decline, anxiety, hospice services, pain management, end-of-life care planning, and oncology-related topics. The research focus has expanded over time, initially focusing on pain control and end-of-life care and later expanding to include a broader range of psychiatric conditions, cognitive impairment, and more recently the impact of the COVID-19 pandemic on this patient population.

Conclusion: This bibliometric overview highlights the need for interdisciplinary collaboration and patient-centered strategies to address the palliative care needs of individuals with psychiatric disorders. It highlights significant gaps in current research, particularly in pediatric and young adult populations with concurrent psychiatric and palliative care needs. The analysis demonstrates an urgent need to enhance the role of mental health nurses within palliative care teams and strengthen the psychiatric competencies of palliative care nursing staff. These findings serve as a roadmap for future research efforts and clinical practice improvements in this critical area of healthcare.

Keywords: palliative care, depression, dementia, anxiety, cognitive impairment

PSİKİYATRİK BOZUKLUKLARI OLAN HASTALARDA PALYATİF BAKIM: 1985-2024 YILLARI ARASINDA YAYINLANAN ÇALIŞMALARIN KAPSAMLI BİR BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

Erman Yıldız¹

¹İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

Giriş: Psikiyatrik bozukluklar ve palyatif bakımın kesişimi, sağlık araştırmalarında karmaşık ve yeterince incelenmemiş bir alanı temsil eder. Bu çalışma, bu alandaki araştırma manzarasını açıklamak için bibliyometrik analiz kullanır ve ruh sağlığı profesyonelleri ve palyatif bakım uzmanları için değerli içgörüler sunar.

Amaç: Bu araştırma, 1985'ten 2024'e kadar uzanan, psikiyatrik rahatsızlıkları olan bireyler için palyatif bakımla ilgili gelişen literatür gövdesini incelemeyi amaçlamaktadır. Önde gelen temaları belirlemeyi, öncü çalışmaları tanımayı ve ortaya çıkan araştırma yörüngelerini tahmin etmeyi amaçlıyoruz.

Gereç ve Yöntem: Web of Science veritabanını kullanarak, orijinal araştırma makaleleri ve derleme makaleleri de dahil olmak üzere 80 ilgili yayın ortaya çıktı. Bunlar, R tabanlı araçlar kullanılarak derinlemesine bibliyometrik incelemeye tabi tutuldu: Bibliometrix (4.3.3) ve VOSviewer (1.6.20). Analiz yayın kalıplarını, atıf ölçümlerini, işbirlikçi ağları ve anahtar kelime analizi yoluyla tematik kümelemeyi kapsıyordu.

Bulgular: Bulgular, Journal of Palliative Medicine'in bu alandaki araştırmaları yaymak için birincil platform olduğunu ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki kurumların yayın çıktısında lider olduğunu ortaya koyuyor. Sık sık tekrarlanan anahtar kelimelerle kanıtlandığı üzere literatürdeki tekrar eden temalar arasında palyatif bakım yaklaşımları, ruh hali bozuklukları (özellikle depresyon), bilişsel gerileme, anksiyete, hospis hizmetleri, ağrı yönetimi, yaşam sonu bakım planlaması ve onkolojiyle ilgili konular yer alıyor. Araştırma odağı zamanla genişledi, başlangıçta ağrı kontrolü ve yaşam sonu bakımına yoğunlaştı ve daha sonra daha geniş bir psikiyatrik durum yelpazesini, bilişsel bozukluğu ve daha yakın zamanda COVID-19 pandemisinin bu hasta popülasyonu üzerindeki etkilerini kapsayacak şekilde genişledi.

Sonuç: Bu bibliyometrik genel bakış, psikiyatrik bozuklukları olan bireylerin palyatif bakım gereksinimlerini ele almada disiplinler arası iş birliğinin ve hasta merkezli stratejilerin gerekliliğini vurgular. Mevcut araştırmalarda, özellikle eş zamanlı psikiyatrik ve palyatif bakım ihtiyaçları olan pediatrik ve genç yetişkin popülasyonlarında önemli boşluklar olduğunu vurgulamaktadır. Analiz, palyatif bakım ekipleri içinde ruh sağlığı hemşirelerinin rolünün artırılması ve palyatif bakım hemşirelik personelinin psikiyatrik yeterliliklerinin güçlendirilmesi için acil bir ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, sağlık hizmetlerinin bu kritik alanında gelecekteki araştırma çabaları ve klinik uygulama iyileştirmeleri için bir yol haritası görevi görmektedir.

Anahtar Kelimeler: palyatif bakım, depresyon, demans, anksiyete, bilişsel bozulma

DETERMINATION OF CAREGIVER BURDEN IN PALLIATIVE CARE PATIENTS

Velat Akcan¹, Rukuye Aylaz²

¹Kızıltepe State Hospital

²İnönü University

Aim: The aim of this study is to determine the care-burden of primary caregivers of patients in need of palliative care.

Method: This cross-sectional study was conducted with the caregivers of patients in need of palliative care who were hospitalized in the palliative-care services of Mardin, Kızıltepe, Midyat State-Hospitals. A total of 124 participants were included in the study. Data were collected face to face using the demographic data collection form, the Caregiving-Burden Scale developed by Zarit. Frequency, percentage distribution, arithmetic averages of the data were taken in the SPSS 26.0 program. After the Kolmogorov-Smirnov test was performed, independent groups t-test, one-way analysis of variance test were used for those with normal distribution, Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis tests were used for those with non-normal distribution. Statistical-significance (p) was taken as 0.05.

Results: It was determined that the caregivers participating in the study were mostly male (53.2%), in the young age group, of medium income, mostly with primary school education or above, married, mostly the child of the care recipient. The lowest care burden score of the participants was 6, the highest was 71 points, the average score was 31.17 ± 1.31 . There was no statistically significant difference between the mean care burden score of women, 33.48 ± 14.02 , that of men, 29.15 ± 14.91 . The highest mean score among caregivers was obtained in the 61-68 age range, which was 5.6% (38.85 ± 3.54). While the mean score of university graduate caregivers was higher than other education levels (38.50 ± 16.69), it was determined that the care-burden increased as income increased (32.25 ± 15.66). Regarding the duration of caregiving, the highest mean score was found in individuals who have been in the role of caregiver for 4-6 years (36.60 ± 19.33), while the mean score between the patient receiving care and the caregiver's closeness to the patient was very close.

Conclusion-Recommendations: In this study, it was determined that caregivers were mostly male family members, mostly young individuals took on the care-burden, the care-burden was at a medium level, while the care-burden may vary depending on the socio-economic status of the family, the duration of care. Nowadays, with the increasing life expectancy and the increase in chronic diseases, palliative care has become much more important and it is recommended that people who care for palliative care patients should be supported by a professional team to resolve the reasons that increase the care-burden.

Keywords: 'Palliative', 'Palliative care', 'Nursing', 'Caregiver'

PALYATİF BAKIM HASTALARINDA BAKIM VERİCİLERİN BAKIM YÜKLERİNİN BELİRLENMESİ

Velat Akcan¹, Rukuye Aylaz²

¹Kızıltepe Devlet Hastanesi

².İnönü Üniversitesi

Amaç: Bu çalışmanın amacı, palyatif bakım gereksinimi duyan hastaların primer bakım vericilerinin bakım yüklerinin belirlenmesidir.

Yöntem: Bu çalışma Mardin Eğitim ve Araştırma hastanesi, Kızıltepe Devlet Hastanesi ve Midyat Devlet Hastanelerinin palyatif bakım servislerinde yatan, palyatif bakım gereksinimi olan hastaların bakım vericileri ile kesitsel tipte yapılmıştır. Çalışmaya toplam 124 katılımcı dâhil edilmiştir. Veriler, demografik veri toplama formu ve Zarit tarafından geliştirilen Bakım Verme Yükü Ölçeği kullanılarak yüz yüze toplanmıştır. Verilerin SPSS 26.0 programında frekans, yüzde dağılımı ve aritmetik ortalamaları alınmıştır. Kolmogorov-Smirnov testi yapıldıktan sonra normal dağılıma uyanlar için bağımsız gruplarda t testi ve tek yönlü varyans analizi testi, normal dağılıma uymayanlar için Mann-Whitney U ve Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi (p) 0.05 olarak alınmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan bakım vericilerin çoğunlukla erkek (%53,2), genç yaş grubunda, gelir düzeyi orta, çoğunlukla ilköğretim ve üzeri eğitime sahip, evli ve çoğunlukla bakım alan kişinin çocuğu olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların bakım yükü puanı en düşük 6, en yüksek 71 puan ve puan ortalaması 31.17±1.31 olarak saptanmıştır. Kadınların bakım yükleri puan ortalaması 33.48±14.02, erkeklerin 29.15±14.91 aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Bakım vericilerden en yüksek puan ortalaması %5,6'lık olan 61-68 yaş aralığında elde edilmiştir (38.85±3.54). Üniversite mezunu bakım vericilerin puan ortalamaları diğer eğitim seviyelerine göre daha yüksek elde edilirken (38.50±16.69), gelir durumu arttıkça bakım yükünün arttığı belirlenmiştir (32.25±15.66). Bakım verme süresi ile ilgili olarak en yüksek puan ortalaması 4-6 yıldır bakım verici rolünde olan bireylerde tespit edilirken (36.60±19.33), bakım alan hasta ile bakım verici kişinin hasta ile yakınlık durumu arasında puan ortalamaları çok yakın elde edilmiştir.

Sonuç ve Öneriler: Bu çalışmada bakım vericilerin çoğunlukla erkek aile bireylerinden oluştuğu, daha çok genç yaşta bireylerin bakım yükünü üstlendiği ve bakım yükünün orta seviyede olduğu belirlenirken, bakım yükünün ailenin sosyo-ekonomik durumu ve bakım süresiyle ilgili değişiklikler gösterebildiği belirlenmiştir. Günümüzde uzayan yaşam süresi ve kronik hastalık artışıyla birlikte, çok daha önem kazanan palyatif bakım daha fazla irdelenmesi ve üzerinde durulması gereken bir konu olması ve palyatif bakım hastasına bakım veren kişilerin, bakım yükün artırıcı nedenlerin çözülmesi için profesyonel bir ekip tarafından desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: 'Palyatif', 'Palyatif bakım', 'Hemşirelik', 'Bakım verici'

Kaynakça:

1. Zarit SH, Zarit JM (1990). The memory and behavior problems checklist and the Burden Interview. University Park, PA: Pennsylvania State University Gerontology Center.
2. Arai, Y., Kudo, K., Hosokawa, T. et al (1997) Reliability and Validity of the Japanese Version of the Zarit Caregiver Burden Interview. *Psychiatry Clin. Neurosci.* 51(5):281-288.
3. Arai, Y. and Washio, M. (1999) Burden Felt By Family Caring For The Elderly Members Needing Care In Southern Japan. *Aging&Mental Health*, 3(2):158-164.
4. Sczufca, M. (2002) Brazilian Version of The Burden Interview Scale For Assessment of Burden of Care In Carers of People with Mental Illnesses. *Rev Bras Psiquiatr*, 24: (1)12-19.
5. Taub, A., andreoli S.B. and Bertolucci, P.H. (2004) Dementia Caregiver Burden: Reliability of The Brazilian Version of The Zarit Caregiver Burden Interview. *Cad.Saúde Pública*.20(2): 372-376.
6. Yoon, E., Robinson, M. (2005) Psychometric Properties of The Korean Version of The Zarit Burden Interview (K-ZBI): Preliminary Analyses. *Journal of Social Work Research & Evaluation*, 6(1), 75-86.
7. İnci F.H. , & Erdem M. (2008). Bakım Verme Yükü Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması Geçerlilik ve Güvenilirliği. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 11(4): 85-95.
8. Bulut, H., Bozkurt, C., & Demirkol Sakar, D. (2023). Palyatif Bakım Hastalarına Bakım Veren Bireylerin Bakım Yüklerinin Yaşam Kaliteleri Üzerine Etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(3), 1086-1096. <https://doi.org/10.37989/gumussagbil.1225687>
9. Budak, S. (2019). Palyatif Bakım Alan PEG (Perkütan Endoskopik Gastrostomi) ve NG (Nazogastrik)'li Hastalara Bakım Verenlerin Bakım Yükü ve Yaşam Kalitesinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.

THE RELATIONSHIP BETWEEN SELF-EFFICACY AND PSYCHOLOGICAL RESILIENCE IN ELDERLY INDIVIDUALS: THE MEDIATING ROLE OF SUSTAINABLE AND HEALTHY NUTRITION

Mehmet UÇAR¹, Murat AÇIK²

¹Mus Alparslan University

²Fırat University

Abstract

Introduction and Objective: Strong individual resources such as self-efficacy and psychological resilience play an important role in maintaining the health and well-being of older adults. Especially sustainable and healthy eating habits are thought to play a mediating role in these parameters. In this study, the mediating role of sustainable and healthy eating habits in the relationship between self-efficacy and psychological resilience in older adults was examined.

Materials and Method: This descriptive and cross-sectional study was conducted with 486 elderly individuals. “Personal Information Form”, ‘Sustainable and Healthy Eating Behaviors (SHEB) Scale’, ‘Self-Efficacy’ and ‘Brief Psychological Resilience Scale’ were used to collect data. SPSS and R studio (Version: 2024.04.2+764) software were used for statistical analysis of the data.

Results: 57.8% (281) of the participants were female, and the mean scores of SSYD, self-efficacy and psychological resilience were similar between men and women ($p<0.05$). It was found that there was a positive correlation between the scores of SHEB and self-efficacy ($r=0.437$) and psychological resilience ($r=0.425$) among all participants. In addition, there was a moderate positive correlation between self-efficacy and psychological resilience with all sub-dimensions of the SHEB scale, and the correlation coefficients varied between 0.365 and 0.419. In the hierarchical regression analysis, low fat and seasonal food intake, which are the sub-dimensions of the SHEB, were found to have a strong predictor effect on psychological resilience, while animal health and healthy and balanced diet were found to have a significant effect on self-efficacy scores. In addition, the sub-dimensions of the SHEB explained 17.9% and 19.4% of the change in psychological resilience and self-efficacy scores, respectively. When structural equation modeling was examined, it was found that the direct effect of self-efficacy on psychological resilience was significant, while the total SHEB mediated this relationship indirectly. It was found that 49.7% of the coefficient of variation on the psychological resilience score was explained by the independent and mediating variable.

Conclusion: Our findings suggest that a high self-efficacy process can dramatically benefit the elderly in improving quality of life by increasing psychological resilience by supporting the transition to healthy sustainable nutrition.

Keywords: Elderly, Sustainable and Healthy Nutrition, Self-efficacy, Psychological Resilience

YAŞLI BİREYLERDE ÖZ YETERLİLİK VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK İLİŞKİSİ: SÜRDÜRÜLEBİLİR VE SAĞLIKLI BESLENMENİN ARACILIK ROLÜ

Mehmet UÇAR¹, Murat AÇIK²

¹Muş Alparslan Üniversitesi

²Fırat Üniversitesi

Özet

Giriş ve Amaç: Yaşlılık döneminde, öz yeterlilik ve psikolojik sağlamlık gibi bireysel kaynakların güçlü olması, yaşlı bireylerin sağlık ve refah düzeylerini koruyabilmeleri açısından önemli rol oynamaktadır. Özellikle sürdürülebilir ve sağlıklı beslenme alışkanlıklarının bu parametrelerde aracı bir oynayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada, yaşlı bireylerde öz yeterlilik ve psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkide sürdürülebilir ve sağlıklı beslenmenin aracılık rolü incelenmiştir.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipte olan bu çalışma, 486 yaşlı birey ile yürütülmüştür. Araştırmada veri toplamak amacıyla "Kişisel Bilgi Formu", "Sürdürülebilir ve Sağlıklı Yeme Davranışları (SSYD) Ölçeği", "Öz Yeterlilik" ve "Kısa Psikolojik sağlamlık Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde SPSS ve R stüdyo (Versiyon:2024.04.2+764) yazılımlarından yararlanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %57.8'i (281) kadın olup, erkek ve kadınlar arasında ortalama SSYD, öz yeterlilik ve psikolojik sağlamlık puanları benzer bulunmuştur ($p<0.05$). Tüm katılımcılar arasında SSYD ile öz yeterlilik ($r=0.437$) ve psikolojik sağlamlık ($r=0.425$) puanları arasında pozitif korelasyon ilişkisi olduğu saptanmıştır. Ayrıca SSYD ölçeğinin bütün alt boyutları ile öz yeterlilik ve psikolojik sağlamlık arasında orta düzeyde pozitif olarak ilişkilendirilmiştir ve korelasyon katsayıları 0.365 ile 0.419 arasında değişkenlik göstermektedir. Hiyerarşik regresyon analizinde SSYD'nin alt boyutları olan düşük yağ ve mevsimlere özgü gıda alımının psikolojik sağlamlık üzerinde güçlü bir prediktör etkisi saptanırken, öz yeterlilik puanları üzerinde hayvan sağlığı ve sağlıklı ve dengeli beslenme önemli bir etkisi olduğu saptanmıştır. Ayrıca SSYD'nin alt boyutlarının psikolojik sağlamlık ve öz yeterlilik puanları üzerindeki değişimin sırasıyla %17.9'unu ve %19.4'ünü açıklamışlardır. Yapısal eşitlik modellemesine bakıldığında ise öz yeterliliğin psikolojik sağlamlık üzerindeki doğrudan etkisi anlamlı bulunurken toplam SSYD bu ilişkide dolaylı olarak aracılık etkisi olduğu saptanmıştır. Psikolojik sağlamlık skoru üzerinde değişim katsayısının %49.7'si bağımsız ve aracı değişken tarafından açıklandığı saptanmıştır.

Sonuç: Bulgularımız, yüksek bir öz yeterlilik süreci yaşlılarda sağlıklı sürdürülebilir beslenmeye geçişi destekleyerek psikolojik sağlamlığı artırarak yaşam kalitesini iyileştirmede çarpıcı bir şekilde fayda sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Sürdürebilir ve Sağlıklı Beslenme, Öz Yeterlilik, Psikolojik Sağlamlık

PALYATİF BAKIMDA ETİK SORUNLAR

Musap Akyüz¹, Özlem Akyüz¹, Medet Korkmaz²

¹Malatya eğitim ve araştırma hastanesi

²inönü üniversitesi hemşirelik fakültesi

Giriş ve Amaç: Palyatif bakım; hastanın ağrılarının giderilmesini, ölümü doğal bir süreç gibi kabullenerek yaşamı desteklemeyi, hasta ve değerlerine saygı duyarak hayatlarını en iyi yaşam kalitesinde sürdürmesini amaçlayan, hasta ve aile merkezli multidisipliner bir bakımdır. Sadece hastalık süresince değil, yas sürecinde de bakım devam etmektedir.

Eskiden evlerde, aile bireyleri arasında doğal bir süreç olarak görülen ölümler, artık daha çok hastanelerde, yoğun bakım ünitelerinde veya palyatif kliniklerde gerçekleşmekte; sağlık çalışanları bu sürece dahil olarak birçok konuda karar vermek zorunda kalmakta ve etik sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Etik sorunlar, ahlaki bir yargıda bulunmayı ve seçim yapmayı gerektiren, mutlak doğru ya da yanlış olarak tanımlanabilecek kadar kesin çözümleri olmayan, karmaşık ve kişiyi ikilemede bırakan sorunlardır. Hayatın son döneminde, sınırlı bir yaşam beklentisi olan biri için ne kadar ve ne tür bir bakımın anlamlı olduğuna dair endişelerden ortaya çıkmakta olup; toplumlar arası kültürel, etnik, ekonomik, eğitimsel, dinsel farklı bakış açıları konuyu daha da karmaşık hale getirmektedir.

Tıp uygulamaları sırasında etik konularda yol gösteren 4 temel ilke bulunmaktadır ve bunlar; Özerklik, yararlı olma, zarar vermeme, adalet olarak sıralanmaktadır.

Ülkemizde ve dünyada yoğun bakım yatak sayıları artan gereksinimi karşılayamamaktadır. Bu nedenle tıbbi kaynakların adil şekilde paylaşılması bir gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır. Yaşam desteğine hangi hastanın daha fazla gereksinim duyacağına karar vermek ise etik açıdan zordur. Bu da sosyal adalet ilkesini uygulamayı zorlaştırmaktadır.

Boşuna tedavi/tıbbi yararsızlık, palyatif bakımda zorluk yaratabilecek önemli bir diğer etik sorundur. Antik dönemde Hipokrat'ın hekimlerin, hastalıkları çok ilerlemiş kişileri tedavi etmeyi reddetmeleri gerektiği, çünkü bu tür olgularda tıbbın güçsüz olduğunu ifade etmiş olmasına rağmen hala günümüzde boşuna tedaviyle ilgili üzerinde anlaşma sağlanmış net kriterler yoktur. Bunda konunun tıbbi, etik, dini ve yasal boyutlarının bulunması ayrıca rol oynamaktadır.

Temel tıp etiği ilkelerinden olan özerklik ilkesiyle yararlılık ve zarar vermeme ilkelerinin ters düştüğü bir durum olan ötenazi, bir diğer etik sorundur. Bu konu tüm dünyada hukuki, dini, felsefi, politik boyutlarda tartışılmakta ve karşıt görüşler savunulmaktadır.

Palyatif bakım sürecinde açığa çıkan etik sorunlarının hasta hakları, insan hakları, ölümü geciktiren uygulamaların yaşam kalitesi üzerindeki etkileri gibi konularla beraber bütüncül değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu derleme, palyatif bakım sürecinde sağlık profesyonellerinin karşılaştığı etik sorunlar hakkında bilgi sunmak amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif, Palyatif Bakım, Etik Sorunlar

Kaynakça:

1. Elçigil AJGMJ. Palyatif bakım hemşireliği. 2012;54(4).
2. Seçik FJGH. Palyatif Bakımda Etik Sorunlar.134.
3. Muldrew DH, McLaughlin D, Brazil KJNe. Ethical issues experienced during palliative care provision in nursing homes. 2019;26(6):1848-60.
4. Lanke PN, Ahlheit BD, Crawford S, Hansen-Flaschen JH, Lefrak SS, Luce JM, et al. Withholding and withdrawing life-sustaining therapy. 1991;144:726-31.
5. GÜLEÇ MS, TALU GK, ŞENEL G. Kanser Ağrısı: Akademisyen Kitabevi; 2023.
6. Menekli TJSPAD. Palyatif Bakım Hastalarına Bakım Veren Sağlık Çalışanlarının Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri. 2023;5(1):81-8

STROKE AND PALLIATIVE CARE

Ezgi Levent¹

¹Malatya Training and Research Hospital

Introduction and Purpose: The Turkish Language Institute defines the word palliative “having no therapeutic effect, temporarily relieving and relieving pain and pains”. But it would not be very correct to restrict palliative care to just these words . Palliative care is a broad , comprehensive and lengthy process. In many literature reviews about palliative, it has been seen that palliative has a major role not only on the patient, but also on the caregivers of the patient. Stroke is one of the diseases in which palliative care plays a major role.. The aim of this study is to ensure that the impact of palliative care on stroke patients and patient relatives is noticed and to increase activities in this area.

Materials and Methods: Various articles were included study by scanning the palliative care and stroke titles in search engines such as Pubmed, Science Direct and Google Scholar Dec

Findings and Conclusion: Stroke describes the findings of sudden onset neurological syndrome that develops due to vascular problems. Stroke is the most common cause of morbidity and the second most common cause of mortality in the world. If precautions are not taken and early intervention is not provided, it leads to permanent disabilities and negatively affects the life of the patient and patient's relatives.

Palliative care is generally considered as end-stage patient care. . In palliative care, it has a very important role in providing care to stroke patients and patient relatives, especially to patients with permanent sequelae.

it has a very important role in providing care to relatives, especially to patients with permanent sequelae.

Many complications due to cerebrovascular damage develop stroke patients. Some these are swallowing difficulties, plegic extremities, visual impairment are among the most common findings. . Palliative care clinics provide services to families professional team in order solve the existing problems of patients and improve the quality of life rather than extending it. It provides extensive and comprehensive information about the complications that may develop to the individual and/or his family.

Keywords: Palliative care, stroke , quality of life

İNME VE PALYATİF BAKIM

Ezgi Levent¹

¹malatya Eğitim Ve Araştırma Hastanesi

Giriş ve Amaç: Türk Dil Kurumu palyatif kelimesini “ tedavi edici etkisi olmayan, ağrı ve sızıları geçici olarak hafifleten ve dindiren” şeklinde tanımlamaktadır. Fakat palyatif bakımı sadece bu kelimelerle kısıtlamak çokta doğru olmaz . Palyatif bakım geniş , kapsamlı ve uzun bir süreçtir. Palyatifle ilgili bir çok literatür taramasında palyatifin sadece hasta üzerine değil hastaya bakım verenler üzerindedede büyük role sahip olduğu görülmüştür. Palyatif bakımın büyük rol aldığı hastalıklardan biride inmedir. Fakat literatür taramalarında palyatif bakımın inme üzerine etkilerine çok kısıtlı yer verildiği saptanmıştır. Bu çalışmadaki amaç ise palyatif bakımın inmeli hasta ve hasta yakınları üzerindeki etkinin farkedilmesini sağlamak ve bu alana yönelik faaliyetlerin arttırılmasını sağlamaktır.

Gereç ve Yöntem: Pubmed, Science Direct ve Google Akademik gibi arama motorlarında palyatif bakım ve inme başlıkları taranarak çeşitli makaleler çalışma kapsamına alınmıştır.

Bulgular ve Sonuç: İnme damarsal problemlere bağlı olarak gelişen ani başlangıçlı nörolojik sendrom bulgularını tanımlar . İnme; dünyada morbiditenin en sık, mortalitenin ise ikinci en sık görülen nedenidir. Önlemler alınmaz ve erken müdahale edilmez ise kalıcı sakatlıklara yol açmakta ve hasta ve hasta yakınlarının hayatını olumsuz etkilemektedir.

Palyatif bakım genellikle son dönem hasta bakım olarak düşünülmektedir .Fakat palyatif bakımı bütüncül değerlendirmek gerekir . Palyatif bakımda inmeli hastalara ve hasta yakınlarına özellikle kalıcı sekeller kalmış hastalara bakım vermede çok önemli bir role sahiptir.

İnmeli hastalarda serebrovasküler hasara bağlı birçok komplikasyon gelişmektedir. Bunlardan bazıları yutma güçlüğü, parazik yada plejik ekstremiteler, görme bozukluğu en yaygın bulgulardandır. Palyatif bakım ile bu süreci en iyi şekilde yönetmek amaçlanmaktadır. Palyatif bakım klinikleri hastaların var olan problemlerini çözüme kavuşturmak ve yaşam süresini uzatmaktan ziyade kalitesini arttırmak için profesyonel bir ekip ile ailelere hizmet sağlamaktadır. Birey ve/veya ailesine gelişebilecek komplikasyonlar hakkında geniş ve kapsamlı bilgi vermektedir. Ve tedavi sürecini desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, inme , yaşam kalitesi

Kaynakça:

Akçakaya, A. (2018). Palyatif bakım. *Sağlık Düşüncesi ve Tıp Kültürü Dergisi*, 48, 36-37.

Aslan, Y. (2020). Türkiye’de ve Dünya’da palyatif bakım modellerine genel bakış. *Anadolu Güncel Tıp Dergisi*, 2(1), 19-27.

Care, P. (2019). Yoğun Bakım, Nörolojik Hastalıklar ve Palyatif Bakım için Zamanlama. *Selçuk Tıp Dergisi*, 36(1), 1-5.

Elçigil, A. (2012). Palyatif bakım hemşireliği. *Gulhane Medical Journal*, 54(4).

Kıvanç, M. M. (2017). Türkiye’de palyatif bakım hizmetleri. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 4(2), 132-135.

Tavşanlı, N. G., & Eş, B. İnmeli Hastada Palyatif Bakım: Olgu Sunumu. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 4(1), 35-39.

SPIRITUALITY IN PALLIATIVE CARE: OPPORTUNITY OR BURDEN?

Ayşe Elkoca¹, Ebru Öztürk Çopur², Duygu Ayar¹

¹Gaziantep İslam Science ve Technology University

²Kilis 7 Aralık University

Palliative care begins with the diagnosis of any life-threatening disease and continues with the support of the patient's relatives after death or the rehabilitation process of the surviving patient, depending on the situation. Palliative care medicine is a comprehensive approach that includes many cultural, economic and religious factors. In this context, within the scope of projects and policies carried out in the world and in our country, centers based on the increase in palliative care need are also increasing rapidly. This rapid increase also brings with it a shortage of trained and experienced personnel in the field. Palliative care has always included spiritual care, but spiritual care, which is recognized as a fundamental area of palliative care by the World Health Organization, continues to be one of the most neglected components of the health system. The provision of spiritual care, especially in palliative care, is still inadequate for many reasons, including the inadequate perception and training of personnel in spiritual care. The inadequacy in the placement and provision of spiritual care within palliative care services is striking both nationally and internationally. However, the benefits of spiritual care in palliative care for patients and their families are too many to ignore. However, it is also essential that nurses who are primary caregivers and play an active role in spiritual care, focus on the physical care the patient needs and the burden the family feels. In addition, the existence of many ethical problems encountered in palliative care may cause nurses to ask themselves whether spiritual care is an opportunity or a burden. The aim of this review is to draw attention to the place and importance of spirituality in palliative care and the emerging concept of bioethics, to identify these problem areas and to emphasize the issues of palliative care ethics and patients' spiritual care needs, which have an important place in the training of personnel.

Keywords: Palliative care, Spirituality, Bioethics

PALYATİF BAKIMDA MANEVİYAT: FIRSAT MI, YÜK MÜ?

Ayşe Elkoca¹, Ebru Öztürk Çopur², Duygu Ayar¹

¹Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji Üniversitesi

²Kilis 7 Aralık Üniversitesi

Palyatif bakım yaşamı tehdit eden her türlü hastalığın teşhisi ile başlamakta ve duruma göre, ölüm sonrası hasta yakınlarının desteklenmesiyle ya da hayatta kalan hastanın rehabilitasyon süreci ile devam etmektedir. Palyatif bakım tıbbi, kültürel, ekonomik, dini pek çok faktörü içeren kapsamlı bir yaklaşımdır. Bu bağlamda dünyada ve ülkemizde yürütülen projeler ve politikalar kapsamında palyatif bakım gereksinimindeki artışa dayalı merkezler de hızla artmaktadır. Bu hızlı artış, alanda eğitilmiş ve deneyimli personel açığını da beraberinde getirmektedir. Palyatif bakım her zaman manevi bakımı içermiştir ancak Dünya Sağlık Örgütü tarafından palyatif bakımın temel bir alanı olarak tanınan manevi bakım halen sağlık sisteminin en çok ihmal edilen bileşenlerinden biri olmayı sürdürmektedir. Özellikle palyatif bakımda manevi bakımın sağlanması, personelin yetersiz manevi bakımı algısı ve eğitimi de dahil olmak üzere pek çok nedenlerle hâlâ yetersizdir. Hem ulusal hem de uluslararası alanlarda palyatif bakım hizmetleri içinde manevi bakımın yerleştirilmesi ve sağlanmasındaki yetersizlik dikkati çekmektedir. Oysa ki palyatif bakımda manevi bakımın hastalar ve aileleri için faydaları göz ardı edilemeyecek kadar çoktur. Ancak manevi bakımda aktif rol oynayan birincil bakım verici hemşirelerin hastanın gereksinim duyduğu fiziksel bakımı ve ailenin hissettiği yüke dair çalışmalarına yoğunlaşması da elzem bir gerekliliktir. Ayrıca palyatif bakımda karşılaşılan pek çok etik problemlerin varlığı da hemşirelerin manevi bakımın fırsat mı? yoksa yük mü? olduğu sorusunu kendilerine sormasına neden olabilir. Bu derleme ile amaçlanan palyatif bakımda maneviyatın yeri ve önemini ayrıca ortaya çıkan biyoetik kavramına dikkat çekmek, bu sorun alanlarını belirlemek ve personelin eğitiminde önemli yeri olan palyatif bakım etiği ve hastaların manevi bakım ihtiyaçları konularını vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, Maneviyat, Biyoetik

Kaynakça:

Aksakal, H., Kahveci, K., & Koç, O. (2018). *Palyatif Bakım Hemşireliği El Kitabı*. Akademisyen Kitabevi.

Best, M., Butow, P., & Olver, I. (2015). Do patients want doctors to talk about spirituality? A systematic literature review. *Patient education and counseling*, 98(11), 1320-1328.

Bolkan, C., Srinivasan, E., Dewar, A. R., & Schubel, S. (2015). Learning through loss: Implementing lossography narratives in death education. *Gerontology & geriatrics education*, 36(2), 124-143.

Chu, E.-y., & Jang, S.-h. (2021). The effects of a death preparation education program on death anxiety, death attitudes, and attitudes toward end-of-life care among nurses in convalescent hospitals. *Journal of Hospice and Palliative Care*, 24(3), 154.

Demir, M. (2016). Palyatif Bakım Etiği/Palliative Care Ethics. *Journal of Critical and Intensive Care*, 7(2), 62.

Frankl, V. E. (1985). *Man's search for meaning*. Simon and Schuster.

Karasu, F. (2020). Spiritualite ve palyatif bakım. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(2), 231-234.

Menekli, T. (2023). Palyatif Bakım Hastalarına Bakım Veren Sağlık Çalışanlarının Yaşadığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Sağlık Profesyonelleri Araştırma Dergisi*, 5(1), 81-88.

Puchalski, C. (2004). Spirituality in health: the role of spirituality in critical care. *Critical care clinics*, 20(3), 487-504.

Putranto, R., Mudjaddid, E., Shatri, H., Adli, M., & Martina, D. (2017). Development and challenges of palliative care in Indonesia: role of psychosomatic medicine. *Biopsychosoc Med*, 11, 29. <https://doi.org/10.1186/s13030-017-0114-8>

Quinn, B. (2017). Managing pain in the advanced cancer setting. *Cancer Nursing Practice*, 16(10), 27-34.

Quinn, B. (2018). Making sense of pain and loss: searching for meaning while living with cancer. *Cancer Nursing Practice*, 17(5).

Quinn, B., & Connolly, M. (2023). Spirituality in palliative care. *BMC Palliative Care*, 22(1), 1.

Üzen Cura, Ş. (2020). Palyatif bakım kliniğinde çalışan hemşirelerin ölmekte olan hastaya bakım vermede yaşadıkları zorluklar. *Journal of Academic Research in Nursing*, 6(3).

Wamble, D. E., Ciarametaro, M., & Dubois, R. (2019). The Effect of Medical Technology Innovations on Patient Outcomes, 1990-2015: Results of a Physician Survey. *J Manag Care Spec Pharm*, 25(1), 66-71. <https://doi.org/10.18553/jmcp.2018.18083>

WHO. (2020). *Palliative care*. Retrieved 04.09.2024 from <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/palliative-care>

Wijnhoven, M. N., Terpstra, W. E., van Rossem, R., Haazer, C., Gunnink-Boonstra, N., Sonke, G. S., & Buiting, H. M. (2015). Bereaved relatives' experiences during the incurable phase of cancer: a qualitative interview study. *BMJ open*, 5(11), e009009.

THE EFFECT OF FORENSIC NURSING EDUCATION IN EXTRAORDINARY SITUATIONS ON THE KNOWLEDGE LEVEL OF NURSING STUDENTS

Runida Doğan¹, Rukuye Aylaz¹, Fidan Balkaya¹, Nazlıcan Bağcı²

¹Inonu University Faculty of Nursing

²Malatya Training and Research Hospital

Objective: The aim of this study was to determine the effect of the training titled ‘Forensic Nursing in Extraordinary Situations’ organised within the scope of Tübitak 2237-A for 3rd and 4th year nursing undergraduate students on the knowledge level of the students on the subject.

Material and method: The study was conducted between 18-20 April 2024 at Inonu University Faculty of Nursing. The population of the study consisted of 70 students who participated in the training programme and the sample consisted of all of these students. The research data were collected using the ‘Personal Information Form’ and the ‘Forensic Nursing Information Form’ consisting of 25 statements. SPSS 25 programme was used in the evaluation of the data.

Findings: It was determined that 84.3% of the participants were female and 64.3% of them were in the 4th grade. The mean age of the students was 22.29 ± 1.33 years. It was found that 94.3% of the students had not received forensic nursing education before and 65.7% had not encountered a forensic incident before. The pre-training score of the students was 10.83 ± 3.61 , while the post-training score was 19.04 ± 2.25 ($p < 0.05$). When the pre-training and post-training responses to the statements were evaluated individually, it was determined that the responses to 21 statements showed a statistically significant change ($p < 0.05$).

Conclusion: It was determined that forensic nursing education in extraordinary situations increased the knowledge of nursing students on the subject. It may be recommended that trainings on the subject should be generalised and forensic nursing subjects or courses should be included more in nursing education.

Keywords: Extraordinary Situations, Forensic Nursing, Student, Education, Knowledge

OLAĞANÜSTÜ DURUMLARDA ADLİ HEMŞİRELİK EĞİTİMİNİN HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BİLGİ DÜZEYİNE ETKİSİ

Runida Doğan¹, Rukuye Aylaz¹, Fidan Balkaya¹, Nazlıcan Bağcı²

¹İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi

²Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi

Amaç: Bu araştırma; hemşirelik lisans 3. ve 4. sınıf öğrencileri için Tübitak 2237-A kapsamında düzenlenen “Olağanüstü Durumlarda Adli Hemşirelik” adlı eğitimin öğrencilerin konu hakkındaki bilgi düzeylerine etkisini belirlemek amacıyla yapıldı.

Materyal ve metot: Araştırma 18-20 Nisan 2024 tarihleri arasında İnönü üniversitesi hemşirelik fakültesinde yapıldı. Araştırmanın evrenini; eğitim programına katılan 70 öğrenci, örneklemini bu öğrencilerin tamamı oluşturdu. Araştırma verileri; “Kişisel Bilgi Formu” ve 25 ifadeden oluşan “Adli hemşirelik Bilgi Formu” kullanılarak toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 25 programı kullanıldı.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin %84,3 ünün kadın olduğu, %64,3 ünün 4. Sınıfta okuduğu belirlendi. Öğrencilerin yaş ortalaması $22,29 \pm 1,33$ olarak bulundu. Öğrencilerin %94,3 ünün daha önce adli hemşirelik eğitimi almadığı, % 65,7 sinin ise daha önce bir adli olayla karşılaşmadığı saptandı. Öğrencilerin eğitim öncesi aldıkları puan $10,83 \pm 3,61$ iken, eğitim sonrası $19,04 \pm 2,25$ ti ($p<0,05$). İfadelere verilen eğitim öncesi ve eğitim sonrası yanıtlar tek tek değerlendirildiğinde ise; 21 ifadeye verilen yanıtın istatistiksel olarak önemli düzeyde değişiklik gösterdiği belirlendi ($p<0,05$).

Sonuç: Olağanüstü durumlarda adli hemşirelik eğitiminin, hemşirelik öğrencilerinin konu hakkındaki bilgilerini artırdığı belirlendi. Konu hakkındaki eğitimlerin yaygınlaştırılması ve hemşirelik eğitiminde adli hemşirelik konuları veya derslerine daha fazla yer verilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Olağanüstü durum, Adli Hemşirelik, Öğrenci, Eğitim, Bilgi

PERCEPTION OF COMPETENCE AND READINESS LEVELS OF PRE-GRADUATE NURSING STUDENTS: A DESCRIPTIVE STUDY

Züleyha Gürdap¹, Sema Kömürkara¹, Sedef Tok¹, Zeliha Cengiz¹, Serife İnce¹

¹Inonu University Faculty of Nursing, Malatya

Introduction and Purpose: The concept of competence for nursing is the focus on the efficiency and quality of nursing care and practices, including the necessary knowledge, skills, behaviors and attitudes, decision-making ability and critical thinking. It is the awareness of the responsibilities of nursing students with the knowledge and experiences they acquire in order to gain competence and to ensure their readiness for the nursing profession. This research was conducted to determine the competence perception and readiness levels of pre-graduate nursing students.

Material and Method: The universe of the research consisted of senior nursing students at İnönü University Faculty of Nursing. 265 students registered in the senior nursing program in the 2023-2024 academic year and 228 students participated in the research. The data of the research were collected with the "Survey Form", "Competence Perception Scale in Nursing" and "Readiness Scale for Nursing Practices". Descriptive statistics, independent groups t test, correlation analysis, Kruskal Wallis H and Mann-Whitney U test were used in the analysis of data.

Results: Nursingstudents'competencyscalescoreswere determined as $4.30 \pm .75$ in the main dimension of person-centered care, $4.14 \pm .75$ in the main dimension of teamwork and collaboration, $4.11 \pm .70$ in the dimension of evidence-based practice, $4.18 \pm .74$ in the dimension of quality improvement, $4.16 \pm .74$ in the dimension of security and $4.09 \pm .77$ in the dimension of informatics. The total mean score of the students' readiness for nursing practice scale was determined as 100.69 ± 14.59 . The sub-dimension means of the scale were found to be 38.80 ± 6.03 for clinical judgment and nursing performance, 12.63 ± 2.24 for self-regulation, 30.10 ± 4.65 for patient-centeredness and interpersonal relations, and 19.15 ± 3.42 for professional attitudes. A negative moderately significant relationship was found between the average age of the students participating in the study and the main dimension of the competency scale, person-centered care. When the relationship between the students' competency status and readiness was examined, a positive moderately significant relationship was found between the main dimensions of person-centered care, teamwork and collaboration, evidence-based practice, quality improvement, security and informatics, and readiness and all subdimensions. **Conclusion:** In this study, the relationship between the students' perception of competency and their level of readiness was found to be significant. It was found that the perception of competency and readiness scores showed significant differences according to sociodemographic characteristics.

Keywords: Readiness, Nursing Student, Perception of Competency

MEZUNİYET ÖNCESİ HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN YETKİNLİK ALGISI VE HAZIR BULUNUŞLUK DÜZEYLERİ: TANIMLAYICI ARAŞTIRMA

Züleyha Gürdap¹, Sema Kömürkara¹, Sedef Tok¹, Zeliha Cengiz¹, Şerife İnce¹

¹İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Malatya

Giriş ve Amaç: Hemşirelik için yetkinlik kavramı, gerekli olan bilgi, beceri, davranış ve tutumu kapsayan, karar verme yeteneği ve eleştirel düşünme ile hemşirelik bakım ve uygulamalarının verimlilik ve kalitesinin iyi düzeyde olmasına odaklanmadır. Hemşirelik öğrencilerinin yetkinlik kazanması için edindikleri bilgi ve deneyimler ile sorumluluklarının farkında olması ve hemşirelik mesleğine hazır bulunuşluklarının sağlanmasıdır. Bu araştırma, mezuniyet öncesi hemşirelik öğrencilerinin yetkinlik algısı ve hazır bulunuşluk düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırmanın evrenini İnönü Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi son sınıf hemşirelik öğrencileri oluşturdu. 2023-2024 eğitim öğretim yılında son sınıf hemşireliğe kayıtlı 265 öğrenci olup araştırmaya 228 öğrenci katıldı. Araştırmanın verileri “Anket Formu”, “Hemşirelikte Yetkinlik Algısı Ölçeği” ve “Hemşirelik Uygulamalarına Hazır Bulunuşluk Ölçeği” ile toplandı. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplarda t testi, korelasyon analizi, Kruskal Wallis H ve Mann-Whitney U testi kullanıldı.

Bulgular: Hemşirelik öğrencilerinin yetkinlik ölçeği puanları birey merkezli bakım ana boyutunda $4,30 \pm ,75$ ekip çalışması ve iş birliği ana boyutunda $4,14 \pm ,75$, kanıta dayalı uygulama boyutunda $4,11 \pm ,70$, kalite iyileştirme boyutunda $4,18 \pm ,74$, güvenlik boyutunda $4,16 \pm ,74$ ve bilişim boyutunda $4,09 \pm ,77$ olarak belirlendi. Öğrencilerin hemşirelik uygulamalarına hazır bulunuşluk ölçeği toplam puan ortalaması $100,69 \pm 14,59$ olarak belirlendi. Ölçeğin alt boyut ortalamaları klinik yargı ve hemşirelik performansı için $38,80 \pm 6,03$, öz düzenleme için $12,63 \pm 2,24$, hasta merkezlilik ve kişilerarası ilişkiler için $30,10 \pm 4,65$ ve mesleki tutumlar için $19,15 \pm 3,42$ bulundu. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalamaları ile yetkinlik ölçeği birey merkezli bakım ana boyutu arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu tespit edildi. Öğrencilerin yetkinlik durumu ile hazır bulunuşlukları arasındaki ilişki incelendiğinde, birey merkezli bakım, ekip çalışması ve iş birliği ana boyutu, kanıta dayalı uygulama, kalite iyileştirme, güvenlik ve bilişim boyutu ile hazır bulunuşluk ve tüm alt boyutları arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki olduğu tespit edildi.

Sonuç: Bu araştırmada öğrencilerin yetkinlik algısı ve hazır bulunuşluk düzeyi arasındaki ilişki anlamlı bulundu. Sosyodemografik özelliklere göre yetkinlik algısı ve hazır bulunuşluk puanlarının anlamlı farklılıklar gösterdiği saptandı.

Anahtar Kelimeler: Hazır Bulunuşluk, Hemşirelik Öğrencisi, Yetkinlik Algısı

ARTİFİCİAL İNTELLİGENCE İN PALLİATIVE CARE

Tülin YILMAZ¹, Şengül DOLU KUBİLAY¹, Maral KARGIN¹

¹European University of Lefke

In today's world, technology is rapidly evolving and the importance of artificial intelligence technology in the healthcare sector is increasingly recognized. In the healthcare field, artificial intelligence affects healthcare services in many areas such as diagnosis, treatment, care, research, management and education. Artificial intelligence has the potential to be a transformative technology for the improvement and development of clinical processes in supportive and palliative care (Reddy, et al. 2023).

Palliative care focuses on relieving symptoms and improving the quality of life of patients with serious or life-threatening illnesses. Approximately 89% of individuals with life-limiting illnesses, especially cancer, require palliative care (Xie and Butcher 2023). Palliative care improves the patient's quality of life and evidence of its healing aspect in healthcare services is increasing (Wilson, et al. 2023).

With artificial intelligence-based alert programs, clinicians are expected to identify patients who may benefit from palliative and end-of-life care planning and help conduct earlier discussions about treatment goals and end-of-life preferences (Xie and Butcher 2023). In palliative care, artificial intelligence is also expected to be beneficial in helping clinicians plan the most accurate treatment and care for the benefit of the patient by evaluating treatment results. One of the most promising applications of artificial intelligence in palliative care is to provide personalized care, aiming to manage symptoms, increase quality of life and reduce caregiver burden. Especially in symptom management, artificial intelligence-based applications will allow the creation of personal care plans adapted to the individual needs of the patient by evaluating large amounts of data in health records. (Bozic 2024)

Artificial intelligence allows nurses to develop their skills, spend more time on nursing practices and make improvements, facilitate repetitive tasks, lighten workloads and provide evidence-based, customized high-quality care to their patients. In addition, it is stated that artificial intelligence technology creates a new learning area for nurses. However, there are concerns about staff data security and patient safety, and it is emphasized that future research should examine the methodological, ethical and practical issues for AI technology to optimally support the provision of palliative care to individuals with serious illness (Ahmad, et al., 2022).

Keywords: Palliative care, artificial intelligence

PALYATİF BAKIMDA YAPAY ZEKA

Tülin YILMAZ¹, Şengül DOLU KUBİLAY¹, Maral KARGIN¹

¹Lefke Avrupa Üniversitesi

Günümüz dünyasında teknolojinin hızlı bir evrim geçirdiği ve yapay zeka teknolojisinin sağlık sektöründeki gereksiniminin önemi giderek daha fazla kabul edilmektedir. Sağlık alanında yapay zeka, tanı, tedavi, bakım, araştırma, yönetim ve eğitim gibi birçok alanda sağlık hizmetlerini etkilemektedir. Yapay zeka, destekleyici ve palyatif bakımdaki klinik süreçlerin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi için dönüştürücü bir teknoloji potansiyeli taşımaktadır (Reddy, vd 2023).

Palyatif bakım, ciddi veya yaşamı tehdit eden hastalıkları olan hastaların semptomlarını hafifletmeye ve yaşam kalitesini iyileştirmeye odaklanmaktadır. Özellikle kanser gibi yaşamı sınırlayan hastalıkları olan bireylerin yaklaşık %89'u palyatif bakıma ihtiyaç duymaktadır (Xie ve Butcher 2023). Palyatif bakım, hastanın yaşam kalitesini artırmakta ve sağlık hizmetlerinde iyileştirici yönüne dair kanıtların giderek artmakta olduğunu göstermektedir (Wilson, vd 2023).

Yapay zeka tabanlı uyarı programları ile klinisyenlerin palyatif ve yaşam sonu bakım planlamasından faydalanabilecek hastaları belirlemesi, tedavi hedefleri ve yaşam sonu tercihleri hakkında daha erken görüşmeler yapılmasına yardımcı olması beklenmektedir (Xie ve Butcher 2023). Palyatif bakımda yapay zekanın aynı zamanda tedavi sonuçlarını değerlendirilmesi ile klinisyenlerin hasta yararına en doğru tedavi ve bakımı planlamasına yardımcı olmada fayda sağlaması beklenmektedir (Bosic 2024).

Palyatif bakımda yapay zekanın en umut verici uygulamalarından biri de kişiselleştirilmiş bakım sağlayarak semptom yönetimi, yaşam kalitesinin artması ve bakım verenin yükünün azalması hedeflenmektedir. Özellikle semptom yönetiminde yapay zeka tabanlı uygulamalar ile sağlık kayıtlarındaki büyük miktardaki veriler değerlendirilerek hastanın bireysel ihtiyaçlarına uyarlanmış kişisel bakım planları oluşturulmasına olanak sağlayacaktır. (Bozic 2024)

Yapay zeka, hemşirelerin yeteneklerini geliştirmelerine, hemşirelik uygulamaları üzerinde daha fazla zaman harcayarak iyileştirmeler yapmalarına, tekrarlayan görevlerin kolaylaştırılmasına, iş yüklerinin hafifletilmesine ve hastalarına kanıta dayalı, özelleştirilmiş yüksek kaliteli bakım sunmalarına olanak sağlar. Bununla birlikte, yapay zeka teknolojisinin hemşireler için yeni bir öğrenim alanı oluşturduğu belirtilmektedir (Ulubay, vd., 2022). Ancak, personel veri güvenliği ve hasta güvenliği konularında endişeler duyulmakta, ilerideki araştırmaların yapay zeka teknolojisinin ciddi hastalığı olan bireylere palyatif bakım sağlamayı optimal bir şekilde desteklemesi için metodolojik, etik ve pratik meselelerin incelenmesi gerektiği vurgulanmaktadır (Ahmad, vd., 2022).

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, yapay zeka

Kaynakça:

1-Ahmad, O., Stanley, S., Mason, S., & Nwosu, A. C. (2022). P-58 Artificial Intelligence (AI) in palliative care: the views of palliative care healthcare professionals on the role of new technology in the analysis of healthcare data of people with serious illness.

2-Ulubay, S., Ayoğlu, T., & Özcan, E. (2022). Hemşirelik Bakım ve Uygulamalarında Yapay Zekâ Kullanımının Önemi. *Sağlık Bilimlerinde Yapay Zeka Dergisi*, 2(2), 13-17.

3- Wilson, P. M., Ramar, P., Philpot, L. M., Soleimani, J., Ebbert, J. O., Storlie, C. B., ... & Strand, J. (2023). Effect of an artificial intelligence decision support tool on palliative care referral in hospitalized patients: a randomized clinical trial. *Journal of pain and symptom management*, 66(1), 24-32.

4- Reddy, V., Nafees, A., & Raman, S. (2023). Recent advances in artificial intelligence applications for supportive and palliative care in cancer patients. *Current Opinion in Supportive and Palliative Care*, 17(2), 125-134.

5-Xie, W. Butcher R. (2023). Artificial Intelligence Decision Support Tools for End-of-Life Care Planning Conversations, Canadian Agency for Drugs and Technologies in Health; 2023 Dec. Report No.: EN0053

6-Bozic V. (2024) Using artificial intelligence in palliative care, ResearchGate, January 2024

DOI:10.13140/RG.2.2.14611.25123

A SYMPTOM IN PALLIATIVE CARE PATIENTS: THIRST

Buket DAŞTAN¹, Aynur Cin², Hatice Demirağ²

¹Bayburt University

²Gumushane University

Objective: This study was conducted to determine the severity of thirst and the distress caused by thirst in palliative care patients.

Materials and Methods: The population of the study consisted of palliative care patients residing in Bayburt province. The sample size was determined using the G*Power 3.1.6.9 software. A total of 307 palliative care patients participated in this descriptive study. For online data collection, the "Patient Information Form" and the "Karnofsky Performance Scale" were used. The severity of thirst and the distress caused by thirst in palliative care patients were determined using the "Visual Analog Scale." IBM SPSS 27 software package was used for data analysis.

Results: The mean age and standard deviation of the palliative care patients were 67.09±6.90 years, with 48.2% being female and 51.8% male. It was determined that 88.3% of the palliative care patients experienced dry mouth, and 48.2% performed oral care once a day. Among the palliative care patients, 20.5% were categorized as "no special care needed, can continue normal activities and work," 39.4% as "can perform personal care with assistance but cannot work," and 40.1% as "cannot perform personal care, and the disease is rapidly progressing towards death." The mean thirst severity experienced by palliative care patients was 7.17±1.50 and the mean thirst distress was 7.93±1.47. The comparison of the descriptive information of palliative care patients according to the Karnofsky Performance Scale evaluation revealed that the descriptive information, except for marital status, significantly differed between groups ($p<0.05$). The severity of thirst and the level of distress caused by thirst in palliative care patients were found to differ significantly according to the Karnofsky Performance Scale evaluation ($p<0.001$).

Conclusion: It was found that the thirst severity and thirst distress were high in palliative care patients. It was determined that the thirst distress level of palliative care patients who could not care for themselves and whose disease was rapidly progressing towards death was higher than others.

Keywords: Palliative care, nursing, thirst distress, thirst severity.

PALYATİF BAKIM HASTALARINDA BİR SEMPTOM: SUSUZLUK

Buket DAŞTAN¹, Aynur Cin², Hatice Demirağ²

¹Bayburt Üniversitesi
²Gümüşhane Üniversitesi

Amaç: Bu çalışma palyatif bakım hastalarının susuzluk şiddeti ve susuzluk sıkıntısının belirlenmesi amacıyla yapıldı.

Gereç ve Yöntem: Çalışmanın evrenini Bayburt ilinde ikamet eden palyatif bakım hastaları oluşturdu. Örneklem sayısı G*Power 3.1.6.9. programı ile belirlendi. Tanımlayıcı tipte gerçekleştirilen çalışmaya toplam 307 palyatif bakım hastası katıldı. Online verilerin toplanmasında ‘‘Hasta Bilgi Formu’’ ve ‘‘Karnofsky Performans Ölçeği’’ kullanıldı. Palyatif bakım hastalarının yaşadığı susuzluk şiddeti ve susuzluk sıkıntısı ise ‘‘Vizüel Analog Skala’’ ile belirlendi. Verilerin analiz edilmesi için IBM SPSS 27 paket programı kullanılmıştır.

Bulgular: Palyatif bakım hastalarının yaş ortalaması ve standart sapması 67.09±6.90 olup %48.2’si kadın ve %51.8’i erkektir. Palyatif bakım hastalarının %88.3’ünün ağız kuruluğu yaşadığı ve %48.2’sinin ise günde bir kez ağız bakımı yaptığı belirlendi. Palyatif bakım hastalarının %20.5’i ‘‘özel bakım gerekmez, normal aktivitelere devam edebilir ve çalışabilir’’, %39.4’ü ‘‘kişisel bakımlarını yardımla yapabilir ancak çalışamaz’’ ve %40.1’i ‘‘kendi bakımlarını yapamaz ve hastalık hızla ölüme doğru ilerlemektedir’’ kategorisindedir. Palyatif bakım hastalarının yaşadığı susuzluk şiddeti 7.17±1.50 ve yaşadığı susuzluk sıkıntısı ortalaması 7.93±1.47’dir. Palyatif bakım hastalarının tanıtıcı bilgilerinin Karnofsky Performans Ölçeği Değerlendirme sonucuna göre karşılaştırılmasında medeni durum hariç tanıtıcı bilgilerin gruba göre anlamlı olarak farklılaştığı bulundu (p<0.05). Palyatif bakım hastalarının yaşadığı susuzluk şiddeti ve susuzluk sıkıntısı düzeylerinin Karnofsky Performans Ölçeği değerlendirme sonucuna göre anlamlı olarak farklılaştığı bulundu (p<0.001).

Sonuç: Palyatif bakım hastalarının susuzluk şiddetinin ve susuzluk sıkıntısının yüksek olduğu bulundu. Kendi bakımlarını yapamaz ve hastalık hızla ölüme doğru ilerlemekte olan palyatif bakım hastalarının susuzluk sıkıntısı düzeyinin diğerlerine göre daha yüksek olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, hemşirelik, susuzluk sıkıntısı, susuzluk şiddeti.

RETROSPECTIVE EVALUATION OF PATIENTS WITH ANEURYSMATIC SUBARACHNOID HEMORRHAGE WHO WERE MONITORED IN INTENSIVE CARE IN THE LIGHT OF THE LITERATURE.

Ferhat Arslan¹, Bora Tetik¹

¹malatya İnönü University Turgut Özal Medical Center Department Of Brain And Neurosurgery

Entrance: Bleeding that occurs within the subarachnoid space in the brain, usually due to arterial causes, is called subarachnoid hemorrhage (SAH). Its general incidence is 6-10 per 100,000. It is most common between the ages of 55 and 60 and is more common in women. While 75% are caused by aneurysm rupture, 5% by arteriovenous malformation, cerebral artery dissection, coagulopathy, mycotic aneurysm, neoplasm, pituitary infarction, vasculopathies, brain tumor, and use of sympathetic drugs, no cause can be found in the remaining 20%.

Objective: Screening of mortality and morbidity of patients with aneurysmatic subarachnoid hemorrhage in the light of the literature

Material-Method: In this study, gender, age, GCS (Glaskow coma scale), intensive care stay periods, and discharge methods of 94 patients who were followed up in the intensive care unit due to aneurysmatic subarachnoid hemorrhage at Malatya İnönü University Turgut Özal Medical Center brain and neurosurgery intensive care service between 2020 and 2022. was evaluated.

Findings: Of the 94 patients participating in the study, 53 were female (56.38%) and 41 were male (43.62%). The average age was 58.5 years. GCS was calculated as severe (3-8 points) in 33 patients (35.1%), moderate (9-13 points) in 18 patients (19.14%), and mild (14-15 points) in 43 patients (45.76%). . 29 of these patients exited (30.85%) and 65 patients (69.15%) were discharged. The average intensive care unit stay was 19.48 days.

Conclusion: Subarachnoid hemorrhage is a disease with a very high mortality and morbidity rate. In our study, unlike the literature, the mortality rate was high. Aneurysmatic subarachnoid hemorrhage should be kept in mind in patients presenting to the emergency department with sudden severe headache.

Keywords: Aneurysm, Subarachnoid Hemorrhage, Intensive Care

ANEVRİZMATİK SUBARAKNOİD KANAMA İLE YOĞUN BAKIMDA TAKİP EDİLEN HASTALARIN LİTERATÜR EŞLİĞİNDE RETROSPEKTİF DEĞERLENDİRİLMESİ

Ferhat Arslan¹, Bora Tetik¹

¹Malatya İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezi Beyin Ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı

Giriş: Genellikle arteriyel nedenlere bağlı olarak meydana gelen, beyinde subaraknoid mesafe içerisinde meydana gelen kanamaya subaraknoid kanama (SAK) denilmektedir. Genel insidansı 100.000’ de 6-10’dur. En sık 55 – 60 yaş arasında görülür ve kadınlarda daha sıktır. %75’i anevrizma rüptürü, % 5’lik kısımda arteriovenöz malformasyon, cerebral arter diseksiyonu, koagülopati, mikotik anevrizma, neoplazm, hipofiz enfarktı, vaskülopatiler, beyin tümörü, sempatik ilaçların kullanımı etkenken geri kalan %20’sinde sebep hiç bulunamaz

Amaç: Anevrizmatik subaraknoid kanamalı hastaların mortalite ve morbiditenin literatür eşliğinde taranması

Materyal-Metod: Bu çalışmada 2020-2022 yılları arasında malatya İnönü üniversitesi Turgut özal tıp merkezi beyin ve sinir cerrahisi yoğun bakım servisinde anevrizmatik subaraknoid kanama nedeni ile yoğun bakımda takip edilen 94 hastanın cinsiyet, yaş , GKS (glaskow koma skalası), yoğun bakım yatış süreleri, taburcu şekilleri değerlendirildi.

Bulgular: Çalışmaya katılan 94 hastanın 53 ü kadın %56,38, 41 i erkek %43,62 idi. Ortalama yaş 58,5 idi. GKS 33 hastada (%35,1) ağır (3-8 puan), 18 hastada (%19,14) orta (9-13 puan), 43 hastada(%45,76) hafif (14-15 puan) olarak hesaplandı. Bu hastaların 29 u exitus (%30,85), 65 hasta (%69,15) taburcu edildi. yoğun bakım yatış süresi ortalama 19,48 gün idi.

Sonuç: Subaraknoid kanama mortalite ve morbidite oranı çok yüksek bir hastalıktır çalışmamızda literatürden farklı olarak mortalite oranı yüksek çıkmıştır. Acil servise ani şiddetli baş ağrısı ile başvuran hastalarda anevrizmatik subaraknoid kanama akılda bulundurulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Anevrizma,Subaraknoid Kanama,Yoğun Bakım

THE RELATIONSHIP BETWEEN E-HEALTH LITERACY LEVELS AND HEALTH-SEEKING BEHAVIORS AMONG CAREGIVERS OF PALLIATIVE CARE PATIENTS

Tuğba MENEKLİ¹, Yasemin ÖZKUL¹

¹Malatya Turgut Özal University

Introduction: Caregivers of palliative care patients, who require constant attention, may experience increased concerns about their own health. With the growing prevalence of e-health literacy, individuals' abilities to control and direct their health-related behaviors have rapidly increased.

Objective: This study aimed to examine the relationship between E-Health Literacy and Health-Seeking Behaviors among caregivers of palliative care patients.

Method: This descriptive study was conducted between January and June 2024 with 234 individuals who were caregivers of palliative care patients at Malatya Training and Research Hospital. Data were collected using the "Socio-demographic Characteristics Form," the "Health-Seeking Behavior Scale," and the "E-Health Literacy Scale." The data were analyzed statistically using SPSS 24.0, with frequency, percentages, one-way ANOVA, independent sample t-test, Pearson correlation analysis, and simple linear regression analysis. Ethical approval, institutional permission, and patient consent were obtained for the study.

Results: The average age of the participants was 36.57 ± 3.09 years, and 61.4% were women. Among the participants, 55.1% found the internet useful for making health-related decisions, and 47% stated that access to health resources on the internet was important. The participants' level of e-health literacy was found to be moderate (3.15 ± 0.37). A statistically significant difference was found between gender and e-health literacy, with women having higher e-health literacy levels than men. The level of health-seeking behavior was found to be low (2.10 ± 0.16). There was a moderate positive correlation between participants' e-health literacy levels and their health-seeking behaviors ($r=0.410$). In other words, as individuals' e-health literacy levels increased, so did their awareness of the importance of health and their development of professional health-seeking behaviors.

Conclusion: As individuals become more conscious of protecting their health and gain more knowledge about what they need to do to stay healthy, they are more likely to engage in traditional health-seeking behaviors.

Keywords: Caregiver, E-health literacy, Health behavior

PALYATİF BAKIM HASTALARINA BAKIM VERENLERDE E-SAĞLIK OKURYAZARLIK DÜZEYİ İLE SAĞLIK ARAMA DAVRANIŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Tuğba MENEKLİ¹, Yasemin ÖZKUL¹

¹Malatya Turgut Özal Üniversitesi

Giriş: Sürekli olarak ilgilenilmesi gereken palyatif bakım hastalarına bakım verenlerinde kendi sağlıklarına ilişkin kaygıları artabilmektedir. E-sağlık okuryazarlığının yaygınlaşması ile birlikte kişilerin sağlık ile ilişkili davranışları kontrol etme ve yönlendirme faaliyetleri hızla artmaktadır.

Amaç: Bu araştırma, palyatif bakım hastalarına bakım verenlerde E-sağlık Okuryazarlığı ile Sağlık Arama Davranışları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı türde yapılan bu araştırma Ocak-Haziran 2024 tarihleri arasında, palyatif bakım hastalarına bakım veren 234 birey ile Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesinde yürütülmüştür. Verilerin elde edilmesinde, “Sosyo-demografik Özellikleri Belirleme Formu”, “Sağlık Arama Davranışı Ölçeği” ve “E-sağlık Okuryazarlık Ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde SPSS 24.0 kullanılarak frekans, yüzdeler, tek yönlü varyans analizi, bağımsız gruplar t testi ve Pearson korelasyon analizi ve basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için etik kurul onayı, kurum izni ve hasta onamı alınmıştır.

Bulgular: Katılımcıların yaş ortalamasının 36.57 ± 3.09 ve %61.4’ünün kadın olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan bireylerin %55.1’i sağlıkları hakkında karar verirken interneti yararlı bulmakta, %47’si ise internette sağlık kaynaklarına erişebilmenin önemli olduğunu belirtmektedir. Bireylerin E-sağlık okuryazarlığı düzeyinin, orta düzeyde (3.15 ± 0.37) olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet ile E-sağlık okuryazarlık düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuş olup kadınların erkeklere göre e-sağlık okuryazarlık düzeyinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sağlık arama davranışı ölçeğinin düşük düzeyde (2.10 ± 0.16) olduğu saptanmıştır. Katılımcıların E-sağlık okuryazarlık düzeyleri ile sağlık davranışları aramaları arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir ($r=0.410$). Diğer bir ifade ile bireylerin E-sağlık okuryazarlık düzeyleri arttıkça sağlığa verdikleri önem de artmakta ve profesyonel sağlık arama davranışları gelişmektedir.

Sonuç: Bireylerin sağlıklarını koruma konusunda daha bilinçli hale geldikçe ve sağlıklı kalmak için yapması gerekenlerle ilgili bilgisi arttıkça geleneksel sağlık arama davranışları gerçekleştirdiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bakım veren, E-sağlık okuryazarlığı, Sağlık davranışı

Kaynakça:

Coldrick, C., & Crimmons, K. (2024). Family members' and carers' perceptions of palliative care provided by district nurses. *Primary Health Care*, 34(3).

Finucane, A. M., O'Donnell, H., Lugton, J., Gibson-Watt, T., Swenson, C., & Pagliari, C. (2021). Digital health interventions in palliative care: a systematic meta-review. *NPJ digital medicine*, 4(1), 64.

Nguyen, M., Fujioka, J., Wentlandt, K., Onabajo, N., Wong, I., Bhatia, R. S., ... & Stamenova, V. (2020). Using the technology acceptance model to explore health provider and administrator perceptions of the usefulness and ease of using technology in palliative care. *BMC palliative care*, 19, 1-9.

Noordman J, Roodbeen R, Gach L, Schulze L, Rademakers J, van den Muijsenbergh M, Boland G, van Dulmen S. 'A basic understanding'; evaluation of a blended training programme for healthcare providers in hospital-based palliative care to improve communication with patients with limited health literacy. *BMC Med Educ*. 2022 Aug 11;22(1):613. doi: 10.1186/s12909-022-03685-0. PMID: 35953800; PMCID: PMC9371628.

THE IMPORTANCE OF SPIRITUAL CARE AND NURSING İN PALLIATIVE CARE PATIENTS

Ayşe Aslı Oktay Gök¹, Merve Gülpak²

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing,
Department of Nursing Fundamentals, Kahramanmaraş, Türkiye

²Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Faculty of Health Sciences, Department of Nursing,
Department of Internal Medicine Nursing, Kahramanmaraş, Türkiye

Spiritual care is an internal and fundamental device of palliative care. Spirituality is hope and power, trust, endurance, meaning and purpose of life, forgiveness, self-sustained belief, faith, love and sales, moral-moral values, innovation and self-expression are all forms. Spiritual care gains an important dimension in how they cope with accidents that cause serious and life-threatening disabilities, and experience recovery. This review was prepared to draw attention to the importance of spiritual care in palliative care patients.

Spiritual distress is seen in palliative care patients and in cases where spiritual symptoms, a life-threatening disease, are numerous. Psychological stress, discharge, hopelessness and anxiety are frequently seen in terminals in the end-of-life period. Spirituality and spiritual well-being are available as a starting point in all these problems. It has been documented that spiritual well-being is protective against distress, including pain, restlessness and hopelessness symptoms, for drugs facing death. Providing spiritual care is associated with improved quality of life for patients at the end of their lives, increased satisfaction with care, and has also been shown to reduce healthcare costs. Spiritual well-being also affects the patient's symptoms and psychological and physical well-being. The social aspect involves changing roles and relationships and other aspects of the patient's and family's life, and this is also greatly influenced by spirituality. It is clear, therefore, that attention to spirituality and spiritual care affects all aspects of the patient's life. It is expected that these spiritual care providers have advanced communication skills and spiritual spirituality of the official ones. Nurses are also considered a fundamental part of spiritual care holistic palliative care, should apply treatment, spirituality and spiritual care should regularly assess the conditions, learn how to assess and recognize whether there is a spiritual crisis in themselves, determine spiritual care parts and establish partnerships with spiritual care, integrate spiritual assessment and spiritual complementary education and training.

In conclusion, although it is supportive of addressing spirituality as part of holistic palliative care, it is suggested that spiritual care should not become an item on our to-do list, but rather as a concrete way of being, that is, as part of our daily life and supportive activities.

Keywords: "Nursing" , "Spiritual care" , "Palliative care"

PALYATİF BAKIM HASTALARINDA MANEVİ BAKIMIN ÖNEMİ VE HEMŞİRELİK

Ayşe Aslı Oktay Gök¹, Merve Gülpak²

¹kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
Hemşirelik Esasları Abd, Kahramanmaraş, Türkiye

²kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İç
Hastalıkları Hemşireliği Abd, Kahramanmaraş, Türkiye

Manevi bakım, palyatif bakımının içsel ve temel bir bileşenidir. Maneviyat umut ve güç, güvenme, dayanma gücü, hayatın anlamı ve amacı, affetme, kendine, başkalarına inanç, iman, sevgi ve ilişkiler, moral-ahlaki değerler, yaratıcılık ve kendini ifade etme biçimlerinin tümüdür. Ciddi ve yaşamı tehdit eden hastalıklarla karşı karşıya kalan hastaların hastalıkla nasıl başa çıktıkları, iyileşmeyi deneyimlemeleri açısından manevi bakım önemli bir boyut kazanmaktadır. Bu derleme, palyatif bakım hastalarında manevi bakımın önemine dikkat çekmek amacıyla hazırlanmıştır.

Manevi sıkıntı, palyatif bakım hastalarında yaygındır ve manevi ihtiyaçların, yaşamı tehdit eden bir hastalığı olan hastalarda fazla olduğu bulunmuştur. Yaşam sonu dönemde psikolojik stres, depresyon, umutsuzluk ve anksiyete terminal dönemde sıklıkla karşımıza çıkan sorunlardır. Bütün bu sorunlarla baş etmede maneviyat ve manevi iyi oluş bir baş etme mekanizması olarak kullanılabilir. Manevi iyi oluşun ölümle karşı karşıya olan hastalar için, acı, huzursuzluk ve umutsuzluk belirtileri de dahil olmak üzere, sıkıntıya karşı koruyucu olduğu bilinmektedir. Manevi bakım sağlanması hastaların yaşamlarının sonunda yaşam kalitelerinin artmasıyla, bakımdan duydukları memnuniyetin artmasıyla ilişkilidir ve ayrıca sağlık hizmeti maliyetlerini düşürdüğü gösterilmiştir. Manevi iyilik hali, hastanın semptomlarını, psikolojik ve fiziksel iyilik hallerini de etkilemektedir. Sosyal yönü ise, değişen rolleri ve ilişkileri ve hastanın ve aile hayatının diğer yönlerini içerir ve bu da maneviyattan büyük ölçüde etkilenir. Bu nedenle, maneviyat ve manevi bakıma dikkat etmenin hastanın hayatının tüm yönlerini etkilediği açıktır. Bu doğrultuda manevi bakım sağlayıcıları olan hemşirelerin ileri düzeyde iletişim becerilerinin ve manevi farkındalıklarının olması gerekmektedir. Hemşireler aynı zamanda, manevi bakımı bütünsel palyatif bakımın temel bir bileşeni olarak kabul etmeli, şefkat uygulamalı, maneviyat ve manevi bakım ihtiyaçlarını düzenli olarak değerlendirmeli, hastalarda ve kendilerinde ruhsal bir kriz olup olmadığını nasıl değerlendireceğini ve tanıyacağını öğrenmeli, manevi bakım kaynaklarını belirlemeli ve manevi bakım uzmanlarıyla ortaklıklar kurmalı, manevi değerlendirmeyi ve manevi bakımı eğitim ve öğretime entegre etmelidir.

Sonuç olarak, her ne kadar kanıtlar maneviyatı bütünsel palyatif bakım hemşireliğinin bir parçası olarak ele almayı desteklese de manevi bakımın yapılacaklar listemizdeki bir madde haline gelmemesine, bunun yerine somut bir varoluş biçimi olarak, yani günlük yaşamımızın ve anlık hemşirelik faaliyetlerimizin bir parçası olarak uygulanmasının önerilmesi büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: "Hemşirelik" , "Manevi bakım" , "Palyatif bakım"

Kaynakça:

Miller M, Addicott K, Rosa W.E. (2023). Spiritual Care as a Core Component of Palliative Nursing: It's all about connection—to our patients' needs, and to our own. *Am J Nurs.* 123(2): 54–59. doi:10.1097/01.NAJ.0000919748.95749.e5.

Puchalski C, Ferrell B, Virani R, Otis-Green S, Baird P, Bull J, et al. (2009). Improving the Quality of Spiritual Care as a Dimension of Palliative Care: The Report of the Consensus Conference. *J Palliat Med*, 12(10):885-904. doi:10.1089/jpm.2009.0142

Ferrell B R. (2017). Spiritual Care in Hospice and Palliative Care. *Korean J Hosp Palliat Care*, 20(4), 215-220.

Bölükbaş R P (2018). Palyatif Bakım Hastalarında Manevi Bakım. *Çekmece İzü Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(13), 51- 72

Best, M C., Vivat B, Gijsberts M J. (2023). Spiritual Care in Palliative Care. *Religions* 14: 320. <https://doi.org/10.3390/rel14030320>

Gijsberts M J H E, Liefbroer A I, Otten R, Olsman E (2019). Spiritual Care in Palliative Care: A Systematic Review of the Recent European Literature. *Med. Sci.* 2019, 7, 25; doi:10.3390/medsci7020025

Dalcalı B K (2019). Palyatif Bakım Birimlerinde Manevi Bakım Ve Hemşirelik. *SAUHSD* 2019;2(2):29-37

REASONS FOR PATIENTS RECEIVING HOME HEALTH SERVICES CONSULTING THE EMERGENCY DEPARTMENT

Melike Özer Çot¹, Sibel Sevinç¹

¹Mustafa Kemal University, Faculty Of Nursing, Institute Of Health Sciences Graduate

Summary

Introduction and Purpose: The increase in average life expectancy and the resulting increase in chronic diseases in the elderly population have led to the necessity of qualified long-term care services. With the increasing elderly population in our country, more home health services are needed for the treatment and management of chronic and acute health conditions. The purpose of this review is to examine the reasons why patients receiving home health care apply to the emergency department.

In order to reduce preventable negative consequences in the provision of home health care and to implement risk reduction interventions, it is necessary to define the reasons why patients apply to the emergency room. In the literature review, it was determined that the most common reasons for patients to apply to the emergency department were respiratory system diseases, infectious diseases, and musculoskeletal system diseases.

Conclusion and Recommendations: Since the increasing elderly population rate will increase the need for home health services, it is important to meet this need by increasing the quality and quantity of home health services. Because; In order to provide effective home health care, first of all, the current situation should be determined well, individuals' existing disease states and problems should be determined, necessary health screenings should be performed and an approach plan should be prepared for possible problems. Otherwise, it is predicted that unnecessary admissions to the emergency room of patients receiving home health care services will not be prevented. In order to help home health patients stay healthier, reduce costs and avoid hospitals and long-term care facilities, home care nurses need to provide continuous and quality care.

Key Words: Home Health, Home Care, Home Care Nurse, Emergency Service

EVDE SAĞLIK HİZMETİ ALAN HASTALARIN ACİL SERVİSE BAŞVURMA NEDENLERİ

Melike Özer Çot¹, Sibel Sevinç¹

Mustafa Kemal Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans
Öğrencisi Hatay/Türkiye

Özet

Giriş ve Amaç: Ortalama yaşam süresinin uzaması ile yaşlı nüfusunda buna bağlı olarak kronik hastalıklarda meydana gelen artış, nitelikli uzun dönemli bakım hizmetlerinin gerekliliğini doğurmuştur. Ülkemizde yaşlı nüfusun artmasıyla birlikte kronik ve akut sağlık koşullarının tedavisi ve yönetimi için, daha fazla evde sağlık hizmetine gerek duyulmaktadır. Bu derlemenin amacı, evde sağlık hizmeti alan hastaların acil servise başvurma nedenlerinin incelenmesidir.

Evde sağlık hizmetinin sağlanmasında önlenebilir olumsuz sonuçları azaltmak ve risk azaltma müdahalelerinin uygulanabilmesi için hastaların acile servise başvuru nedenlerinin tanımlanması gereklidir. Yapılan literatür taramalarında hastaların acil servise başvuru nedeninin en sık solunum sistemi hastalıkları, enfeksiyon hastalıkları, kas-iskelet sistemi hastalıkları olduğu saptandı.

Sonuç ve Öneriler: Artan yaşlı nüfus oranının evde sağlık hizmetlerine olan gereksinimi artıracığından ve bu gereksinimin evde sağlık hizmetlerinin nitelik ve niceliğinin artırılarak karşılanması önemlidir. Bu nedenle; etkili bir evde sağlık hizmeti verilebilmesi için, öncelikli olarak mevcut durumun iyi tespit edilmesi, bireylerin var olan hastalık durumları, sorunları tespit edilmeye çalışılmalı, gerekli sağlık taramaları yapılmalı ve olası sorunlara yönelik bir yaklaşım planı hazırlanmalıdır. Aksi takdirde evde sağlık hizmeti alan hastaların acil servise gereksiz başvurularının önlenemeyeceği öngörülmektedir. Evde sağlık hizmeti alan hastalarının daha sağlıklı kalmasına yardımcı olarak, maliyetleri düşürerek hastanelerden ve uzun süreli bakım tesislerinden kaçınmalarına yardımcı olmak için evde bakım hemşiresinin sürekli ve kaliteli bakım vermesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Evde Sağlık, Evde Bakım, Evde Bakım Hemşiresi, Acil Servis

Kaynakça:

Dawani H. A., Hamdan-Mansour A. M. and Ajlouni A. T. Users' Perception and Satisfaction of Current Situation of Home Health Care Services in Jordan. Health 2014 6(7): 549-558.

Korkut Y, Aras B, Kenan E. Evde bakım hastalarında görülen yeni ürolojik problemler: çıkmayan sondalar. Genel Tıp Derg. 2021;31(2):145-7.

İncesu E, Beylik U, Küçükkendirci H. Acil servis sağlık hizmetlerinde başvuru tekrarı sorunu: Türkiye'de bir devlet hastanesi acil servis araştırması. Akad Bakış Derg. 2016;53:1-13.

Topaz M, Woo K, Ryvicker M, Zolnoori M, Cato K. Home Healthcare Clinical Notes Predict Patient Hospitalization and Emergency Department Visits. Nurs Res. 2020;69(6):448-54.

PUBLIC PERCEPTIONS AND SENTIMENTS ON PALLIATIVE CARE: SOCIAL MEDIA ANALYSIS OF #PALLIATIVECARE CONVERSATIONS IN 2024

Gürkan ÖZDEN¹, [Ahmet Ceviz](#)¹

¹Faculty of Nursing

This research provides a comprehensive analysis of public sentiment on palliative care observed in Turkish and English social media conversations between 28 July 2024 and 27 August 2024. Using data mining methods, a total of 7,194 social mentions were aggregated and insights were extracted into both the volume and emotional tone of discussions about palliative care. Interactions totalled 306.8 thousand, with a significant reach of 85.9 million. The data highlight a predominantly positive sentiment, indicating widespread support for palliative care, with 506 negative mentions versus 3.8 thousand positive mentions. Key reasons for the positive views include its focus on quality of life, holistic care addressing physical and emotional needs, and vital support for families. Effective communication between healthcare providers and patients fosters trust, while increased awareness and advocacy contribute to a growing recognition of the value of palliative care. In contrast, negative views often stem from misconceptions about palliative care, with some equating it with hospice care or perceiving it as a sign of withdrawal from treatment. Limited access to services, cultural stigma surrounding end-of-life discussions, inadequate training among health care providers and negative personal experiences also contribute to negative perceptions.

The analysis also demonstrated the diversity of voices contributing to the discourse, showcasing a range of perspectives from healthcare professionals, patients and carers. This multifaceted perspective enriches our understanding of public perceptions and emotional responses to palliative care. This study provides valuable insights into public perceptions and emotions about palliative care as expressed in social media. Predominantly positive sentiments and high levels of engagement indicate increased awareness and acceptance of palliative care. However, the presence of negative statements also indicates potential areas for improvement in public understanding or perception. Overall, these findings underline the importance of ongoing dialogue to improve understanding and empathy within the palliative care community. This research provides a foundation for further study of the emotional dimensions of palliative care debates and ultimately contributes to more informed and compassionate practice in nursing and health care.

Keywords: Palliative care, Sentiment analysis, Public perception, Social media

PALYATİF BAKIMLA İLGİLİ KAMUOYU ALGILARI VE DUYGULARI: 2024'TE #PALLİATİVECARE KONUŞMALARININ SOSYAL MEDYA ANALİZİ

Gürkan ÖZDEN¹, Ahmet Ceviz¹

¹Hemşirelik Fakültesi

Bu araştırma, 28 Temmuz 2024 ile 27 Ağustos 2024 tarihleri arasındaki Türkçe ve İngilizce sosyal medya konuşmalarında gözlemlenen palyatif bakıma ilişkin kamuoyu duyarlılığının kapsamlı bir analizini sunmaktadır. Veri madenciliği yöntemleri kullanılarak, toplam 7.194 sosyal mention bir araya getirilmiş ve palyatif bakımla ilgili tartışmaların hem hacmi hem de duygusal tonu hakkında içgörüler çıkarılmıştır. Etkileşimlerin toplamı 306.8 bin olup 85.9 milyonluk kayda değer bir erişim sağlanmıştır. Veriler, 506 olumsuz değinmeye karşılık 3.8 bin olumlu değinme ile palyatif bakıma yönelik yaygın desteğe işaret eden ağırlıklı olarak olumlu bir duyguyu vurgulamaktadır.

Olumlu görüşlerin temel nedenleri arasında yaşam kalitesine odaklanması, fiziksel ve duygusal ihtiyaçları ele alan bütünsel bakım ve aileler için hayati destek yer almaktadır. Sağlık hizmeti sağlayıcıları ve hastalar arasındaki etkili iletişim güveni teşvik ederken, artan farkındalık ve savunuculuk palyatif bakımın değerinin giderek daha fazla tanınmasına katkıda bulunmaktadır.

Buna karşılık, olumsuz görüşler genellikle palyatif bakım hakkındaki yanlış anlamalardan kaynaklanmaktadır; bazıları bunu hospis bakımı ile eş tutmakta veya tedaviden vazgeçmenin bir işareti olarak algılamaktadır. Hizmetlere sınırlı erişim, yaşam sonu tartışmalarını çevreleyen kültürel damgalama, sağlık hizmeti sağlayıcıları arasında yetersiz eğitim ve olumsuz kişisel deneyimler de olumsuz algıların artmasına neden olmaktadır.

Ayrıca analiz, sağlık uzmanları, hastalar ve hasta bakıcılardan gelen bir dizi bakış açısını sergileyerek söyleme katkıda bulunan seslerin çeşitliliğini ortaya koymuştur. Bu çok yönlü bakış açısı, palyatif bakıma yönelik kamuoyu algıları ve duygusal tepkiler hakkındaki anlayışımızı zenginleştirmektedir.

Bu çalışma, sosyal medyada ifade edildiği şekliyle palyatif bakımla ilgili kamuoyu algıları ve duyguları hakkında değerli bilgiler sunmaktadır. Ağırlıklı olarak olumlu duygular ve yüksek katılım seviyeleri, palyatif bakım konusunda artan farkındalık ve kabulü göstermektedir. Bununla birlikte, olumsuz ifadelerin varlığı da kamu anlayışı veya algısında potansiyel iyileştirme alanlarına işaret etmektedir. Sonuç olarak, bu bulgular palyatif bakım camiasında anlayış ve empatiyi geliştirmek için sürekli diyalogun önemini altını çizmektedir. Bu araştırma, palyatif bakım tartışmalarının duygusal boyutlarına ilişkin daha ileri çalışmalar için bir temel oluşturmakta ve nihayetinde hemşirelik ve sağlık hizmetlerinde daha bilinçli ve şefkatli uygulamalara katkıda bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, Duygu analizi, Kamuoyu algısı, Sosyal medya

**INTERNATIONAL
CONGRESS OF
PALLIATIVE CARE IN
NURSING**

www.hemsirelikpalyatifkongresi2024.com